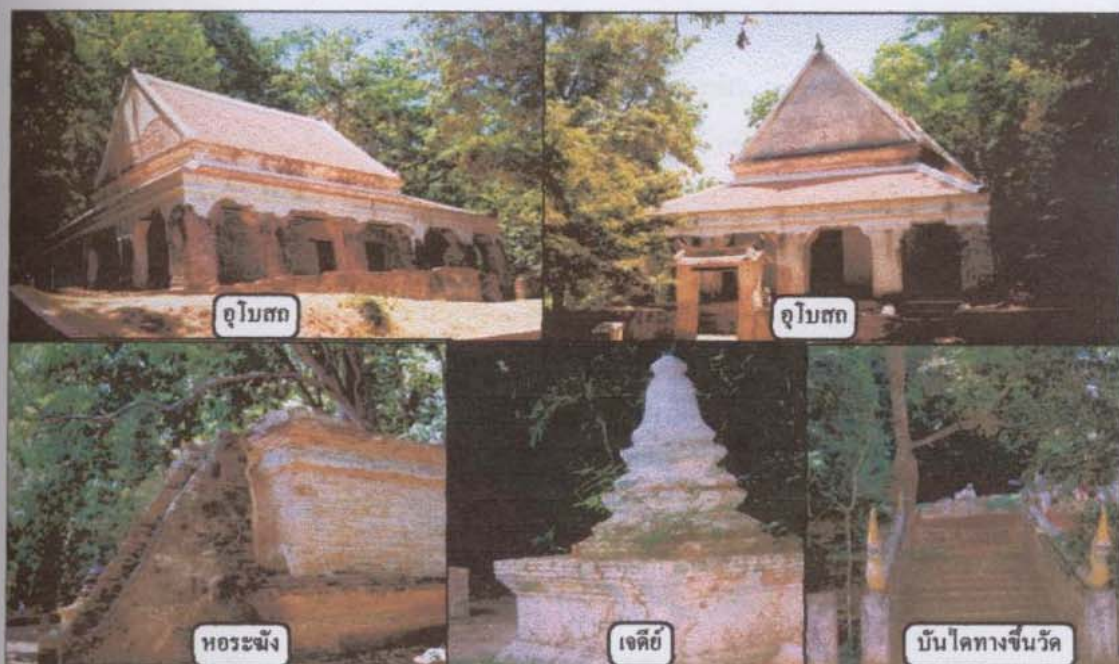

ภาพ 35 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณวัดกุฎาเบิก ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ภาพ 36 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณวัดศิริวรรณวาส ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

วัดบ่อทรัพย์ (บริเวณทะเลสาบสงขลา)

วัดบ่อทรัพย์ ตั้งอยู่เชิงเขาบ่อทรัพย์ บ้านบ่อเตย หมู่ 2 ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา อยู่ทางทิศตะวันออกของวัดศิริวรรณवास ประมาณ 100 เมตร สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2360 มีพื้นที่ตั้งวัด 55 ไร่ 2 งาน 20 ตารางวา ภายในวัดมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญ ดังนี้

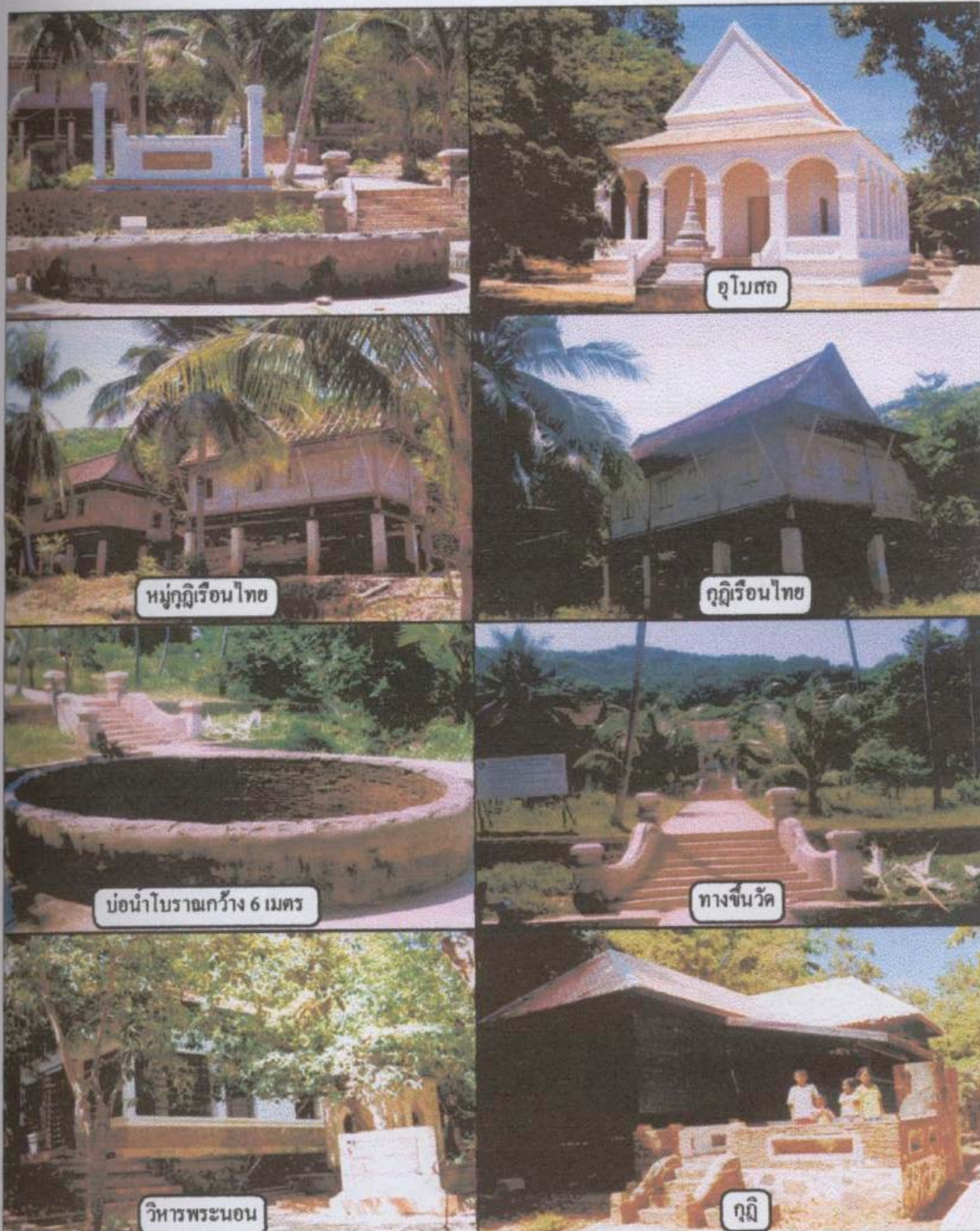
1. อุโบสถ สร้างบนฐานอาคารเดิม เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคาจั่วมุง กระเบื้องดินเผาเคลือบ เป็นสถาปัตยกรรมอยู่ในราวต้นพุทธศตวรรษที่ 24 มีเสมาหินล้อมรอบ
2. บัวเก็บอัฐิ จำหลักจากหินแกรนิตวางซ้อนเป็นชั้น ๆ เป็นฐานปัทม์รูปสี่เหลี่ยม ส่วนบนเป็นซุ้มโปร่ง บรรจุหินจำหลักรูปบัวตูมอยู่ตรงกลางซุ้ม
3. กุฏิโบราณ เป็นอาคารไม้ยกพื้นสูง หลังคาจั่วมุงกระเบื้องดินเผา ด้านหน้าเป็นระเบียงลูกกรงไม้
4. เมรุเผาศพ ก่ออิฐถือปูน ฐานปัทม์สี่เหลี่ยมจัตุรัส ส่วนบนเป็นซุ้มเรือนยอด ปัจจุบันใช้เป็นหอระฆัง
5. กำแพงกันดิน ก่อหินฉาบปูน สร้างไปตามแนวระดับ มี 3 แนว แนวบนสุดอยู่ระดับฐานอุโบสถ แนวถัดออกมาอยู่ในระดับต่ำถัดลงมายังพื้นที่ราบด้านใต้ของวัด
6. ศาลาพระพุทธไสยาสน์ ตั้งอยู่ใกล้เชิงเขาเมือง
7. บ่อน้ำโบราณ ตั้งอยู่บนพื้นราบหน้าวัดด้านใต้ เป็นบ่อน้ำรูปกลม ปากบ่อก่ออิฐถือปูน เป็นบ่อน้ำขนาดใหญ่ มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 6 เมตร

วัดบ่อทรัพย์เป็นวัดโบราณที่สันนิษฐานว่าสร้างโดยเจ้าเมืองสงขลา ต้นตระกูล ณ สงขลา ครั้งเมื่อตั้งเมืองอยู่ที่ฝั่งแหลมสน มีโบราณสถานสร้างตามแบบนิยมของวัดสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ฝีมือช่างท้องถิ่นภาคใต้ นับเป็นวัดที่มีโบราณสถานที่มีคุณค่าและความสำคัญมากทั้งด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และสถาปัตยกรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์

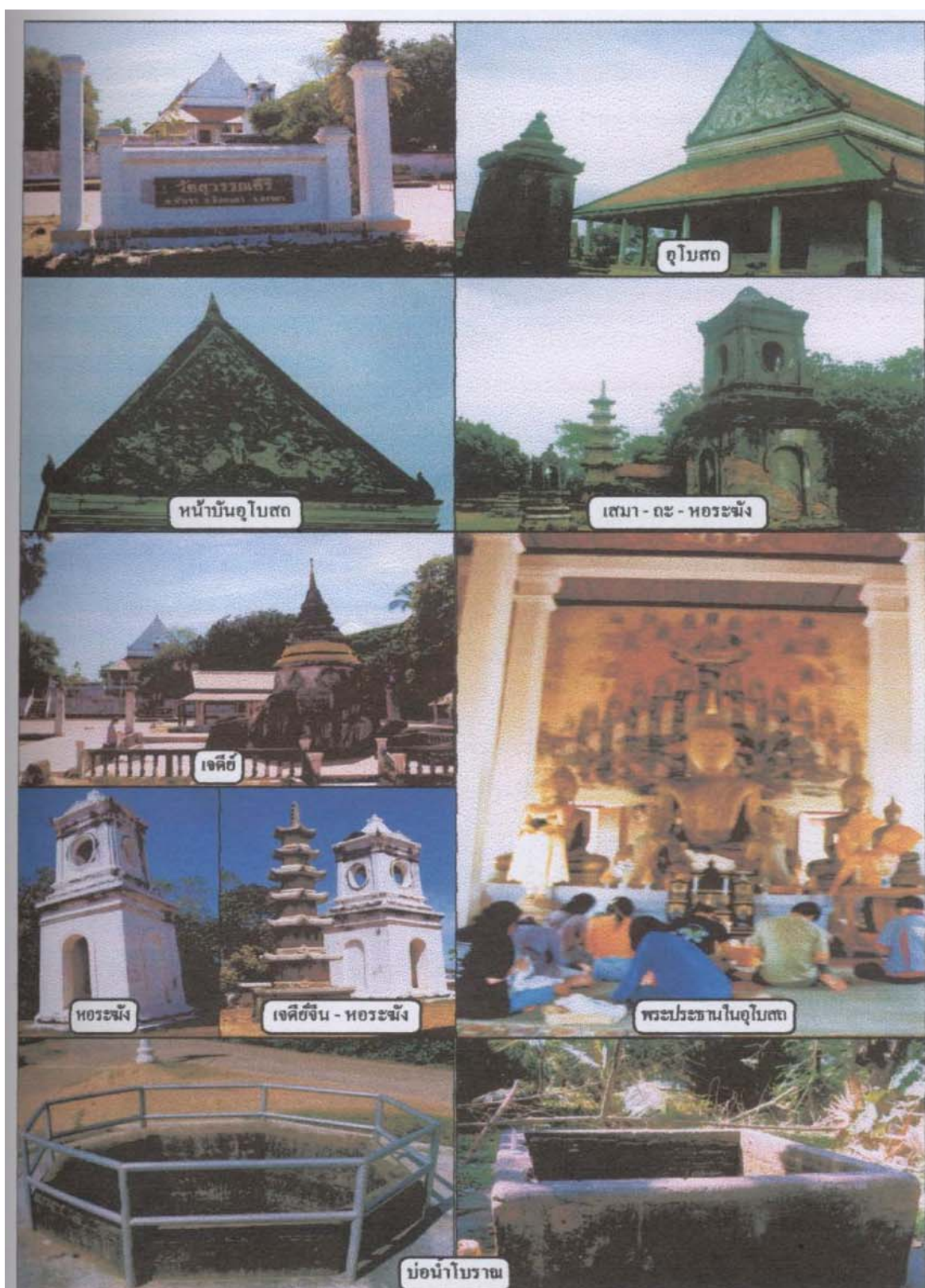
กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานวัดบ่อทรัพย์ เป็นโบราณสถานสำหรับชาติ ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 109 ตอนที่ 119 วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2535

วัดสุวรรณคีรี (บริเวณทะเลสาบสงขลา)

วัดสุวรรณคีรี ตั้งอยู่เชิงเขาบ่อทรัพย์ บ้านบ่อเตย หมู่ 2 ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ห่างจากวัดบ่อทรัพย์ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 230 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2318 ชาวบ้านเรียกว่า “วัดออก” เดิมเป็นวัดที่ถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาของข้าราชการเมืองสงขลา ก่อน พ.ศ. 2379 ภายในวัดมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

ภาพ 37 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณวัดบ่อทรัพย์ ตำบลหัวเขา
อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ภาพ 38 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณวัดสุวรณธรรม์ ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1. **อุโบสถ** ตั้งอยู่บนเนินก่ออิฐถือปูน ขนาดกว้าง 5.25 เมตร ยาว 15.90 เมตร มีบันไดขึ้นอุโบสถ 4 ทาง แต่ละบันไดมีสิงโตหิน 2 ตัว อุโบสถมีประตูด้านหน้าและด้านหลังด้านละ 2 ประตู ด้านหน้ามีตุ๊กตาหินจีนยืนเฝ้า 2 ตัว หน้าบันทั้งด้านหน้าและด้านหลังมีลวดลายปูนปั้นรูปดอกไม้อันและสัตว์ป่า เช่น กระเจิง กระรอก และประดับด้วยเครื่องถ้วยชามจีนอย่างสวยงาม ภายในอุโบสถมีเสาสี่เหลี่ยมรองรับน้ำหนักหลังคา 2 แถว แถวละ 6 ต้น บัวหัวเสาเป็นรูปบัวเหลี่ยม มีพระประธานขนาดใหญ่ปางมารวิชัยก่อด้วยอิฐถือปูนลงรักปิดทอง 3 องค์ ฝาผนังอุโบสถทั้ง 4 ด้าน มีจิตรกรรมฝาผนังเป็นภาพเขียนสีฝุ่น มีร่องพื้น เป็นจิตรกรรมฝีมือช่างหลวง

2. **เจดีย์** ก่ออิฐถือปูน ฐานเจดีย์รูปกลมทรงกระบอกตั้งอยู่บนก้อนหินแกรนิตขนาดใหญ่

3. **ซุ้มใบเสมา** สร้างด้วยหินแกรนิต สั้ทำมาจากเมืองจีน เมื่อสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีจำนวน 8 ซุ้ม แต่ละซุ้มมีลวดลายปูนปั้นรูปดอกไม้อัน ภายในมีเสมาหินแกรนิตแบบเสมาคู่

4. **เจดีย์จีน (ละ)** เป็นเจดีย์หินแกรนิตที่สั่งทำมาจากเมืองจีน มีรูปทรงหกเหลี่ยม 7 ชั้น

5. **หอรบ** ก่ออิฐถือปูนรูปทรงสี่เหลี่ยม ลักษณะคล้ายศาลปะจินภายในมีระฆัง 1 ใบ

6. **บัวเก็บอิฐ** ก่ออิฐถือปูนรูปทรงมณฑปแบบย่อมุมไม้สิบสอง

7. **อนุสาวรีย์สมเด็จพระราชินีนาถจุลเกล้าเจ้าอยู่หัว** ชาวบ้านเรียก “สมเด็จพระเจ้าเกะยอ” ประดิษฐานอยู่ภายในศาลาหน้าวัดใกล้ ๆ กับเจดีย์

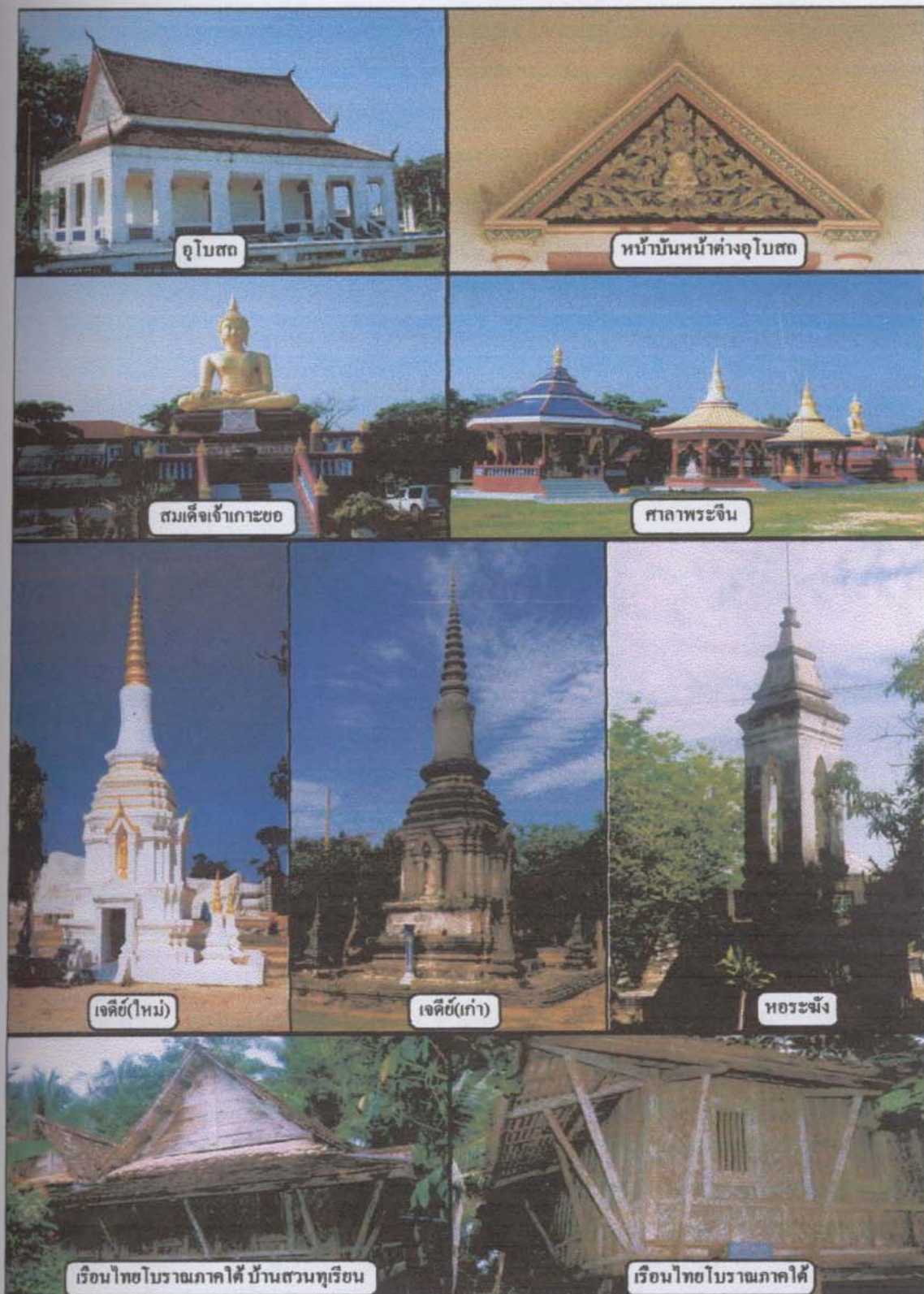
8. **กุฏิโบราณ** เป็นอาคารไม้ 2 หลัง มีซุ้มประตูรูปเก้งจีน ภายในกุฏิมีพระพุทธรูปสำริดแบบทรงเครื่องปางห้ามญาติ ตู้พระธรรมลายรดน้ำ หีบใส่คัมภีร์ลวดลายดอกไม้อัน และหม้อต้มยาสำริดสมัยโบราณ

วัดสุวรรณคีรีได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำหรับชาติ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 102 ตอนที่ 180 วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ควรค่าแก่การศึกษาอย่างยิ่ง

วัดแหลมพ้อ (บริเวณทะเลสาบสงขลา)

วัดแหลมพ้อ ตั้งอยู่เชิงสะพานติณสูลานนท์ ด้านตะวันออกของเกาะยอ ที่บ้านสวนทุเรียนเลขที่ 55 หมู่ 4 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาอยู่ฝั่งตรงกันข้ามกับสวนป่าเปรมสร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 (พ.ศ. 2360) ภายในวัดมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ ดังนี้

1. **อุโบสถ** มีหลังคาชั้นเดียวต่อด้วยปีกนก จั่วหลังคาด้านหน้ามีหน้าบันเป็นลวดลายปูนปั้นรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ จั่วหลังคาด้านหลังมีหน้าบันเป็นลวดลายปูนปั้นรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ จั่วเหนือกรอบประตูและหน้าต่างมีลวดลายปูนปั้นเป็นรูปเทพพนมอยู่กลางลายพรรณพฤกษาทั้งงดงามมาก มีใบเสมาชนิดใบเดียวประดับด้วยลวดลายปูนปั้น

ภาพ 39 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณวัดแหลมพ้อ ตำบลเกาะชอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2. **เจดีย์** ก่ออิฐถือปูนตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ตรงฐานเจดีย์ทั้ง 4 มุมสร้างเป็นเจดีย์ทรงเหลี่ยมองค์เล็กประดับลวดลายปูนปั้น

3. **หอระฆัง** ก่ออิฐถือปูนทรงสี่เหลี่ยม ตัวหอรฆังสร้างเป็นซุ้มทรงสี่เหลี่ยมประดับด้วยลวดลายปูนปั้น

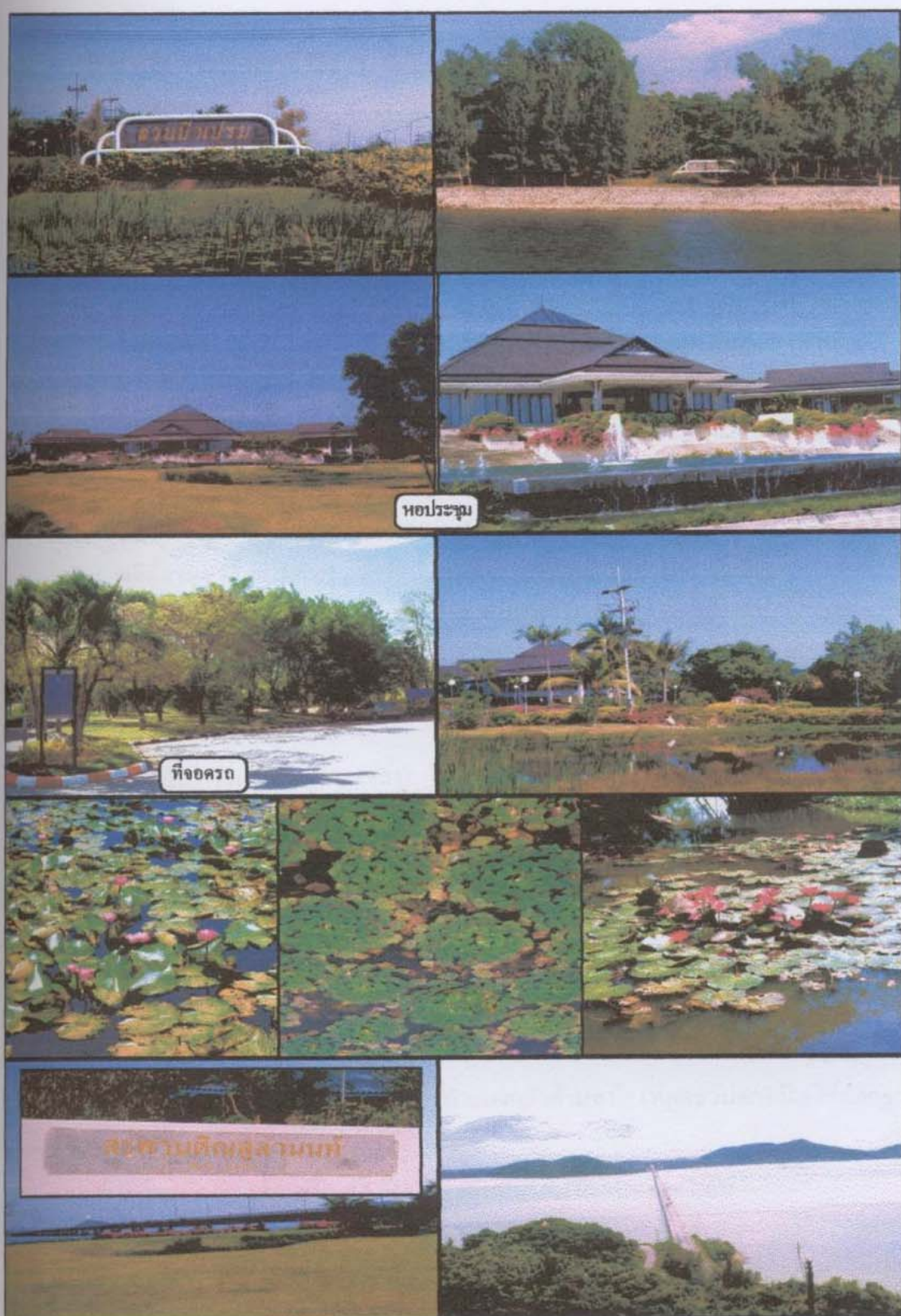
วัดแหลมพ้อมีโบราณสถานซึ่งมีประติมากรรมอันทรงคุณค่า มีความงดงามและได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถานวัดแหลมพ้อม ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนพิเศษ 81ง วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2540 สามารถเดินทางเข้าถึงได้โดยง่ายทั้งทางเรือโดยการนำเรือมาจอดเทียบได้ที่ท่าหน้าวัด หรือจะเดินทางทางรถยนต์เมื่อข้ามสะพานติณสูลานนท์มาแล้วจะมีทางแยกเข้าวัดแหลมพ้อมอยู่ทางซ้ายมือ เดินทางเข้าไปประมาณ 200 เมตรจะถึงบริเวณวัดแหลมพ้อม แต่ถ้าเดินทางมาจากฝั่งอำเภอสิงหนคร เมื่อข้ามสะพานติณสูลานนท์ขึ้นฝั่งเกาะยอแล้วเดินทางต่อไปอีกประมาณ 3 กิโลเมตรจะมีทางแยกเข้าวัดแหลมพ้อมอยู่ด้านขวามือ

สวนป่าเปรม (บริเวณทะเลสาบสงขลา)

สวนป่าเปรม ตั้งอยู่เชิงสะพานติณสูลานนท์ หมู่ 2 ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ทั้งหมด 59 ไร่ 1 งาน 75 ตารางวา กรมทางหลวงได้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2530 เพื่อเป็นที่ระลึกในการก่อสร้างสะพานติณสูลานนท์ โดยให้เป็นสวนสาธารณะ เพื่อให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสองข้างทางหลวงหมายเลข 408 ตอนแยกเขาแดง-น้ำกระเจา (กม. 10+35) ต่อมาสภาตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาได้ดำริเสนอให้จัดสร้างอนุสาวรีย์เพื่อเชิดชูเกียรติพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรีและรัฐบุรุษซึ่งได้ประกอบคุณงามความดีที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ และจังหวัดสงขลาอย่างอเนกอนันต์ ข้อเสนอดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากชาวจังหวัดสงขลาและผู้มีจิตศรัทธาอย่างดี โดยได้ร่วมมือกันบริจาคเงินสนับสนุนการก่อสร้างภายในสวนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

1. สวนป่าเปรมและสวนสมุนไพร ทางเดินชมธรรมชาติและทะเลสาบสงขลา
2. รูปเหมือนของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์
3. หอประชุม อาคารประวัติศาสตร์ ลานจอดรถ
3. ศาลาพักผ่อน สนามเด็กเล่นพร้อมอุปกรณ์เครื่องเล่น
4. แท่นที่ระลึกเมื่อครั้งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดสะพานติณสูลานนท์ เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2529

สวนป่าเปรมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหมวดแขวงการทางเกาะยอ แขวงการทางสงขลา สำนักงานทางหลวงที่ 15 (สงขลา) นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสงขลา

ภาพ 40 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณสวนป่าปทุม ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วัดโพธิ์ปฐมาวาส (บริเวณทะเลสาบสงขลา)

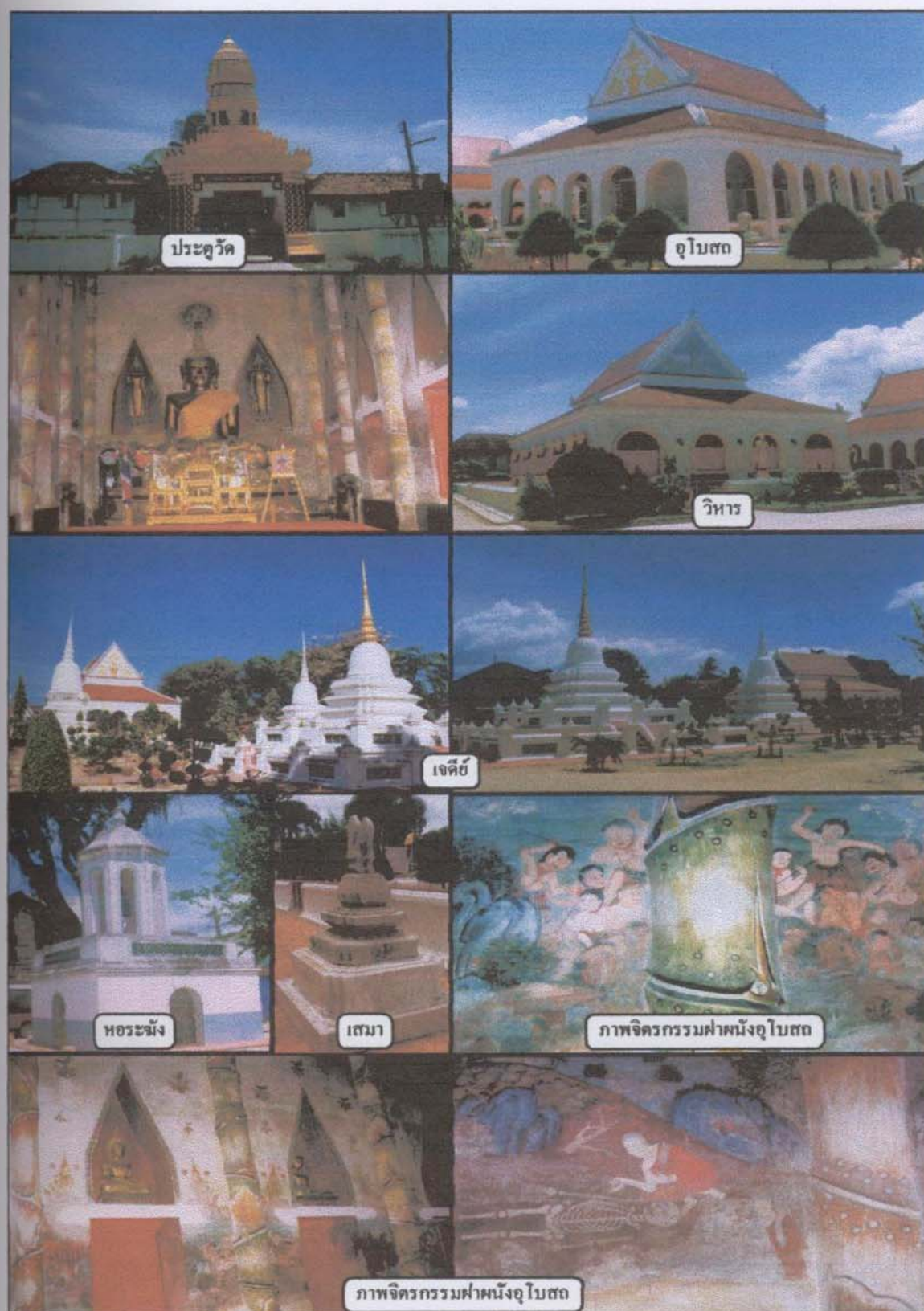
วัดโพธิ์ปฐมาวาส ตั้งอยู่เลขที่ 236 ถนนไทรบุรี ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2200 เดิมเรียกว่า “วัดโกล์” ต่อมาเพี้ยนเป็น “วัดโพธิ์” ครั้นถึงสมัยของพระครูสังฆโสภณเป็นเจ้าอาวาสได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วัดโพธิ์ปฐมาวาส” ภายในมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญ ดังนี้

1. อุโบสถ ก่ออิฐถือปูนมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมแบบรัชกาลที่ 4 หลังคาชั้นเดียว มุงด้วยกระเบื้องเคลือบดินเผาสีแดง ไม่มีช่อฟ้าใบระกา หน้าบันมีลวดลายปูนปั้นรูปพาน มีกำแพงแก้วล้อมรอบ และมีใบเสมาหินแกรนิตชนิดคู่ 8 ใบ ที่เสาเขียนสีเป็นลำไม้ไผ่สีเขียวอมเหลือง 10 ต้น ที่ฝาผนังมีภาพจิตรกรรมที่มีโครงสีเป็นสีเขียวทึบ ๆ แต่บางผนังก็ใช้สีแดงคู่สดใส สวยงาม
2. ศาลาการเปรียญ สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กมีลักษณะสถาปัตยกรรมไทย
3. หอระฆัง ก่ออิฐถือปูน มีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมจีนผสมยุโรปสร้างเมื่อ พ.ศ. 2377
4. เจดีย์สามองค์ ประดิษฐานอยู่หน้าอุโบสถ เป็นศิลปะแบบไทยผสมจีน
5. ภูมิประธาราษฎร์นิกร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2460 เป็นสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์สองชั้น กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานวัดโพธิ์ปฐมาวาส เป็นโบราณสถานสำหรับชาติในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 102 ตอนที่ 180 วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528

วัดแจ้ง (บริเวณทะเลสาบสงขลา)

วัดแจ้งตั้งอยู่เลขที่ 2 ถนนไทรบุรี ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สร้างใน พ.ศ. 2320 เจ้าจอมจันทน์ในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้สร้างที่บรรจุอัฐิของต้นตระกูล ณ สงขลาที่บริเวณบ้าน ต่อมาได้บริจาคที่ดินแปลงนี้ให้วัด ภายในวัดมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญ ดังนี้

1. อุโบสถ ก่ออิฐถือปูน หลังคาชั้นเดียวมุงด้วยกระเบื้องดินเผา มีปีกนกรองรับด้วยเสานอกรูปสี่เหลี่ยม ด้านหน้าและด้านหลังด้านละ 5 ต้น และด้านข้างด้านละ 7 ต้น ระหว่างเสาคู่กับหลังคาทำเป็นซุ้มโค้ง ไม่มีช่อฟ้าใบระกา ไม่มีระเบียงเดินได้รอบ ใบเสมาติดกับตัวอุโบสถ ด้านหน้า มีกำแพงแก้วที่ล้อมรอบ ภายในมุมกำแพงแก้วด้านหน้า (ทิศตะวันตก) มีเจดีย์ก่ออิฐถือปูน 2 องค์
2. หอระฆัง มีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมสมันรัตนโกสินทร์ตอนต้น
3. อาคารที่บรรจุอัฐิตระกูล ณ สงขลา ก่ออิฐถือปูนยกพื้นปูกระเบื้อง
4. กำแพงและประตู กำแพงก่อด้วยหินสอปูน ซุ้มประตูทำเป็นแบบหลังคาเก๋งจีน กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดเขตที่ดิน โบราณสถานวัดแจ้งเป็นโบราณสถานสำหรับชาติในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 103 ตอนที่ 65 วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2529

ภาพ 41 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณวัดโพธิ์ปฐมาวาส ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

เขาดังกวน (บริเวณทะเลสาบสงขลา)

เขาดังกวนอยู่ทางทิศตะวันตกของเขาน้อย สูงจากระดับน้ำทะเล 80 เมตร มีบันไดทางขึ้นเขาอยู่ทางทิศตะวันตกด้านถนนราชดำเนินใน มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ดังนี้

1. **พระเจดีย์หลวง** เป็นเจดีย์ก่ออิฐถือปูน สร้างขึ้นในสมัยใดไม่แน่ชัด รัชกาลที่ 4 ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินหลวงให้เจ้าพระยาวิเชียรคีรี (เม่น ฅ สงขลา) ดำเนินการบูรณะจนแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2409 ต่อมาได้มีพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในองค์พระเจดีย์หลวง ในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2539

2. **พลับพลา ร.4 หรือศาลาวิหาร** เป็นพลับพลาที่ประทับของรัชกาลที่ 4 ลักษณะเป็นอาคารก่ออิฐถือปูนสีแดง ที่หน้าบันทางทิศตะวันตกมีรูปปั้นตรงกลางเป็นรูปมหาพิชัยมงกุฎ และมีรูปสัตว์อยู่ทั้งสองข้าง และระหว่างพลับพลาถึงพระเจดีย์หลวงบนยอดเขามีทางขึ้นทำเป็นบันไดนาคเช่นเดียวกับทางขึ้นทางด้านล่างริมถนนราชดำเนินใน

3. **ประภาคาร** อยู่ทิศเหนือองค์พระเจดีย์หลวง รัชกาลที่ 5 ให้สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2440 กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนพระเจดีย์หลวงและพลับพลา ร.4 เป็นโบราณสถานสำหรับชาติ ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอน 75 วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2478

เขาน้อย (บริเวณทะเลสาบสงขลา)

เขาน้อย อยู่ทางทิศตะวันออกของเขาดังกวนริมถนนราชดำเนิน สูงจากระดับน้ำทะเล 60 เมตร เชิงเขาดัดกับแหลมสมิหลา เป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญ ดังนี้

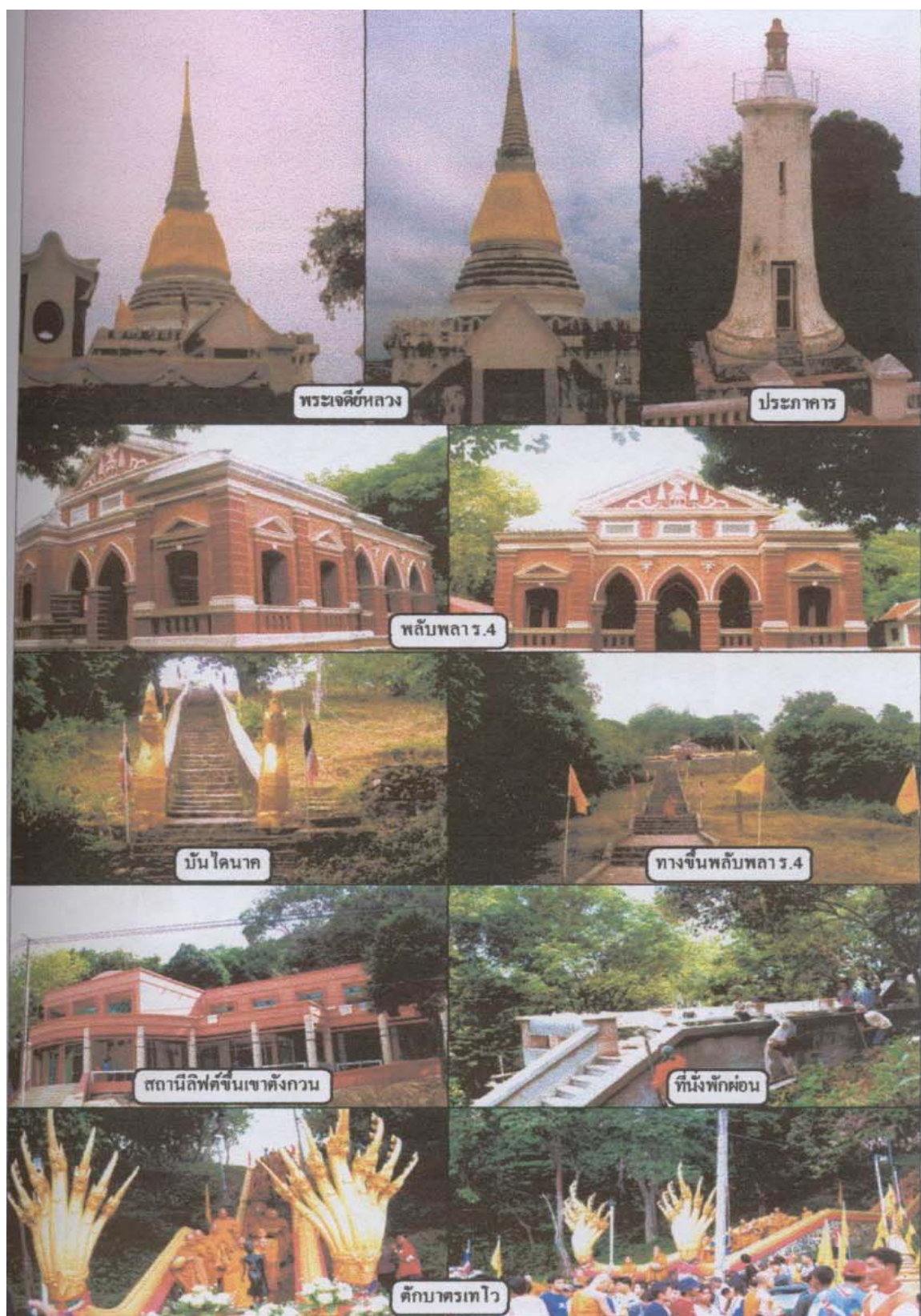
1. **พระอนุสาวรีย์พลเอกสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์** พระราชโอรสพระองค์ที่ 41 ในรัชกาลที่ 5 ขณะที่ทรงดำรงตำแหน่งข้าหลวงเทศาภิบาล และสมุหเทศาภิบาล ผู้สำเร็จราชการมณฑลนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ. 2453-2458 และอุปราชมณฑลปัตตานีได้ ระหว่างปี พ.ศ. 2458-2468 พระองค์ทรงเลือกเอาเมืองสงขลาเป็นที่ตั้งที่ว่าการมณฑล โดยการสร้างพระตำหนักเขาน้อยเป็นที่ประทับอย่างถาวร

2. **สวนเสรี** เป็นสวนสาธารณะขนาดเล็กที่ตั้งอยู่เชิงเขาน้อยฝั่งตรงข้ามกับแหลมสมิหลา ภายในสวนจะมีทางเดินชมไม้ดัดเป็นรูปสัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่น ช้าง ยีราฟ ม้า วัว กวาง เป็นต้น

3. **สวนสุขภาพเขาน้อย** ตั้งอยู่เชิงเขาระหว่างทางขึ้นเขาน้อย เป็นสถานที่ออกกำลังกาย

4. **ตำหนักเขาน้อย** ตั้งอยู่ทางทิศใต้เขาน้อย สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2454

นอกจากนี้ เขาน้อยยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ และมีนักท่องเที่ยวมาให้อาหารเสมอ ๆ

ภาพ 43 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณเขาดังกวน ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ภาพ 44 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณเขาน้อย ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

สวนสองทะเล (บริเวณทะเลสาบสงขลา)

สวนสองทะเล หรือแหลมสนอ่อน อยู่ฝั่งตะวันออกของปากทางเข้าทะเลสาบสงขลา(ฝั่งตรงข้ามกับเขาแดง) อยู่เหนือสุดของเทศบาลนครสงขลาห่างจากหาดสมิหลาไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ 2 กิโลเมตร เป็นแหลมที่เกิดจากคลื่นและกระแสน้ำพัดพาตะกอนทรายมาทับถมเป็นแนวยาวงอกออกสู่ทะเล ในแนวตะวันตกเฉียงเหนือ-ตะวันออกเฉียงใต้ มีความยาว 2 กิโลเมตร และมีความกว้าง 500-600 เมตร มีต้นสนทะเลขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น จึงทำให้ร่มรื่นตลอดปี

บริเวณปลายสุดของแหลมสนอ่อน สร้างเป็นเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็กเป็นแนวยาว 900 เมตร เพื่อป้องกันคลื่นและกระแสน้ำกัดเซาะพื้นที่ของแหลม ตรงบริเวณปลายแหลมสนอ่อนเป็นที่ประดิษฐานพระอนุสาวรีย์ พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ พระราชโอรสพระองค์ที่ 28 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม-กรกฎาคม พ.ศ. 2536 และมีพิธีอันเชิญพระรูปสู่แท่นประดิษฐาน เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2536 และวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2536 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดพระอนุสาวรีย์ สวนสองทะเลเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมาก เนื่องจากมีความเหมาะสมดังนี้

1. ตั้งอยู่ตรงปลายแหลมปากอ่าวสงขลา ทำให้มองเห็นทัศนียภาพต่าง ๆ ได้ดี เช่น เขาแดง ทำเรื่อน้ำลึก เกาะหนูเกาะแมว เรือสินค้า เรือประมงที่ผ่านเข้าออกปากอ่าวสงขลา เป็นต้น

2. เป็นที่ประดิษฐานพระอนุสาวรีย์ พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

3. สามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่าย และมีลานจอดรถกว้างขวาง

4. มีลานคอนกรีตกว้าง 20 เมตร ยาว 300 เมตร อยู่ตรงด้านหน้าพระอนุสาวรีย์ติดกับสันเขื่อนชายทะเล และมีที่นั่งพักผ่อนชมทัศนียภาพปากอ่าวสงขลาเป็นแนวยาว

5. มีร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และสินค้าของที่ระลึก และเครื่องสักการะพระอนุสาวรีย์ ฯ

6. มีลานสำหรับออกกำลังกาย และสนามหญ้าสำหรับนั่งพักผ่อนหย่อนใจ

7. ตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองสงขลา และสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่อยู่ใกล้เคียงได้โดยง่าย เช่น หาดสมิหลา เขาตังกวน เขาน้อย ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา เป็นต้น

แหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กลุ่มที่มีระดับศักยภาพปานกลางทั้ง 22 แหล่ง มีคะแนนศักยภาพในแต่ละด้าน ดังปรากฏในตาราง 34

ภาพ 45 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณสวนสองทะเล ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตาราง 34 ผลการประเมินศักยภาพแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

เกณฑ์การประเมิน	ระดับศักยภาพ															
	จุดป็นไฮไลท์	สวนสาธารณะ	สวนป่าปรม	วังเจ้าเมืองพทอง	หาดแสนสุขอ่าปา	เขาคางน	วัดโพธิ์ปฐมวาส	วัดสุวรรณคสิ	วัดแจ้ง	เมืองสงขลาคาจากแดง	เขทห้ามล่าทะเลหลวง	วัดบ่อทราย	เขาเอย	วัดเขาเอย	วัดร้าง	สวนรุกขาศตพทอง
1. ความสะดวกในการเข้าถึง (ถนนสายหลัก - แหล่ง) 1.1 ลักษณะถนน 1.2 พาหนะที่เข้าถึง 1.3 พาหนะรับจ้างที่เข้าถึง 1.4 ระยะทาง 1.5 ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่ง	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	4/5	5/5	5/5	2/5	4/5	5/5	5/5	5/5	2/5
	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	4/5	5/5	5/5	4/5	4/5	5/5	5/5	5/5	4/5
	5/5	4/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	3/5	4/5	3/5	1/5	3/5	4/5	3/5	3/5	3/5
	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	3/5	5/5	5/5	5/5	3/5	5/5	5/5	3/5	3/5
	5/5	4/5	5/5	5/5	5/5	4/5	4/5	4/5	1/5	1/5	4/5	4/5	1/5	4/5	1/5	1/5
	100.00	92.00	100.00	100.00	100.00	96.00	96.00	72.00	80.00	76.00	64.00	72.00	80.00	84.00	84.00	52.00
2. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว 2.1 น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์สาธารณะ 2.2 ภาชนะรองรับขยะ การกำจัดขยะ 2.3 สถานที่จอดรถ ทำป้ายเบรือ 2.4 ที่พิคแรม(เป็นพัก เต้นท์) ที่พิคผ่อน 2.5 ร้านอาหาร เครื่องดื่ม ร้านค้า ร้านของทีระลึก 2.6 ห้องน้ำ หรือตู้ชา 2.7 การดูแลและการรักษาความปลอดภัย	2/5	4/5	4/5	3/5	5/5	1/5	3/5	2/5	4/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5
	4/5	3/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	3/5	2/5	2/5	1/5	2/5	2/5	2/5	2/5
	4/5	5/5	5/5	2/5	5/5	1/5	4/5	4/5	4/5	4/5	2/5	4/5	5/5	4/5	4/5	4/5
	2/5	3/5	1/5	1/5	2/5	3/5	1/5	1/5	2/5	1/5	4/5	1/5	1/5	1/5	1/5	1/5
	1/5	4/5	3/5	1/5	3/5	1/5	1/5	1/5	1/5	1/5	1/5	1/5	3/5	2/5	1/5	1/5
	3/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	4/5	4/5	3/5	2/5	4/5	2/5	2/5	4/5	1/5	1/5
รวมคะแนนศักยภาพ (%)	48.57	68.57	60.00	42.86	60.00	34.29	48.57	42.86	60.00	40.00	48.57	34.29	45.71	34.29	37.14	60.00
	28.57	34.29	42.86	42.86	42.86	76.00	84.00	84.00	84.00	84.00	84.00	84.00	80.00	80.00	60.00	60.00
วัดศรีสุวรรณวาส																
วัดพนาบิก																
วัดแหลมพือ																
วัดโอรารม																
วัดบางเขยด																
วัดหวารบิก																
วัดศรีสุวรรณวาส																

ตาราง 34 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	วัดป่าไผ่	73.33	2/5	2/5	4/5	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4
-----------------	-----------	-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	---

ตาราง 34 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	วัดผลวิธีวิจัย													
	วัดผลโดย	สวนสองทะเล	สวนป่าปรม	วังเจ้าเมืองพญู	หาดแสนสุขลำปำ	เขาคังวน	วัดโพธิ์ปฐมวาส	วัดสุวรรณคีรี	วัดแจ้ง	เมืองสงขลาเก่าเขาแดง	เขตน่านลำสาส์ป่าทะเลหลวง	วัดบ่อทรัพย์	เขาน้อย	วัดขาน้อย
5. การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	วัดปลื้มโดย	3/5	4/5	3/5	4/5	3/5	3/5	3/5	4/5	3/5	3/5	4/5	3/5	4/5
	5.1 การต้อนรับนักท่องเที่ยว	2/5	3/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	1/5
	5.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแหล่ง	3/5	2/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	2/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5
	5.3 การรักษาเอกลักษณ์ของคนในชุมชน	3/4	3/4	2/4	3/4	2/4	2/4	2/4	3/4	2/4	2/4	3/4	2/4	1/4
	5.4 การได้ประโยชน์ของคนในชุมชนจากแหล่ง	58.75	58.75	52.50	63.75	52.50	52.50	52.50	58.75	52.50	52.50	63.75	52.50	52.50
รวมคะแนนศักยภาพ (%)		3/5	3/5	4/5	2/5	3/5	1/5	3/5	1/5	4/5	4/5	1/5	3/5	3/5
6. การจัดการ	วัดปลื้มโดย	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5
	6.1 การให้การศึกษา	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5
	6.2 การรักษาสงแวดล้อม	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5
	6.3 องค์การในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	1/5	1/5	1/5	2/5	3/5	1/5	1/5	1/5
รวมคะแนนศักยภาพ (%)		53.33	53.33	60.00	46.67	46.67	33.33	46.67	26.67	53.33	66.67	40.00	26.67	40.00
รวมคะแนนศักยภาพทั้งหมด (%)		50.192	54.231	54.231	55.000	55.962	56.923	56.923	57.115	56.923	56.923	56.923	52.885	50.192

1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เมื่อนำค่าร้อยละของคะแนนประเมินศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึงของแต่ละแหล่งมาวิเคราะห์สรุปเปรียบเทียบได้ผลดังตาราง 35 ซึ่งพบว่าแหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึงเต็มจำนวน 4 แหล่ง คือ วัดป่าลี้ไธยก์ สวนป่าเปรม วังเจ้าเมืองพัทลุง และหาดแสนสุขลำปำ เนื่องจากมีที่ตั้งอยู่ติดกับถนนสายหลัก มีรถประจำทางผ่าน และมีป้ายชี้ทางที่บอกข้อความครบ คือ ชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง ส่วนแหล่งที่มีคะแนนศักยภาพน้อย คือ วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณवास วัดบ่อทรัพย์ วัดสุวรรณคีรี วัดโลการาม สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง ซึ่งส่วนใหญ่มีที่ตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลัก ถนนทางเข้าแหล่งมีสภาพไม่ดี ไม่มีรถประจำทางผ่าน ไม่มีป้ายชี้ทาง หรือมีไม่สมบูรณ์ จึงทำให้ได้คะแนนประเมินศักยภาพด้านนี้ต่ำ

ตาราง 35 ร้อยละของคะแนนศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

คะแนน(%)	แหล่งท่องเที่ยว	เกณฑ์ย่อยที่ได้ < 50%	หมายเหตุ
100.00	1. วัดป่าลี้ไธยก์ 2. สวนป่าเปรม 3. วังเจ้าเมืองพัทลุง 4. หาดแสนสุขลำปำ	- - -	เกณฑ์ย่อยที่ใช้ประเมินศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 1. ลักษณะถนน 2. พาหนะที่เข้าถึง 3. พาหนะรับจ้างที่เข้าถึง 4. ระยะทาง 5. ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่ง
96.00	1. เขาดังกววน 2. วัดโพธิ์ปฐมवास	- -	
92.00	1. สวนสองทะเล	-	
88.00	1. วัดบางเขียด	-	
84.00	1. วัดเขาน้อย 2. วัดวัง 3. วัดวิหารเบิก	- 5	
80.00	1. วัดแจ้ง 2. เขาน้อย 3. วัดแหลมพ้อ	5 -	
76.00	1. เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง 2. วัดโลการาม	5 -	
72.00	1. วัดสุวรรณคีรี 2. วัดบ่อทรัพย์	-	
64.00	1. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง	3	
60.00	1. วัดภูผาเบิก 2. วัดศิริวรรณवास	5 5	
52.00	1. สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง	1, 3, 5	

2. **ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในแหล่ง** เมื่อนำร้อยละของคะแนนประเมินศักยภาพด้านนี้มาวิเคราะห์จะได้ผลดังตาราง 36 พบว่ามีเพียง 5 แหล่งเท่านั้นที่ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 50 โดยสวนสองทะเลที่ได้คะแนนมากที่สุดก็ได้เพียงร้อยละ 68.57 รองลงมาร้อยละ 60.00 มี 4 แหล่งคือ สวนป่าเปรม หาดแสนสุขลำป่า วัดแจ้ง และสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง ส่วนที่เหลืออีก 17 แหล่งมีคะแนนศักยภาพต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยทุกแหล่งจะมีคะแนนแต่ละเกณฑ์ย่อยที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 จำนวน 4-6 เกณฑ์ จากทั้งหมด 7 เกณฑ์ เนื่องจากแหล่งที่มีคะแนนค่อนข้างสูงจะมีหน่วยงานดูแลรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดและให้การสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น เทศบาลนครสงขลารับผิดชอบสวนสองทะเล เทศบาลเมืองพัทลุงรับผิดชอบหาดแสนสุขลำป่า กรมป่าไม้รับผิดชอบสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง เป็นต้น ส่วนแหล่งที่ได้คะแนนน้อยส่วนใหญ่เป็นแหล่งที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวมากนัก ทำให้การเข้าถึงไม่สะดวกเท่าที่ควร และขาดสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น น้ำ ไฟ และโทรศัพท์ จึงทำให้ได้คะแนนด้านนี้น้อย

ตาราง 36 ร้อยละของคะแนนศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

คะแนน(%)	แหล่งท่องเที่ยว	เกณฑ์ย่อยที่ได้ < 50%	หมายเหตุ
68.57	1. สวนสองทะเล	6	เกณฑ์ย่อยที่ใช้ประเมินศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว 1. น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์สาธารณะ 2. ภาชนะรองรับขยะ และการกำจัดขยะ 3. สถานที่จอดรถ ท่าเทียบเรือ 4. ที่พักแรม 5. ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก 6. ห้องน้ำ หรือสุขา 7. การดูแล และการรักษาความปลอดภัย
60.00	1. สวนป่าเปรม 2. หาดแสนสุขลำป่า 3. วัดแจ้ง 4. สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง	2, 4, 6 2, 4, 6, 7 4, 5, 7 1, 2, 5, 7	
48.57	1. วัดป่าลิไลยก์ 2. วัดโพธิ์ปฐมवास 3. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง	1, 4, 5, 7 2, 4, 5, 7 1, 2, 3, 5, 7	
45.71	1. เขาน้อย 2. วัดแหลมพ้อ	1, 2, 4, 6, 7 1, 2, 4, 5, 7	
42.86	1. วังเจ้าเมืองพัทลุง 2. วัดสุวรรณคีรี 3. วัดวิหารเบิก 4. วัดโลการาม 5. วัดบางเขียด	2, 3, 4, 5, 6 1, 2, 4, 5, 7 1, 2, 4, 5, 7	
40.00	1. เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง	1, 2, 4, 5, 6, 7	
37.00	1. วัดวัง	1, 2, 4, 5, 6, 7	
34.27	1. เขาดังกวาน 2. วัดบ่อทรัพย์ 3. วัดเขาน้อย 4. วัดภูผาเบิก	1, 2, 3, 5, 6, 7 1, 2, 4, 5, 6, 7 1, 2, 4, 5, 7	
28.57	1. วัดศิริวรรณवास	1, 2, 4, 5, 6, 7	

3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เมื่อนำร้อยละของคะแนนประเมินศักยภาพด้านนี้มาวิเคราะห์จะได้ผลดังตาราง 37 ซึ่งแหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ร้อยละ 78.75 มี 2 แหล่ง คือ วัดสุวรรณคีรี และวัดบ่อทรัพย์ รองลงมา ร้อยละ 72.50 มี 1 แหล่ง คือ วัดศิริวรรณवास ร้อยละ 67.50 มี 4 แหล่ง คือ เขาดังกวน เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดเขาน้อย และวัดวัง และร้อยละ 66.25 มี 1 แหล่ง คือ วัดภูผาเบิก แหล่งที่ได้คะแนนสูงทุกแหล่งมีสภาพธรรมชาติ สภาพทางวัฒนธรรม (มีโบราณสถานที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากร) ก่อนข้างสมบูรณ์และมีปัญหาด้านมลภาวะน้อย จึงทำให้ได้คะแนนประเมินค่อนข้างสูง ส่วนแหล่งที่ได้คะแนนน้อยที่สุดร้อยละ 43.75 มี 2 แหล่ง คือ สวนป่าเปรม และหาดแสนสุขลำปำ เนื่องจากทั้งสองแหล่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ไม่มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ และสภาพธรรมชาติในแหล่งขาดการดูแลหรือถูกปรับปรุงไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ ส่วนอีก 6 แหล่งที่ได้คะแนนน้อยเพียงร้อยละ 50 คือ วัดโพธิ์ปฐมवास วัดแจ้ง วัดวิหารเบิก วัดบางเขียด วัดโลการาม และวัดแหลมพ้อ ถึงแม้ว่าวัดดังกล่าวทุกวัดจะมีโบราณสถานที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากรแล้ว แต่ไม่ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติเท่าที่ควร(ปรับเปลี่ยนสภาพธรรมชาติ) และขาดการแก้ไขปัญหามลภาวะของแหล่ง จึงทำให้ได้คะแนนด้านนี้น้อย

ตาราง 37 ร้อยละของคะแนนศักยภาพด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

คะแนน(%)	แหล่งท่องเที่ยว	เกณฑ์ย่อยที่ได้ < 50%	หมายเหตุ
78.75	1.วัดสุวรรณคีรี 2. วัดบ่อทรัพย์	2 -	เกณฑ์ย่อยที่ใช้ประเมินศักยภาพด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว 1. สภาพทางธรรมชาติ 2. ระบบนิเวศ 3. สภาพทางวัฒนธรรม 4. มลภาวะ(ขยะ ทัศนียภาพ เสียง อากาศ ดิน น้ำ)
72.50	1. วัดศิริวรรณवास	-	
67.50	1. เขาดังกวน 2. วัดเขาน้อย 3. เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง 4. วัดวัง	- - 2	
66.25	1. วัดภูผาเบิก	-	
61.25	1. วัดป่าลิไลยก์ 2. วัดเจ้าเมืองพัทลุง 3. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง	2 -	
60.00	1. เขาน้อย 2. สวนพฤกษศาสตร์ฯ	3	
58.75	1. สวนสองทะเล	2, 3	
50.00	1. วัดโพธิ์ปฐมवास 2. วัดแจ้ง 3. วัดวิหารเบิก 4. วัดบางเขียด 5. วัดโลการาม 6. วัดแหลมพ้อ	1, 2 1, 2 1, 2	
43.75	1. สวนป่าเปรม 2. หาดแสนสุขลำปำ	2, 3	

4. ด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว เมื่อนำร้อยละของคะแนนประเมินศักยภาพด้านนี้มาวิเคราะห์จะได้ผลดังตาราง 38 ซึ่งมี 6 แหล่งที่มีคะแนนศักยภาพสูงถึงร้อยละ 80 คือ วัดโพธิ์ปฐมาวาส วัดสุวรรณคีรี วัดบ่อทรัพย์ วัดเขาน้อย วัดวัง และวัดภูผาเบิก รองลงมาร้อยละ 78.33 มี 2 แหล่ง คือ เขาดังกวน และเมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง แหล่งดังกล่าวมีสภาพทางธรรมชาติและสภาพทางวัฒนธรรม (มีโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากร) ก่อนข้างสมบูรณ์ จึงได้คะแนนประเมินศักยภาพค่อนข้างสูง ส่วนแหล่งที่มีคะแนนศักยภาพน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 36.67 คือ หาดแสนสุขลำปำ เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่กำลังอยู่ระหว่างการปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยเทศบาลเมืองพัทลุง ทำให้สภาพธรรมชาติในแหล่งลดลง อีกทั้งไม่มีโบราณสถานตั้งอยู่ในแหล่ง จึงทำให้ได้คะแนนน้อย นอกจากนี้แหล่งอื่น ๆ ที่มีคะแนนน้อย เช่น สวนสองทะเล(ร้อยละ 57.67) สวนป่าเปรม(ร้อยละ 51.67) เขาน้อย(ร้อยละ 50.00) และสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง(ร้อยละ 50.00) ก็มีลักษณะเช่นเดียวกันคือ สภาพธรรมชาติในแหล่งถูกปรับเปลี่ยนไปเป็นสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่น อาคาร ลานจอดรถ ศาลา ที่นั่งพักผ่อน เป็นต้น อีกทั้งภายในแหล่งก็ไม่มีโบราณสถาน จึงทำให้ได้รับคะแนนประเมินด้านนี้น้อย

ตาราง 38 ร้อยละของคะแนนศักยภาพด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

คะแนน(%)	แหล่งท่องเที่ยว	เกณฑ์ย่อยที่ได้ < 50%	หมายเหตุ
80.00	1. วัดโพธิ์ปฐมาวาส 2. วัดสุวรรณคีรี 3. วัดบ่อทรัพย์ 4. วัดเขาน้อย 5. วัดวัง 6. วัดภูผาเบิก	1 - 1 -	เกณฑ์ย่อยที่ใช้ประเมิน ศักยภาพด้านคุณค่าและ ความสำคัญของแหล่ง 1. ทางธรรมชาติ 2. ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปกรรม 3. ทางวัฒนธรรม
78.33	1.เขาดังกวน 2. เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง	- -	
77.33	1. วัดป่าลิไลยก์ 2. วัดโลการาม	1	
71.67	1. วังเจ้าเมืองพัทลุง 2. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง	1 -	
70.00	1. วัดศิริวรรณาวาส	-	
66.67	1. วัดแจ้ง 2. วัดวิหารเบิก 3. วัดบางเขียด 4. วัดแหลมพ้อ	1 1	
57.67	1. สวนสองทะเล	1, 2	
51.67	1. สวนป่าเปรม	1, 2	
50.00	1. เขาน้อย 2. สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง	2	
36.67	1.หาดแสนสุขลำปำ	1, 2	

5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น เมื่อนำร้อยละของคะแนนประเมินศักยภาพด้านนี้มาวิเคราะห์จะได้ผลดังตาราง 39 แหล่งที่มีคะแนนประเมินศักยภาพสูงสุดได้เพียงร้อยละ 68.75 คือ สวนป่าเปรม รองลงมาร้อยละ 63.75 มี 2 แหล่งคือ หาดแสนสุขลำปำ และวัดวิหารเบิก ได้ร้อยละ 58.75 มี 4 แหล่ง คือ วัดป่าลิไลยก์ สวนสองทะเล วัดแจ้ง และเขาน้อย ได้ร้อยละ 57.50 มี 2 แหล่ง คือ วัดเขาน้อย และวัดโลการาม ส่วนที่เหลืออีก 12 แหล่ง มีคะแนนเพียงร้อยละ 52.50 คือวังเจ้าเมืองพัทลุง เขาดังกวน วัดโพธิ์ปฐมาวาส วัดสุวรรณคีรี เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบ่อทรัพย์ วัดวัง สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดบางเขียด วัดแหลมพ้อ และวัดภูผาเบิก และแหล่งที่มีคะแนนต่ำที่สุดเพียงร้อยละ 46.25 คือ วัด ศิริวรรณาวาส เนื่องจากเป็นวัดร้างมานานแล้ว จะเห็นได้ว่าค่าร้อยละของคะแนนประเมินศักยภาพด้านการตอบรับของคนในท้องถิ่นค่อนข้างต่ำและมีค่าใกล้เคียงกัน โดยแหล่งที่มีระดับศักยภาพรวมสูงในกลุ่มนี้ มักจะได้รับการตอบรับจากคนในท้องถิ่นสูงด้วย เช่น สวนป่าเปรม หาดแสนสุขลำปำ วัดป่าลิไลยก์ สวนสองทะเล เป็นต้น หรือกล่าวได้ว่าคะแนนประเมินศักยภาพด้านนี้จะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนประเมินศักยภาพรวมของแต่ละแหล่ง

ตาราง 39 ร้อยละของคะแนนศักยภาพด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น
ของแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

คะแนน(%)	แหล่งท่องเที่ยว	เกณฑ์ย่อยที่ได้ < 50%	หมายเหตุ
68.75	1. สวนป่าเปรม	-	เกณฑ์ย่อยที่ใช้ประเมินศักยภาพด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น 1. การต้อนรับนักท่องเที่ยว 2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแหล่ง 3. การรักษาเอกลักษณ์ของคนในชุมชน 4. การได้ประโยชน์ของคนในชุมชนจากแหล่ง
63.75	2. หาดแสนสุขลำปำ 2. วัดวิหารเบิก	2	
58.75	1. วัดป่าลิไลยก์	2	
	2. สวนสองทะเล 3. วัดแจ้ง	2, 3	
	4. เขาน้อย	2, 3	
57.50	1. วัดเขาน้อย 2. วัดโลการาม	2	
52.50	1. วังเจ้าเมืองพัทลุง 2. เขาดังกวน	2	
	3. วัดโพธิ์ปฐมาวาส 4. วัดสุวรรณคีรี	2	
	5. เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง	2	
	6. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง	2	
	7. วัดบ่อทรัพย์ 8. วัดวัง	2	
	9. สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง	2	
	10. วัดบางเขียด 11. วัดแหลมพ้อ	2	
	12. วัดภูผาเบิก	2	
46.25	1. วัดศิริวรรณาวาส	4	

6. ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เมื่อนำร้อยละของคะแนนประเมินศักยภาพด้านนี้มาวิเคราะห์จะได้ผลดังตาราง 40 ซึ่งมี 2 แหล่งที่มีคะแนนสูงที่สุดเพียงร้อยละ 66.67 คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง และสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง ซึ่งต่างก็อยู่ในความดูแลและการจัดการของกรมป่าไม้ รองลงมาร้อยละ 60 มี 1 แหล่ง คือ วังเจ้าเมืองพัทลุง ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 11 จังหวัดนครศรีธรรมราช ร้อยละ 53.33 มี 3 แหล่ง คือ วัดป่าลิไลยก์ สวนสองทะเล และเมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง โดยที่เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดงอยู่ในความดูแลและการจัดการของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 10 จังหวัดสงขลา ส่วนที่เหลืออีก 15 แหล่ง มีคะแนนศักยภาพด้านนี้น้อยกว่าร้อยละ 50 ในจำนวนนี้มี 7 แหล่งที่มีคะแนนเพียงร้อยละ 26.67 คือ วัดแจ้ง วัดเขาน้อย วัดวัง วัดวิหารเบิก วัดบางเขียด วัดโลกราม และวัดแหลมพ้อ โดยแหล่งที่มีคะแนนต่ำทุกแหล่งจะได้รับคะแนนประเมินต่ำมากในทั้ง 3 เกณฑ์ประเมินย่อย คือ การให้การศึกษา การรักษาสีงแวดล้อม และการไม่มีองค์กรการจัดการที่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งที่แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ต่างก็มีศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึง และด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งสูง

ตาราง 40 ร้อยละของคะแนนศักยภาพด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

คะแนน(%)	แหล่งท่องเที่ยว	เกณฑ์ย่อยที่ได้ < 50%	หมายเหตุ
66.67	1.เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง 2. สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง	- -	เกณฑ์ย่อยที่ใช้ประเมินศักยภาพด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 1. การให้การศึกษา 2. การรักษาสีงแวดล้อม 3. องค์กรในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
60.00	1. วังเจ้าเมืองพัทลุง	3	
53.33	1. วัดป่าลิไลยก์ 2. สวนสองทะเล 3. เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง	3 2, 3	
46.67	1. สวนป่าเปรม 2. เขาดังกวาน 3. หาดแสนสุขลำปำ 4. เขาน้อย 5. วัดสุวรรณคีรี	2, 3 1, 3 3	
40.00	1. วัดบ่อทรัพย์ 2. วัดภูผาเบิก 3. วัดศิริวรรณवास	2, 3 2, 3	
33.33	1. วัดโพธิ์ปฐมาสาส	1, 3	
26.67	1. วัดแจ้ง 2. วัดเขาน้อย 3. วัดวัง 4. วัดวิหารเบิก 5. วัดบางเขียด 6. วัดโลกราม 7. วัดแหลมพ้อ	1, 2, 3 1, 2, 3 1, 2, 3 1, 2, 3	

ผลการสอบถามนักท่องเที่ยวในแหล่งที่มีระดับสภาพปานกลาง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ ที่อยู่ปัจจุบัน การศึกษา และอาชีพ ปรากฏผลดังนี้

ข้อ 1 เพศ สรุปได้ดังตาราง 41

ตาราง 41 ร้อยละของนักท่องเที่ยวในแหล่งที่มีระดับสภาพปานกลาง แยกตามเพศ

เพศ	สวนพฤกษ ศาสตร์พัทลุง		วัด ป่าไผ่ยัก		หาดแสนสุข ลำปำ		วัดวิหารเม็ก		วัดวัง		วังช้างเมือง พัทลุง		เขตห้ามล่าฯ ทะเลหลวง		วัดบางเขียด		วัดโลกราบ		เมืองสงขลา เก่าเขาแดง		วัดเขาน้อย			
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%		
ชาย	17	29.8	17	32.1	35	35	11	23.9	16	31.4	28	38.4	15	30	17	32.7	24	49	5	16.7	14	24.6		
หญิง	40	70.2	36	67.9	65	65	35	76.1	35	68.6	45	61.6	35	70	35	67.3	25	51	25	83.3	43	75.4		
รวม	57	100	53	100	100	100	46	100	51	100	73	100	50	100	52	100	49	100	30	100	57	100		
เพศ	วัดคูหาเข็ก		วัดศิริวรรณาวาส		วัดบ่อทรัพย์		วัดสุวรรณคีรี		วัดแหลมพือ		สวนป่าเปรม		วัดโพธิ์ปฐมาวาส		วัดแจ้ง		เขาตังกวน		เขาน้อย		สวนสองทะเล		รวม	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%		
ชาย	10	25	9	27.3	7	18	17	34.7	18	29.5	41	53.3	18	38.3	16	42.1	33	49	49	62.8	47	45.2	464	37.09
หญิง	30	75	24	72.7	32	82	32	65.3	43	70.5	36	46.7	29	61.7	22	57.9	34	51	29	37.2	57	54.8	787	62.91
รวม	40	100	33	100	39	100	49	100	61	100	77	100	47	100	38	100	67	100	78	100	104	100	1,251	100

จากตาราง 41 เมื่อพิจารณารวมทั้ง 22 แหล่งพบว่ามีนักท่องเที่ยวเพศชายมากกว่าเพศหญิงมีมากถึงร้อยละ 62.91 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 37.09 เป็นเพศชาย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่งพบว่าส่วนใหญ่มีนักท่องเที่ยวเพศชายมากถึง 20 แหล่งในจำนวนดังกล่าวมี 2 แหล่งที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพศหญิงและเพศชายใกล้เคียงกัน คือวัดโลกราบ และเขาตังกวน ส่วนที่เหลืออีก 2 แหล่งเป็นแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ สวนป่าเปรม และเขาน้อย โดยเฉพาะเขาน้อยจะเป็นแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวเพศชายมากกว่าเพศหญิงชัดเจน เนื่องจากเป็นแหล่งที่คนในเมืองสงขลานิยมใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกาย ประกอบกับเป็นสถานที่ค่อนข้างเปลี่ยว และไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ข้อ 2 อายุ สรุปได้ดังตาราง 42

ตาราง 42 ร้อยละของนักท่องเที่ยวนในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลางแยกตามอายุ

อายุ(ปี)	สวนพฤกษศาสตร์พังงู		วัดปัสัณค์		หาดแสนสุข ลำปำ		วัดวิหารมิก		วัดวัง		วังฉำฉำเมือง พังงู		เขตห้ามล่า ทะเลหลวง		วัดบางซียด		วัดโกลการาม		เมืองสงขลาเก่า เขาแดง		วัดเจ้าน้อย	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
<13	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.96	-	-	-	-	-	-	2	4.08	-	-	-	-
13-18	4	7.02	-	-	4	4	1	2.17	1	1.96	3	4.11	2	4	-	-	2	4.08	-	-	2	3.51
19-25	50	87.72	39	73.59	44	44	40	86.96	42	82.35	32	43.84	44	88	46	88.46	28	57.14	30	100	40	70.16
26-35	1	1.75	3	5.66	27	27	3	6.52	3	5.88	18	24.65	3	6	-	-	2	4.08	-	-	4	7.02
36-45	-	-	7	13.21	15	15	2	4.35	1	1.96	15	20.55	-	-	1	1.92	4	8.16	-	-	4	7.02
46-60	2	3.51	2	3.77	10	10	-	-	3	5.88	5	6.85	1	2	3	5.77	5	10.20	-	-	6	10.53
>60	-	-	2	3.77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3.85	6	12.25	-	-	1	1.75
รวม	57	100	53	100	100	100	46	100	51	100	73	100	50	100	52	100	49	100	30	100	57	100
อายุ(ปี)	วัดคูหาภิมุข		วัดศรีวรรณ วส		วัดบ่อทราย		วัดสุวรรณคีรี		วัดแหลมท้อ		สวนป่าปรหม		วัดโพธิ์ปฐม วส		วัดแจ้ง		เขาดังกาม		สวนสองทะเล		รวม	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
<13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.49	-	-	-	0.32
13-18	-	-	-	-	-	-	1	2.04	-	-	5	6.49	3	6.38	4	10.53	5	7.46	6	7.69	15	14.42
19-25	38	95	33	100	37	94.87	38	77.55	31	50.82	25	32.47	19	40.43	19	50	25	37.31	23	29.49	28	26.92
26-35	-	-	-	-	-	-	4	8.16	14	22.95	29	37.66	10	21.28	3	7.89	14	21.45	24	30.77	24	23.08
36-45	1	2.5	-	-	1	2.56	2	4.08	9	14.75	13	16.88	10	21.28	9	23.68	14	21.45	16	20.51	20	19.23
46-60	1	2.5	-	-	1	2.56	3	6.12	5	8.20	5	6.49	4	8.51	1	2.63	5	7.46	7	8.97	15	14.42
>60	-	-	-	-	-	-	1	2.04	2	3.28	2	-	1	2.13	2	5.26	3	4.48	2	2.56	2	1.92
รวม	40	100	33	100	100	100	49	100	61	100	61	100	47	100	38	100	67	100	78	100	104	100

จากตาราง 42 เมื่อพิจารณาจากรวมทั้ง 22 แหล่งพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 19-25 ปีเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 60.03 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมา ร้อยละ 14.87 เป็นกลุ่มอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 11.51 เป็นกลุ่มอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 8.63 เป็นกลุ่มอายุมากกว่า 46 ปี และร้อยละ 4.96 เป็นกลุ่มอายุน้อยกว่า 19 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่งก็พบว่า ส่วนใหญ่ใน 21 แหล่ง กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากที่สุดจะมีอายุ 19-25 ปี และมีเพียงแหล่งเดียว คือ เจ้าน้อย ที่มีนักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 26-35 ปีมากที่สุด แต่ก็มีจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มอายุ 19-25 ปีมาก จากผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวในกลุ่มอายุ 19-25 ปี นิยมมาท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งมาก และอยู่ในวัยกำลังศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่

ตาราง 43 ร้อยละของที่อยู่ปัจจุบันของนักท่องเที่ยวนแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

แหล่ง	สวนพฤกษฯ		วัดป่าสี่แยก		หอดแสนสุขฯ		วัดวิหารเบิก		วัดวัง		วังช้างเมืองพัทลุง		เขตกะทะเหลหลวง		วัดบางเขียด		วัดโลการาม		เมืองสงขลาเก่าฯ		วัดเขาใหญ่		วัดญวนบก	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ชุมพร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สุราษฎร์ฯ	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พังงา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภูเก็ต	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กระบี่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นครศรีฯ	-	-	2	3.77	4	4	-	-	1	1.96	3	4.11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พัทลุง	8	14.04	15	28.30	66	66	7	15.22	10	19.61	32	43.83	6	12	1	1.92	1	2.04	1	3.33	1	1.75	1	2.50
ตรัง	2	3.51	1	1.89	-	-	1	2.17	1	1.96	4	5.48	1	2	1	1.92	-	-	1	3.33	2	3.51	1	2.50
สตูล	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.75	-	-	-
สงขลา	46	80.70	34	64.15	21	21	37	80.43	39	76.47	30	41.10	43	86	49	94.23	49	95.92	28	93.33	53	92.98	38	95
ปัตตานี	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ยะลา	1	1.75	-	-	1	1	1	2.17	-	-	-	-	-	-	1	1.92	1	2.04	-	-	-	-	-	-
นราธิวาส	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ยะลา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เพชรบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นครปฐม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กรุงเทพฯ	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	3	4.11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นนทบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ปทุมธานี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชลบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ระยอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ปราจีนบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พิษณุโลก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อุทัย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เชียงใหม่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เชียงราย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ศรีสะเกษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มอดะชัย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	57	100	53	100	100	100	46	100	51	100	73	100	50	100	52	100	49	100	30	100	57	100	40	100

ตาราง 43 (ต่อ)

แหล่ง	วัดสิริวรรณवास		วัดบ่อทรัพย์		วัดสุวรรณคีรี		วัดแหลมหม้อ		สวนป่านปร		วัดโพธิ์		วัดแจ้ง		เขาดังกวน		เขาน้อย		สวนสองทะเล		รวม	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ชุมพร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2.88	3	0.24
สุราษฎร์ฯ	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3.89	-	-	-	-	-	-	2	2.56	-	-	6	0.48
พังงา	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.08
ภูเก็ต	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.16
กระบี่	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.30	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.92	3	0.24
นครศรีฯ	-	-	-	-	-	-	-	-	7	9.09	-	-	-	-	-	-	3	3.85	3	2.88	23	1.84
พัทลุง	1	3.03	1	2.56	-	-	2	3.28	2	2.60	3	6.38	-	-	3	4.47	2	2.56	2	1.92	165	13.19
ตรัง	2	6.06	1	2.56	2	4.08	2	3.28	2	2.60	1	2.13	-	-	-	-	-	-	4	3.85	29	2.32
สตูล	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.30	-	-	1	2.63	-	-	1	1.28	4	3.85	10	0.80
สงขลา	30	90.91	37	94.87	46	93.88	55	90.16	45	58.44	42	89.36	37	97.37	59	80.06	63	80.77	63	60.57	942	75.30
ปัตตานี	-	-	-	-	-	-	-	-	5	6.49	-	-	-	-	-	-	1	1.28	11	10.57	18	1.44
ยะลา	-	-	-	-	-	-	-	-	5	6.49	-	-	-	-	-	-	3	3.85	2	1.92	15	0.99
นราธิวาส	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.30	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.92	4	0.32
ประจวบฯ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.08
เพชรบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.49	-	-	1	0.96	1	0.08
นครปฐม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.96	1	0.08
กรุงเทพฯ	-	-	-	-	-	-	1	1.64	2	2.60	1	2.13	-	-	-	-	1	1.28	-	-	11	0.88
นนทบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2.99	-	-	1	0.96	1	0.08
ปทุมธานี	-	-	-	-	-	-	1	1.64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.08
ชลบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.96	1	0.08
ระยอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.96	1	0.08
ปราจีนบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.28	-	-	1	0.08
พิษณุโลก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.08
สุโขทัย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.08
เชียงใหม่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.96	1	0.08
เชียงราย	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.30	-	-	-	-	2	2.99	-	-	1	0.96	3	0.24
ศรีสะเกษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.96	3	0.24
มหาสารคาม	-	-	-	-	1	2.04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.28	-	-	1	0.08
รวม	33	100	39	100	49	100	61	100	77	100	47	100	38	100	67	100	78	100	104	100	1,251	100

จากตาราง 43 เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 22 แหล่ง พบว่ามีนักท่องเที่ยวจากจังหวัดสงขลาเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดถึงร้อยละ 75.30 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาร้อยละ 13.19 เป็นนักท่องเที่ยวจากจังหวัดพัทลุง ร้อยละ 2.32 เป็นนักท่องเที่ยวจากจังหวัดตรัง ร้อยละ 1.84 เป็นนักท่องเที่ยวจากจังหวัดนครศรีธรรมราช และร้อยละ 1.44 เป็นนักท่องเที่ยวจากจังหวัดปัตตานี ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 5.91 เป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดต่าง ๆ รวม 22 จังหวัด จากผลดังกล่าว แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ และจากจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง

เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่ง พบว่าเป็นนักท่องเที่ยวจากจังหวัดสงขลามากที่สุด 20 แหล่ง ส่วนที่เหลืออีก 2 แหล่ง คือ หาดแสนสุขลำปำ และวังเจ้าเมืองพัทลุง เป็นแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวจากจังหวัดพัทลุงมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดต่าง ๆ ในแต่ละแหล่งพบว่า ส่วนสองทะเลมีนักท่องเที่ยวมาจากจังหวัดต่าง ๆ มากที่สุดถึง 18 จังหวัด รองลงมา คือ ส่วนป่าปราม 14 จังหวัด หาดแสนสุขลำปำ 11 จังหวัด เจ่าน้อย 10 จังหวัด วังเจ้าเมืองพัทลุง 6 จังหวัด เขาตังกวนและวัดแหลมป้อ แหล่งละ 5 จังหวัด สวนพฤกษศาสตร์พญาวัน วัดวิหารเบิก วัดวัง วัดบางเจียด วัดโพธิ์ปฐมาวาส และวัดเขาน้อย แหล่งละ 4 จังหวัด เจตน์มฤตยาลัย วัดทะเลหลวง วัดโลกราบ เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณาวาส และวัดบ่อทรัพย์ แหล่งละ 3 จังหวัด และแหล่งละ 2 จังหวัด มี 2 แหล่ง คือ วัดสุวรรณคีรี และวัดแจ้ง

จากผลดังกล่าว แสดงว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักมาก และสามารถเดินทางเข้าถึงได้สะดวก (เช่น สวนสองทะเล ส่วนป่าปราม หาดแสนสุขลำปำเขาน้อย เป็นต้น) จะได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากที่สุดและไม่ค่อยเป็นที่รู้จักน้อย และเข้าถึงได้ไม่สะดวก (เช่น เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณาวาส วัดบ่อทรัพย์ วัดสุวรรณคีรี เป็นต้น)

ข้อ 4 ระดับการศึกษา สรุปได้ดังตาราง 44

ตาราง 44 ร้อยละของระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวนในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

การศึกษา	ส่วนพฤกษศาสตร์พฤกษ		วัดป่าไผ่		วัดหาวนิคม		วัดวัง		วังเจ้าเมืองพัทลุง	เขตห้ามล่าทะเลหลวง	วัดบางเจียด	วัดโล伽าราม	เมืองสงขลาเก่าเขาแดง	วัดเจ้าน้อย
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ไม่ได้รับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ประถมศึกษา	2	3.51	3	5.66	11	11	1	1.96	-	1	2	28.57	-	9
มัธยมศึกษา	2	3.51	-	-	6	6	2	3.92	4	5.48	1	6.12	-	4
ม. ปวช/ปวช	2	3.51	3	5.66	11	11	2	3.92	45	20.55	1	2.04	-	2
อนุปริญญา	1	1.75	2	3.77	16	16	1	1.96	8	10.96	-	1	-	1
ปริญญาตรี	50	87.72	45	84.91	54	54	42	88.24	44	60.27	46	61.22	30	41
ปริญญาโท	-	-	-	-	2	2	-	-	2	2.74	-	-	-	-
ปริญญาเอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	57	100	53	100	100	100	51	100	73	100	52	100	30	100

การศึกษา	วัดคูวีรวัฒนาวาส		วัดบ่อทรัพย์		วัดสุวรรณคีรี		วัดแหลมพ้อ		สวนป่าบรม	วัดโพธิ์ปฐมวาส	วัดแจ้ง	เขาดังกวน	เจ้าน้อย	สวนสงขลา	รวม
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	
ไม่ได้รับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.13	-	-	-	1
ประถมศึกษา	1	2.50	-	-	5	10.20	7	11.48	3	3.90	1	2.63	-	9	91
มัธยมศึกษา	-	-	1	2.56	1	2.04	4	6.56	13	16.88	2	5.26	12	15.38	82
ม. ปวช/ปวช	-	-	-	-	1	2.04	3	4.92	15	19.48	11	28.95	22	28.21	138
อนุปริญญา	-	-	1	2.56	1	2.04	4	6.56	16	20.78	1	2.63	31	39.74	111
ปริญญาตรี	38	95	33	100	41	83.67	41	67.21	30	38.96	24	51.06	2	2.56	812
ปริญญาโท	1	2.50	-	-	-	-	2	3.27	-	1	2.13	2	2.99	1	15
ปริญญาเอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
รวม	40	100	39	100	49	100	61	100	77	100	38	100	78	100	1,251

จากตาราง 44 เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 22 แหล่ง พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดถึงร้อยละ 64.91 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาร้อยละ 19.90 เป็นกลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงอนุปริญญา ร้อยละ 13.82 เป็นกลุ่มระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 1.36 เป็นกลุ่มระดับปริญญาโท ปริญญาเอก และไม่ได้รับ เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่งก็พบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มระดับปริญญาตรีมากที่สุดถึง 21 แหล่ง ยกเว้นแหล่งเจ้าน้อยเท่านั้นที่มีนักท่องเที่ยวกลุ่มอนุปริญญามากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ตามลำดับ

ข้อ 5 อาชีพ สรุปได้ดังตาราง 45

ตาราง 45 ร้อยละของอาชีพของนักท่องเที่ยวในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

อาชีพ	สวนพฤกษศาสตร์พฤกษ		วัด		หาดแสนสุข		วัดวิหารมิก		วัดวัง		วังเจ้าเมือง		เขตห้วยน้ำ		วัดบางเขียด		วัดโคกการม		เมืองสงขลา		วัดเขาใหญ่	
	ศาสนาพุทธ		ป่าไผ่		ลำปำ		วัดวิหารมิก		วัดวัง		วังเจ้าเมือง		เขตห้วยน้ำ		วัดบางเขียด		วัดโคกการม		เมืองสงขลา		วัดเขาใหญ่	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
นักเขียน นักศึกษา	52	91.23	39	73.58	33	33	40	86.95	42	82.35	31	42.47	46	92	45	86.53	32	65.31	30	100	39	68.42
แม่บ้าน	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	8.16	-	-	5	8.77
รับจ้างทั่วไป	-	-	1	1.89	10	10	-	-	-	-	4	5.47	-	-	-	-	4	8.16	-	-	4	7.02
เกษตรกรรม	1	1.75	3	5.66	7	7	-	-	-	-	2	2.74	1	2	2	3.85	3	6.12	-	-	1	1.75
ค้าขาย ธุรกิจ	-	-	1	1.89	9	9	2	4.35	5	9.80	10	13.70	1	2	2	3.85	2	4.08	-	-	3	5.26
พนักงานบริษัท	1	1.75	-	-	9	9	-	-	2	3.92	5	3.85	-	-	-	-	1	2.04	-	-	1	1.75
ลูกจ้าง	2	3.51	1	1.89	5	5	2	4.35	-	-	10	13.70	1	2	-	-	-	-	-	-	2	3.51
รับราชการ	1	1.75	7	13.21	23	23	2	4.35	2	3.92	11	15.07	1	2	1	1.92	3	6.12	-	-	2	3.51
อื่นๆ	-	-	1	1.89	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3.85	-	-	-	-	-	-
รวม	57	100	53	100	100	100	46	100	51	100	73	100	50	100	52	100	49	100	30	100	57	100

อาชีพ	วัดคูหาภิมุข		วัดศรีวิกรม์		วัดบ่อทรัพย์		วัดสุวรรณคีรี		วัดแหลมพ้อ		สวนป่าเปรม		วัดโพธิ์ปฐม		วัดแจ้ง		เขาดังกวาง		เขาน้อย		สวนสองทะเล		รวม	
	ศาสนาพุทธ		ศาสนาอิสลาม		ศาสนาคริสต์		ศาสนาฮินดู		ศาสนาพุทธ		ศาสนาอิสลาม		ศาสนาคริสต์		ศาสนาฮินดู		ศาสนาพุทธ		ศาสนาอิสลาม		ศาสนาคริสต์		ศาสนาฮินดู	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
นักเขียน นักศึกษา	38	95	100	100	37	94.87	40	81.63	31	50.82	18	23.37	21	44.68	20	52.63	26	38.81	19	24.36	40	38.46	752	60.11
แม่บ้าน	-	-	-	-	-	-	1	2.04	5	8.19	4	52.0	3	6.38	1	2.63	5	7.46	7	8.97	7	6.73	45	3.60
รับจ้างทั่วไป	1	2.5	-	-	-	-	2	4.08	2	3.28	6	7.79	13	27.66	2	5.26	7	10.45	12	15.38	8	7.69	76	6.08
เกษตรกรรม	-	-	-	-	-	-	1	2.04	2	3.28	4	5.20	2	4.26	1	2.63	4	5.97	1	1.28	3	2.89	38	3.04
ค้าขาย ธุรกิจ	-	-	-	-	1	2.56	2	4.08	4	6.56	14	18.18	-	-	4	10.53	6	8.95	11	14.10	17	16.35	94	7.51
พนักงานบริษัท	1	2.5	-	-	1	2.56	1	2.04	7	11.47	13	16.88	1	2.13	4	10.53	5	7.46	10	12.82	7	6.73	69	5.51
ลูกจ้าง	-	-	-	-	-	-	1	2.04	2	3.28	3	3.90	-	-	2	5.26	4	5.97	3	3.85	8	7.69	46	3.68
รับราชการ	-	-	-	-	-	-	1	2.04	7	11.47	14	18.18	7	14.89	4	10.53	10	14.93	13	16.67	14	13.46	123	9.83
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.64	1	1.30	-	-	-	-	-	-	2	2.56	-	-	8	0.64
รวม	40	100	33	100	39	100	49	100	61	100	77	100	47	100	38	100	67	100	78	100	104	100	1,251	100

จากตาราง 45 เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 22 แหล่ง พบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษานิยมมาท่องเที่ยวมากที่สุดถึงร้อยละ 60.11 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาร้อยละ 9.83 เป็นกลุ่มข้าราชการและข้าราชการบำนาญ ร้อยละ 7.51 เป็นกลุ่มค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 6.08 เป็นกลุ่มรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 5.51 เป็นกลุ่มพนักงานบริษัท ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 7.92 เป็นกลุ่มลูกจ้าง แม่บ้านและอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่งก็พบว่า ในทุกแหล่งมีนักท่องเที่ยวกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะแหล่งเมืองสงขลาเก่าเขาแดง และวัดศรีวิกรม์วาศ มีนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ศึกษานอกสถานศึกษาที่ทั้งหมด

ตอนที่ 2 ข้อมูลลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว

ข้อ 6 นอกจากมาเที่ยวแล้วท่านมีเหตุผลอื่นหรือไม่ในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวนี้

สรุปได้ดังตาราง 46

ตาราง 46 ร้อยละของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวโดยมีหรือไม่มีเหตุผลอื่นในแหล่งที่มีระดับ

ศักยภาพปานกลาง

ชื่อแหล่ง	มาเที่ยว		มีเหตุผลอื่น				รวม	
	คน	%	คน	%	เหตุผล (คน)		คน	%
สวนพฤกษศาสตร์	32	56.14	25	43.86	ศึกษานอกสถานที่ ศึกษาภาคสนาม (25)		57	100
วัดป่าลือชัย	29	54.72	24	45.28	ศึกษาภาคสนาม (11) ทำบุญ (10) เยี่ยมญาติ (2) งานบวช (1)		53	100
หาดแสนสุขลำปำ	81	81	19	19	ศึกษาภาคสนาม (7) เยี่ยมญาติ (5) อบรม (3) ทำบุญ (2) ทำงาน (2)		100	100
วัดวิหารเบิก	30	65.22	16	34.78	ศึกษาภาคสนาม (14) ทำบุญ (1) งานบวช (1)		46	100
วัดวัง	22	43.14	29	56.86	ศึกษาภาคสนาม (25) ทำบุญ (3) มีกิจกรรมกับเจ้าอาวาส (1)		51	100
วังเจ้าเมืองพัทลุง	66	90.41	7	9.59	เยี่ยมญาติ (5) งานแต่งงาน (1) งานบวช (1)		73	100
เขตห้ามล่าฯ ทะเลหลวง	18	36	32	64	ศึกษาภาคสนาม (28) เยี่ยมญาติ (2) เยี่ยมเพื่อน (2)		50	100
วัดบางเขียด	27	51.92	25	48.08	ศึกษาภาคสนาม (18) ทำบุญ (4) งานศพ (3)		52	100
วัดโลกราบ	30	61.22	19	38.78	ศึกษาภาคสนาม (7) ทำบุญ (6) งานศพ (6)		49	100
เมืองสงขลาเก่าเขาแดง	13	43.33	17	56.67	ศึกษานอกสถานที่ (17)		30	100
วัดเขาน้อย	33	57.89	24	42.11	ทำบุญ (4) ศึกษาภาคสนาม (9) ค้าขาย (1)		57	100
วัดภูผาเบิก	18	45	22	55	ศึกษาภาคสนาม ศึกษานอกสถานที่ (19) ทำบุญ (3)		40	100
วัดศรีวรรณาวาส	14	42.42	19	57.58	ศึกษาภาคสนาม (19)		33	100
วัดบ่อทรัพย์	15	38.46	24	61.54	ศึกษาภาคสนาม (22) ทำบุญ (2)		39	100
วัดสุวรรณคีรี	39	79.59	10	20.41	ทำบุญ (10)		49	100
วัดแหลมพ้อ	23	37.70	38	62.30	ทำบุญ (17) ศึกษาภาคสนาม (16) ทำงาน (3) เยี่ยมญาติ (2)		61	100
สวนป่าปรรม	66	85.71	11	14.29	เยี่ยมญาติ (2) ทำธุระ (2)		77	100
วัดโพธิปฐมาวาส	28	59.57	19	40.43	ทำบุญ (11) ศึกษานอกสถานที่ (4) ช่อมโทรทัศน์ (1) ดูดวง (1)		47	100
วัดแจ้ง	20	52.63	18	47.37	ทำบุญ (8) เรียน กศน.(6) มาธุระ (3) เยี่ยมญาติ (1)		38	100
เขาดังกวน	45	67.16	22	32.84	ออกกำลังกาย (10) ทำบุญ (8) เยี่ยมญาติ (3) ทำงาน (1)		67	100
เขาน้อย	52	66.67	26	33.33	ออกกำลังกาย (18) เยี่ยมญาติ (4) ทำธุระ (3) ประชุมสัมมนา (1)		78	100
สวนสองทะเล	79	75.96	25	24.04	เยี่ยมญาติ(9) ออกกำลังกาย(6) ทำงาน(5) ทำธุระ(3) เก็บขนกรมหลวง(2)		104	100
รวม	780	62.35	471	37.65			1,251	100

จากตาราง 46 เมื่อพิจารณารวมทั้ง 22 แหล่งพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นหลักมากถึงร้อยละ 62.35 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 37.65 มีเหตุผลอื่น ๆ ด้วย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่ง พบว่ามี 15 แหล่งที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นหลัก คือ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดป่าลือชัย หาดแสนสุขลำปำ วัดวิหารเบิก วังเจ้าเมืองพัทลุง วัดบางเขียด วัดโลกราบ วัดเขาน้อย วัดสุวรรณคีรี สวนป่าปรรม วัดโพธิปฐมาวาส วัดแจ้ง เขาดังกวน เขาน้อย และสวนสองทะเล ส่วนที่เหลืออีก 7 แหล่ง นักท่องเที่ยวมีเหตุผลอื่นด้วย คือ วัดวัง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง เมืองสงขลาเก่าเขาแดง วัดภูผาเบิก วัดศรีวรรณาวาส วัดบ่อทรัพย์ และวัดแหลมพ้อ โดยเหตุผลอื่นที่พบมากที่สุด คือ

- ศึกษาภาคสนาม หรือศึกษานอกสถานที่ พบมากในแหล่งสวนพฤกษศาสตร์พตลึง วัดป่าลิไลยก์ หาดแสนสุขลำปำ วัดวิหารเบิก วัดวัง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบางเขียด วัดโลการาม เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณาวาส และวัดบ่อทรัพย์

- มาทำบุญ/ปฏิบัติธรรม พบมากในแหล่งวัดเขาน้อย วัดสุวรรณคีรี วัดแหลมพ้อ วัดแจ้ง และวัดโพธิ์ปฐมาวาส

- มาเยี่ยมญาติ พบมากในแหล่งวังเจ้าเมืองพตลึง สวนป่าเปรม และสวนสองทะเล

- มาออกกำลังกาย พบมากในแหล่งเขาดังกวน และเขาน้อย

ข้อ 7 ท่านเคยได้ยินชื่อ รู้จักหรือได้รับข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวนี้มาก่อนหรือไม่ สรุปได้ดังตาราง 47

ตาราง 47 ร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ไม่เคยหรือเคยได้ยิน รู้จักหรือได้รับข้อมูลในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

แหล่ง	ไม่เคย		เคยได้ยิน รู้จัก หรือได้รับข้อมูล				รวม	
	คน	%	คน	%	จาก (คน)		คน	%
สวนพฤกษศาสตร์	38	66.67	19	33.33	คนแนะนำ (12)	สื่อสิ่งพิมพ์ (5) โทรทัศน์ (2)	57	100
วัดป่าลิไลยก์	23	43.40	30	56.60	คนแนะนำ (26)	สื่อสิ่งพิมพ์ (2) โทรทัศน์ (1) วิทยุ (1)	53	100
หาดแสนสุขลำปำ	14	14	86	86	คนแนะนำ(71)	โทรทัศน์(5) วิทยุ(4) บริษัทนำเที่ยว(1) สื่อสิ่งพิมพ์(1)	100	100
วัดวิหารเบิก	37	80.43	9	19.57	คนแนะนำ (9)		46	100
วัดวัง	37	72.55	14	30.44	คนแนะนำ (14)		51	100
วังเจ้าเมืองพตลึง	18	24.66	55	75.34	คนแนะนำ (39)	โทรทัศน์ (8) สื่อสิ่งพิมพ์ (8)	73	100
เขตห้ามล่าฯ ทะเลหลวง	37	74	13	26	คนแนะนำ (10)	สื่อสิ่งพิมพ์ (2) โทรทัศน์ (1)	50	100
วัดบางเขียด	40	76.92	12	23.08	คนแนะนำ (12)		52	100
วัดโลการาม	25	51.02	24	48.98	คนแนะนำ (24)		49	100
เมืองสงขลาเก่าเขาแดง	7	33.33	23	76.67	คนแนะนำ (19)	สื่อสิ่งพิมพ์ (2) โทรทัศน์ (1) วิทยุ (1)	30	100
วัดเขาน้อย	29	50.88	28	49.12	คนแนะนำ (28)		57	100
วัดภูผาเบิก	29	72.50	11	27.50	คนแนะนำ (24)	สื่อสิ่งพิมพ์ (1)	40	100
วัดศิริวรรณาวาส	28	84.85	5	15.15	คนแนะนำ (5)		33	100
วัดบ่อทรัพย์	26	66.67	13	33.33	คนแนะนำ (11)	สื่อสิ่งพิมพ์ (2)	39	100
วัดสุวรรณคีรี	28	57.14	21	42.86	คนแนะนำ (21)		49	100
วัดแหลมพ้อ	15	24.59	46	75.41	คนแนะนำ (44)	สื่อสิ่งพิมพ์ (2)	61	100
สวนป่าเปรม	6	7.79	71	92.21	คนแนะนำ (60)	โทรทัศน์ (7) สื่อสิ่งพิมพ์ (2) วิทยุ (2)	77	100
วัดโพธิ์ปฐมาวาส	9	19.15	38	80.85	คนแนะนำ (36)	โทรทัศน์ (2)	47	100
วัดแจ้ง	5	13.16	33	86.84	คนแนะนำ (32)	สื่อสิ่งพิมพ์ (2)	38	100
เขาดังกวน	5	7.46	62	92.54	คนแนะนำ (58)	สื่อสิ่งพิมพ์ (3) โทรทัศน์ (1)	67	100
เขาน้อย	12	15.38	66	84.62	คนแนะนำ (60)	ป้ายชี้ทาง (4) สื่อสิ่งพิมพ์ (2)	78	100
สวนสองทะเล	9	8.65	95	91.35	คนแนะนำ (88)	โทรทัศน์(4) สื่อสิ่งพิมพ์(1) วิทยุ(1) บริษัทนำเที่ยว(1)	104	100
รวม	477	38.13	774	61.87			1,251	100

จากตาราง 47 เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 22 แหล่งพบว่า มีนักท่องเที่ยวตอบว่าได้ยิน รู้จัก หรือได้รับข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวมากถึงร้อยละ 61.87 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 38.13 ตอบว่าไม่เคย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่งพบว่ามี 11 แหล่งที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตอบว่าเคยได้ยิน รู้จัก หรือได้รับข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าไม่เคย คือ วัดป่าลิไลยก์ หาดแสนสุขลำปำ วังเจ้าเมืองพัทลุง เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดแหลมพ้อ สวนป่าเปรม วัดโพธิปฐมาวาส วัดแจ้ง เขาตังกวน เขาน้อย และสวนสองทะเล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งที่เข้าถึงได้สะดวก และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ส่วนที่เหลืออีก 11 แหล่ง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เคยได้ยิน รู้จัก หรือได้รับข้อมูลของแหล่งมาก่อน คือ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดวิหารเบิก วัดวัง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบางเขียด วัดโลกราม วัดเขาน้อย วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณาวาส วัดบ่อทรัพย์ และวัดสุวรรณคีรี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งที่เข้าถึงไม่สะดวก หรือเป็นแหล่งที่สร้างขึ้นได้ไม่นานนัก คือ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง

ข้อ 8 ท่านเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวนี้อย่างไร สรุปได้ดังตาราง 48

จากตาราง 48 พบว่านักท่องเที่ยวนิยมใช้รถส่วนตัวเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดถึง 11 แหล่ง คือ หาดแสนสุขลำปำ วังเจ้าเมืองพัทลุง วัดโลกราม เมืองสงขลาเก่าเขาแดง วัดแหลมพ้อ สวนป่าเปรม วัดโพธิปฐมาวาส วัดแจ้ง เขาตังกวน เขาน้อย และสวนสองทะเล โดยรถที่ใช้มาก คือ รถยนต์และรถจักรยานยนต์ ส่วนที่เหลืออีก 11 แหล่ง นักท่องเที่ยวเดินทางมาโดยรถของทางราชการ คือ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดป่าลิไลยก์ วัดวิหารเบิก วัดวัง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบางเขียด วัดเขาน้อย วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณาวาส วัดบ่อทรัพย์ และวัดสุวรรณคีรี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งที่เข้าถึงไม่สะดวก และกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งสถาบันการศึกษาเป็นผู้นำมาศึกษานอกสถานที่ โดยใช้รถของทางราชการ นอกจากนี้ ในแหล่งที่เข้าถึงได้สะดวก เช่น หาดแสนสุขลำปำ วังเจ้าเมืองพัทลุง สวนป่าเปรม วัดโพธิปฐมาวาส วัดแจ้ง เขาตังกวน สวนสองทะเล เป็นต้น จะเป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาด้วยพาหนะที่ค่อนข้างหลากหลายมากกว่าแหล่งที่เข้าถึงได้ไม่สะดวก เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดภูผาเบิก วัดบ่อทรัพย์ เป็นต้น

ตาราง 48 จำนวนนักท่องเที่ยว และยานพาหนะที่ใช้เดินทางมาในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่ง(คน)														
	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์	รถจักรยานยนต์
รถส่วนตัว	12	17	85	6	12	41	8	9	22	19	23	6	1	6	14
- รถยนต์	5	13	46	-	5	24	4	9	17	13	11	5	-	3	8
- รถจักรยานยนต์	7	4	39	6	7	14	4	-	5	6	12	1	1	3	6
- รถสามล้อเครื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- รถจักรยานยนต์	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รถโดยสาร	-	-	3	-	-	8	-	6	12	4	2	-	1	-	-
- รถบัส	-	-	-	-	-	5	-	5	8	-	-	-	-	-	-
- รถสองแถว	-	-	3	-	-	2	-	1	2	4	1	-	1	-	-
- รถตู้	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
- รถตุ๊กตุ๊ก	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รถเช่าเหมา	-	-	11	-	-	1	-	-	9	7	1	-	-	-	2
- รถบัส	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- รถสองแถว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- รถตู้	-	-	7	-	-	1	-	-	9	6	-	-	-	-	-
- รถตุ๊กตุ๊ก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- รถจักรยานยนต์	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2
เรือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
รถไฟ	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เครื่องบิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รถราชการ	45	34	-	40	39	23	42	35	-	-	30	32	31	33	31
เดิน	-	-	1	-	-	-	-	2	6	-	1	1	-	-	1

ข้อ 10 ในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ท่านได้ไปหรือจะไปแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่อยู่ใกล้เคียงหรือไม่ สรุปได้ดังตาราง 50

ตาราง 50 ร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ได้ไปหรือจะไปแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่อยู่ใกล้เคียง ในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

แหล่ง	ไม่ไป		ได้ไปหรือจะไป				รวม	
	คน	%	คน	%	ชื่อแหล่ง (คน)		คน	%
สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง	14	24.56	43	75.44	เขตฯทะเลน้อย(18) วัดวัง (7) วัดป่าลิไลยก์(6) วัดวิหารเบิก (4) เขตฯทะเลหลวง (3) วัดเจ้าเมืองฯ (2) วัดเขียน (2) หาดแสนสุข (1)		57	100
วัดป่าลิไลยก์	21	39.62	32	60.38	สวนพฤกษ(12) หาดแสนสุข(9) วัดวัง(5) เขตฯทะเลน้อย(4) วัดเจ้าเมือง(2)		53	100
หาดแสนสุขฯ	65	65	35	35	วัดป่าลิไลยก์(15)เขตฯทะเลน้อย(10)วัดเจ้าเมือง(5)วัดวัง(2) สวนพฤกษฯ(2)		100	100
วัดวิหารเบิก	8	17.39	38	82.61	วัดวัง(22) วัดป่าลิไลยก์(4) วัดเจ้าเมือง(4) เขตฯทะเลน้อย(3)สวนพฤกษฯ(3)		46	100
วัดวัง	14	27.45	37	72.55	วัดเขียนบางแก้ว (10) วัดวิหารเบิก (8) วัดเจ้าเมืองพัทลุง (7) หาดแสนสุขลำปำ (6) วัดป่าลิไลยก์ (3) สวนพฤกษศาสตร์ พัทลุง (3)		51	100
วัดเจ้าเมืองพัทลุง	18	24.66	55	75.34	หาดแสนสุขลำปำ (17) วัดวัง (11) วัดวิหารเบิก (8) เขตฯทะเลน้อย (8) วัดป่าลิไลยก์ (3) สวนพฤกษศาสตร์ (2)		73	100
เขตห้ามล่าทะเลหลวง	20	40	30	60	วัดเขียนบางแก้ว (12) วัดบางเขียด (5) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย (4) หาดแสนสุขลำปำ (4) สวนพฤกษศาสตร์ (3) วัดเจ้าเมืองพัทลุง (2)		50	100
วัดบางเขียด	16	30.77	36	69.23	เขตห้ามล่าทะเลหลวง (9) เขตฯทะเลสาบ (5) วัดเขาน้อย(5) วัดวัง(2) วัดเขียนบางแก้ว (5) เขตฯทะเลน้อย (4) วัดท้ายขอ(4) วัดโลกราบ(2)		52	100
วัดโลกราบ	32	65.31	17	34.69	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ (9) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย (3) วัดท้ายขอ (2) วัดเขาน้อย (2) เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง (1)		49	100
เมืองสงขลาเก่าฯ	22	73.33	8	26.67	วัดเขาน้อย (2) วัดภูผาเบิก (1) วัดสุวรรณคีรี (1) หาดสมิหลา (1) เขาน้อย (1) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ (1) เขตห้ามล่าทะเลน้อย (1)		30	100
วัดเขาน้อย	20	35.09	37	64.91	วัดบางเขียด (8) วัดโลกราบ (7) วัดสุวรรณคีรี (5) วัดบ่อทรัพย์ (3) วัดภูผาเบิก (3) เมืองสงขลาเก่าเขาแดง (3) วัดแหลมพ้อ(2) สวนป่าเปรม(2) วัดท้ายขอ (1) วัดพะโคะ (1) วัดคอนแยม (1) วัดเขียนบางแก้ว (1)		57	100
วัดภูผาเบิก	6	15	34	85	วัดศิริวรรณาวาส (18) วัดสุวรรณคีรี (5) วัดบ่อทรัพย์ (4) วัดแหลมพ้อ (4) วัดเขาน้อย (3)		40	100
วัดศิริวรรณาวาส	1	3.03	32	96.97	วัดบ่อทรัพย์ (13) วัดสุวรรณคีรี (9) วัดภูผาเบิก (5) วัดเขาน้อย (2) วัดท้ายขอ (2) วัดแหลมพ้อ (1)		33	100
วัดบ่อทรัพย์	3	7.69	36	92.31	วัดสุวรรณคีรี (18) วัดภูผาเบิก (4) วัดศิริวรรณาวาส (4) วัดเขาน้อย (3) วัดแหลมพ้อ (3) วัดท้ายขอ (2) เมืองสงขลาเก่าเขาแดง (2)		39	100
วัดสุวรรณคีรี	18	36.73	31	63.27	วัดเขาน้อย (10) วัดบ่อทรัพย์ (7) วัดแหลมพ้อ (5) วัดภูผาเบิก (4) วัดศิริวรรณาวาส (3) เมืองสงขลาเก่าเขาแดง (2)		49	100
วัดแหลมพ้อ	41	67.21	20	32.79	วัดท้ายขอ(7) วัดสุวรรณคีรี(5) สถาบันทักษิณคดีศึกษา(2) หาดสมิหลา(2) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ (2) สวนสองทะเล (2)		61	100
สวนป่าเปรม	44	57.14	33	42.86	หาดสมิหลา (18) เกาะยอ (7) สถาบันทักษิณคดีศึกษา (4) สวนสองทะเล (2) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา (1)		77	100

ตาราง 50 (ต่อ)

แหล่ง	ไม่ไป		ได้ไปหรือจะไป				รวม	
	คน	%	คน	%	ชื่อแหล่ง(คน)		คน	%
วัดโพธิ์ปฐมมาวาส	28	59.57	19	40.43	หาดสมิหลา (7) วัดมัชฌิมาวาส (4) วัดแจ้ง (4) สวนสองทะเล (2) เจ้าน้อย (1) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา (1)		47	100
วัดแจ้ง	30	78.95	8	21.05	วัดมัชฌิมาวาส (2) วัดโพธิ์ปฐมมาวาส (2) เจ้าน้อย (1) หาดสมิหลา(1) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา (1)		38	100
เขาดังกวน	31	46.27	36	53.73	หาดสมิหลา (17) วัดแหลมทราย (7) สวนสองทะเล (3) เจ้าน้อย (3) วัดแจ้ง (3) วัดท้ายขอ (2)		67	100
เจ้าน้อย	45	57.69	33	42.31	หาดสมิหลา (19) สวนสองทะเล (7) เขาดังกวน (4) เกาะขอม (3)		78	100
สวนสองทะเล	78	75	26	25	หาดสมิหลา (11) วัดมัชฌิมาวาส ฯ (4) สถาบันทักษิณคดีศึกษา (4) เขาดังกวน (2) เจ้าน้อย (2) เขตห้ามล่าทะเลสาบ (2) วัดพะโคะ (1)		104	100
รวม	575	45.96	676	54.04			1,251	100

จากตาราง 50 เมื่อพิจารณารวมทั้ง 22 แหล่ง พบว่ามีนักท่องเที่ยวตอบว่าได้ไปหรือจะไปเที่ยวแหล่งที่อยู่ใกล้เคียงร้อยละ 54.04 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ส่วนที่เหลือร้อยละ 45.96 ตอบว่าไม่ไป แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่ง พบว่ามี 14 แหล่งที่นักท่องเที่ยวตอบว่าได้ไปหรือจะไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้เคียงมากกว่าตอบว่าไม่ไป คือ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดป่าลิไลยก์ หาดแสนสุขลำปำ วัดวัง วังเจ้าเมืองพัทลุง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบางเขียด วัดเจ้าน้อย วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณาวาส วัดบ่อทรัพย์ วัดสุวรรณคีรี วัดแจ้ง และเจ้าน้อย ส่วนที่เหลืออีก 8 แหล่ง ตอบว่าไม่ไปมากกว่าตอบว่าได้ไปหรือจะไป คือ หาดแสนสุข วัดวิหารเบิก วัดโลกราม เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดแหลมพ้อ สวนป่าเปรม เขาดังกวน และสวนสองทะเล

ข้อ 11 ในการมาเที่ยวครั้งนี้ท่านพักค้างคืนหรือไม่ สรุปล้างตาราง 51

ตาราง 51 ร้อยละของนักท่องเที่ยวที่พัก และไม่พักค้างคืนในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

แหล่ง	ไม่พักค้างคืน		พักค้างคืน				รวม	
	คน	%	คน	%	สถานที่พัก (คน)		คน	%
สวนพฤกษฯ	56	98.25	1	1.75	สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง (1)		57	100
วัดป่าลิไลยก์	51	96.23	2	3.77	วัดป่าลิไลยก์ (1) อำเภอเมืองพัทลุง (1)		53	100
หาดแสนสุขลำปำ	90	90	10	10	ลำปำรีสอร์ท (8) อำเภอเมืองพัทลุง (2)		100	100
วัดวิหารเบิก	46	100	-	-	-		46	100
วัดวัง	51	100	-	-	-		51	100
วังเจ้าเมืองพัทลุง	67	91.78	6	8.22	ลำปำรีสอร์ท (2) บ้านญาติอำเภอเมืองพัทลุง (3) โรงแรมทอฟ้า (1)		73	100
เขตฯทะเลหลวง	50	100	-	-	-		50	100
วัดบางเขียด	52	100	-	-	-		52	100
วัดโลกราม	49	100	-	-	-		49	100

ตาราง 51 (ต่อ)

แหล่ง	ไม่พักค้างคืน		พักค้างคืน				รวม	
	คน	%	คน	%	สถานที่พัก (คน)	คน	%	
เมืองสงขลาเก่าฯ	30	100	-	-	-	30	100	
วัดเขาน้อย	57	100	-	-	-	57	100	
วัดภูผาเบิก	39	97.50	1	2.50	บ้านเพื่อนในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา (1)	40	100	
วัดศิริวรรณवास	33	100	-	-	-	33	100	
วัดบ่อทรัพย์	39	100	-	-	-	39	100	
วัดสุวรรณคีรี	48	97.96	1	2.04	โรงแรมลีการ์เดน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	49	100	
วัดแหลมพ้อ	58	95.08	3	4.92	อำเภอหาดใหญ่ (2) บ้านญาติ (1)	61	100	
สวนป่าเปรม	68	88.31	9	11.69	บ้านญาติอำเภอเมืองสงขลา (3) อำเภอหาดใหญ่ (2) อำเภอสะเดา(1) เทพาบีชรีสอร์ท (1) บ้านญาติอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง (2)	77	100	
วัดโพธิ์ปฐมवास	45	95.74	2	4.26	บ้านญาติอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (2)	47	100	
วัดแจ้ง	36	94.74	2	5.26	วัดแจ้ง (1) บ้านญาติอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (1)	38	100	
เขาดังกวน	64	95.52	3	4.48	บ้านญาติอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (3)	67	100	
เขาน้อย	70	89.74	8	10.26	อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (5) อำเภอหาดใหญ่ (1) โรงแรมบี.พี.แกรนด์ หาดใหญ่ (1) ทางเดินที่หาดแก้วรีสอร์ท อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา (1)	78	100	
สวนสองทะเล	85	81.73	19	12.27	บ้านญาติในเมืองสงขลา (10) โรงแรมสงขลาพาเลซ เมืองสงขลา(4) โรงแรมบี.พี.สมิหลาบีช (1) โรงแรมโนสสงขลา (1) ฐานทัพเรือ สงขลา (1) บ้านเช่าในเมืองสงขลา (1) บ้านพักใน มอ. หาดใหญ่(1)	104	100	
รวม	1184	94.64	67	5.36		1,251	100	

จากตาราง 51 เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 22 แหล่ง พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่พักค้างคืนมากที่สุดถึงร้อยละ 94.64 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด และพักค้างคืนเพียงร้อยละ 5.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่งก็พบว่า นักท่องเที่ยวในทุกแหล่งไม่พักค้างคืนมากที่สุดตั้งแต่ร้อยละ 81-100 ของจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่ง โดยเฉพาะแหล่งที่อยู่ห่างตัวเมือง และการเข้าถึงไม่ค่อยสะดวก หรือไม่มีที่พักแรมในแหล่ง จะมีค่าร้อยละของการไม่พักแรมค่อนข้างสูง เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบางเขียด วัดศิริวรรณवास วัดบ่อทรัพย์ เป็นต้น นักท่องเที่ยวในแหล่งที่ตอบว่าพักค้างคืนมากที่สุดถึงร้อยละ 12.27 ของจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่ง คือ สวนสองทะเล รองลงมาร้อยละ 11.69 10.26 10.00 และ 8.22 ของจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งเป็นของแหล่งสวนป่าเปรม เขาน้อย หาดแสนสุขลำปำ และวังเจ้าเมืองพัทลุง ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่จะพักบ้านญาติ และบ้านเพื่อนที่อยู่ในบริเวณข้างเคียง ส่วนที่พักในโรงแรมส่วนมาก จะเป็นโรงแรมที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ข้อ 12 ท่านใช้จ่ายเงินแหล่งท่องเที่ยววันทั้งหมดเท่าไร และในด้านใดบ้าง สรุปได้ดังตาราง 52

ตาราง 52 ร้อยละของนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายและไม่ใช้จ่ายในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

การ ใช้จ่าย	สวนพฤกษ ศาสตร์พัทลุง		วัด ป่าไผ่		หาดแสนสุข ลำปำ		วัด วิหารบิก		วัดวัง		วังเจ้าเมือง พัทลุง		เขตห้ามล่าฯ ทะเลหลวง		วัดบางเจียด		วัดโกลาราม		เมืองสงขลา เก่าเขาแดง		วัดเจ้าน้อย	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ไม่ใช้	49	86	43	81.1	38	38	37	80.4	42	82.3	50	68.5	50	100	45	86.5	34	69.4	23	76.7	51	89.5
ใช้	8	14	10	18.9	62	62	9	19.6	9	17.7	23	31.5	-	-	7	13.5	15	30.6	7	23.3	6	10.5
รวม	57	100	53	100	100	100	46	100	51	100	73	100	50	100	52	100	49	100	30	100	57	100
การ ใช้จ่าย	วัดกุหลาบ		วัดศิริ วรรณवास		วัดบ่อทราย		วัด สุวรรณคีรี		วัดแหลมป้อ		สวน ป่าปราม		วัดโคกปริบฐา वास		วัดแก่ง		เขาดังกวาน		เจ้าน้อย		สวนสอง ทะเล	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ไม่ใช้	40	100	33	100	39	100	45	91.8	49	80.3	27	35.1	31	66	25	65.8	51	76.1	54	69.2	28	26.9
ใช้	-	-	-	-	-	-	4	8.2	12	19.7	50	64.9	16	34	13	34.2	16	23.9	24	30.8	76	73.1
รวม	40	100	33	100	39	100	49	100	61	100	77	100	47	100	38	100	67	100	78	100	104	100

จากตาราง 52 เมื่อพิจารณารวมทั้ง 22 แหล่ง พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ใช้จ่ายมากถึงร้อยละ 70.66 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด และตอบว่าใช้จ่ายเพียงร้อยละ 29.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่งก็พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใน 19 แหล่งตอบว่าไม่ใช้จ่ายจำนวนมากว่าใช้จ่าย คือ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดป่าไผ่ วัดวิหารบิก วัดวัง วัดเจ้าเมืองพัทลุง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบางเจียด วัดโกลาราม เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดเจ้าน้อย วัดสุวรรณหิรั วัดศรีธรรมราช วัดบ่อทรัพย์ วัดสุวรรณหิรั วัดแหลมพ้อ วัดโคกโพธิ์รามวาส วัดแจ้ง เขาตังกวน และเจ้าน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งที่ไม่มีร้านค้า ร้านอาหารหรือร้านขายของที่ระลึก ส่วนอีก 3 แหล่ง คือ หาดแสนสุขลำปำ สวนป่าปรม และสวนสองทะเล นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ใช้จ่ายมากว่าไม่ใช้จ่าย เนื่องจากในทั้งสามแหล่งดังกล่าวมีร้านอาหาร ร้านขายเครื่องดื่ม หรือร้านขายของที่ระลึก การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก ทำบุญ ค่ารถ ค่ามัคนาร หรือค่าที่พัก

จากข้อมูลนี้นักท่องเที่ยวตอบคำถามทำให้ทราบว่านักท่องเที่ยวบางส่วนตอบว่าไม่ตรงคำถามเช่นเดียวกับในแหล่งที่มีศักยภาพมาก แต่ข้อมูลที่ได้มานี้ก็แสดงให้เห็นว่า การเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการใช้จ่ายในด้านต่างๆ ในระดับหนึ่งที่น่าสนใจ

เมื่อพิจารณาข้อมูลจำนวนค่าใช้จ่ายในแต่ละแหล่ง สามารถสรุปเปรียบเทียบได้ดังตาราง 53

ตาราง 53 ร้อยละของนักท่องเที่ยวแบ่งตามค่าใช้จ่ายในแหล่งที่มีระดับสภาพปานกลาง

ค่าใช้จ่าย (บาท)	จำนวน (คน)																รวม			
	๒-๔๐๐	๔๐๑-๖๐๐	๖๐๑-๘๐๐	๘๐๑-๑,๐๐๐	๑,๐๐๑-๑,๕๐๐	๑,๕๐๑-๒,๐๐๐	๒,๐๐๑-๒,๕๐๐	๒,๕๐๑-๓,๐๐๐	๓,๐๐๑-๓,๕๐๐	๓,๕๐๑-๔,๐๐๐	๔,๐๐๑-๔,๕๐๐	๔,๕๐๑-๕,๐๐๐	๕,๐๐๑-๕,๕๐๐	๕,๕๐๑-๖,๐๐๐	๖,๐๐๑-๖,๕๐๐	๖,๕๐๑-๗,๐๐๐	คน	%		
1-100	5	6	16	8	5	17	-	4	8	7	5	-	-	4	5	25	14	38	205	55.86
101-200	2	1	13	1	2	1	-	2	2	-	-	-	-	-	2	10	4	12	57	15.53
201-300	1	1	9	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	7	-	10	35	9.54
301-500	-	-	13	-	1	1	-	1	3	-	-	-	-	-	1	4	1	8	35	9.54
501-1,000	-	2	9	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	3	3	-	8	27	7.36
1,001-2,000	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	1.09
2,001-4,000	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	0.54
4,001-6,000	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.27
6,001-10,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	0.27
รวม	8	10	62	9	9	23	-	7	15	7	6	-	-	4	12	50	16	76	367	100

จากตาราง 53 เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกแหล่ง พบว่านักท่องเที่ยวที่ตอบว่าใช้จ่ายทั้งหมด 367 คน โดยใช้จ่าย 1-100 บาทมากที่สุดถึงร้อยละ 55.86 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ใช้จ่าย ร้อยละร้อยละ 15.53 ใช้จ่าย 101-200 บาท ร้อยละ 9.54 ใช้จ่าย 201-300 บาท ร้อยละ 9.54 ใช้จ่าย 301-500 บาท ร้อยละ 7.36 ใช้จ่าย 501-1,000 บาท ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 2.17 ใช้จ่ายตั้งแต่ 1,001-10,000 บาท จากผลดังกล่าว แสดงว่านักท่องเที่ยวใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยวที่ค่อนข้างน้อย โดยแหล่งที่มีร้านค้า ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม หรือร้านขายของที่ระลึกอยู่ด้วยจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายมากกว่าแหล่งที่ไม่มีร้านค้าดังกล่าว การที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้จ่ายน้อยอาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น ไม่มีร้านขายสินค้าในแหล่ง ขายสินค้าไม่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวใช้เวลาในแหล่งน้อย นักท่องเที่ยวมีกำลังซื้อต่ำ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษา หรือเป็นนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น เป็นต้น

จากตาราง 55 เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 22 แหล่งพบว่า มีนักท่องเที่ยวตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ถูกต้องถึงร้อยละ 82.41 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 17.59 ตอบไม่ถูกต้อง เมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่งพบว่า ทุกแหล่งมีผู้ตอบคำถามถูกต้องมากกว่าผู้ที่ไม่ถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 68.27 ของจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งขึ้นไป โดยแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวตอบคำถามถูกต้องมากที่สุดคือ วัดวิหารเบิก ถึงร้อยละ 95 ของจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่ง รองลงมาคือ ร้อยละ 94.12, 94.00, 93.33 และ 91.23 ของจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งเป็นของวัดวัง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง และสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง ตามลำดับ การที่นักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งดังกล่าวตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ 90 นั้น เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นแหล่งที่เข้าถึงได้ไม่สะดวก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีเดินทางมาศึกษาหาความรู้ในแหล่งท่องเที่ยวจึงค่อนข้างมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากกว่าแหล่งอื่น เมื่อพิจารณาแหล่งที่มีการตอบผิดมากพบว่า สวนสองทะเลมีนักท่องเที่ยวตอบคำถามผิดมากที่สุดถึงร้อยละ 31.73 ของนักท่องเที่ยวในแหล่ง รองลงมาร้อยละ 29.85, 26.03, 23.38, 21.0 และ 20.51 ของจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งเป็นของแหล่งเขาดังกวน วัดเจ้าเมืองพัทลุง สวนป่าเปรม หาดแสนสุขลำปำ และเขาน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก มีนักท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งอาชีพและระดับการศึกษา และมีนักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นร้อยละต่ำกว่าแหล่งอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาจำนวนข้อที่นักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งตอบคำถามผิด สรุปได้ดังตาราง 56

ตาราง 56 ร้อยละของนักท่องเที่ยวและจำนวนข้อที่ตอบผิดในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

แหล่ง	จำนวนข้อที่นักท่องเที่ยวตอบผิด										รวม	
	1 ข้อ		2 ข้อ		3 ข้อ		4 ข้อ		5 ข้อ			
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง	4	1.82	1	0.45	-	-	-	-	-	-	5	2.27
วัดป่าลิไลยก์	3	1.36	4	1.82	-	-	-	-	-	-	7	3.18
หาดแสนสุขลำปำ	11	5.0	4	1.82	4	1.82	2	0.91	-	-	21	9.55
วัดวิหารเบิก	4	1.82	1	0.45	-	-	-	-	-	-	5	2.27
วัดวัง	2	0.91	1	0.45	-	-	-	-	-	-	3	1.36
วังเจ้าเมืองพัทลุง	12	5.46	6	2.73	1	0.45	-	-	-	-	19	8.64
เขตห้ามล่าฯ ทะเลหลวง	3	1.36	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1.36
วัดบางเขียด	5	2.27	1	0.45	-	-	-	-	-	-	6	2.73
วัดโลกราบ	1	0.45	3	1.36	1	0.45	-	-	-	-	5	2.27

ตาราง 56 (ต่อ)

แหล่ง	จำนวนข้อที่นักท่องเที่ยวตอบผิด										รวม	
	1 ข้อ		2 ข้อ		3 ข้อ		4 ข้อ		5 ข้อ			
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง	2	0.91	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.91
วัดเขาน้อย	7	3.18	2	0.91	-	-	-	-	1	0.45	10	4.55
วัดภูผาเบิก	1	0.45	1	0.45	-	-	-	-	-	-	2	0.91
วัดศิริวรรณवास	3	1.36	1	0.45	-	-	-	-	-	-	4	1.82
วัดบ่อทรัพย์	4	1.82	1	0.45	-	-	-	-	-	-	5	2.27
วัดสุวรรณคีรี	5	2.27	2	0.91	-	-	1	0.45	-	-	8	3.64
วัดแหลมพ้อ	6	2.73	4	1.82	1	0.45	-	-	-	-	11	5.0
สวนป่าปรรม	11	5	7	3.18	-	-	-	-	-	-	18	8.18
วัดโพธิ์ปฐมवास	6	2.73	3	1.36	-	-	-	-	-	-	9	4.09
วัดแจ้ง	6	2.73	2	0.91	-	-	-	-	-	-	8	3.64
เขาดังกวน	10	4.55	7	3.18	2	0.91	1	0.45	-	-	20	9.09
เขาน้อย	15	6.82	1	0.45	-	-	-	-	-	-	16	7.27
สวนสองทะเล	18	8.18	12	5.46	2	0.91	1	0.45	-	-	33	15.0
รวม	139	63.18	64	29.09	11	5.0	3	2.26	1	-	220	100

จากตาราง 56 เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 22 แหล่ง พบว่ามีนักท่องเที่ยวที่ตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ผิดทั้งหมด 220 คน โดยตอบผิดเพียงข้อเดียวมากที่สุดถึงร้อยละ 63.18 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบผิดทั้งหมด รองลงมาตอบผิด 2, 3, 4 และ 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 29.09, 5.0, 2.26 และ 0.45 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายแหล่งก็พบว่านักท่องเที่ยวที่ตอบผิดในแต่ละแหล่งตอบผิดจำนวน 1 ข้อมากที่สุดถึง 20 แหล่ง ยกเว้น 2 แหล่ง คือ วัดป่าลิไลยก์ และวัดโลกราบที่ตอบผิดจำนวน 2 ข้อมากที่สุด เมื่อพิจารณาคำร้อยละของจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบผิดในแต่ละแหล่งพบว่า สวนสองทะเลมากที่สุดถึงร้อยละ 15.0 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบผิดทั้งหมด รองลงมา คือ หาดแสนสุขลำปำร้อยละ 9.55 เขาดังกวนร้อยละ 9.09 วัดเจ้าเมืองพัทลุงร้อยละ 8.64 สวนป่าปรรมร้อยละ 8.18 เขาน้อยร้อยละ 7.27 และวัดแหลมพ้อร้อยละ 5.0 ส่วนที่เหลืออีก 15 แหล่งแต่ละแหล่งจะมีนักท่องเที่ยวตอบคำถามผิดต่ำกว่าร้อยละ 5.0

เมื่อพิจารณาข้อคำถามที่นักท่องเที่ยวตอบผิด ได้ผลดังตาราง 57

ตาราง 57 จำนวนข้อคำถาม และนักท่องเที่ยงที่ตอบผิดในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

แหล่ง	ข้อที่ตอบผิด และจำนวนคนที่ตอบผิด				
	ผิด 1 ข้อ (คน)	ผิด 2 ข้อ (คน)	ผิด 3 ข้อ (คน)	ผิด 4 ข้อ (คน)	ผิด 5 ข้อ (คน)
สวนพฤกษศาสตร์ฯ	19 (2), 21 (2)	19, 21 (1)	-	-	-
วัดป่าลิไลยก์	19 (3)	16,17 (1), 18,19(2) 19, 21 (1)	-	-	-
หาดแสนสุขลำปำ	14 (2), 18 (1) 19 (7), 21 (1)	16, 22 (1) 17, 19 (1) 19, 21 (2)	15, 19, 21 (1) 17, 19, 21 (1) 18, 19, 21 (1) 18, 19, 23 (1)	14,19,22,23(1) 15,16,17,19(1)	-
วัดวิหารเบิก	19 (2) , 21 (2)	19, 21 (1)	-	-	-
วัดวัง	19 (1) , 21 (1)	19, 21 (1)	-	-	-
วังเจ้าเมืองพัทลุง	17 (5), 19 (5) 22 (1)	14, 17(1), 17,19(2) 18, 19(1), 19,21(2)	14, 17, 19 (1)	-	-
เขตห้ามล่าทะเลหลวง	19 (1), 21 (2)	-	-	-	-
วัดบางเขียด	14 (1), 19 (2), 21(2)	19, 21 (1)	-	-	-
วัดโลการาม	19 (1)	14, 17(1), 17,19(1)	15, 19, 20 (1)	-	-
เมืองสงขลาเก่าฯ	19 (1) , 21 (1)	19, 21 (1)	-	-	-
วัดเขาน้อย	16 (1) , 17 (1) 19 (2) , 21 (3)	16, 18(1), 19,21(1) 19, 21 (1)	-	-	17, 18, 21, 22, 23 (1)
วัดภูผาเบิก	19 (1)	19, 21 (1)	-	-	-
วัดศิริวรรณवास	17 (1), 19 (2)	19, 21 (1)	-	-	-
วัดบ่อทรัพย์	17 (1), 18 (1), 21(2)	19, 21 (1)	-	-	-
วัดสุวรรณคีรี	17 (1), 19 (1), 21(3)	14,21(1) : 19,21(1)	-	14,19,20,21(1)	-
วัดแหลมพ้อ	19 (3) , 21 (3)	15,17(1) : 17,19(1) 18,21(1) : 22,23(2)	19, 20, 22 (1)	-	-
สวนป่าปรม	17 (1) , 18 (1) 19 (8) , 21 (1)	15,21(1) : 16,23(1) 18,19(3) : 18,20(1) 19, 21 (1)	-	-	-
วัดโพธิฐุมวาส	15 (2), 19 (2), 21(2)	14,17(1) : 14,19(1) 20,21(1)	-	-	-
วัดแจ้ง	14 (1) , 15 (1) 11 (8) , 19 (3)	14,17(1) : 19,21(1)	-	-	-

ตาราง 57 (ต่อ)

แหล่ง	ข้อที่ตอบผิด และจำนวนคนที่ตอบผิด				
	ผิด 1 ข้อ (คน)	ผิด 2 ข้อ (คน)	ผิด 3 ข้อ (คน)	ผิด 4 ข้อ (คน)	ผิด 5 ข้อ (คน)
เขาดังกวน	15(1), 19(4), 21(5)	15,19(1) ;15,20(1) 17,18(1) ;18,19(1) 19, 21 (1)	15, 19, 21 (1) 17, 19, 20 (1)	15,19,21,23(1)	-
เขาน้อย	15(2), 17(1), 18(2) 19 (6), 21 (4)	15, 18 (1)	-	-	-
สวนสองทะเล	14(1), 15(2), 17(3) 18(3), 19(7), 21(2)	14,21(1) ; 15,19(1) 15,21(2) ; 16,19(1) 16,21(1) ; 18,19(1) 18,21(1)	16, 19, 21 (1) 17, 18, 19 (1)	15,17,19,21(1)	-

จากตาราง 57 เมื่อพิจารณาข้อคำถามที่นักท่องเที่ยวตอบผิดเป็นรายข้อพบว่า ข้อคำถามข้อ 19 มีนักท่องเที่ยวตอบผิดมากที่สุด รองลงมาคือข้อ 21, ข้อ 17, ข้อ 18, ข้อ 15, ข้อ 14, ข้อ 16, ข้อ 20, ข้อ 23 และข้อ 24 ตามลำดับ โดยข้อที่นักท่องเที่ยวตอบผิดจำนวนมาก เช่น ข้อ 19, ข้อ 21, ข้อ 17, ข้อ 18 และข้อ 15 ส่วนใหญ่เป็นคำถามที่ค่อนข้างยาก และเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวโดยตรง หากนักท่องเที่ยวไม่มีความรู้ หรือความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างชัดเจนแล้วมักจะตอบไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

ตอนที่ 4 ความต้องการหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวนี้ (ข้อ 24-44)

ตอนที่ 5 แนวโน้มการกลับมาท่องเที่ยว (ข้อ 45-47)

ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 เป็นรายละเอียด สรุปได้ดังตาราง 58-79

ตาราง 58 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	1	84.21
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น มีไหล่ทาง หรือทางเท้า	2	7.02
	- นำหินเกล็ดมาโรยพื้นถนนเพื่อป้องกันฝุ่น	3	3.51
	- อื่นๆ เช่น ดูแลรักษาดูแลถนนให้ใช้การได้ดี มีเส้นแบ่งช่องจราจร ฯลฯ		5.26
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีขนาดใหญ่ มองเห็นได้ชัดเจน	1	50.88
	- เพิ่มป้ายชี้ทางบอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางชัดเจน	2	28.07
	- เพิ่มป้ายชี้ทางเป็นระยะๆ ตามทางแยก ดันไม้ใหญ่ ก่อนถึงแหล่ง	3	12.28
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		8.77
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- เพิ่มพาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่งมากขึ้น	1	47.37
	- ให้มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่ง	2	26.32
	- ให้มีรถจักรยานยนต์รับจ้าง รับ-ส่งนักท่องเที่ยวตรงปากทางเข้าแหล่ง	3	15.79
	- อื่นๆ เช่น มีรถของแหล่งรับ-ส่ง นักท่องเที่ยวตรงปากทางเข้า ฯลฯ		10.52
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- จัดบริเวณที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน มีป้ายบอกประเภทรถ	1	59.65
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	19.30
	- ให้มีท่าเทียบเรือ เพราะอยู่ติดทะเลสาบ	3	8.77
	- อื่นๆ เช่น มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.28
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้”		
	- เพิ่มที่นั่งพักผ่อนบริเวณใต้ต้นไม้	1	26.32
	- เพิ่มศาลาพักผ่อนริมน้ำ และสร้างให้กลมกลืนกับธรรมชาติ	2	17.54
	- ซ่อมแซมที่พักผ่อน และรักษาความสะอาด	3	14.04
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมแล้ว ทำทางเดินไปศาลาริมน้ำให้ปลอดภัย ฯลฯ		42.10
	รวม		100.00

ตาราง 58 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้”		
	- เพิ่มที่พักแรมเพื่อให้คนที่มาศึกษาธรรมชาติได้ใช้บริการ	1	26.32
	- มีเต็นท์ให้เช่า และให้มีสถานที่สำหรับกางเต็นท์	2	21.05
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยและความสะอาดบริเวณที่พักแรม	3	14.04
	- อื่นๆ เช่น มีที่พักให้กลมกลืนกับธรรมชาติ เหมาะสมแล้ว ฯลฯ		38.59
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ มีป้ายบอกห้องน้ำชาย-หญิง	1	52.63
	- เพิ่มการดูแลรักษาความสะอาด	2	21.05
	- มีป้ายบอกทางไปห้องน้ำที่มองเห็นได้ชัดเจน	3	14.04
	- อื่นๆ เช่น ดูแลให้ใช้การได้ตลอด ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.28
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่งฯ นี้”		
	- ให้มีขายอาหาร เครื่องดื่ม สินค้าของที่ระลึก	1	61.40
	- ให้คนท้องถิ่นขายของที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมืองเพื่อเพิ่มรายได้	2	19.30
	- ไม่ควรมีร้านอาหาร/เครื่องดื่ม เพราะจะเกิดปัญหาขยะตามมา	3	12.28
	- อื่นๆ เช่น มีร้านค้าสวัสดิการ สหกรณ์ร้านค้าของแหล่ง ฯลฯ		7.02
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้า ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้เพียงพอและทั่วถึง เช่น ถนน ทางเดิน ศาลาริมน้ำ	1	75.44
	- ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ปลอดภัย และใช้การได้ตลอดเวลา	2	17.54
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น เหมาะสมแล้ว ฯลฯ		7.02
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ให้มีจุดบริการน้ำดื่มสะอาด	1	47.37
	- ให้มีจุดบริการน้ำใช้ (ล้างหน้าล้างมือ)	2	28.07
	- จัดให้มีน้ำประปาในแหล่ง	3	14.04
	- อื่น ๆ เช่น มีเครื่องทำน้ำเย็น ถึงเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ฯลฯ		10.52
	รวม		100.00

ตาราง 58 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ให้มีโทรศัพท์สาธารณะภายในแหล่ง	1	75.44
	- ให้มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร	2	12.28
	- ดูแลรักษาโทรศัพท์ให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา	3	5.26
	- อื่นๆ เช่น ให้มีโทรศัพท์เฉพาะแบบหยอดเหรียญ ฯลฯ		7.02
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มถังขยะตามจุดต่าง ๆ ให้กระจายทั่วแหล่ง และมีป้ายบอก	1	77.19
	- ให้มีถังขยะชนิดมีฝาปิดมิดชิด	2	8.77
	- ให้มีถังขยะแบบแยกประเภทขยะ	3	5.26
	- อื่นๆ เช่น จัดเก็บสม่ำเสมอ มีเตาเผาขยะ กำจัดด้วยวิธีการถูกต้อง ฯลฯ		8.78
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	52.63
	- มีจุดรับแจ้งเหตุ สัญญาณ ป้ายเตือน แจ้งเวลาเข้า-ออก	2	17.54
	- มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่หน้าแหล่ง	3	14.04
	- อื่นๆ เช่น อบต. หรือคนในท้องถิ่นจัดคนมาช่วยรักษาความปลอดภัย		15.79
	รวม		100.00
คุณค่าและ ความสำคัญ ของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ในด้าน ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร		
	- ช่วยกันรักษาธรรมชาติให้คงสภาพเดิม	1	38.59
	- เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของธรรมชาติ	2	22.81
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างแท้จริง	3	14.04
	- เช่น ให้เป็นแหล่งอนุรักษ์และขยายพันธุ์ไม้ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		24.56
	รวม		100.00
การตอบรับ ของ ประชาชนใน ท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไร		
	- ด้อนรับด้วยไมตรีจิต ช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว	1	40.35
	- มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่ง	2	17.54
	- คนในท้องถิ่นช่วยประชาสัมพันธ์แหล่ง	3	14.04
	- อื่นๆ เช่น จัดตั้งกลุ่มพัฒนาแหล่ง นำสินค้าของท้องถิ่นมาขาย ฯลฯ		28.07
	รวม		100.00

ตาราง 58 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่งอย่างไร		
	- มีป้ายสื่อความหมาย ให้ความรู้ เช่น ความสำคัญ ชื่อพันธุ์ไม้ ฯลฯ	1	57.89
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือ แจกนักท่องเที่ยว	2	19.30
	- มีศูนย์บริการข้อมูล มีวิทยากรให้คำแนะนำและข้อมูลของแหล่ง	3	12.28
	- อื่นๆ เช่น ประชาสัมพันธ์แหล่ง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		10.53
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่งฯ นี้		
	- มีเจ้าหน้าที่ประจำดูแลรักษาธรรมชาติ ทั้งป่าไม้ พืชน้ำ สัตว์ป่า	1	64.91
	- รักษาความสะอาด จัดแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วน	2	10.52
	- มีมาตรการป้องกันการทำลายสภาพธรรมชาติของแหล่ง	3	10.52
	- อื่นๆ เช่น อนุรักษ์ป่าเสม็ดไว้ ปลูกต้นไม้เพิ่ม ฯลฯ		14.05
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- ไม่แสดงความเห็น		80.70
	- อื่น ๆ เช่น คงวิถีชีวิตแบบเดิมไว้ จัดกิจกรรมการแสดงพื้นบ้าน ฯลฯ		19.30
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งนี้ อย่างไรบ้าง		
	- ช่วยกันรักษาความสะอาด	1	43.86
	- ไม่ทำลายธรรมชาติ จับ/ล่าสัตว์กับสัตว์น้ำ ตัดไม้ เก็บพืชพรรณ	2	21.05
	- ประกาศกฎระเบียบ มีป้ายบอกให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด	3	10.53
	- อื่น ๆ เช่น ห้ามนำของมีคมเข้าแหล่ง ห้ามก่อกองไฟ ฯลฯ		24.56
	รวม		100.00
	ข้อ 43 ให้องค์กรในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งนี้ มีลักษณะอย่างไร		
	- ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1	47.37
	- มีความรู้ ให้คำแนะนำ ข้อมูล และจัดทำเอกสารแจกนักท่องเที่ยว	2	17.54
	- ให้อบต. เข้ามาพัฒนาถนน จัดหาถังขยะมาให้	3	10.53
	- อื่นๆ เช่น ชาวบ้านตั้งกลุ่มนำสินค้าท้องถิ่นมาขาย จัดเข้าค่ายเยาวชน ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ		24.56
	รวม		100.00

ตาราง 58 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความเห็น	1	96.49
	- อื่นๆ เช่น ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเข้าค่าย ฯลฯ	2	3.51
	รวม		100.00
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีความสวยงามเป็นธรรมชาติ อากาศดี สงบ ร่มรื่น สะอาด	1	70.16
	- มาพักผ่อน ชมพรรณไม้ ถ่ายภาพธรรมชาติ	2	10.53
	- ศึกษาธรรมชาติ	3	10.53
	- อื่นๆ เช่น ศาลาพักผ่อนทำจากต้นเสม็ด เดินทางสะดวก ฯลฯ		8.78
	รวม		100.00
	ข้อ 46 แหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็นอย่างไร		
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย มีความสะอาด	1	36.84
	- รักษาภาพธรรมชาติให้คงไว้	2	26.32
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเป็นแหล่งให้ความรู้	3	15.79
	- อื่น ๆ เช่น มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีป้ายชี้ทาง ล่องเรือ ฯลฯ		21.05
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบที่ท่านรู้จัก หรือเคยได้ยินชื่อ คือ		
	- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	1	
	- หาดสมิหลา	2	
	- หาดแสนสุขลำปำ	3	
	- อื่น ๆ เช่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ สวนป่าเปรม เคาะยอ เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดท้ายยอ วัดป่าลิไลยก์ วังเจ้าเมืองพัทลุง เขาดังกวน สวนสองทะเล วัดเขียนบางแก้ว ฯลฯ		

ตาราง 59 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดป่าลิไลยก์

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	1	43.40
	- มีทางเท้า เครื่องหมายจราจร	2	13.21
	- อื่นๆ เช่น ปูถนน ไม้สองข้างถนน รักษาความสะอาด ฯลฯ		43.39
	รวม		100.00

ตาราง 59 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีป้ายชี้ทางที่มีขนาดใหญ่มองเห็น ได้ชัดเจน	1	52.83
	- เพิ่มป้ายชี้ทางตามทางแยกก่อนถึงแหล่ง	2	18.87
	- มีป้ายชี้ทางที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง	3	9.43
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น เหมาะสมแล้ว ฯลฯ		18.87
รวม			100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- เพิ่มพาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่ง	1	31.58
	- มีรถสองแถวหรือรถจักรยานยนต์รับจ้างวิ่งผ่านหน้าแหล่ง	2	28.30
	- มีรถรับจ้างวิ่งจากหาดแสนสุขลำปำมายังแหล่ง	3	9.43
	- อื่นๆ เช่น ให้คนท้องถิ่นรถมีรถบริการ มีป้ายบอกการเดินรถ ฯลฯ		30.69
รวม			100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน แยกประเภทรถชัดเจน	1	56.60
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	15.09
	- มีป้ายบอกสถานที่จอดรถ	3	9.43
	- อื่นๆ เช่น มีที่จอดรถที่มีหลังคา มีท่าเทียบเรือ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		18.88
รวม			100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- เพิ่มจำนวนศาลาและที่นั่งพักผ่อน	1	37.74
	- มีที่นั่งพักผ่อนเป็นแนวยาวริมน้ำ	2	13.21
	- จัดที่พักผ่อนให้เป็นระเบียบ และสะอาด	3	9.43
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมแล้ว สร้างศาลาด้วยไม้ มีราวกันรอบสระน้ำ ฯลฯ		39.62
รวม			100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในวัด	1	20.75
	- ควรมีที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้ปฏิบัติธรรม แยกชาย-หญิง	2	16.98
	- ควรจัดที่พักแรมให้เป็นสัดส่วน แยกออกจากเขตสังฆาวาส	3	15.09
	- อื่นๆ เช่น มีเต็นท์ให้เช่า ปลอดภัย สะอาด อยู่ใกล้ที่จอดรถ ฯลฯ		47.18
รวม			100.00

ตาราง 59 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ	1	37.74
	- ให้ดูแลรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	2	28.30
	- จัดห้องน้ำเป็นสัดส่วน แยกชาย-หญิง-พระสงฆ์ มีป้ายบอกชัดเจน	3	18.87
	- อื่นๆ เช่น เปิดห้องน้ำให้ใช้ได้ มีชักโครก ยาระงับกลิ่นห้องน้ำ ฯลฯ		15.09
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึกในวัด	1	41.51
	- ควรมีร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึกในบริเวณวัด	2	20.75
	- ควรมีร้านขายของที่ระลึก เครื่องบูชาพระ ในวัด	3	13.21
	- อื่น ๆ เช่น ควรมีร้านขายอาหารปลา รักษาความสะอาด ฯลฯ		24.53
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง เช่น ทางเดิน ห้องน้ำ ศาลาริมน้ำ สะพาน ฯลฯ	1	47.17
	- ดูแลรักษาระบบไฟฟ้าให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	2	26.42
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความคิดเห็น เหมาะสมแล้ว ฯลฯ		26.41
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีน้ำดื่มบริการนักท่องเที่ยวเป็นจุด ๆ มีป้ายบอกชัดเจน	1	56.60
	- มีจุดบริการน้ำประปาสะอาดสำหรับใช้ล้างมือ ล้างหน้า	2	18.87
	- ควรมีเครื่องทำน้ำเย็นและเครื่องกรองน้ำดื่ม	3	5.66
	- อื่นๆ เช่น มีน้ำจำหน่าย มีถังเก็บน้ำ ฯลฯ		18.87
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ให้มีโทรศัพท์สาธารณะบริการตามจุดต่าง ๆ ภายในบริเวณวัด	1	49.06
	- เพิ่มจำนวนโทรศัพท์สาธารณะ	2	18.87
	- ให้มีโทรศัพท์สาธารณะบริเวณหน้าวัด	3	16.98
	- อื่นๆ เช่น ไม่ควรมีในวัด ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		15.09
	รวม		100.00

ตาราง 59 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะชนิดมีฝาปิดให้กระจายตามจุดต่าง ๆ	1	49.06
	- ควรมีถังขยะชนิดแยกขยะ	2	13.21
	- ควรกำจัดขยะอย่างถูกวิธี และสม่ำเสมอ	3	7.55
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมแล้ว จัดวางถังขยะให้เป็นระเบียบ ฯลฯ		30.18
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- มีป้ายยามรักษาความปลอดภัยตอนกลางคืน	1	41.51
	- มีจุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือน/ห้าม จุดที่อันตราย กำหนดเวลาเข้า-ออก	2	22.64
	- ให้มีสายตรวจเข้ามาดูแลความปลอดภัยเป็นครั้งคราว	3	13.21
	- อื่น ๆ เช่น เพิ่มแสงสว่าง ติดตั้งกล้อง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		22.64
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญ ของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้าน ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดีอย่างไร		
	- ประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	1	41.51
	- รักษาสภาพธรรมชาติให้คงสภาพเดิมไว้	2	35.85
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	3	18.87
	- อื่น ๆ เช่น รักษาความสะอาด ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		3.77
	รวม		100.00
การตอบรับ ของ ประชาชนใน ท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- ดึงดูดด้วยความมีน้ำใจ เป็นกันเอง ให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวได้	1	37.74
	- มีส่วนร่วมในการพัฒนาและประชาสัมพันธ์แหล่ง	2	33.96
	- นำสินค้ามาขาย และบริการรายได้ส่วนหนึ่งให้กับแหล่ง	3	15.09
	- อื่นๆ เช่น รักษาความสะอาด พระและชาวบ้านร่วมกันพัฒนาวัด ฯลฯ		13.21
	รวม		100.00
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง อย่างไร		
	- มีวิทยากรบรรยายให้ความรู้ แนะนำแหล่ง	1	37.74
	- มีป้ายให้ความรู้ และมีแผ่นพับแจกนักท่องเที่ยว	2	33.96
	- มีป้ายความรู้เกี่ยวกับต้นไม้ในแหล่ง	3	11.32
	- อื่นๆ เช่น มีเสียงตามสายให้ความรู้ทางธรรมชาติ ฯลฯ		16.98
	รวม		100.00

ตาราง 59 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้		
	- รักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้	1	37.74
	- ปลุกไม้ยืนต้น และไม้ดอกเพิ่มขึ้น และดูแลรักษาไว้	2	28.30
	- ให้ช่วยกันรักษาความสะอาด	3	16.98
	- อื่นๆ เช่น ปลุกฝังให้อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เผาขยะ ฯลฯ		16.98
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- อนุรักษ์และบูรณะโบราณสถาน โบราณวัตถุให้คงสภาพเดิมไว้	1	37.74
	- ดูแลรักษาความสะอาดโบราณสถานให้สม่ำเสมอ	2	26.42
	- อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี เช่นการชักพระ แข่งเรือ ทำบุญ	3	20.75
	- อื่นๆ เช่น พระสงฆ์ช่วยดูแลแหล่ง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		15.09
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งนี้ อย่างไร		
	- ห้ามเสียงดัง คืมสุรา ยาเสพติด เล่นการพนัน หรือจับสัตว์น้ำ	1	37.74
	- มีป้ายเตือนให้รักษาความสะอาด แต่งกายสุภาพ	2	28.30
	- ประกาศใช้กฎ ระเบียบ และบทลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตาม	3	18.87
	- อื่นๆ เช่น ห้ามทำลายธรรมชาติ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		15.09
	รวม		100.00
	ข้อ 43 ให้องค์กรในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งนี้ มีลักษณะอย่างไร		
	- ให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ แนะนำแหล่ง	1	43.40
	- ให้จัดการเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อปฏิบัติธรรม	2	24.53
	- ส่งเสริมคนในท้องถิ่นนำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาจำหน่ายในแหล่ง	3	13.21
	- อื่นๆ เช่น อบต.ช่วยดูแล หน่วยรัฐและเอกชนร่วมมือกันพัฒนา ฯลฯ		18.86
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น		84.91
	- อื่นๆ เช่น ปลุกพืชพันธุ์ เลี้ยงนกตามต้นไม้ เก็บใบไม้ทำปุ๋ยหมัก เพิ่มออกซิเจนในบ่อปลา ฯลฯ		15.09
	รวม		100.00

ตาราง 59 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้เนื่องจากเหตุผลใด		
	- บรรยากาศริมน้ำ สวยงาม สงบ ร่มรื่น สะอาด	1	43.40
	- มาทำบุญ ปฏิบัติธรรม	2	32.08
	- มาพักผ่อน ให้อาหารปลา	3	15.09
	- อื่นๆ เช่น โบราณสถานสวยงาม เป็นแหล่งให้ความรู้ ฯลฯ		9.43
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น..		
	- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้ความรู้	1	35.85
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย	2	26.42
	- เป็นธรรมชาติ สวยงาม สงบ ร่มรื่น สะอาด	3	18.87
	- อื่นๆ เช่น มีป้ายบอกทาง มีรถประจำทางวิ่งรอบทะเล ฯลฯ		18.86
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ คือ		
	- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	1	
	- หาดสมิหลา	2	
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	3	
	- อื่นๆ เช่น เกาะยอ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ หาดแสนสุขลำปำ สวนป่าเปรม เขาดังกวน เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดท้ายขอ วัดเจ้าเมืองพัทลุง สวนสองทะเล เกาะสี่เกาะห้า วัดเขียนบางแก้ว แหลมจองถนน วัดวัง เขาน้อย ฯลฯ		

ตาราง 60 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในหาดแสนสุขลำปำ

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยาง หรือเทคอนกรีต	1	34.00
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น ตีเส้นแบ่งช่องจราจร มีทางเดินเท้า	2	29.00
	- ปลูกระเบียงไม้ ไม้ดอก และหญ้า สองข้างถนน	3	10.00
	- อื่นๆ เช่น มีทางรถจักรยาน รักษาความสะอาด ติดเครื่องหมายจราจร มีป้ายชี้ทาง ฯลฯ		27.00
	รวม		100.00

ตาราง 60 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีขนาดใหญ่ มองเห็นได้ชัดเจนตามทางแยกต่าง ๆ	1	46
	- มีป้ายชี้ทางบอกชื่อแหล่ง ทิศทาง ระยะทางชัดเจน	2	28
	- ทำป้ายชี้ทางให้มีสัญลักษณ์เด่น สะดุดตา น่าสนใจ	3	12
	- อื่นๆ เช่น มีป้ายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ฯลฯ		14
รวม			100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- มีพาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่งโดยเฉพาะ	1	30.00
	- เพิ่มความถี่พาหนะรับจ้างให้เข้าถึงแหล่ง	2	25.00
	- มีบริการรถให้เช่า	3	10.00
	- อื่นๆ เช่น ควบคุมราคา มารยาท ความปลอดภัย มีป้ายจอดรถ ฯลฯ		35.00
รวม			100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน แยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	47.00
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น ติดเส้นแบ่งชัดเจน และมีหลังคา	2	27.00
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย เพิ่มแสงสว่าง	3	12.00
	- อื่นๆ เช่น มีท่าเทียบเรือมาตรฐาน มีป้ายชี้ทางไปที่จอดรถ ฯลฯ		14.00
รวม			100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- เพิ่มที่พักผ่อนให้กระจายทั่วแหล่ง	1	74.00
	- ดูแลรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	2	13.00
	- เพิ่มการปลูกต้นไม้บริเวณที่พักผ่อน	3	9.00
	- อื่นๆ เช่น มีความปลอดภัย ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ		4.00
รวม			100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- เพิ่มที่พักแรม และจัดให้เป็นสัดส่วน	1	28.00
	- มีเต็นท์ให้เช่า และจัดสถานที่สำหรับกางเต็นท์	2	22.00
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	3	19.00
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ		31.00
รวม			100.00

ตาราง 60 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำให้กระจายทั่วแหล่ง	1	49.00
	- เพิ่มการดูแลรักษาความสะอาด น้ำ และกระดาษชำระในห้องน้ำ	2	40.00
	- จัดห้องน้ำแยกเป็นชาย-หญิงชัดเจน	3	5.00
	- อื่นๆ เช่น ซ่อมแซมให้ใช้การได้ดี มีป้ายบอกทางไปห้องน้ำ ฯลฯ		6.00
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- จัดระเบียบร้านค้า ร้านขายอาหารให้เป็นสัดส่วน	1	28.00
	- ควบคุมคุณภาพอาหารให้ถูกสุขลักษณะ และสะอาด	2	25.00
	- มีป้ายบอกราคา และควบคุมราคาให้ยุติธรรม	3	22.00
	- อื่นๆ เช่น เพิ่มร้านอาหารให้หลากหลาย มีร้านอาหารอิสลาม ฯลฯ		25.00
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง เช่น ถนน ชายหาด เกาะลอย หอชมวิว ฯลฯ	1	70.00
	- ตรวจสอบซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดให้ใช้การได้ตลอดเวลา	2	18.00
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		12.00
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจุดบริการน้ำดื่มที่สะอาด และมีแก้วน้ำบริการ	1	60.00
	- มีจุดบริการน้ำใช้ (น้ำประปา) สำหรับล้างหน้า ล้างมือ	2	32.00
	- อื่น ๆ มีถังเก็บน้ำขนาดใหญ่ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		8.00
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร	1	92.00
	- ดูแลโทรศัพท์สาธารณะให้สามารถใช้การได้ตลอดเวลา	2	8.00
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะ เช่น ที่ศาลา ม้านั่ง ถนน ทางเดิน ที่จอดรถ	1	60.00
	- เพิ่มถังขยะชนิดที่มีฝาปิด และแยกขยะ	2	28.00
	- จัดเก็บและกำจัดสม่ำเสมอ	3	12.00
	รวม		100.00

ตาราง 60 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง - มีเจ้าหน้าที่เวรยามรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา - มีจุดรับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ป้าย และสัญญาณเตือนภัย - อื่นๆ เช่น มีตำรวจมาตรวจตรา ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2	42.00 30.00 28.00 100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร - ประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง -ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติชายฝั่งที่เสื่อมโทรม ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น - จัดทำพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นแสดงวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้าน ปลาต่าง ๆ - อื่นๆ เช่น จัดงานประเพณีท้องถิ่น รักษาสภาพธรรมชาติ ฯลฯ รวม	1 2 3	29.00 26.00 18.00 27.00 100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง - เต็มใจต้อนรับด้วยความเป็นมิตร ให้ข้อมูลแหล่งแก่นักท่องเที่ยวได้ - มีส่วนร่วมในการจัดการพัฒนาและรักษาความสะอาดของแหล่ง - รวมกลุ่มกันนำผลิตภัณฑ์พื้นเมืองมาขายในรายชุกรวม - อื่นๆ เช่น รักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น ช่วยดูแลความปลอดภัย ฯลฯ รวม	1 2 3	45.00 23.00 20.00 12.00 100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่งนี้ - มีป้ายสื่อความหมาย ฐานความรู้ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ - มีสื่อสิ่งพิมพ์แจกนักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือ ฯลฯ - มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำแหล่ง - อื่นๆ เช่น มีพิพิธภัณฑสถาน น้ำ ห้องสมุด นิทรรศการ ฯลฯ รวม	1 2 3	52.00 20.00 15.00 13.00 100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้ - รักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้ - รักษาความสะอาดของทะเลสาบ - เพิ่มการปลูกต้นไม้ - อื่น ๆ เช่น ให้นักท่องเที่ยวรักษารักษาธรรมชาติ มีระบบบำบัดน้ำเสีย กำจัดผักตบชวา วัชพืช ฯลฯ รวม	1 2 3	37.00 28.00 15.00 20.00 100.00

ตาราง 60 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 41 การดูแลรักษาฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- จัดกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน	1	31.00
	- จัดกิจกรรมส่งเสริมฟื้นฟู วิถีชีวิตชาวบ้านสองฝั่งคลองลำปำ	2	23.00
	- จัดงานส่งเสริมภูมิปัญญาและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น	3	15.00
	- อื่นๆ เช่น จัดแสดงวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน งานของดีเมืองพัทลุง ฯลฯ		31.00
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- รักษาความสะอาด ห้ามทิ้งขยะ ไม่ปล่อยน้ำเสีย	1	49.00
	- ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของแหล่งโดยเคร่งครัด และลงโทษผู้ฝ่าฝืน	2	23.00
	- ช่วยกันรักษาสภาพธรรมชาติ	3	19.00
	- อื่นๆ เช่น ห้ามจับปลา ห้ามนำรถเข้าเกาะลอย ห้ามดื่มสุรา ฯลฯ		9.00
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- เป็นองค์กรที่มีความรู้ และเกิดจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่น	1	32.00
	- จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีวิทยากร และประชาสัมพันธ์แหล่ง	2	28.00
	- มีความรู้ และส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3	15.00
	- อื่นๆ เช่น ให้เทศบาล องค์กรเอกชน นักศึกษาช่วยจัดการ ฯลฯ		25.00
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น	1	83.00
	- อื่นๆ เช่น สร้างโรงแรมชั้นดี เพิ่มการปลูกต้นไม้ตามชายฝั่ง	2	17.00
	งดส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชัง จัดตั้งผู้รับความคิดเห็น ฯลฯ		
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- ความเป็นธรรมชาติ บรรยากาศดี ทิวทัศน์สวยงาม สงบ ร่มรื่น	1	63.00
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย	2	17.00
	- มาศึกษาเชิงอนุรักษ์ และชมพิพิธภัณฑ์โลมาหัวบาตร	3	7.00
	- อื่น ๆ เช่น อาหารอร่อย มาออกกำลังกาย ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ		13.00
	รวม		100.00

ตาราง 60 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบ ควรเป็นอย่างไร		
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย	1	33.00
	- รักษาความเป็นธรรมชาติที่สวยงามไว้ให้มากที่สุด	2	27.00
	- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	3	24.00
	- อื่นๆ เช่น มีเรือนำเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น ฯลฯ		16.00
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ		
	- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	1	
	- หาดสมิหลา	2	
	- เกาะยอ	3	
	- อื่นๆ เช่น วัดเจ้าเมืองพัทลุง สถาบันทักษิณคดีศึกษา วัดป่าลิไลยก์ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดเขียนบางแก้ว เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ สวนป่าเปรม วัดวัง เขาดังกวน เขาน้อย ฯลฯ		

ตาราง 61 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดวิหารเบิก

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยการลาดยางหรือเทคอนกรีต	1	39.13
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น	2	32.61
	- จัดทำถนนภายในแหล่งให้เป็นสัดส่วน มีเครื่องหมายจราจร	3	28.26
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีชื่อแหล่ง ทิศทาง ระยะทาง ก่อนถึงแหล่ง	1	54.35
	- ทำป้ายชี้ทางขนาดใหญ่ มีตัวอักษรมองเห็นได้ชัดเจน	2	36.96
	- มีป้ายชี้ทางบอกระยะทางจากตัวจังหวัดพัทลุง	3	8.69
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- เพิ่มความถี่ประจำทาง และรถรับจ้างให้ผ่านหน้าแหล่ง		56.52
	- มีรถจักรยานยนต์รับจ้างหน้าแหล่ง และควบคุมราคาให้ยุติธรรม		26.09
	- มีป้ายรถประจำทางหน้าแหล่ง		17.39
	รวม		100.00

ตาราง 61 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- จัดที่จอดรถเป็นสัดส่วน แบ่งแยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	65.22
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	21.74
	- มีที่จอดรถที่มีหลังคา	3	13.04
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- เพิ่มที่พักผ่อน (ศาลา ม้านั่ง) ให้กระจายทั่วแหล่ง	1	60.87
	- เพิ่มที่นั่งพักผ่อนใต้ต้นไม้ใหญ่	2	21.74
	- ซ่อมแซม และรักษาความสะอาดที่พักผ่อน	3	17.39
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เติ้นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในวัด	1	54.35
	- มีที่พักแรมให้ผู้มาปฏิบัติธรรม โดยจัดเป็นสัดส่วนชัดเจน	2	26.09
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		19.56
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มการรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	1	56.52
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำแยกชาย หญิง พระสงฆ์ชัดเจน	2	28.26
	- มีป้ายบอกทางไปห้องน้ำ	3	15.22
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- มีร้านขายอาหาร และเครื่องดื่มให้หลากหลาย อยู่หน้าแหล่ง	1	47.83
	- มีร้านขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นมาวางขาย	2	21.74
	- ไม่ควรมีร้านค้าขายอาหารและเครื่องดื่มในวัด	3	17.39
	- อื่น ๆ เช่น มีร้านขายเครื่องบูชาพระ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		13.04
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง เช่น ถนน ทางเดิน หน้าวัด ฯลฯ	1	60.87
	- ดูแลระบบไฟฟ้า(ปลั๊ก สาย หลอดไฟฟ้า) ให้ใช้การได้ตลอดเวลา	2	32.61
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		6.52
	รวม		100.00

ตาราง 61 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีจุดบริการน้ำดื่มสะอาด เช่น ศาลา ที่นั่งพักผ่อน มีป้ายบอกชัดเจน	1	54.35
	- มีจุดบริการน้ำใช้ (ล้างหน้า ล้างมือ)	2	32.61
	- อื่นๆ เช่น มีถังเก็บน้ำสำรองไว้ ฯลฯ	3	13.04
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรอยู่หน้าแหล่ง	1	65.57
	- มีโทรศัพท์สาธารณะภายในแหล่ง	2	30.43
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะ ให้กระจายทั่วแหล่ง	1	76.09
	- เพิ่มถังขยะชนิดที่มีฝาปิด และแยกขยะ	2	17.39
	- มีการจัดเก็บสม่ำเสมอ และกำจัดขยะอย่างถูกวิธี	3	6.52
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	1	60.87
	- มีจุดรับแจ้งเหตุ	2	21.74
	- มีป้ายเตือนสถานที่อันตราย	3	17.39
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้าน		
	ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร		
	- ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติและปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น	1	52.17
	- พัฒนาด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี	2	28.26
	- บูรณะซ่อมแซมโบราณสถานให้คงสภาพเดิม	3	19.57
	รวม		100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- ยินดีต้อนรับ ให้ความรู้ แนะนำ และนำเที่ยวได้	1	69.56
	- นำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาจำหน่ายนักท่องเที่ยว	2	21.74
	- อื่นๆ เช่น ช่วยกันพัฒนา ประชาสัมพันธ์แหล่ง ฯลฯ		8.70
	รวม		100.00

ตาราง 61 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้ - มีป้ายให้ความรู้ ความเป็นมา และ ความสำคัญของแหล่ง - มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ แผ่นพับ แผนที่ แจกนักท่องเที่ยว - มีวิทยากรแนะนำ ให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์แหล่ง รวม		47.83 39.13 13.04 100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในบริเวณแหล่งนี้ - อนุรักษ์สภาพธรรมชาติให้คงสภาพเดิมไว้ - เพิ่มการปลูกต้นไม้ และมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาต้นไม้และความสะอาด รวม	1 2	56.52 43.48 100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา พื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง - บูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน โบราณวัตถุให้คงสภาพเดิม - พื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น รวม	1 2	73.93 26.07 100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้ - มีกฎ ระเบียบ ข้อห้ามให้ปฏิบัติอย่างเข้มงวด - รักษาความสงบ แต่งกายสุภาพ รวม	1 2	71.74 28.26 100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ - จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์แหล่ง และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว - ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - อื่นๆ เช่น ปฏิบัติงานจริงจัง ชัดเจน ฯลฯ รวม	1 2	65.22 21.74 13.04 100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ - ไม่แสดงความคิดเห็น - อื่นๆ เช่น มีมัลลเทศก์อยู่ประจำ เก็บขยะหลังวิหารสม้าเสมอ ฯลฯ รวม	1 2	91.30 8.70 100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด - ความสวยงามของโบราณสถาน สถาปัตยกรรมในแหล่ง - มาทำบุญ รวม		78.26 21.74 100.00

ตาราง 61 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น..		
	- สวยงามเป็นธรรมชาติ และมีความสะอาด	1	50.00
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย	2	30.43
	- เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น	3	15.57
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ		
	- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	1	
	- หาดสมิหลา	2	
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	3	
	- อื่นๆ เช่น เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง สวนป่าเปรม เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดท้ายขอ วัดแหลมพ้อ หาดแสนสุขลำปำ วัดป่าลิไลยก์ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดเขียนบางแก้ว วัดวัง วัดเจ้าเมืองพัทลุง สวนสองทะเล เขาดังกวน เขาน้อย ฯลฯ		

ตาราง 62 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดวัง

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ปรับผิวถนนให้เรียบโดยลาดยางเทคอนกรีต หรือปูอิฐ	1	39.22
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น จัดเป็นสัดส่วน และมีป้ายบอกทาง	2	29.41
	- ถนนหน้าแหล่งให้มีไหล่ทาง และตีเส้นแบ่งช่องจราจรชัดเจน	3	15.67
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ขยายไหล่ทาง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		15.70
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีป้ายชี้ทางที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง ก่อนถึงแหล่ง	1	40.09
	- มีป้ายชี้ทางขนาดใหญ่ เขียนตัวหนังสือมองเห็นได้ชัดเจน	2	29.41
	- เพิ่มป้ายชี้ทางตามทางแยก ถนนสายหลักก่อนถึงแหล่งเป็นระยะๆ	3	9.80
	- อื่นๆ เช่น มีป้ายชี้บอกระยะห่างจากแหล่งถึงตัวจังหวัดพัทลุง เหมาะสมแล้ว ฯลฯ		11.77
	รวม		100.00

ตาราง 62 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มรถประจำทางและรถรับจ้างให้ผ่านหน้าแหล่ง	1	49.02
	- เพิ่มรถจักรยานยนต์รับจ้างเข้าถึงแหล่งและควบคุมราคาให้ลดลง	2	23.53
	- มีป้ายรถประจำทาง และรถรับจ้าง บริเวณหน้าแหล่ง	3	15.69
	- อื่นๆ เช่น ชาวบ้านจัดคิวรถรับจ้างบริการ ฯลฯ		11.76
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไร		
	- มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน แยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	58.82
	- ที่จอดรถมีพื้นเป็นคอนกรีตและมีหลังคา	2	17.65
	- ขยายที่จอดรถให้กว้าง และจัดระเบียบการจอดรถ	3	13.73
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		9.80
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- มีหรือเพิ่มจำนวนศาลาพักผ่อนให้กระจายตามจุดต่าง ๆ	1	52.94
	- ดูแลรักษาความสะอาดศาลา และที่นั่งพักผ่อนสม่ำเสมอ	2	23.53
	- เพิ่มที่นั่งพักผ่อนตามได้ต้นไม้	3	19.61
	- อื่นๆ เช่น ซ่อมแซมศาลาที่พักผ่อนที่ชำรุด ฯลฯ		3.92
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในวัด เพราะจะทำลายสภาพแวดล้อม	1	58.82
	- มีที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้ปฏิบัติธรรม	2	19.61
	- จัดที่พักแรมแยกเป็นสัดส่วนจากเขตสังฆาวาส	3	15.69
	- อื่นๆ เช่น มีเต็นท์ให้เช่า ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		5.88
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ มีป้ายบอกห้องน้ำชาย หญิง พระสงฆ์	1	32.20
	- ดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	2	25.42
	- ซ่อมแซม และดูแลห้องน้ำให้ใช้การได้ตลอด	3	25.42
	- อื่นๆ เช่น ให้มีขันน้ำ แปร่งขัด กระจายชำระ มีน้ำใช้ ฯลฯ		16.96
	รวม		100.00

ตาราง 62 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้” - ไม่ควรมีในวัด ควรมีหน้าวัดหรือนอกวัด - มีร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม โดยควบคุมราคาและความสะอาด - มีร้านขายของที่ระลึก คอกไม้รูปเทียนเพื่อหารายได้ให้แหล่ง - อื่นๆ เช่น มีร้านขายของที่ระลึกของคนในท้องถิ่น ฯลฯ รวม	1 2 3	47.06 23.53 11.76 17.65 100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึงและเพียงพอ - ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ใช้การได้ตลอดเวลา - ควรติดตั้งไฟฟ้าบริเวณอุโบสถ วิหาร และปิดไฟตอนกลางคืน - อื่นๆ เช่น เหมาะสมแล้ว ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3	49.02 25.49 19.61 5.88 100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - มีน้ำดื่มสะอาดบริการตามจุดต่าง ๆ ในแหล่ง และมีป้ายบอก - มีจุดบริการน้ำใช้ล้างหน้า ล้างมือ - มีระบบน้ำประปาใช้ในแหล่ง - อื่นๆ เช่น เก็บน้ำฝนไว้ใช้ มีเครื่องทำน้ำเย็น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3	58.82 23.53 9.80 7.85 100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - ให้มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร - มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรบริเวณหน้าวัด - ซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอด - อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3	50.98 29.41 9.80 9.81 100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายตามจุดต่าง ๆ - มีถังขยะชนิดมีฝาปิด และแยกขยะเปียก ขยะแห้ง - จัดเก็บและกำจัดสม่ำเสมอ - อื่นๆ เช่น สร้างเตาเผาขยะ ฯลฯ รวม	1 2 3	62.74 25.49 9.80 1.97 100.00

ตาราง 62 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - มีตำรวจหรือเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัย - มีจุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือนอันตราย แจ้งเวลาเข้า-ออกภายในแหล่ง - ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมดูแลรักษาความปลอดภัยร่วมกับพระสงฆ์ - อื่น ๆ เช่น มีกล้องวงจรปิดติดตั้งในอุโบสถ ฯลฯ รวม	1 2 3	43.14 23.53 19.61 13.72 100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร - ดูแลซ่อมแซมโบราณสถาน โบราณวัตถุให้คงสภาพเดิม - เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง - มีป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและความเป็นมาของแหล่ง - อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3	37.25 29.41 19.61 13.73 100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง - ต้อนรับด้วยความอัธยาศัยดี มีน้ำใจ ช่วยเหลือและบริการต่าง ๆ - ช่วยประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูล หรือคำแนะนำแหล่งแก่นักท่องเที่ยว - มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่ง - อื่น ๆ เช่น นำสินค้าพื้นเมืองมาขาย ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3	35.29 31.37 19.61 13.73 100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษาก่อนหรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้ - มีพิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด นิทรรศการ ป้ายความรู้ - มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ แผนที่ หนังสือแก่นักท่องเที่ยว - จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์แหล่ง และมีวิทยากรให้ความรู้ - อื่น ๆ เช่น มีศูนย์บริการให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับแหล่ง ฯลฯ รวม	1 2 3	54.90 19.61 11.76 13.73 100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่งท่องเที่ยว - ให้รักษาและคงสภาพธรรมชาติไว้ - เพิ่มการปลูกต้นไม้ และดูแลรักษาต้นไม้ให้ร่มรื่น - รักษาความสะอาด - อื่น ๆ เช่น ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3	43.14 39.22 9.80 7.84 100.00

ตาราง 62 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 41 การดูแลรักษาฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- บูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน โบราณวัตถุให้คงสภาพเดิม	1	54.90
	- ฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น	2	15.69
	- ดูแลรักษาความสะอาดโบราณสถาน โบราณวัตถุ	3	11.76
	- อื่นๆ เช่น ให้อาหารบ้านเข้ามาช่วยดูแลรักษา ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		17.65
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- ให้มีกฎระเบียบ และปฏิบัติโดยเคร่งครัด	1	37.25
	- รักษาความสงบ เคารพสถานที่	2	19.61
	- ช่วยรักษาความสะอาดในแหล่ง	3	11.76
	- อื่น ๆ เช่น ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด ขโมยทรัพย์สิน ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		31.38
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- เป็นองค์กรที่ดูแลจัดการให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1	31.37
	- เป็นกลุ่มที่อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2	23.53
	- ประชาสัมพันธ์แหล่งตามสื่อต่าง ๆ	3	17.65
	- อื่นๆ เช่น ให้อบต. ช่วยจัดการ ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		27.45
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น	1	96.08
	- อื่นๆ เช่น พัฒนา ปรับปรุงแหล่งให้สวยงาม ฯลฯ	2	3.92
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีโบราณสถาน สถาปัตยกรรมที่เก่าแก่สวยงาม	1	47.06
	- ความเงียบสงบเป็นธรรมชาติ สะอาด	2	19.61
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย ประหยัด	3	9.80
	- อื่นๆ เช่น มาทำบุญ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		23.53
	รวม		100.00

ตาราง 62 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น..		
	- รักษาความเป็นธรรมชาติไว้	1	37.25
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย	2	35.29
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว	3	15.69
	- อื่นๆ เช่น เพิ่มการประชาสัมพันธ์ มีป้ายบอกทางเป็นระยะ ๆ ฯลฯ		11.77
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ		
	- หาดสมิหลา	1	
	- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	2	
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	3	
	- อื่นๆ เช่น สวนป่าเปรม เกาะยอ วัดท้ายขอ หาดแสนสุขลำปำ เมืองสงขลาเก่าเขาแดง วังเจ้าเมืองพัทลุง วัดแหลมพ้อ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง เขาดังกวน เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดป่าลิไลยก์ เขาน้อย วัดวิหารเบิก วัดบางเขียด เขียนบางแก้ว วัดสุวรรณคีรี วัดมณีมาวาส วรวิหาร พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา ฯลฯ		

ตาราง 63 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวังเจ้าเมืองพัทลุง

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น ตีเส้นแบ่งช่องจราจร	1	27.40
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	2	17.80
	- ปลูkdต้นไม้ม และไม้มดอก ทั้งสองข้างถนน	3	13.70
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว		41.10
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนป้ายชี้ทางเป็นระยะๆ หรือตามทางแยกก่อนถึงแหล่ง	1	46.58
	- ป้ายชี้ทางให้บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง	2	41.10
	- เพิ่มขนาดป้ายชี้ทางให้มองเห็นได้ชัดเจน	3	6.85
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว		5.47
	รวม		100.00

ตาราง 63 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรก็ตาม		
	- เพิ่มเที่ยวรถโดยสารประจำทางผ่านหน้าแหล่ง	1	35.62
	- ควบคุมมารยาทและการขับรถให้ปลอดภัย	2	24.66
	- ควบคุมราคาค่าโดยสารให้เหมาะสม	3	13.70
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมแล้ว มีคิวรถ หรือป้ายบอกรถที่วิ่งผ่าน ฯลฯ		26.02
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- จัดที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน มีป้ายบอกแยกประเภทรถชัดเจน	1	45.21
	- มีที่จอดรถที่มีหลังคา	2	24.66
	- มีท่าเทียบเรือที่สามารถใช้งานได้	3	9.59
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		20.54
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- เพิ่มจำนวนศาลา และที่นั่งพักผ่อน	1	50.68
	- ปรับปรุงซ่อมแซมที่พักผ่อนให้อยู่ในสภาพดี	2	26.03
	- ดูแลรักษาความสะอาดที่พักผ่อนสม่ำเสมอ	3	10.96
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.33
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เติ้นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	43.84
	- ควรมีที่พักแรมเป็นสัดส่วน	2	27.40
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		28.76
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรก็ตาม		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำแยกชาย-หญิง มีป้ายบอกทางไปห้องน้ำ	1	47.95
	- ดูแลซ่อมแซมห้องน้ำให้ใช้งานได้ตลอด	2	26.03
	- ดูแลรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	3	13.70
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.32
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ควรมีร้านขายของที่ระลึกของคนในท้องถิ่น	1	35.62

ตาราง 63 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	- ควรมีร้านขายอาหารและเครื่องดื่มอยู่นอกแหล่ง	2	24.66
	- ควรควบคุมราคาขายให้เหมาะสม	3	16.44
	- อื่น ๆ เช่น ไม่ควรมี ไม่แสดงความคิดเห็น		23.28
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วบริเวณ	1	43.84
	- ตรวจตราซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ใช้การสม่ำเสมอ	2	28.77
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		27.39
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- มีจุดบริการน้ำดื่มสะอาด	1	41.10
	- มีจุดบริการน้ำใช้ล้างหน้า ล้างมือ	2	21.92
	- มีภาชนะเก็บกักน้ำให้เหมาะสม	3	15.07
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น เหมาะสมแล้ว ฯลฯ		21.91
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร	1	54.79
	- ซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้ใช้การได้ตลอดเวลา	2	20.55
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ	3	24.66
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายตามจุดต่างๆ ที่มองเห็นได้ง่าย	1	65.75
	- ให้มีถังขยะทั้งแบบแยกขยะและมีฝาปิด	2	15.07
	- ให้มีการจัดเก็บและกำจัดสม่ำเสมอ	3	9.59
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		9.59
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีเจ้าหน้าที่หรือเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	49.32
	- มีมาตรการรักษาความปลอดภัย เช่น จุดแจ้งเหตุ ป้ายเตือน ฯลฯ	2	30.14
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น	3	20.54
	รวม		100.00

ตาราง 63 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้าน ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร		
	- พัฒนาเป็นสถานที่ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์	1	34.25
	- ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้	2	28.77
	- อนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุไว้	3	21.92
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		15.06
	รวม		100.00
การตอบรับ ของ ประชาชนใน ท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- ยินดีต้อนรับด้วยความเป็นมิตร ให้ความรู้ แนะนำ ช่วยเหลือ	1	54.79
	- มีส่วนร่วมนำสินค้าของท้องถิ่นมาขาย	2	19.18
	- ช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์แหล่ง	3	10.96
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		15.07
	รวม		100.00
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้		
	- มีป้ายให้ความรู้ มีสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ แจกนักท่องเที่ยว	1	49.32
	- มีเจ้าหน้าที่หรือวิทยากรให้ความรู้ แนะนำแหล่ง	2	20.55
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น เหมาะสมแล้ว ฯลฯ	3	30.13
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้		
	- ช่วยกันดูแลรักษาสภาพธรรมชาติให้คงเดิมไว้	1	60.27
	- ช่วยกันรักษาความสะอาดของคลองลำปำ	2	15.07
	- มีมาตรการรักษาความสะอาด และกำจัดขยะ	3	10.96
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		13.70
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- ซ่อมแซมโบราณสถาน โบราณวัตถุ ให้คงสภาพเดิม	1	49.32
	- อนุรักษ์สภาพวิถีชีวิตของชาวบ้านไว้	2	16.44
	- ดูแลรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	3	10.96
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		23.28
	รวม		100.00

ตาราง 63 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- ให้ความรักษาสะอาด ห้ามทิ้งขยะ	1	32.25
	- รักษาความสงบ เคารพสถานที่	2	27.40
	- มีป้ายเตือน/ห้ามทำลายสิ่งแวดล้อมในแหล่ง และมีบทลงโทษ	3	23.29
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		17.06
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- เป็นองค์กรที่คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ		36.99
	- ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่ง		26.03
	- เป็นองค์กรที่เน้นจัดการให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		21.92
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		15.06
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น		83.56
	- อื่น ๆ เช่น เปิดให้ชมทุกวัน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงสนามหญ้า ปูลูกไม้พุ่ม ฯลฯ		16.44
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีกเนื่องจากเหตุผลหลักหรือความประทับใจใด		
	- มีโบราณสถานสวยงาม น่าสนใจศึกษา	1	36.99
	- มีความเป็นธรรมชาติ สวยงาม สงบ ร่มรื่น สะอาด	2	27.40
	- เดินทางสะดวก อยู่ใกล้ตัวเมืองพัทลุง	3	20.55
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		15.06
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น..		
	- รักษาความเป็นธรรมชาติ และความสะอาด	1	36.99
	- ดินทางสะดวก ปลอดภัย มีป้ายบอกทาง	2	27.40
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3	20.55
	- อื่น ๆ เช่น มีรถประจำทางผ่าน มีเรือนำเที่ยว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		15.06
	รวม		100.00

ตาราง 63 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก หรือเคยได้ยิน	1	
	- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	2	
	- หาดแสนสุขลำปำ	3	
	- เกาะยอ		
	- อื่นๆ เช่น วัดวัง เกาะสี่เกาะห้า หาดสมิหลา สถาบันทักษิณคดีศึกษา วัดวิหารเบิก วัดป่าลิไลยก์ วัดเขียนบางแก้ว สวนป่าปรม เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ เมืองสงขลาเก่าเขาแดง สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดท้ายยอ เขาดังกวน ฯลฯ		

ตาราง 64 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	1	70.00
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น	2	30.00
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทาง ให้มีขนาดใหญ่มองเห็นได้ชัดเจน	1	48.00
	- เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง	2	42.00
	- มีป้ายชี้ทางแนะนำนักท่องเที่ยวจากสามแยกเขาชัยสน	3	6.00
	- อื่นๆ เช่น มีป้ายชี้ทางตามทางแยก ถนนสายต่าง ๆ ก่อนถึงแหล่ง ฯลฯ		4.00
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- ให้มีรถประจำทางผ่านหน้าแหล่ง	1	46.00
	- มีพาหนะรับจ้างเข้าถึงหรือประจำแหล่ง เช่น รถจักรยานยนต์รับจ้าง	2	40.00
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมแล้ว ไม่แสดงความคิดเห็น		14.00
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- จัดที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน มีป้ายบอก แยกประเภทรถชัดเจน	1	64.00
	- เพิ่มสถานที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	24.00
	- มีท่าเทียบเรือ	3	12.00
	รวม		100.00

ตาราง 64 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- เพิ่มศาลาและที่นั่งพักผ่อน	1	58.00
	- มีสร้างที่พักผ่อน (ศาลา ที่นั่ง) ให้กลมกลืนกับธรรมชาติ	2	24.00
	- สร้างศาลาพักผ่อนริมน้ำเพื่อนั่งพักผ่อนและดูนก	3	10.00
	- อื่น ๆ เช่น รักษาความสะอาด ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		8.00
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เติ้นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- เพิ่มที่พักแรม	1	40.00
	- มีเต็นท์ให้เช่า และมีสถานที่กางเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยว	2	24.00
	- ดูแลรักษาความสะอาด มีน้ำ และอาหารบริการ	3	16.00
	- อื่น ๆ เช่น ไม่ควรมีที่พักแรม ไม่แสดงความเห็น		20.00
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ	1	48.00
	- มีป้ายชี้ทางไปห้องน้ำชาย-หญิงชัดเจน	2	20.00
	- เพิ่มการรักษาความสะอาดห้องน้ำ	3	12.00
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		20.00
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ควรมีร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม	1	64.00
	- ควรมีร้านค้าสวัสดิการและร้านขายของที่ระลึกของแหล่ง	2	18.00
	- ควรควบคุมคุณภาพ ความสะอาด และราคาสินค้า	3	8.00
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		10.00
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง เช่น บริเวณถนนทางเข้า ทางเดิน ที่พัก ฯลฯ	1	64.00
	- ตรวจสอบซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ปลอดภัยใช้งานได้สม่ำเสมอ	2	20.00
	- ปรับปรุงเสาไฟฟ้าให้เป็นเสาคอนกรีต	3	8.00
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		8.00
	รวม		100.00

ตาราง 64 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มจุดบริการน้ำดื่มที่สะอาด และมีแก้วน้ำบริการ - มีจุดบริการน้ำใช้ล้างหน้า ล้างมือ และมีป้ายบอก	1	74.00
		2	26.00
		รวม	100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร - ควรมีโทรศัพท์ของแหล่งบริการ	1	92.00
		2	8.00
		รวม	100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายตามจุดต่างๆ ที่มองเห็นได้ง่าย - ควรมีถังขยะชนิดมีฝาปิด และแยกขยะ	1	70.00
		2	30.00
		รวม	100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - มีป้อมยามและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอดเวลา - มีจุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือนอันตราย กำหนดเวลาเข้า-ออกแหล่ง - เพิ่มเจ้าหน้าที่ดูแลและป้องกันรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า - อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ	1	56.00
		2	20.00
		3	12.00
			12.00
		รวม	100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 คุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไรบ้าง - ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด และปลูกต้นไม้เพิ่ม - เพิ่มการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ สถาบันการศึกษาอย่างจริงจัง - จัดนิทรรศการ ป้ายนิเทศให้ความรู้ด้านธรรมชาติและสัตว์ป่า - อื่นๆ เช่น มีพิพิธภัณฑ์สัตว์ ป้ายความรู้เกี่ยวกับการดูนก ฯลฯ	1	52.00
		2	24.00
		3	14.00
			10.00
		รวม	100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง - มีส่วนร่วมในการพัฒนา ประชาสัมพันธ์แหล่ง - ดึงดูดด้วยความอัธยาศัยดี ให้ความช่วยเหลือ บริการนักท่องเที่ยว - มีความรู้ แนะนำ และนำนักท่องเที่ยวเที่ยวได้ - อื่น ๆ เช่น รวมกลุ่มขายของที่ระลึก ช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติ ฯลฯ	1	44.00
		2	22.00
		3	20.00
			14.00
		รวม	100.00

ตาราง 64 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้		
	- มีป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพืชพรรณ สัตว์ป่า ประวัติของแหล่ง	1	44.00
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือนักท่องเที่ยว แจก	2	26.00
	- มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และมีวิทยากรให้ความรู้ แนะนำ	3	18.00
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ประชาสัมพันธ์แหล่งทางสื่อต่าง ๆ ฯลฯ		12.00
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่งท่องเที่ยว		
	- ช่วยกันอนุรักษ์สภาพธรรมชาติเดิมไว้	1	37.00
	- ให้ชาวบ้านร่วมมืออนุรักษ์ป่าไม้ สัตว์ป่า เพิ่มการปลูกต้นไม้	2	26.00
	- เพิ่มเจ้าหน้าที่ตรวจตรา ดูแลรักษา เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่แหล่ง	3	16.00
	- อื่น ๆ เช่น รักษาความสะอาด อนุรักษ์โลมาหัวบาตร ฯลฯ		21.00
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไร		
	- ฟื้นฟูอนุรักษ์วิถีชีวิตของชาวบ้านในการใช้ทรัพยากรรอบ ๆ อ่าว	1	36.00
	- ดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	2	18.00
	- จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	3	13.00
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		33.00
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- ให้ห้ามทำลายธรรมชาติ ลำสัตว์ ตัดไม้ของแหล่ง	1	48.00
	- ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของแหล่ง โดยเคร่งครัดและมีบทลงโทษ	2	27.00
	- ห้ามทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลลงในแหล่ง	3	20.00
	- อื่น ๆ เช่น จอครถในที่กำหนด ห้ามนำสุรา ยาเสพติดเข้าแหล่ง ฯลฯ		5.00
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- เป็นองค์กรเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้ความรู้	1	32.00
	- เกิดจากคนในท้องถิ่นร่วมมือกันจัดการอย่างดีและจริงจัง	2	28.00
	- จัดกิจกรรมเพิ่มประชาสัมพันธ์แหล่ง	3	24.00
	- อื่น ๆ เช่น จัดการสาธารณูปโภค อบต.ร่วมพัฒนาแหล่ง ฯลฯ		16.00
	รวม		100.00

ตาราง 64 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น	1	82.00
	- อื่นๆ เช่น มีจุดชมวิว พัฒนาอาคารสถานที่ ฯลฯ	2	18.00
	รวม		100.00
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีทัศนียภาพสวยงามตามธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น	1	50.00
	- เป็นแหล่งความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ นก สัตว์น้ำ	2	34.00
	- มาลองเรือ ดูนก โลมาหัวบาตร สัตว์น้ำต่าง ๆ	3	16.00
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น		
	- มีความเป็นธรรมชาติ บรรยากาศสงบ ร่มรื่น	1	44.00
	- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2	24.00
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย มีพาหนะรับจ้างเข้าถึง	3	16.00
	- อื่น ๆ เช่น อนุรักษ์วิถีชีวิตแบบเดิมไว้ เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ ฯลฯ		16.00
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก หรือเคยได้ยิน		
	- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	1	
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	2	
	- หาดสมิหลา	3	
	- อื่นๆ เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ เกาะขอ เมืองสงขลาเก่าเขาแดง สวนป่าเปรม เขาดังกวน หาดแสนสุขลำปำ วัดท้ายยอ วัดเจียน บางแก้ว เขาน้อย เกาะสี่เกาะห้า วัดแหลมพ้อ วัดวัง ฯลฯ		

ตาราง 65 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดบางเจียด

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	1	34.62
	- เพิ่มทางเดินภายในแหล่ง	2	25.00
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น แบ่งช่องจราจรชัดเจน	3	17.31
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ		23.07
	รวม		100.00

ตาราง 65 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - ทำป้ายชี้ทางที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน เป็นระยะๆ - เพิ่มป้ายชี้ทาง ที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง - อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ	1	67.31
		2	21.15
		3	11.54
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร - เพิ่มรถรับจ้างให้หลากหลายประเภท - มีป้ายรถประจำทางหน้าแหล่ง - อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ	1	50.00
		2	26.92
			23.08
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - จัดที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน มีป้ายบอกแยกประเภทรถชัดเจน - ขยายสถานที่จอดรถให้กว้างขึ้น - มีที่จอดรถที่มีหลังคา หรือมีที่ร่ม	1	67.31
		2	17.36
		3	15.33
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้” - เพิ่มที่พักผ่อน (ศาลา ที่นั่ง) ให้กระจายทั่วแหล่ง - ซ่อมแซมและดูแลความสะอาดที่พักผ่อนให้ใช้การได้ตลอด - อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ติดตั้งไฟฟ้าที่จุดนั่งพักผ่อน ฯลฯ	1	65.38
		2	23.08
			11.54
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้” - ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง - ควรมีที่พักแรมในแหล่ง - อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ	1	48.08
		2	13.46
		3	38.46
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มการรักษาความสะอาดห้องน้ำ มีน้ำใช้เพียงพอ - เพิ่มจำนวนห้องน้ำ มีป้ายแยกชาย-หญิง - เพิ่มแสงสว่างในห้องน้ำ	1	48.08
		2	42.31
		3	9.61
	รวม		100.00

ตาราง 65 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีร้านค้าภายในแหล่ง	1	42.31
	- มีร้านขายของที่ระลึกที่ทำจากผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น	2	32.69
	- มีร้านขายอาหารและเครื่องดื่มที่สะอาด	3	13.46
	- อื่นๆ เช่น มีร้านสหกรณ์ในแหล่ง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		11.54
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง	1	53.85
	- ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ปลอดภัยใช้การได้สม่ำเสมอ	2	36.54
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ	3	9.61
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- มีจุดบริการน้ำดื่มตามจุดต่างๆ ให้เพียงพอ	1	51.92
	- มีจุดบริการน้ำประปาในแหล่ง	2	19.23
	- มีป้ายบอกจุดบริการน้ำ	3	15.38
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น		13.47
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- ให้มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรหน้าแหล่ง	1	44.23
	- ให้มีโทรศัพท์สาธารณะภายในแหล่ง	2	32.69
	- มีป้ายชี้ทางไปยังโทรศัพท์สาธารณะที่มองเห็นได้ง่าย	3	9.61
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		13.47
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายตามจุดต่างๆ ที่มองเห็นได้ง่าย	1	65.38
	- มีขยะแบบมีฝาปิด และแยกขยะ	2	17.31
	- มีการจัดเก็บและกำจัดขยะสม่ำเสมอ	3	17.31
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว”		
	- มีป้อมยามและมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	57.69
	- ให้ชาวบ้านเข้ามาช่วยรักษาความปลอดภัย	2	28.85

ตาราง 65 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น		13.46
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 คุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในด้านธรรมชาติ		
	ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไรก็ตาม		
	- ส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แหล่ง	1	42.31
	- ให้ความรู้สภาพธรรมชาติไว้	2	32.69
	- ซ่อมแซมและดูแลรักษาโบราณสถาน	3	19.23
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		5.77
	รวม		100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรก็ตาม		
	- เต็มใจต้อนรับ ให้ความรู้ แนะนำนักท่องเที่ยว	1	42.31
	- รวมกลุ่มนำผลิตภัณฑ์พื้นบ้านมาวางจำหน่ายในราคาถูก	2	28.85
	- คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยว	3	19.23
	- อื่นๆ เช่น ช่วยประชาสัมพันธ์แหล่ง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		9.61
	รวม		100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้		
	- มีป้ายสื่อความหมาย ป้ายความรู้ นิทรรศการ	1	67.31
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ แผนที่ เอกสาร ฯลฯ แจกนักท่องเที่ยว	2	17.31
	- ให้คนในท้องถิ่นเป็นวิทยากรให้ความรู้ แนะนำนักท่องเที่ยวได้	3	9.62
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ประชาสัมพันธ์แหล่งตามสื่อต่างๆ ฯลฯ		5.76
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้		
	- ให้ความรู้สภาพธรรมชาติไว้ และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์	1	40.38
	- ดูแลรักษาต้นไม้ ปลูกไม้ดอก	2	36.54
	- ดูแลรักษาความสะอาด	3	15.38
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		7.70
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษาฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรก็ตาม		
	- ดูแลซ่อมแซมโบราณสถาน โบราณวัตถุ	1	48.08
	- ส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตชาวบ้านแบบเดิมไว้	2	34.62

ตาราง 65 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมแล้วไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		17.30
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- มีข้อควรปฏิบัติ เช่น รักษาความสงบ แต่งกายสุภาพ สำนวณ ฯลฯ	1	78.85
	- มีข้อห้ามทำลายสภาพแวดล้อม เสพสุรา ยาเสพติด	2	11.54
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ	3	9.61
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์กรในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ...		
	- ส่งเสริมให้เกิดการจัดการการท่องเที่ยว	1	42.31
	- ให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว	2	32.69
	- ให้ซ่อมแซม ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ	3	25.00
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น	1	98.08
	- อื่นๆ เช่น จัดโรงครัวให้เป็นระเบียบ	2	1.92
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีความสงบ ร่มรื่น และมีโบราณสถานสวยงาม	1	38.46
	- มาศึกษาหาความรู้	2	19.23
	- มาทำบุญ	3	15.38
	- อื่นๆ เช่น คนท้องถิ่นอัธยาศัยดี ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		26.93
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น		
	- มีความสงบ ร่มรื่นเป็นธรรมชาติ และมีความสะอาด	1	40.38
	- มีการคมนาคมสะดวก ปลอดภัย มีป้ายบอกทางและที่จอดรถ	2	32.69
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และศึกษาหาความรู้	3	19.23
	- อื่น ๆ เช่น คนท้องถิ่นอนุรักษ์ประเพณีของตนไว้ ฯลฯ		7.70
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก หรือเคยได้ยิน		
	- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	1	
	- หาดสมิหลา	2	

ตาราง 65 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	- หาดแสนสุขลำปำ - อื่นๆ เช่น สวนป่าเปรม สถาบันทักษิณคดีศึกษา วัดโลการาม สวนสองทะเล เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบเขาน้อย เขาดังกวน วัดท้ายขอ วัดแหลมพ้อ วัดสุวรรณคีรี ฯลฯ	3	

ตาราง 66 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดโลการาม

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น มีไหล่ทาง และแบ่งช่องจราจร	1	36.73
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	2	30.61
	- สร้างถนนภายในแหล่งให้เชื่อมต่อกัน และมีป้ายบอกทางชัดเจน	3	20.41
	- อื่นๆ เช่น ทำทางเข้าโรงเรียนปริยัติธรรม ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.25
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีขนาดใหญ่ มองเห็นได้ชัดเจน	1	46.94
	- เพิ่มป้ายชี้ทางบอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางชัดเจน	2	34.69
	- เพิ่มป้ายชี้ทางเป็นระยะ ๆ ตามทางแยกสำคัญก่อนถึงแหล่ง	3	18.37
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- เพิ่มพาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่งมากขึ้น	1	48.98
	- ให้มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่ง	2	38.78
	- ให้มีรถรับจ้างของชาวบ้านบริการ	3	12.24
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- จัดบริเวณที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน มีป้ายบอกประเภทรถ	1	69.39
	- สร้างที่จอดรถไว้หน้าแหล่ง	2	18.37
	- จัดสร้างที่จอดรถให้กลมกลืนกับธรรมชาติ	3	8.16
	- อื่น ๆ เช่น พื้นที่จอดรถให้ลาดยางหรือคอนกรีต ฯลฯ		4.08
	รวม		100.00

ตาราง 66 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- เพิ่มศาลา และที่นั่งพักผ่อนให้กระจายทั่วแหล่ง	1	61.23
	- ปลูกลำต้นใหญ่บริเวณที่พักผ่อน	2	26.53
	- ดูแลรักษาความสะอาดที่พักผ่อนสม่ำเสมอ	3	12.24
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เตินท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	85.71
	- ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	2	14.29
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีป้ายบอกทางไปห้องน้ำชาย หญิง พระสงฆ์	1	28.57
	- เพิ่มการดูแลรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	2	18.37
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ	3	14.29
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว		38.82
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีขายอาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึกในแหล่ง	1	73.47
	- มีร้านขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นอยู่หน้าแหล่ง	2	26.53
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้า ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้เพียงพอและทั่วถึง	1	48.98
	- ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ปลอดภัย และใช้การได้ตลอดเวลา	2	24.49
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น เหมาะสมแล้ว		26.53
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจุดบริการน้ำดื่มสะอาด	1	75.51
	- ให้มีจุดบริการน้ำใช้ (ล้างหน้า/ล้างมือ)	2	14.29
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ฯลฯ		10.20
	รวม		100.00

ตาราง 66 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรหน้าแหล่ง	1	46.94
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรภายในแหล่ง	2	24.49
	- อื่นๆ เช่น ดูแลซ่อมแซมให้ใช้งานได้ตลอด ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		28.57
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาษาชะงูรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มถังขยะตามจุดต่าง ๆ ให้กระจายทั่วแหล่ง และมีป้ายบอก	1	57.14
	- ให้มีถังขยะชนิดมีฝาปิด และแยกขยะ	2	32.65
	- จัดเก็บและกำจัดสม่ำเสมอ	3	10.21
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	51.02
	- ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัย	2	28.57
	- มีจุดรับแจ้งเหตุ สัญญาณ ป้ายเตือน แจ้งเวลาเข้า-ออก	3	20.41
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 คุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ในด้านธรรมชาติ		
	ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และ โบราณคดี อย่างไรบ้าง		
	- พื้นฟู บูรณะ ซ่อมแซมโบราณสถานให้คงสภาพเดิม มีป้ายความรู้	1	44.90
	- จัดกิจกรรมงานประเพณี งานบุญของท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์แหล่ง	2	30.61
	- รักษาภาพธรรมชาติดั้งเดิมไว้ และปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น	3	24.49
	รวม		100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของแหล่ง	1	42.86
	- ดือนรับด้วยไมตรีจิต ช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว	2	38.78
	- นำสินค้าของท้องถิ่นมาขายนักท่องเที่ยว	3	18.36
	รวม		100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษ หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่งอย่างไร		
	- มีป้ายสื่อความหมาย นิทรรศการ เช่น ความเป็นมา ชื่อพันธุ์ไม้ ฯลฯ	1	61.22
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือ แจกนักท่องเที่ยว	2	30.61
	- มีศูนย์บริการข้อมูล มีวิทยากรให้คำแนะนำและข้อมูลของแหล่ง	3	8.17
	รวม		100.00

ตาราง 66 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ดูแลรักษาธรรมชาติเดิมไว้ให้มากที่สุด	1	53.06
	- เพิ่มการปลูกต้นไม้ และดูแลรักษาให้สมบูรณ์	2	40.82
	- อื่น ๆ เช่น รักษาความสะอาดของแหล่ง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		6.12
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา พื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- บำรุง ซ่อมแซมโบราณสถานให้คงสภาพเดิมมากที่สุด	1	51.02
	- ส่งเสริม พื้นฟูประเพณี ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตคนท้องถิ่น	2	26.53
	- ดูแลรักษาความสะอาดโบราณสถาน	3	22.45
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งนี้อย่างไรบ้าง		
	- ให้มีข้อควรปฏิบัติ เช่น รักษาความสะอาด ความสงบ สำนวณ ฯลฯ	1	83.67
	- ห้ามจัมปหวสพ เล่นการพนัน ดื่มสุรา เสพยาเสพติด ฯลฯ	2	16.33
	รวม	3	100.00
	ข้อ 43 ให้องค์กรในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งนี้ มีลักษณะอย่างไร		
	- เกิดจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่นเข้ามามีการจัดการท่องเที่ยว	1	44.90
	- มีการรวมกลุ่มของคนที่มีความรู้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	2	32.65
	- ให้มีการประชาสัมพันธ์แหล่ง มีวิทยากรอาสาสมัครนำเที่ยว	3	22.45
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความเห็น	1	97.96
	- อื่นๆ เช่น ให้ลดจำนวนสุนัขในแหล่ง ฯลฯ	2	2.04
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มาทำบุญ พัฒนาวัด		38.78
	- มีความเป็นธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น		30.61
	- มาศึกษาโบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา		24.49
	- อื่นๆ เช่น เดินทางสะดวก ฯลฯ		6.12
	รวม		100.00

ตาราง 66 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 46 แหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็นอย่างไร		
	- รักษาสภาพธรรมชาติดั้งเดิม และความสมบูรณ์ของระบบนิเวศไว้	1	42.86
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเป็นแหล่งให้ความรู้	2	20.41
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย มีป้ายชี้ทาง	3	18.37
	- อื่น ๆ เช่น เป็นศูนย์รวมสินค้าพื้นเมือง แหล่งศึกษาวัฒนธรรมได้		18.36
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบที่ท่านรู้จัก หรือเคยได้ยินชื่อ คือ		
	- หาดสมิหลา	1	
	- เกาะยอ	2	
	- สวนป่าเปรม	3	
	- อื่น ๆ เช่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา วัดท้ายขอ สวนสองทะเล เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย วัดแหลมพ้อ วัดเขาน้อย เขาน้อย หาดแสนสุขลำปำ ฯลฯ		

ตาราง 67 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในเมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	1	46.67
	- ขยายถนนให้กว้าง มีไหล่ทาง	2	36.67
	- มีเส้นแบ่งช่องจราจร	3	16.66
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีป้ายชี้ทางที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางชัดเจน	1	60.00
	- มีป้ายชี้ทางที่มีขนาดใหญ่มองเห็นได้ชัดเจน	2	30.00
	- เพิ่มป้ายชี้ทางตามทางแยกก่อนถึงแหล่ง	3	10.00
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- เพิ่มพาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่งให้มีหลายประเภท	1	56.67
	- มีรถรับจ้างของคนในท้องถิ่นบริการนักท่องเที่ยว	2	20.00
	- มีการควบคุมการบริการและราคาโดยสธาร	3	23.33
	รวม		100.00

ตาราง 67 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน แยกประเภทรถชัดเจน	1	56.67
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	30.00
	- ปรับปรุงท่าแพขนานยนต์ เพิ่มจำนวนแพขนานยนต์	3	13.33
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- เพิ่มจำนวนศาลาและที่นั่งพักผ่อนเป็นจุด ๆ	1	46.66
	- มีที่พักผ่อนที่กลมกลืนกับธรรมชาติตามทางเดินขึ้นเขาแดง	2	36.67
	- ดูแลรักษาที่พักผ่อนให้สะอาด	3	16.67
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- ควรมีที่พักแรมบนเขาแดง และมีการดูแลความปลอดภัย	1	33.33
	- ไม่ควรมีที่พักแรม	2	26.67
	- ควรมีเต็นท์ให้เช่า และมีที่สำหรับกางเต็นท์	3	20.00
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		20.00
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำและรักษาความสะอาด	1	50.00
	- ให้มีห้องน้ำระหว่างทางขึ้น และบนเขาแดง	2	36.67
	- อื่นๆ เช่น เปิดห้องน้ำให้ใช้ได้ ซ่อมแซมให้ใช้งานได้ ฯลฯ		13.33
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ควรมีร้านอาหาร และเครื่องดื่มที่หลากหลาย	1	50.00
	- ควรมีร้านขายของที่ระลึก และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	2	26.67
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น มีร้านอาหารบริการชุมชนใกล้เคียง		23.33
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง เช่น ทางเดินขึ้นเขา บนเขา ฯลฯ	1	66.67
	- ดูแล ซ่อมแซม และรักษาระบบไฟฟ้าให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	2	20.00
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น มีเสาไฟฟ้าสูง ๆ บ้าง ฯลฯ		13.33
	รวม		100.00

ตาราง 67 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - มีน้ำดื่มบริการนักท่องเที่ยวเป็นจุด ๆ มีป้ายบอกชัดเจน - มีจุดบริการน้ำประปาสะอาดสำหรับใช้ล้างมือ ล้างหน้า - อื่น ๆ เช่น ให้นักท่องเที่ยวเตรียมน้ำดื่มมาเอง ฯลฯ รวม	1	60.00
		2	20.00
			20.00
			100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - ให้มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร - ให้มีโทรศัพท์สาธารณะตามจุดต่าง ๆ เช่น ศูนย์บริการ ทางขึ้นเขา ฯ รวม	1	60.00
		2	40.00
			100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มจำนวนถังขยะชนิดมีฝาปิดให้กระจายตามจุดต่าง ๆ - ควรมีถังขยะชนิดแยกขยะและมีฝาปิด - ควรกำจัดขยะอย่างถูกวิธี และสม่ำเสมอ รวม	1	70.00
		2	20.00
		3	10.00
			100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอดเวลา ทั้งด้านล่างและบนเขา - มีตำรวจตระเวนตรวจตามจุดต่าง ๆ ในพื้นที่ของแหล่ง - มีป้ายยาม จุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือนภัย กำหนดเวลาเข้า-ออกแหล่ง - อื่น ๆ เช่น คนท้องถิ่นช่วยดูแลความปลอดภัย ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1	40.00
		2	20.33
		3	20.00
			19.67
			100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้าน ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร - พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงประวัติศาสตร์ - รักษาสภาพธรรมชาติให้คงสภาพเดิมไว้ - ดูแลรักษาโบราณสถานให้คงอยู่สภาพเดิม รวม	1	60.00
		2	23.33
		3	16.67
			100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง - ดึงดูดด้วยความมั่นใจ เป็นกันเอง ให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวได้ - ร่วมกันตั้งกลุ่มเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่ง - อื่น ๆ เช่น ช่วยประชาสัมพันธ์ ขยายของที่ระลึกของท้องถิ่น ฯลฯ รวม	1	60.00
		2	23.33
			16.67
			100.00

ตาราง 67 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง อย่างไร - มีสื่อสิ่งพิมพ์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แหล่ง - มีป้ายสื่อความหมาย ให้ความรู้ - มีศูนย์บริการเปิดทุกวัน และมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ - อื่นๆ เช่น มีป้ายทั้งภาษาไทยและอังกฤษ มีวิทยากรท้องถิ่น ฯลฯ	1 2 3	40.00 30.00 20.00 10.00
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้ - รักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้ - มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจตรา เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ของแหล่ง - อื่นๆ เช่น รักษาความสะอาด ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ	1 2	70.00 16.67 13.33
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง - อนุรักษ์และบูรณะ โบราณสถาน ให้คงสภาพเดิมไว้ - ดูแลรักษาความสะอาดโบราณสถาน ให้สม่ำเสมอ - อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของคนท้องถิ่นไว้	1 2 3	70.00 16.67 13.33
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งนี้ อย่างไร - มีป้ายบอกกฎ ระเบียบการเข้าชม - ห้ามทำลายธรรมชาติและโบราณสถาน มีบทลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตาม - อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ	1 2	50.00 40.00 10.00
	รวม		100.00
	ข้อ 43 ให้องค์กรในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งนี้ มีลักษณะอย่างไร - มีการจัดการเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้ความรู้นักท่องเที่ยว - ทำให้คนในท้องถิ่นร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - เพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่ง	1 2 3	40.00 33.33 26.67
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ - ไม่แสดงความเห็น - อื่นๆ เช่น ปรับบันไดขึ้นเขาให้เดินสะดวก ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ	1 2	76.67 23.33
	รวม		100.00

ตาราง 67 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้เนื่องจากเหตุผลใด		
	- สวยงามเป็นธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น สะอาด	1	60.00
	- มาศึกษาประวัติศาสตร์ โบราณคดีของเมืองสงขลาเก่า	2	30.00
	- มาพักผ่อน เดินออกกำลังกาย	3	10.00
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น		
	- มีธรรมชาติสมบูรณ์ สงบ ร่มรื่น	1	40.00
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย มีป้ายบอกทาง	2	26.67
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นแหล่งให้ความรู้	3	20.00
	- อื่นๆ เช่น มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทุกแหล่ง ฯลฯ		13.33
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ		
	- เกาะยอ	1	
	- หาดสมิหลา	2	
	- วัดท้ายยอ	3	
	- อื่นๆ เช่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา สวนป่าเปรม เขาดังกวน เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ เขาน้อย หาดแสนสุขลำปำ สวนสองทะเล วัดแหลมพ้อ วัดเขาน้อย วัดสุวรรณคีรี วัดมณีมาวาสวรวิหาร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา ฯลฯ		

ตาราง 68 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดเขาน้อย

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยาง หรือเทคอนกรีต	1	64.91
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น ตีเส้นแบ่งช่องจราจร มีทางเดินเท้า	2	35.09
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทาง ที่มีขนาดใหญ่ มองเห็นได้ชัดเจนตามทางแยกต่าง ๆ	1	66.67
	- ป้ายชี้ทางควรบอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางชัดเจน	2	33.33
	รวม		100.00

ตาราง 68 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- มีพาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่งโดยเฉพาะ	1	61.40
	- มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่งหรือผ่านหน้าแหล่ง	2	26.32
	- อื่นๆ เช่น มีรถรับจ้างของคนท้องถิ่นบริการ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.28
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งฯ นี้” อย่างไร		
	- จัดที่จอดรถเป็นสัดส่วน แยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	77.19
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	12.28
	- จัดสถานที่จอดรถไว้ได้ต้นไม้ใหญ่	3	10.53
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้”		
	- เพิ่มศาลา และที่นั่งพักผ่อนบริเวณใต้ต้นไม้	1	61.40
	- มีที่พักผ่อนบริเวณฐานเจดีย์เขาน้อย	2	19.30
	- ดูแลรักษาความสะอาดที่พักผ่อน	3	12.28
	- อื่นๆ เช่น ซ่อมแซมที่พักผ่อนให้ใช้งานได้ ฯลฯ		7.02
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เติ้นท์ เป็นต้น ในแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	56.14
	- มีที่พักแรม สำหรับผู้มาปฏิบัติธรรม จัดแยกจากเขตสังฆาวาส	2	40.35
	- มีเต็นท์ให้เช่า และจัดสถานที่สำหรับกางเต็นท์	3	3.51
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ซ่อมแซมและรักษาความสะอาดให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	1	49.12
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำและเปิดให้ใช้ได้	2	33.33
	- มีป้ายชี้ทางไปห้องน้ำชาย หญิง พระสงฆ์	3	17.55
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่งฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีร้านอาหารและเครื่องดื่มในแหล่ง ควรมีหน้าแหล่ง	1	61.40
	- มีร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	2	26.32
	- มีร้านขายดอกไม้รูปเทียน และให้เจ้าวัดอุ้มงคล	3	12.28
	รวม		100.00

ตาราง 68 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง เช่น ถนน ทางเดิน เจดีย์เขาน้อย ฯลฯ	1	66.67
	- ตรวจสอบซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดให้ใช้การได้ตลอดเวลา	2	33.33
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจุดบริการน้ำดื่มที่สะอาด ให้กระจายทั่วแหล่ง	1	63.16
	- มีจุดบริการน้ำใช้ (น้ำประปา) สำหรับล้างหน้า ล้างมือ	2	33.33
	- อื่น ๆ ดูแลรักษาความสะอาดภาชนะใส่น้ำดื่ม ฯลฯ		3.51
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรบริเวณหน้าวัด	1	87.72
	- ดูแลโทรศัพท์สาธารณะให้สามารถใช้การได้ตลอดเวลา	2	12.28
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะชนิดมีฝาปิดให้กระจายทั่วแหล่ง	1	56.14
	- เพิ่มจำนวนถังขยะบริเวณศาลา ใต้ต้นไม้ใหญ่ ทางเดินขึ้นเจดีย์	2	31.58
	- ให้ อบต.จัดเก็บและกำจัดสม่ำเสมอ	3	12.28
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีมาตรการรักษาความปลอดภัย เช่น จุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือนภัย ฯลฯ	1	56.14
	- สร้างกำแพงล้อมรอบเขตวัด มีประตูเข้า-ออก กำหนดเวลาแน่นอน	2	21.05
	- มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่บนเจดีย์	3	14.04
	- อื่นๆ เช่น มีชาวบ้านมาช่วยดูแลความปลอดภัย ฯลฯ		8.77
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดีอย่างไร		
	- พัฒนาเป็นแหล่งศึกษาโบราณคดี และฝึกอบรมธรรมะ	1	38.60
	- บูรณะ และดูแลรักษาโบราณสถานให้คงสภาพเดิม	2	33.33
	- เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	3	17.54
	- อื่นๆ เช่น รักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้ ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น ฯลฯ		10.53
	รวม		100.00

ตาราง 68 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การตอบรับ ของ ประชาชนใน ท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- ยินดีต้อนรับให้ข้อมูล แนะนำแหล่งแก่นักท่องเที่ยวได้	1	45.61
	- มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	38.59
	- มีส่วนร่วมนำผลิตภัณฑ์พื้นเมืองมาบริการในราคายุติธรรม	3	15.80
	รวม		100.00
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้		
	- มีป้ายสื่อความหมาย ป้ายความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับแหล่ง	1	64.91
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์แก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือ ฯลฯ	2	21.05
	- มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและมีวิทยากรชาวบ้านให้ความรู้	3	14.04
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้		
	- รักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้	1	54.39
	- เพิ่มการปลูกต้นไม้ และดูแลรักษาต้นไม้ให้มีสภาพสมบูรณ์	2	28.07
	- รักษาความสะอาด และกำจัดขยะสม่ำเสมอ	3	17.54
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- บูรณะโบราณสถานให้คงสภาพเดิมโดยกรมศิลปากร	1	66.67
	- ดูแลรักษาความสะอาดโบราณสถานและสถานที่ประกอบศาสนกิจ	2	19.30
	- อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นไว้	3	14.03
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- มีข้อควรปฏิบัติรักษาความสงบ สบาย แต่งกายสุภาพ ฯลฯ	1	66.70
	- มีป้ายแจ้งให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของแหล่ง โดยเคร่งครัด	2	19.30
	- มีข้อห้ามทิ้งขยะ เสพสุรา ยาเสพติด ลักทรัพย์ของแหล่ง ฯลฯ	3	14.00
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- เกิดจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่นเข้ามามีการจัดการท่องเที่ยว ฯ	1	52.63
	- เพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่ง	2	29.82
	- ส่งเสริมกิจกรรมเข้าค่ายนักเรียน นักศึกษาให้มาปฏิบัติธรรม	3	17.55
	รวม		100.00

ตาราง 68 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น	1	92.98
	- อื่นๆ เช่น ควบคุมจำนวนสุนัข ทำราวบันไดทางขึ้นเจดีย์บนเขา ฯลฯ	2	7.02
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- ความเป็นธรรมชาติ บรรยากาศดี ทิวทัศน์สวยงาม สงบ ร่มรื่น	1	40.35
	- มาศึกษาโบราณสถาน	2	26.32
	- มาทำบุญ	3	19.30
	- อื่น ๆ เช่น มาฟังธรรมจากแม่ชี ประทับใจสุภามิต ฯลฯ		14.03
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบ ควรเป็นอย่างไร		
	- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	1	35.09
	- มีป้ายชี้ทาง การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย	2	29.82
	- รักษาความเป็นธรรมชาติที่สวยงามไว้ให้มากที่สุด	3	24.56
	- อื่นๆ เช่น มีสินค้าจำหน่ายหลากหลาย ฯลฯ		10.53
รวม		100.00	
ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ...			
- สถาบันทักษิณคดีศึกษา			
- หาดสมิหลา			
- เกาะยอ			
- อื่นๆ เช่น เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขาดังกวน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อย สวนป่าเปรม เชนน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดท้าย ยอ วัดสุวรรณคีรี วัดแหลมพ้อ สวนสองทะเล วัดโพธิ์ปฐมवास หาด แสนสุขลำปำ วัดแจ้ง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา ฯลฯ			

ตาราง 69 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดภูผาเบิก

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น	1	75.00
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยการลาดยางหรือเทคอนกรีต	2	25.00
	รวม		100.00

ตาราง 69 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - ทำป้ายชี้ทางขนาดใหญ่ มีตัวอักษรมองเห็นได้ชัดเจน - เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีชื่อแหล่ง ทิศทาง ระยะทาง ก่อนถึงแหล่ง - มีป้ายชี้ทางทั้งภาษาไทยและอังกฤษ รวม	1 2 3	72.50 20.00 7.50 100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - มีพาหนะรับจ้างเข้าถึงหรือผ่านผ่านหน้าแหล่ง - ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมจัดคิวรถรับจ้างบริการในราคายุติธรรม - มีป้ายรถประจำทางหน้าแหล่งหรือใกล้แหล่ง รวม		72.50 15.00 12.50 100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่ง ฯ นี้” อย่างไร - จัดที่จอดรถเป็นสัดส่วน แบ่งแยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน - ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น - มีที่จอดรถที่มีหลังคา - อื่น ๆ เช่น สร้างท่าเทียบ ฯลฯ รวม	1 2 3	57.50 25.00 12.50 5.00 100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้” - เพิ่มที่พักผ่อน (ศาลา ม้านั่ง) ให้กระจายทั่วแหล่ง - ดูแลซ่อมแซมที่นั่งพักผ่อนให้ใช้การได้ตลอด - ดูแลรักษาความสะอาดที่พักผ่อนสม่ำเสมอ รวม	1 2 3	77.50 15.00 7.50 100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้” - ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง - มีที่พักแรมให้ผู้มาศึกษา ปฏิบัติธรรม โดยจัดเป็นสัดส่วนชัดเจน - อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น มีเต็นท์ให้เช่า ฯลฯ รวม	1 2	50.00 25.00 25.00 100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มจำนวนห้องน้ำ แยกชาย หญิง พระสงฆ์ ชัดเจน - มีเจ้าหน้าที่ซ่อมแซม และรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ - อื่น ๆ เช่น มีป้ายบอกทางไปห้องน้ำ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2	47.50 40.00 12.50 100.00

ตาราง 69 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- มีร้านขายอาหาร และเครื่องดื่มอยู่หน้าแหล่งหรือใกล้ ๆ แหล่ง	1	37.50
	- มีร้านขายอาหาร และเครื่องดื่มภายในแหล่ง	2	25.00
	- ควรมีร้านค้าขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ของคนในท้องถิ่น	3	20.00
	- อื่น ๆ เช่น มีร้านขายเครื่องบูชาพระ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		17.50
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง เช่น ถนน ทางเดิน หน้าวัด โบราณสถาน ฯลฯ	1	62.50
	- ดูแลระบบไฟฟ้า (ปลั๊ก สาย หลอดไฟฟ้า) ให้ใช้การได้ตลอดเวลา	2	15.00
	- อื่น ๆ เช่น ปรับปรุงเสาไฟฟ้าให้มั่นคง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		22.50
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง-		
	- มีจุดบริการน้ำดื่มสะอาด เช่น ศาลา ที่นั่งพักผ่อน มีป้ายบอกชัดเจน	1	67.50
	- มีจุดบริการน้ำใช้ (ล้างหน้า ล้างมือ)	2	22.50
	- มีจุดบริการน้ำดื่มใส่หม้อดินเผา	3	10.00
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรอยู่ในแหล่ง	1	75.00
	- มีโทรศัพท์สาธารณะอยู่บริเวณหน้าแหล่ง	2	25.00
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะ ให้กระจายทั่วแหล่ง	1	70.00
	- เพิ่มถังขยะชนิดที่มีฝาปิดและแยกขยะ	2	20.00
	- มีเจ้าหน้าที่จัดเก็บสม่ำเสมอ และกำจัดขยะอย่างถูกวิธี	3	10.00
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีป้อมยามและมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	50.00
	- มีจุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือนสถานที่อันตราย กำหนดเวลาเข้า-ออก	2	30.00
	- มีคนในท้องถิ่นช่วยดูแลรักษาความปลอดภัย	3	20.00
	รวม		100.00

ตาราง 69 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร		
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี	1	37.50
	- บูรณะซ่อมแซมโบราณสถานให้คงสภาพเดิม ดูแลรักษาความสะอาด	2	27.50
	- คนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและช่วยประชาสัมพันธ์แหล่ง	3	22.50
	- อื่น ๆ เช่น จัดแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.50
	รวม		100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- ยินดีต้อนรับ ให้ความรู้ แนะนำ และนำเที่ยวได้	1	52.50
	- มีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งและจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	32.50
	- นำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาจำหน่ายนักท่องเที่ยว	3	10.00
	- อื่นๆ เช่น จัดรถบริการรับส่งนักท่องเที่ยว ฯลฯ		5.00
	รวม		100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้		
	- มีป้ายให้ความรู้ ความเป็นมา ความสำคัญ พุทธศุภายิต ฯลฯ	1	60.00
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ แผ่นพับ แผนที่ แจกนักท่องเที่ยว	2	25.00
	- มีศูนย์บริการข้อมูล วิทยากรแนะนำ ให้ความรู้ เกี่ยวกับแหล่ง	3	15.00
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในบริเวณแหล่งนี้		
	- อนุรักษ์สภาพธรรมชาติให้คงสภาพเดิมไว้	1	45.00
	- เพิ่มการปลูกต้นไม้ และมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาต้นไม้และความสะอาด	2	35.00
	- พัฒนาแหล่ง และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3	15.00
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		5.00
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- บูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน โบราณวัตถุให้คงสภาพเดิม	1	50.00
	- จัดกิจกรรมแสดง ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น	2	35.00
	- ดูแลรักษาความสะอาดโบราณสถาน	3	15.00
	รวม		100.00

ตาราง 69 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- มีข้อควรปฏิบัติ เช่น รักษาความสงบ สำนวณกาย วาจา ใจ ฯลฯ	1	62.50
	- มีกฎ ระเบียบ ข้อควรปฏิบัติ ให้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	2	22.50
	- อื่น ๆ เช่น ห้ามนำสัตว์เลี้ยงมา เล่นการพนัน เสพยาเสพติด ฯลฯ		15.00
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ...		
	- มีความรู้เข้ามาจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1	45.00
	- ส่งเสริมให้คนท้องถิ่นร่วมมือกันจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	32.50
	- คนในท้องถิ่นร่วมจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าในแหล่ง	3	12.50
	- อื่นๆ เช่น ส่งเสริมการฝึกอบรมธรรมชาติ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		10.00
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ		
	- ไม่แสดงความเห็น	1	87.50
	- อื่นๆ เช่น มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ จัดระเบียบชุมชนใกล้เคียง สำนักงานการท่องเที่ยว ฯ ควรตั้งที่เกาะยอ เพื่อบริการข้อมูล ฯลฯ	2	12.50
	รวม		100.00
	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีความสวยงามตามธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น	1	42.50
	- ความสวยงามของโบราณสถาน สถาปัตยกรรมในแหล่ง	2	35.00
	- มาทำบุญ ศึกษาธรรมะ	3	15.00
	- อื่น ๆ เช่น ศึกษาธรรมชาติรอบทะเลสาบ พาเพื่อนมาเที่ยว ฯลฯ		7.50
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น..		
	- รักษาสภาพธรรมชาติดั้งเดิมไว้	1	40.00
	- พัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี	2	25.00
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย	3	17.50
	- อื่น ๆ เช่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น มีความสะอาด ฯลฯ		17.50
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ ..		
	- หาดสมิหลา	1	
	- สวนป่าเปรม	2	

ตาราง 69 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
	- เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง - อื่นๆ เช่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา เกาะยอ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดแหลมพ้อ เขาดังกวน สวนสองทะเล วัดท้ายขอ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขาน้อย วัดแจ้ง วัดสุวรรณคีรี วัดบ่อทรัพย์ วัดมัทธมนิवासวรวิหาร วัดโพธิ์ปฐมवास หาดแสนสุขลำปำ ฯลฯ	3	

ตาราง 70 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดสิริวรรณवास

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น และมีเส้นแบ่งช่องจราจร	1	60.61
	- ปรับผิวถนนให้เรียบโดยลาดยาง หรือเทคอนกรีต	2	18.18
	- อื่นๆ เช่น จัดให้รถเดินทางเดียว ขยายไหล่ทาง ฯลฯ	3	21.21
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีป้ายชี้ทางขนาดใหญ่ เขียนตัวหนังสือมองเห็นได้ชัดเจน	1	51.52
	- มีป้ายชี้ทางที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางก่อนถึงแหล่ง	2	33.33
	- มีป้ายชี้ทางทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ	3	15.15
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีพาหนะรับจ้างเข้าถึงหรือผ่านหน้าแหล่ง	1	72.73
	- มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่ง	2	21.21
	- ให้คนในท้องถิ่นจัดพาหนะรับจ้างบริการนักท่องเที่ยว	3	6.06
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งฯ นี้” อย่างไร		
	- มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน แยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	63.64
	- ขยายที่จอดรถให้กว้าง และมีหลังคา	2	24.24
	- อื่นๆ เช่น มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.12
	รวม		100.00

ตาราง 70 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- มีหรือเพิ่มจำนวนศาลาพักผ่อนให้กระจายตามจุดต่าง ๆ	1	78.79
	- ดูแลซ่อมแซมที่พักผ่อนและรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	2	12.12
	- อื่นๆ เช่น มีศาลาทรงไทย มีความปลอดภัย ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		9.09
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เตินท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	66.67
	- มีที่พักแรมสำหรับผู้มาทำบุญ ผู้ปฏิบัติธรรม หรือนักท่องเที่ยว	2	33.33
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ มีป้ายบอกห้องน้ำชาย หญิง พระสงฆ์	1	63.64
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	2	21.21
	- มีป้ายบอกทางไปห้องน้ำชัดเจน	3	15.15
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีในวัด ควรมีหน้าวัด หรือใกล้ ๆ วัด	1	57.58
	- มีร้านขายของที่ระลึกของคนในท้องถิ่นที่เป็นสินค้าพื้นเมือง	2	24.24
	- อื่นๆ เช่น มีร้านดอกไม้รูปเทียน ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		18.18
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึงและเพียงพอ	1	78.79
	- ดูแลซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ใช้การได้ตลอดเวลา	2	21.21
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีน้ำดื่มสะอาดบริการตามจุดต่าง ๆ ในแหล่ง และมีป้ายบอก	1	60.61
	- มีจุดบริการน้ำประปาสำหรับใช้ล้างหน้า ล้างมือ	2	24.24
	- อื่นๆ เช่น มีเครื่องทำน้ำเย็น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		15.15
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรหลาย ๆ จุด	1	78.79
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรอยู่น้ำแหล่ง	2	9.09

ตาราง 70 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	- อื่นๆ เช่น คู่มือซ่อมแซมให้ใช้ได้ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.12
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายตามจุดต่าง ๆ	1	54.55
	- มีถังขยะชนิดมีฝาปิด และแยกขยะเปียก ขยะแห้ง	2	24.24
	- มีเจ้าหน้าที่จัดเก็บและกำจัดสม่ำเสมอ	3	21.21
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- มีตำรวจหรือเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	57.58
	- มีจุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือนอันตราย แจ้งเวลาเข้า-ออกภายในแหล่ง	2	15.15
	- อื่นๆ เช่น เพิ่มแสงสว่าง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		27.27
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร		
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และธรรมชาติ	1	42.42
	- คู่มือ บุคลากร ช่อมแซมโบราณสถานให้คงสภาพเดิม	2	33.33
	- เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	3	12.12
	- อื่น ๆ เช่น ป้องกันการบุกรุกพื้นที่แหล่ง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.13
	รวม		100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- ต้อนรับด้วยความอัธยาศัยดี มีน้ำใจ ช่วยเหลือและบริการต่าง ๆ	1	42.42
	- มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่ง และอนุรักษ์ธรรมชาติ	2	36.36
	- รวมกลุ่มนำสินค้าพื้นเมืองมาขาย	3	21.21
	รวม		100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ๆ นี้		
	- มีนิทรรศการ ป้ายความรู้ต่าง ๆ	1	66.67
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ แผนที่ หนังสือ แจกนักท่องเที่ยว	2	18.18
	- อื่นๆ เช่น มีศูนย์บริการให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับแหล่ง ฯลฯ		15.15
	รวม		100.00

ตาราง 70 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้ - ให้ความและคงสภาพธรรมชาติไว้ - เพิ่มการปลูกต้นไม้ และดูแลรักษาต้นไม้ให้ร่มรื่น - อื่นๆ เช่น ไม่ให้เข้ามาอาศัยในที่ดินวัด ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2	60.61 30.30 9.09 100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง - บูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน โบราณวัตถุให้คงสภาพเดิม - ดูแลรักษาความสะอาดโบราณสถาน - ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น รวม	1 2 3	66.67 18.18 15.15 100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้ - มีข้อควรปฏิบัติ เช่น รักษาความสงบ เคารพสถานที่ ฯลฯ - มีป้ายบอกกฎระเบียบให้ปฏิบัติโดยเคร่งครัดในการเข้าชมแหล่ง - อื่น ๆ เช่น ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด ขโมยทรัพย์สิน ก่อไฟล่าสัตว์ ฯลฯ รวม	1 2	63.64 27.27 9.09 100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ - เกิดจากการรวมกลุ่มของคนในท้องถิ่นเข้ามามีการจัดการท่องเที่ยว ฯ - ประชาสัมพันธ์แหล่งตามสื่อต่าง ๆ - อนุรักษ์ ฟื้นฟู โบราณสถาน - อื่นๆ เช่น ส่งเสริมฝึกอบรมธรรมชาติ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3	48.48 27.27 15.15 9.10 100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ - ไม่แสดงความเห็น - อื่นๆ เช่น ป้องกันสัตว์เลื้อยเข้ามาในแหล่ง รักษาความสะอาด ฯลฯ รวม	1 2	87.88 12.12 100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด - มีโบราณสถาน สถาปัตยกรรมที่เก่าแก่สวยงาม น่าศึกษา - ความเป็นธรรมชาติ เงียบสงบ ร่มรื่น - อื่นๆ เช่น ภาพถ่ายภาพ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2	54.55 36.36 9.09 100.00

ตาราง 70 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น..		
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย มีป้ายบอกทางเป็นระยะ ๆ	1	33.39
	- รักษาความเป็นธรรมชาติไว้ มีความสะอาด	2	24.24
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างแท้จริง	3	17.50
	- อื่นๆ เช่น รักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ รู้จักแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ฯลฯ		24.87
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ		
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	1	
	- หาดสมิหลา	2	
	- สวนป่าเปรม	3	
	- อื่นๆ เช่น เกาะยอ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดท้ายยอ สวนสองทะเล หาดแสนสุขลำปำ วัดเขาน้อย วัดสุวรรณคีรี เขตังกวน ฯลฯ		

ตาราง 71 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดบ่อทรัพย์

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น ตีเส้นแบ่งช่องจราจร	1	58.97
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	2	30.77
	- อื่นๆ เช่น ป้องกันสัตว์เลี้ยงขึ้นบนถนน รักษาความสะอาดข้างถนน		10.26
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มขนาดป้ายชี้ทางให้มองเห็นได้ชัดเจน	1	58.97
	- ป้ายชี้ทางให้บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง ที่ชัดเจน	2	41.03
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีรถรับจ้างเข้าถึง หรือผ่านหน้าแหล่ง	1	82.05
	- มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่ง	2	12.82
	- คนในท้องถิ่นจัดรถบริการเข้าถึงแหล่ง	3	5.13
	รวม		100.00

ตาราง 71 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- จัดที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน มีป้ายบอกแยกประเภทรถชัดเจน	1	64.10
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	20.51
	- อื่นๆ เช่น มีท่าเทียบเรือ ที่จอดรถมีหลังคา ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		15.39
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้”		
	- เพิ่มจำนวนศาลา และที่นั่งพักผ่อน	1	61.54
	- ดูแลซ่อมแซมที่พักผ่อนให้อยู่ในสภาพดี และรักษาความสะอาด	2	23.08
	- อื่นๆ เช่น ปลูกริมต้นไม้เพิ่ม ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		15.38
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	61.54
	- ควรมีที่พักแรมสำหรับผู้มาปฏิบัติธรรม หรือนักท่องเที่ยว	2	30.77
	- อื่นๆ เช่น จัดที่พักแรมเป็นสัดส่วน มีการรักษาความปลอดภัย ฯลฯ		7.69
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ แยกชาย หญิง พระสงฆ์	1	51.28
	- ดูแลซ่อมแซมและรักษาความสะอาดห้องน้ำให้ใช้การได้ตลอด	2	28.21
	- มีป้ายบอกทางไปห้องน้ำชัดเจน		20.51
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่งฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึกในแหล่ง	1	43.59
	- ควรมีร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม	2	30.77
	- ควรมีร้านขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น	3	12.82
	- อื่น ๆ เช่น ไม่ควรมี ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.82
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วบริเวณ	1	56.41
	- ตรวจสอบซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ใช้การตลอดเวลา	2	28.21
	- เปลี่ยนเสาไฟฟ้าจากเสาไม้เป็นเสาคอนกรีต	3	15.38
	รวม		100.00

ตาราง 71 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีจุดบริการน้ำดื่มสะอาด	1	64.10
	- มีจุดบริการน้ำประปาสำหรับใช้ล้างหน้า ล้างมือ	2	20.51
	- อื่นๆ เช่น มีภาชนะเก็บกักน้ำ มีป้ายบอก จัดเป็นสัดส่วน ฯลฯ		15.39
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร	1	64.10
	- มีโทรศัพท์สาธารณะภายในแหล่ง	2	20.51
	- ดูแลซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	3	15.39
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายตามจุดต่างๆ ที่มองเห็นได้ง่าย	1	58.97
	- ให้มีถังขยะแบบมีฝาปิด และแยกประเภทขยะ	2	33.33
	- อื่นๆ เช่น จัดเก็บและกำจัดสม่ำเสมอ ฯลฯ	3	7.70
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีเจ้าหน้าที่หรือเวรยามตรวจตราดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	43.59
	- มีมาตรการรักษาความปลอดภัย เช่น ป้อมยาม จุดแจ้งเหตุ ป้ายเตือน	2	35.90
	- คนในท้องถิ่นร่วมมือกับพระสงฆ์ช่วยดูแลความปลอดภัย	3	20.51
	รวม		100.00
คุณค่าและ ความสำคัญ ของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้าน		
	ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และ โบราณคดี อย่างไร		
	- พัฒนาเป็นแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์ โบราณคดีของจังหวัดสงขลา	1	41.03
	- บูรณะซ่อมแซมและอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุไว้	2	25.26
	- ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้ ปกป้องต้นไม้เพิ่มขึ้น	3	20.51
การตอบรับ ของ ประชาชนใน ท้องถิ่น	- อื่นๆ เช่น มีเจ้าหน้าที่ดูแล รักษาเอกลักษณ์ของแหล่งไว้ ฯลฯ		13.20
	รวม		100.00
	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว “ อย่างไรบ้าง		
	- ยินดีต้อนรับด้วยความเป็นมิตร ให้ความรู้ แนะนำ ช่วยเหลือ	1	76.92
	- มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของแหล่ง	2	23.08
	รวม		100.00

ตาราง 71 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้		
	- มีป้ายสื่อความหมายให้ความรู้	1	58.97
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ แจกนักท่องเที่ยว	2	25.64
	- มีชาวบ้านเป็นวิทยากรให้ความรู้ แนะนำแหล่ง	3	15.39
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้		
	- ให้ชาวบ้านช่วยกันดูแลรักษาสภาพธรรมชาติให้คงเดิมไว้	1	56.41
	- เพิ่มการปลูกต้นไม้ ไม้ดอก และดูแลรักษาให้สวยงาม	2	25.64
	- อื่นๆ เช่น มีป้ายชี้จุดต้นไม้ รักษาความสะอาด ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		17.95
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา พื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- ดูแล ซ่อมแซมโบราณสถานให้คงสภาพเดิมตลอดเวลา	1	74.36
	- ดูแลรักษาความสะอาดโบราณสถานสม่ำเสมอ	2	17.95
	- พื้นฟู อนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนท้องถิ่นไว้	3	7.69
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- มีกฎรักษาสัตว์แวดล้อม เช่น รักษาความสะอาด ไม่ตัดต้นไม้ ฯลฯ	1	41.03
	- มีข้อห้ามเล่นการพนัน เสพสุรา ยาเสพติด พกพาอาวุธในแหล่ง ฯลฯ	2	33.33
	- มีกฎระเบียบให้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และมีบทลงโทษ	3	20.51
	- อื่นๆ เช่น ห้ามอาบน้ำใกล้บ่อน้ำโบราณ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		5.13
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- เกิดจากคนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ฯ	1	46.15
	- เพิ่มการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่ง แจกสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	2	28.21
	- อื่นๆ เช่น ให้ความรู้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		25.64
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น		84.62
	- อื่น ๆ เช่น จัดบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน มีบริการท่องเที่ยว ฯลฯ		15.38
	รวม		100.00

ตาราง 71 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีธรรมชาติ สวยงาม สงบ ร่มรื่น	1	51.28
	- มีโบราณสถานสวยงาม น่าสนใจศึกษา	2	33.33
	- อื่น ๆ เช่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		15.39
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น		
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย มีป้ายบอกทาง	1	35.90
	- รักษาความเป็นธรรมชาติ และความสะอาด	2	30.77
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3	20.51
	- อื่น ๆ เช่น มีรถประจำทางผ่าน มีเรือนำเที่ยว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		12.82
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก หรือเคยได้ยิน		
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	1	
	- หาดสมิหลา	2	
	- สวนป้าเปรม	3	
	- อื่นๆ เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขาดังกวน เมืองสงขลาเก่าเขาแดง วัดท้ายยอ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดแหลมพ้อ เขาน้อย สวนสองทะเล วัดสุวรรณคีรี หาดแสนสุขลำปำ ฯลฯ		

ตาราง 72 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดสุวรรณคีรี

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนหน้าแหล่งให้กว้างขึ้น	1	59.18
	- ปรับผิวถนนทางเข้าแหล่งให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	2	34.69
	- อื่นๆ เช่น จัดให้รถเดินทางเดียว ตัดถนนใหม่ ฯลฯ		6.13
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทาง ให้มีขนาดใหญ่มองเห็นได้ชัดเจน	1	51.02
	- เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง	2	36.73
	- มีป้ายชี้ทางทั้งภาษาไทย และอังกฤษ	3	12.25
	รวม		100.00

ตาราง 72 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- ให้มีรถรับจ้างเข้าถึง หรือผ่านหน้าแหล่ง	1	55.10
	- มีรถสองแถวเข้าถึงแหล่ง	2	28.57
	- มีรถประจำทางบริการ	3	16.33
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- จัดที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน มีป้ายบอก แยกประเภทรถชัดเจน	1	44.90
	- เพิ่มสถานที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	32.65
	- ที่จอดรถควรมีหลังคา หรือร่มไม้	3	16.33
	- อื่น ๆ เช่น จัดที่จอดรถไว้หน้าวัด ไม่แสดงความเห็น		6.12
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- เพิ่มศาลาและที่นั่งพักผ่อนให้กระจายหลายจุด	1	67.35
	- ซ่อมแซมที่พักผ่อน(ศาลา ที่นั่ง) และรักษาความสะอาด	2	20.41
	- อื่นๆ เช่น ปลูกลดต้นไม้บริเวณที่พักผ่อน มีคำสอนศาสนาพุทธ ฯลฯ		12.24
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เติ้นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	46.94
	- มีที่พักแรมสำหรับผู้มาปฏิบัติธรรม หรือนักท่องเที่ยว	2	30.61
	- อื่น ๆ เช่น มีเต็นท์ให้เช่า ไม่แสดงความเห็น		22.45
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ แยกชาย หญิง พระสงฆ์ ชัดเจน	1	48.98
	- เพิ่มการรักษาความสะอาดห้องน้ำ	2	40.82
	- อื่นๆ เช่น เพิ่มแสงสว่าง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		10.20
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ควรมีร้านขายอาหารและเครื่องดื่มอยู่หน้าวัด หรือใกล้ๆ	1	55.10
	- ควรมีร้านขายของที่ระลึกของคนในท้องถิ่น	2	32.65
	- ควรมีร้านขายดอกไม้รูปเทียนในแหล่ง	3	12.25
	รวม		100.00

ตาราง 72 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้กระจายทั่วแหล่ง	1	53.06
	- ตรวจสอบตรารวมแซมระบบไฟฟ้าให้ปลอดภัยใช้การได้สม่ำเสมอ	2	32.65
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ	3	14.29
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีจุดบริการน้ำดื่มที่สะอาด มีแก้วน้ำบริการ และมีป้ายบอก	1	53.06
	- มีจุดบริการน้ำใช้ล้างหน้า ล้างมือ	2	34.69
	- อื่น ๆ เช่น มีบ่อน้ำในแหล่ง มีโถงดินเผาใส่น้ำดื่ม ไม่แสดงความเห็น		12.25
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรอยู่หน้าแหล่ง	1	79.59
	- มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรในแหล่ง	2	20.41
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีถังขยะชนิดมีฝาปิดให้กระจายตามจุดต่างๆ ที่มองเห็นได้ง่าย	1	40.82
	- เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายทั่วแหล่ง	2	32.65
	- ควรมีถังขยะชนิดแยกประเภทขยะ	3	16.33
	- อื่น ๆ เช่น ให้อบต.จัดเก็บและกำจัดขยะ ชาวบ้านช่วยกำจัดขยะ ฯลฯ		10.20
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- มีป้อมยามและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	51.02
	- มีจุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือนอันตราย กำหนดเวลาเข้า-ออกแหล่ง	2	28.57
	- สร้างกำแพง และมีประตูปิด เปิดตามเวลา	3	16.33
	- อื่นๆ เช่น ปรับทางเดินในแหล่งให้ปลอดภัยไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		4.08
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร		
	- พัฒนาเป็นแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์ โบราณคดีของจังหวัดสงขลา	1	40.82
	- ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด และปลูกต้นไม้เพิ่ม	2	30.61
	- พัฒนาเป็นแหล่งฝึกอบรมธรรมชาติ	3	14.29

ตาราง 72 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
	- อื่น ๆ เช่น บุรณจิตรกรรมฝาผนัง โบราณสถาน มีสื่อแนะนำ ฯลฯ รวม		14.28 100.00
การตอบรับ ของ ประชาชนใน ท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง	1	63.26
	- ต้อนรับด้วยความอัธยาศัยดี ให้ความช่วยเหลือ บริการนักท่องเที่ยว	2	22.45
	- คนในท้องถิ่นตั้งกลุ่มจัดรถบริการนักท่องเที่ยว	3	10.20
	- เห็นคุณค่าและความสำคัญช่วยประชาสัมพันธ์แหล่ง		4.09
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม		100.00
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ๆ นี้		
	- มีป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับโบราณสถาน ประวัติของแหล่ง	1	51.02
	- มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และมีวิทยากรให้ความรู้ แนะนำ	2	20.41
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือนักท่องเที่ยว แจก	3	16.33
	- อื่นๆ เช่น ประชาสัมพันธ์แหล่งทางสื่อต่าง ๆ ฯลฯ		12.24
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่งท่องเที่ยว		
	- ช่วยกันอนุรักษ์สภาพธรรมชาติเดิมไว้ ปกุดต้นไม้เพิ่ม	1	57.14
	- คนในท้องถิ่นช่วยดูแลรักษาต้นไม้ และรักษาความสะอาด	2	34.69
	- อื่นๆ เช่น คุ้มครองสัตว์ป่า งดการปลูกสร้างอาคาร ฯลฯ		8.17
รวม		100.00	
ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไร	- ฟื้นฟู บูรณะ โบราณสถานให้คงสภาพเดิม	1	59.18
	- ฟื้นฟู อนุรักษ์ประเพณีโบราณ วิถีชีวิตของคนในอดีต	2	22.45
	- ดูแลรักษาความสะอาดโบราณสถาน	3	18.37
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยว		
- ให้ดูแลรักษาธรรมชาติ โบราณสถาน และความสะอาด	1	44.90	
- ให้รักษาความสงบ เคารพสถานที่	2	36.73	
- ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด เล่นการพนัน ปล่อยสัตว์เลี้ยงในแหล่ง ฯลฯ	3	18.37	
รวม		100.00	

ตาราง 72 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- เกิดจากคนในท้องถิ่นเข้าร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1	59.18
	- ส่งเสริมนักเรียน นิสิต นักศึกษามีส่วนร่วมเป็นมัคคุเทศก์	2	22.45
	- ส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นรวมกลุ่มนำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาบริการ	3	18.37
	รวม		100.00
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น	1	100.00
	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีโบราณสถาน จิตรกรรมฝาผนังเก่าแก่ สวยงาม น่าสนใจศึกษา	1	48.98
	- มีทิวทัศน์สวยงามตามธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น	2	36.73
	- อื่น ๆ เช่น มาทำบุญ ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ		14.29
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น		
	- มีความเป็นธรรมชาติ บรรยากาศสงบ ร่มรื่น สะอาด	1	36.73
	- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2	34.69
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่ง	3	20.41
	- อื่น ๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ		8.17
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ		
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	1	
	- เกาะยอ	2	
	- หาดสมิหลา	3	
	- อื่นๆ เช่น สวนป่าเปรม เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย วัดแหลมพ้อ วัดท้ายขอ เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง ฯลฯ		

ตาราง 73 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดแหลมพ้อ

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้าง เพิ่มทางเดินเท้า	1	50.82
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยการลาดยางหรือเทคอนกรีต	2	49.18
	รวม		100.00

ตาราง 73 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ทำป้ายชี้ทางขนาดใหญ่ที่มองเห็นชัดเจนเป็นระยะ ๆ ก่อนถึงแหล่ง	1	57.38
	- เพิ่มป้ายชี้ทาง ที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง	2	32.79
	- อื่นๆ เช่น มีป้ายทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ	3	9.83
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- มีพาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่งให้หลากหลายประเภท	1	45.90
	- มีคิวรถรับจ้างจากปากทางเข้าแหล่ง	2	27.87
	- อื่นๆ เช่น มีรถรับจ้างของคนในท้องถิ่น ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ		26.23
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- จัดที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน มีป้ายบอกแยกประเภทรถชัดเจน	1	57.38
	- ขยายสถานที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	24.59
	- ซ่อมแซมท่าเทียบเรือเก่าที่มีอยู่ให้ใช้งานได้	3	18.03
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- เพิ่มที่พักผ่อน (ศาลา ที่นั่ง) ให้กระจายทั่วแหล่ง	1	59.02
	- ดูแลความสะอาดที่พักผ่อนสม่ำเสมอ	2	22.95
	- ซ่อมแซมที่พักผ่อนให้ใช้งานได้ตลอด	3	18.03
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เติ้นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	45.90
	- ควรมีที่พักแรมในแหล่ง จัดเป็นสัดส่วน มีป้ายบอกชัดเจน	2	31.15
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ		22.95
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มการรักษาความสะอาดห้องน้ำ	1	48.08
	- มีป้ายบอกทาง แยกห้องน้ำชาย หญิง พระสงฆ์ ชัดเจน	2	42.31
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ และเปิดให้ใช้ได้ตลอดเวลา	3	9.61
	รวม		100.00

ตาราง 73 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีร้านค้าขายอาหารและเครื่องดื่มภายในแหล่ง	1	42.62
	- มีร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม จัดเป็นระเบียบ มีป้ายบอกชัดเจน	2	26.23
	- มีร้านขายของที่ระลึกที่ทำจากผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น	3	22.95
	- อื่น ๆ เช่น มีร้านขายดอกไม้รูปเทียน ร้านสหกรณ์ของแหล่ง ฯลฯ		8.20
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง	1	45.90
	- ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ปลอดภัยใช้การได้สม่ำเสมอ	2	36.07
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		18.03
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- มีจุดบริการน้ำดื่มตามจุดต่างๆ ให้ทั่วถึง	1	68.85
	- มีจุดบริการน้ำประปาในแหล่ง	2	19.67
	- มีภาชนะบริการน้ำดื่ม	3	11.48
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- ให้มีโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรในแหล่ง	1	81.97
	- ซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้ใช้การได้ตลอด	2	18.03
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายตามจุดต่างๆ ที่มองเห็นได้ง่าย	1	54.10
	- มีขยะแบบมีฝาปิดและแยกขยะ	2	26.23
	- มีการจัดเก็บและกำจัดขยะสม่ำเสมอ	3	19.67
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว”		
	- มีป้อมยามและมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	47.54
	- มีจุดรับแจ้งเหตุ ป้าย/สัญญาณเตือนภัย	2	32.79
	- อื่น ๆ เช่น ให้ชาวบ้านและพระสงฆ์ช่วยรักษาความปลอดภัย มีอุปกรณ์ดับเพลิง ฯลฯ		19.67
	รวม		100.00

ตาราง 73 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้าน ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร - อนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุให้คงสภาพเดิม	1	42.26
	- ใหัรักษาสภาพธรรมชาติไว้ ปกุดต้นไม้เพิ่ม	2	29.51
	- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	3	14.75
	- อื่นๆ เช่น พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านโบราณ วัฒนธรรม ฯลฯ		13.48
	รวม		100.00
การตอบรับ ของ ประชาชนใน ท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง - เต็มใจต้อนรับ ให้ความรู้ แนะนำ ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว	1	52.46
	- คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา และประชาสัมพันธ์แหล่ง	2	39.34
	- รวมกลุ่มนำผลิตภัณฑ์พื้นบ้านมาจำหน่ายในราคาถูก	3	8.20
	รวม		100.00
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้ - มีป้ายสื่อความหมาย ป้ายความรู้ นิทรรศการ	1	63.93
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ แผนที่ เอกสาร ฯลฯ แจกนักท่องเที่ยว	2	22.95
	- มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีวิทยากรให้ความรู้ แนะนำนักท่องเที่ยว	3	13.12
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้ - ใหัรักษาสภาพธรรมชาติไว้ และปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น	1	81.97
	- ดูแลรักษาดินไม้ และรักษาความสะอาด	2	18.03
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา พื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง - ดูแลซ่อมแซมโบราณสถาน โบราณวัตถุให้คงสภาพเดิม	1	49.18
	- ส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นไว้	2	29.51
	- ดูแล รักษาความสะอาดโบราณสถาน	3	21.31
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้ - มีข้อควรปฏิบัติ เช่น รักษาความสงบ แต่งกายสุภาพ สำรวม ฯลฯ	1	68.85
	- มีข้อห้าม กฎระเบียบ ให้ปฏิบัติโดยเคร่งครัด และมีบทลงโทษ	2	31.15
	รวม	3	100.00

ตาราง 73 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- เกิดจากคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว	1	54.10
	- ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนท้องถิ่น	2	24.59
	- มีส่วนร่วมในการพัฒนาและประชาสัมพันธ์แหล่ง	3	21.31
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	- ไม่แสดงความคิดเห็น	1	90.16
	- อื่นๆ เช่น ให้คนสงขลามาท่องเที่ยวเกาะยอ ไม่นำสัตว์มาปล่อยที่วัด การปรับเปลี่ยนโบราณสถานควรให้กรมศิลปากรดูแล ฯลฯ	2	9.84
	รวม		100.00
	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มาทำบุญ งานเทศกาลของวัด	1	39.34
	- มีความเป็นธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น	2	26.23
	- มาชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ	3	21.31
	- อื่น ๆ เช่น มาพักผ่อน อยู่ใกล้บ้าน ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		13.12
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น		
	- การเดินทางสะดวก ปลอดภัย สะอาด	1	39.34
	- รักษาความเป็นธรรมชาติเดิมไว้	2	26.23
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นแหล่งให้ความรู้	3	21.31
	- อื่น ๆ เช่น อนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า วิถีชีวิตชาวบ้าน ฯลฯ		13.12
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก หรือเคยได้ยิน		
	- หาดสมิหลา	1	
	- เขาดังกวน	2	
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	3	
	- อื่น ๆ เช่น เกาะยอ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย วัดท้ายยอ เขาน้อย สวนป่าปรรม เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ สวนสองทะเล วัดแจ้ง วัดสุวรรณคีรี หาดแสนสุขลำปำ วัดโพธิ์ปฐมมา วาส วัดมณีนิมิตวาฬารวิหาร วัดเขาน้อย วัดบ่อทรัพย์ ฯลฯ		

ตาราง 74 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในสวนป่าเปรม

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น แบ่งช่องจราจร	1	47.54
	- ซ่อมแซมพื้นผิวถนนให้เรียบ	2	26.23
	- มีสัญญาณไฟ และเครื่องหมายจราจรตามทางแยกในแหล่ง	3	13.12
	- อื่นๆ เช่น รักษาความสะอาด มีทางเข้าออกชัดเจน ฯลฯ		13.11
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทางมีชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางชัดเจนก่อนถึงแหล่ง	1	54.55
	- เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีขนาดใหญ่ มองเห็นได้ชัดเจน	2	45.45
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- มีจุดจอดรถประจำทางหน้าแหล่ง หรือภายในแหล่ง	1	37.66
	- เพิ่มความถี่รถรับจ้างหรือประจำทางเข้าถึงแหล่ง	2	28.57
	- อื่นๆ เช่น ควบคุมราคาค่าโดยสาร มีรถสามล้อถีบบริการ ฯลฯ		33.77
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือทำเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- จัดบริเวณที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน มีป้ายบอกประเภทรถ	1	38.96
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	31.17
	- มีที่จอดรถที่มีหลังคา หรือบริเวณต้นไม้	3	15.58
	- อื่นๆ เช่น มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		14.29
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้”		
	- เพิ่มที่นั่งพักผ่อนให้กระจายทั่วแหล่ง	1	67.53
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด	2	32.47
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	45.45
	- ควรมีที่พักแรมสำหรับผู้เดินทางไกล	2	22.08
	- มีเต็นท์ให้เช่า และให้มีสถานที่สำหรับกางเต็นท์	3	10.39
	- อื่น ๆ เช่น มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ไม่แสดงความเห็น		22.08
	รวม		100.00

ตาราง 74 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ มีป้ายบอกห้องน้ำชาย-หญิงชัดเจน	1	53.25
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	2	38.96
	- อื่นๆ เช่น คู่มือให้ใช้การได้ตลอด ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		7.79
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- เพิ่มร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม ที่สะอาดถูกสุขลักษณะ	1	42.86
	- เพิ่มร้านขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	2	20.78
	- ควบคุมราคาอาหาร/เครื่องดื่ม และของที่ระลึกให้ยุติธรรม	3	12.99
	- อื่นๆ เช่น มีร้านขายอาหารอิสลาม ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		23.37
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้า ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้กระจายทั่วถึง	1	53.25
	- ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ปลอดภัย และใช้การได้ตลอดเวลา	2	33.77
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น เหมาะสมแล้ว ฯลฯ		12.98
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ให้มีจุดบริการน้ำดื่มสะอาดหลาย ๆ จุด	1	53.25
	- ให้มีจุดบริการน้ำใช้ (ล้างหน้า/ล้างมือ)	2	38.96
	- อื่น ๆ เช่น มีถังเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		7.79
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มโทรศัพท์สาธารณะภายในแหล่ง	1	88.31
	- คู่มือ ซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้ใช้การได้ตลอดเวลา	2	11.69
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มถังขยะตามจุดต่าง ๆ ให้กระจายทั่วแหล่ง และมีป้ายบอก	1	51.95
	- ให้มีถังขยะชนิดมีฝาปิดมิดชิด และแยกประเภทขยะ	2	31.17
	- มีรถมาเก็บขยะทุกวัน	3	16.88
	รวม		100.00

ตาราง 74 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา - มีจุดรับแจ้งเหตุ สัญญาณ ป้ายเตือน แจ้งเวลาเข้า-ออก - อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น รวม	1 2	66.23 23.38 10.39 100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร - รักษาธรรมชาติให้คงสภาพเดิม ปลูกต้นไม้หรือป่าชายเลนเพิ่ม - จัดกิจกรรม งานประเพณี ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง - เช่น เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3	40.26 25.97 20.78 12.99 100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไร - อินดีต้อนรับด้วย ช่วยเหลือ แนะนำ ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว - นำสินค้าพื้นเมืองมาจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว - มีส่วนร่วมดูแลรักษาสภาพธรรมชาติและความสะดวกของแหล่ง - อื่นๆ เช่น ช่วยประชาสัมพันธ์แหล่ง รักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมไว้ ฯลฯ รวม	1 2 3	53.25 19.48 15.58 11.69 100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่งอย่างไร - มีป้ายสื่อความหมาย นิทรรศการให้ความรู้ - มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือ แจกแก่นักท่องเที่ยว - มีศูนย์บริการข้อมูล มีวิทยากรให้คำแนะนำและข้อมูลของแหล่ง - อื่นๆ เช่น มีจุดชมวิว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3	59.74 19.48 14.29 6.49 100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้” - ดูแลรักษาดินไม้ ปลูกต้นไม้ หรือป่าชายเลนเพิ่มขึ้น - ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติให้คงเดิม - รักษาความสะดวก รวม	1 2 3	42.86 33.77 23.37 100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		

ตาราง 74 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	- พื้นฟูวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เช่น ประมง ทอผ้า ฯลฯ	1	33.77
	- จัดกิจกรรมการดำเนินงานประเพณีท้องถิ่นในเทศกาลต่าง ๆ	2	25.97
	- พื้นฟูการผลิตสินค้าท้องถิ่น เช่น เครื่องปั้นดินเผา อุปกรณ์ประมง	3	14.29
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		25.97
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติในแหล่งนํ้าอย่างใดบ้าง		
	- ให้ช่วยกันรักษาความสะอาด ไม่ทำลายธรรมชาติ	1	61.04
	- ห้ามจับ/ล่าสัตว์น้ำ ค้างคาว เล่นการพนัน ก่อกองไฟ พกพาอาวุธ ฯลฯ	2	18.18
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		20.78
	รวม		100.00
	ข้อ 43 ให้องค์กรในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งนี้ มีลักษณะอย่างไร		
	- เกิดจากคนในท้องถิ่นร่วมมือกันจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1	55.84
	- มีความรู้ ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	24.68
	- เป็นองค์กรที่มาจากมหาวิทยาลัยเข้ามาช่วยจัดการท่องเที่ยว ฯ	3	9.09
	- อื่น ๆ เช่น เป็นองค์กรเอกชน ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		10.39
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ		
	- ไม่แสดงความเห็น	1	75.32
	- อื่น ๆ เช่น มีที่ละหมาด ภูมิทัศน์จำลองทะเลสาบสงขลา ฯลฯ	2	24.68
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีความสวยงามเป็นธรรมชาติ อากาศดี สงบ ร่มรื่น	1	87.01
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย	2	12.99
	รวม		100.00
	ข้อ 46 แหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็นอย่างไร		
	- รักษาสภาพธรรมชาติให้คงไว้	1	48.05
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเป็นแหล่งให้ความรู้	2	29.87
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย มีป้ายชี้ทาง	3	12.99
	- อื่น ๆ เช่น มีเรือนำเที่ยวรอบทะเลสาบ ไม่แสดงความเห็น มีระบบ นิเวศทางทะเลสมบูรณ์ ฯลฯ		9.09
	รวม		100.00

ตาราง 74 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบที่ท่ายางหรือเคยได้ยินชื่อ คือ		
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	1	
	- หาดสมิหลา	2	
	- เกาะยอ	3	
	- อื่น ๆ เช่น สวนสองทะเล เขาดังกวน เขาน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง หาดแสนสุขลำปำ วัดแจ้ง วัดแหลมพ้อ วัดท้ายยอ ฯลฯ		

ตาราง 75 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดโพธิ์ปฐมวาส

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้าง และมีทางข้ามที่ปลอดภัย	1	34.04
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยางหรือเทคอนกรีต	2	19.15
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ฯลฯ		46.81
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทางที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางก่อนถึงแหล่ง	1	95.74
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น เหมาะสมดีแล้ว ฯลฯ		4.26
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	- เพิ่มความถี่ของพาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่ง	1	31.91
	- ควบคุมมารยาทคนขับรถรับจ้าง และราคาค่าโดยสาร	2	21.28
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ฯลฯ		46.81
	รวม		100.00
	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
ความสะดวกภายในแหล่ง	- จัดที่จอดรถเป็นสัดส่วน แยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	57.45
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	21.28
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ฯลฯ		21.27
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- เพิ่มจำนวนศาลาและที่นั่งพักผ่อน	1	85.11

ตาราง 75 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	- ซ่อมแซมที่พักผ่อนให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอด	2	14.89
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต้นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	31.91
	- ควรมีที่พักแรมสำหรับผู้เดินทางไกล แยกชาย หญิง พระสงฆ์	2	17.02
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		51.07
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ แยกชาย-หญิง-พระสงฆ์ มีป้ายบอกชัดเจน	1	57.45
	- ซ่อมแซมให้ใช้ได้ และดูแลรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	2	42.55
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีร้านอาหาร เครื่องดื่มร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ในวัด	1	74.47
	- ควรมีร้านขายของที่ระลึก เครื่องบูชาพระในวัด	2	25.53
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง เช่น ทางเดิน ห้องน้ำ ฯลฯ	1	53.19
	- ดูแลรักษาระบบไฟฟ้าให้ใช้ได้และปลอดภัยตลอดเวลา	2	25.53
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น เห็นสมควรแล้ว ฯลฯ		21.28
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีน้ำดื่มบริการนักท่องเที่ยวเป็นจุด ๆ มีป้ายบอกชัดเจน	1	57.45
	- มีจุดบริการน้ำประปาสะอาดสำหรับใช้ล้างมือ ล้างหน้า	2	42.55
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตรที่หน้าแหล่ง	1	55.32
	- ให้มีโทรศัพท์สาธารณะภายในแหล่ง	2	29.79
	- ดูแลซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้ใช้ได้	3	14.89
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายทั่วแหล่ง	1	59.57

ตาราง 75 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	- เพิ่มถังขยะชนิดมีฝาปิด และแยกประเภทขยะ - จัดเก็บและกำจัดส้วม	2 3	23.40 17.03
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย - มีจุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือน/ห้าม จุดที่อันตราย กำหนดเวลาเข้า-ออก - อื่น ๆ เช่น คนในท้องถิ่นช่วยดูแลความปลอดภัย ไม่ต้องมี ฯลฯ	1 2	51.06 27.66
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้าน ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร - จัดนิทรรศการ งานประเพณีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว - พัฒนาเป็นแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์และธรรมะ - ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติดั้งเดิมไว้ - อื่นๆ เช่น บูรณะซ่อมแซมโบราณสถานให้คงสภาพเดิม ฯลฯ	1 2 3	36.17 25.53 23.40
	รวม		100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง - ยินดีต้อนรับ ให้ข้อมูลแนะนำแหล่งแก่นักท่องเที่ยว - มีส่วนร่วมในการพัฒนาและกิจกรรมของแหล่ง - อื่นๆ เช่น ตั้งชมรมนวดแผนไทย อบสมุนไพร ฯลฯ	1 2	51.06 40.43
	รวม		100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง อย่างไร - มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ เอกสาร คู่มือท่องเที่ยว ฯลฯ แจก - มีนิทรรศการ ป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่ง - มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีวิทยากรให้ความรู้	1 2 3	44.68 36.17 19.15
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้ - รักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้ - ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ดอกเพิ่มขึ้น และดูแลรักษาให้สมบูรณ์	1 2	55.32 44.68
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา พื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		

ตาราง 75 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	- บุธณะ ซ่อมแซมโบราณสถานให้คงสภาพเดิมไว้	1	72.34
	- ส่งเสริมการจัดงานประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น	2	27.66
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งนี้ อย่างไร		
	- มีข้อควรปฏิบัติ เช่น รักษาความสงบ แต่งกายสุภาพ ฯลฯ	1	70.21
	- ห้ามดื่มสุรา ห้ามเสพยาเสพติด ห้ามเล่นการพนัน ห้ามทิ้งขยะ ฯลฯ	2	19.15
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		10.64
	รวม		100.00
	ข้อ 43 ให้องค์กรในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งนี้ มีลักษณะอย่างไร		
	- เกิดจากคนในท้องถิ่นร่วมมือกันจัดการการท่องเที่ยวในแหล่ง	1	61.70
	- มีความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	21.28
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		17.02
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ		
	- ไม่แสดงความเห็น		82.98
	- อื่นๆ เช่น ควบคุมจำนวนสุนัข ผลิตยาสมุนไพร ฯลฯ		17.02
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- ความเป็นธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น	1	46.81
	- มาศึกษาโบราณสถาน	2	27.66
	- มาทำบุญ ปฏิบัติธรรม	3	14.89
	- อื่นๆ เช่น การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย ฯลฯ		10.64
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น..		
	- คงความเป็นธรรมชาติ รักษาระบบนิเวศให้สมบูรณ์	1	48.94
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย	2	31.91
	- อื่นๆ เช่น มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มีที่ออกกำลังกาย ฯลฯ		19.15
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อคือ		
	- หาดสมิหลา	1	
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	2	

ตาราง 75 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	- สวนป่าเปรม - อื่นๆ เช่น สวนสองทะเล เขาดังกวน เกาะยอ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดท้ายยอ เขาน้อย ฯลฯ	3	

ตาราง 76 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในวัดแจ้ง

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น มีทางเดินเท้า	1	31.58
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ โดยลาดยาง หรือเทคอนกรีต	2	26.32
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมแล้ว มีทางเดินเชื่อมต่อกัน ฯลฯ		42.10
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีขนาดใหญ่ มองเห็นชัดเจนตามทางแยกต่าง ๆ	1	50.00
	- มีป้ายชี้ทางบอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง ก่อนถึงแหล่ง	2	36.84
	- มีป้ายบอกเส้นทางในแหล่ง	3	13.16
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไร		
	- มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่ง	1	23.68
	- ควรมีมารยาทคนขับรับจ้างและราคาค่าโดยสาร	2	23.68
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ฯลฯ		52.64
	รวม		100.00
	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- จัดที่จอดรถเป็นสัดส่วน แยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	63.16
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	26.32
	- ที่จอดรถมีหลังคา หรือปลูกต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา	3	10.52
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- เพิ่มที่นั่งพักผ่อนให้กระจายทั่วแหล่ง	1	65.79
	- เพิ่มศาลาพักผ่อน	2	21.05
	- ปรับปรุง ซ่อมแซมที่พักผ่อนให้ใช้การได้ตลอดเวลา	3	13.16
	รวม		100.00

ตาราง 76 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เติ้นท์ เป็นต้น ในแหล่งท่องเที่ยวนี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	44.74
	- ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	2	15.79
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		39.47
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ แยกชาย หญิง พระสงฆ์ มีป้ายบอกชัดเจน	1	47.37
	- ดูแลรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	2	28.95
	- จัดห้องน้ำให้มีถังขยะ กระดาษชำระ กระดาษเช็ดมือ	3	23.68
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีร้านค้าขายอาหาร และเครื่องดื่มในแหล่ง	1	63.16
	- มีร้านขายของที่ระลึก หนังสือธรรมะ	2	28.95
	- มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม	3	7.89
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึง	1	52.63
	- ตรวจสอบซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	2	18.42
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมแล้ว ไม่แสดงความเห็น		28.95
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีจุดบริการน้ำดื่มที่สะอาด	1	50.00
	- มีจุดบริการน้ำใช้ (น้ำประปา) สำหรับล้างหน้า ล้างมือ	2	23.68
	- อื่น ๆ เช่น มีป้ายบอก มีแก้วนํ้า เครื่องทำนํ้าเย็น ฯลฯ		26.32
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มโทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร	1	81.58
	- ดูแลโทรศัพท์สาธารณะให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา	2	18.42
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายทั่วแหล่ง	1	60.53

ตาราง 76 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	- เพิ่มถังขยะชนิดที่มีฝาปิด และแยกประเภทขยะ - จัดเก็บและกำจัดส้วมเสีย	2 3	23.68 15.79
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง - มีเจ้าหน้าที่เวรยามรักษาความปลอดภัย - ให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัย - มีจุดรับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ป้าย และสัญญาณเตือนภัย	1 2 3	55.26 26.32 18.42
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้าน ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และ โบราณคดี อย่างไร - อนุรักษ์ธรรมชาติ และ โบราณสถานให้คงสภาพเดิม - ประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง - ดูแลซ่อมแซมโบราณสถาน - อื่นๆ เช่น เป็นศูนย์กลางศึกษาธรรมะ และวัฒนธรรม ฯลฯ	1 2 3	42.11 31.58 21.05
	รวม		100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง - เต็มใจต้อนรับ ให้ข้อมูล แนะนำแหล่งแก่นักท่องเที่ยวได้ - มีส่วนร่วมในการพัฒนา และประชาสัมพันธ์แหล่ง - อื่นๆ เช่น รักษาเอกลักษณ์วิถีชีวิตแบบเดิมของท้องถิ่นไว้ ฯลฯ	1 2	55.26 26.32
	รวม		100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่งนี้ - มีนิทรรศการ ป้ายสื่อความหมาย - มีสื่อสิ่งพิมพ์แจกนักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือ ฯลฯ - มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและวิทยากรให้ความรู้ - อื่นๆ เช่น มีสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งที่ทันสมัย ฯลฯ	1 2 3	31.58 26.32 26.31
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้ - ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น - รักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้ - อื่น ๆ เช่น เหมาะสมแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ	1 2	42.11 34.21
	รวม		100.00

ตาราง 76 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- บุรณะ ซ่อมแซมโบราณสถาน	1	71.05
	- จัดกิจกรรมส่งเสริม ฟื้นฟู วิถีชีวิตในอดีตของท้องถิ่น	2	15.79
	- อื่นๆ เช่น จัดนิทรรศการ งานบุญในวัด ฯลฯ		13.16
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎ ระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- มีข้อห้าม เช่น ชีตเขียนฝาผนัง ทำลายโบราณสถาน ดื่มสุรา ฯลฯ	1	42.11
	- มีข้อควรปฏิบัติ เช่น รักษาความสงบ แต่งกายสุภาพ ฯลฯ	2	34.21
	- ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของแหล่งโดยเคร่งครัด และลงโทษผู้ฝ่าฝืน	3	15.79
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		7.89
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- ส่งเสริมความร่วมมือของคนท้องถิ่นให้เข้ามาจัดการท่องเที่ยว	1	52.63
	- ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	18.42
	- ช่วยพัฒนาแหล่งใน ทุก ๆ ด้าน	3	15.79
	- อื่นๆ เช่น ครู นักเรียน นักศึกษาช่วยจัดการการท่องเที่ยว ฯลฯ		13.16
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความเห็น	1	97.37
	- อื่นๆ เช่น เพิ่มการปลูกพันธุ์ไม้พื้นเมือง ฯลฯ	2	2.63
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้ อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีความสวยงาม เป็นธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น	1	50.00
	- มาทำบุญ ฟังธรรม	2	31.58
	- มีโบราณสถาน และสถาปัตยกรรมน่าสนใจ	3	13.16
	- อื่น ๆ เช่น เดินทางสะดวก ปลอดภัย ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		5.26
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบ ควรเป็นอย่างไร		
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1	39.47
	- รักษาความเป็นธรรมชาติ และระบบนิเวศไว้	2	31.58

ตาราง 76 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย - อื่นๆ เช่น ปลุกป่าชนเลนเพิ่มขึ้น ฯลฯ รวม	3	15.79 13.16 100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ - หาดสมิหลา - สถาบันทักษิณคดีศึกษา - สวนสองทะเล - อื่นๆ เช่น เกาะยอ เขาดังกวน วัดแหลมพ้อ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สวนป่าเปรม เหนือย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าสาบ วัดท้ายยอ วัดโพธิ์ปฐมาวาส วัดมณีมาวาสวรวิหาร หาดแสนสุขลำปำ ฯลฯ	1 2 3	

ตาราง 77 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในเขาดังกวน

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - ซ่อมแซมและปรับผิวถนนทางขึ้นเขาโดยลาดยาง หรือเทคอนกรีต - ไม่ควรขยายถนนทางขึ้นเขา เพราะจะทำลายสภาพธรรมชาติ - ขยายทางขึ้นเขาให้กว้างขึ้น - อื่น ๆ เช่น เหมาะสมแล้ว มีป้ายจราจร ปลุกต้นไม้ข้างทางขึ้น ฯลฯ รวม	1 2 3	46.27 8.96 7.46 37.31 100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มป้ายชี้ทางขนาดใหญ่มองเห็นชัดเจนเป็นระยะๆ ก่อนถึงแหล่ง - เพิ่มป้ายชี้ทางที่มีชื่อแหล่ง ทิศทาง ระยะทางก่อนถึงแหล่ง - มีป้ายชี้ทางทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวม	1 2 3	64.18 29.85 5.97 100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - เพิ่มพาหนะรับจ้างให้เข้าถึงแหล่ง - ควบคุมมารยาทคนขับรถ และควบคุมราคาค่าโดยสารให้ยุติธรรม - มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่ง - อื่น ๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ฯลฯ รวม	1 2 3	34.33 16.42 14.92 34.33 100.00

ตาราง 77 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- จัดที่จอดรถเป็นสัดส่วน แบ่งแยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	41.79
	- จัดที่จอดรถไว้ด้านล่างก่อนขึ้นเขา และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	2	25.37
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	3	22.39
	- อื่น ๆ เช่น ที่จอดรถมีหลังคา ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		10.45
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- เพิ่มที่พักผ่อนบริเวณทางขึ้นเขา จุดชมวิว บนยอดเขา	1	35.82
	- เพิ่มศาลาและที่นั่งพักผ่อนให้กลมกลืนกับธรรมชาติ	2	28.36
	- ซ่อมแซม และรักษาความสะอาดที่พักผ่อนสม่ำเสมอ	3	19.40
	- อื่น ๆ เช่น มีที่พักผ่อนเป็นเอกลักษณ์ไทย ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		16.42
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง	1	61.19
	- มีเต็นท์ให้เช่า และมีสถานที่กางเต็นท์	2	13.43
	- มีที่พักตากอากาศบนเขา	3	8.96
	- อื่น ๆ เช่น ให้แจ้งว่ามีที่พักอยู่ใกล้ ๆ แหล่ง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		16.42
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำบริเวณทางขึ้นเขา และบนเขา	1	71.64
	- มีเจ้าหน้าที่ซ่อมแซมและรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	2	28.36
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่ง ฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึกในแหล่ง	1	43.28
	- มีร้านขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น	2	35.82
	- มีร้านค้าขายอาหารและเครื่องดื่มในแหล่ง	3	20.90
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึงบริเวณถนน ทางเดินบนเขา รอบ ๆ เขา ฯลฯ	1	68.66
	- ดูแลซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	2	31.34
	รวม		100.00

ตาราง 77 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง- - มีจุดบริการน้ำดื่มสะอาดบริเวณศาลา ที่นั่งพักผ่อน มีป้ายบอก	1	55.22
	- มีจุดบริการน้ำใช้ (ล้างหน้า ล้างมือ)	2	34.33
	- อื่นๆ เช่น มีเจ้าหน้าที่ดูแลน้ำดื่ม มีน้ำเย็นบริการ ฯลฯ	3	10.451
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - มีโทรศัพท์สาธารณะบริเวณทางขึ้นเขา บนเขา ที่พักผ่อน	1	82.09
	- คู่มือซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	2	17.91
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายทั่วแหล่ง	1	58.21
	- เพิ่มถังขยะชนิดที่มีฝาปิด และแยกประเภทขยะ	2	23.88
	- มีเจ้าหน้าที่จัดเก็บ และกำจัดขยะสม่ำเสมอ	3	17.91
	รวม		100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง - มีป้อมยามและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	53.73
	- มีจุดรับแจ้งเหตุ ป้ายเตือนสถานที่อันตราย	2	19.40
	- มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่บนเขาตลอดเวลา	3	17.91
	- อื่น ๆ เช่น มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย ฯลฯ		8.96
	รวม		100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้าน ธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร - ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติและปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น	1	37.31
	- มีป้าย นิทรรศการบอกประวัติ และความสำคัญของแหล่ง	2	22.39
	- เพิ่มการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่าง ๆ	3	16.42
	- อื่น ๆ เช่น บูรณะโบราณสถาน มีพิพิธภัณฑ์ งานแสดงวัฒนธรรม		23.88
	รวม		100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง - ยินดีต้อนรับ ให้ความรู้ แนะนำ และนำเที่ยวได้	1	44.78
	- มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวของแหล่ง	2	34.33
	- ช่วยรักษาสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว	3	16.42

ตาราง 77 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
	- อื่นๆ เช่น นำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาจำหน่ายนักท่องเที่ยว ฯลฯ		4.47
	รวม		100.00
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้		
	- มีป้ายสื่อความหมาย ให้ความรู้ ความเป็นมา ความสำคัญของแหล่ง	1	47.76
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ แผ่นพับ แผนที่ แจกนักท่องเที่ยว	2	26.87
	- มีศูนย์บริการ วิทยากรแนะนำ ให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว	3	25.37
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในบริเวณแหล่งนี้		
	- อนุรักษ์สภาพธรรมชาติให้คงสภาพเดิมไว้	1	52.24
	- ปลูกต้นไม้เพิ่ม และดูแลรักษาต้นไม้ให้สมบูรณ์	2	28.36
	- รักษาสภาพแวดล้อมและความสะอาด	3	11.94
	- อื่น ๆ เช่น งดการก่อสร้างที่ทำลายธรรมชาติ มีป้ายห้ามทำลาย ฯ		7.46
	รวม		100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา พื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- บูรณะซ่อมแซม โบราณสถาน โบราณวัตถุให้คงสภาพเดิม	1	59.70
	- ส่งเสริม พื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี เช่น การห่มผ้าพระเจดีย์หลวง	2	22.39
	- เพิ่มการดูแลรักษาความสะอาด	3	10.45
	- อื่น ๆ เช่น ส่งเสริมเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ฯลฯ		7.46
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- ให้รักษาความสะอาด โดยทิ้งทิ้งขยะลงถังขยะ	1	32.84
	- มีข้อห้ามทำลายธรรมชาติ โบราณสถาน เสพสุรายาเสพติด ฯลฯ	2	31.34
	- มีกฎ ระเบียบ ข้อห้ามให้ปฏิบัติอย่างเข้มงวด	3	19.40
	- อื่น ๆ เช่น ห้ามนำอาหารเข้าแหล่ง ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		16.42
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์กรในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ		
	- คนในท้องถิ่นรวมกลุ่มเข้ามามีจัดการการท่องเที่ยวของแหล่ง	1	52.24
	- มีความรู้เรื่องแหล่งดี ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว	2	25.37
	- ประสานความร่วมมือเพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3	22.39
	รวม		100.00

ตาราง 77 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น	1	97.01
	- อื่นๆ เช่น มีมัลลเทศกัอยู่ประจำ เก็บขยะหลังวิหารสม้าเสมอ ฯลฯ	2	2.99
	รวม		100.00
แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- บรรยายาศดี มีความเป็นธรรมชาติ	1	38.81
	- ความสวยงามของทัศนียภาพทะเลสาบสงขลา	2	25.37
	- มานมัสการพระเจดีย์หลวง และพระบรมสารีริกธาตุ	3	14.93
	- อื่น ๆ เช่น มาออกกำลังกาย ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ		20.89
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น		
	- รักษาสภาพความเป็นธรรมชาติ สงบ ร่มรื่น และสะอาด	1	43.28
	- การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย	2	23.88
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น	3	19.40
	- อื่น ๆ เช่น มีผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นขายเพิ่มขึ้น ไม่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ		13.44
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ ..		
	- หาดสมิหลา	1	
	- เขาน้อย	2	
	- สวนสองทะเล	3	
	- อื่นๆ เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดมณีมาวาสวรวิหาร วัดแจ้ง สวนป่าเปรม เกษะยอ สถาบันทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่าสัตว์ ป่าทะเลน้อย วัดท้ายขอ วัดแหลมพ้อ วัดโพธิ์ปฐมาวาส ฯลฯ		

ตาราง 78 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในเขาน้อย

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ขยายถนนให้กว้างขึ้น มีไหล่ทาง แบ่งช่องทางจราจร	1	35.90
	- ปรับผิวถนนให้เรียบ ติดตั้งเครื่องหมายจราจร	2	31.34
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ซ่อมแซมคูน้ำข้างถนน ฯลฯ		32.76
	รวม		100.00

ตาราง 78 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มป้ายชี้ทางขนาดใหญ่ เป็นระยะ ๆ ก่อนถึงแหล่ง	1	78.21
	- มีป้ายชี้ทางที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง ก่อนถึงแหล่ง	2	21.79
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- ควบคุมมารยาทคนขับรถรับจ้าง และราคาค่าโดยสาร	1	34.62
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	- มีรถประจำทางเข้าถึงหรือผ่านหน้าแหล่ง	2	12.82
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		52.56
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไร		
	- มีที่จอดรถเป็นสัดส่วน แยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	47.34
	- ขยายที่จอดรถให้กว้าง และจัดระเบียบการจอดรถ	2	37.18
	- มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณที่จอดรถ	3	15.48
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้”		
	- เพิ่มที่พักผ่อนให้กระจายตามจุดต่าง ๆ	1	79.49
	- ดูแลรักษาความสะอาดที่พักผ่อนอย่างสม่ำเสมอ	2	20.51
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่งนี้”		
	- ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง เพราะจะทำลายสภาพแวดล้อม	1	43.59
	- มีเต็นท์ให้เช่า และมีสถานที่กางเต็นท์	2	12.82
	- มีที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยว	3	7.69
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		35.90
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำ แยกชาย-หญิง มีป้ายบอก	1	70.51
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	2	29.49
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ในแหล่งฯ นี้”		
	- ไม่ควรมีในแหล่ง	1	43.59
	- มีร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม โดยควบคุมราคาและความสะอาด	2	32.05

ตาราง 78 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	- มีร้านขายของที่ระลึกที่เป็นสินค้าพื้นเมือง ดอกไม้รูปเทียน รวม	3 100.00	24.36
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึงและเพียงพอ - ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ใช้การได้ตลอดเวลา - อื่นๆ เช่น ป้องกันลัดวงจรระบบไฟฟ้า ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3 100.00	46.15 34.62 19.23
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - มีน้ำดื่มสะอาดบริการตามจุดต่าง ๆ ในแหล่ง และมีป้ายบอก - มีจุดบริการน้ำใช้ล้างหน้า ล้างมือ - อื่นๆ เช่น เก็บน้ำไว้ให้หลังใช้ ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ รวม	1 2 3 100.00	52.56 30.77 16.67
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - มีโทรศัพท์สาธารณะหลาย ๆ จุด เช่น ทางเดินขึ้นเขา จุดชมวิวนกเขา - ดูแลซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอด รวม	1 2 100.00	85.46 14.54
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายตามจุดต่าง ๆ และบนเขา - มีถังขยะชนิดมีฝาปิด และแยกขยะเปียก ขยะแห้ง - มีเจ้าหน้าที่จัดเก็บ และกำจัดสม่ำเสมอ รวม	1 2 3 100.00	58.97 32.05 8.98
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - มีตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยอยู่ประจำแหล่ง - มีมาตรการรักษาความปลอดภัย เช่น จุดรับแจ้งเหตุ ป้าย/สัญญาณเตือนภัย ฯลฯ รวม	1 2 100.00	71.79 28.21
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร - มีป้ายความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับแหล่ง - ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้ เพิ่มการปลูกและดูแลรักษาต้นไม้ - เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	1 2 3	32.05 30.77 25.64

ตาราง 78 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
	- อื่น ๆ เช่น จัดการแสดงทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตคนท้องถิ่น ฯลฯ รวม		11.54 100.00
การตอบรับ ของ ประชาชนใน ท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง		
	- ยินดีต้อนรับ แนะนำแหล่ง ช่วยดูแลความปลอดภัย	1	38.46
	- มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของแหล่ง	2	24.36
	- จัดแสดง และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นในราคาถูก	3	21.79
	- อื่นๆ เช่น ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติและความสะดวกของแหล่ง ฯลฯ รวม		15.39 100.00
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้		
	- มีป้ายสื่อความหมาย ให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแหล่ง	1	52.56
	- มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และมีวิทยากรให้ความรู้	2	25.64
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ แผนที่ หนังสือ แจกนักท่องเที่ยว	3	21.80
	รวม		100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่งท่องเที่ยว		
	- ให้อุทยานแห่งชาติให้สมบูรณ์ เพิ่มการปลูกต้นไม้	1	64.10
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาต้นไม้ให้ร่มรื่นและรักษาความสะอาด	2	12.82
	- อนุรักษ์พันธุ์ไม้ และสัตว์ป่าให้คงอยู่	3	10.26
	- อื่นๆ เช่น ควบคุมจำนวนลิง ปลูกกล้วยเป็นอาหารลิง ฯลฯ รวม		12.82 100.00
	ข้อ 41 การดูแลรักษา พื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง		
	- พื้นฟูวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น	1	23.08
	- บูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ให้คงสภาพเดิม	2	21.79
	- เพิ่มการดูแลรักษาความสะอาดภายในแหล่ง	3	8.97
	- อื่น ๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น อนุรักษ์พันธุ์ลิง ฯลฯ รวม		46.16 100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้		
	- มีข้อควรปฏิบัติเช่น รักษาความสะอาด ความสงบ ปลอดภัย ฯลฯ	1	51.28
- มีข้อห้ามก่อมลพิษ เสพสุรา ยาเสพติด ทำลายต้นไม้ ลำสัตว์ ฯลฯ	2	32.05	
- มีป้ายบอกกฎระเบียบ ข้อห้าม ให้ปฏิบัติ โดยเคร่งครัด รวม	3	16.67 100.00	

ตาราง 78 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ...		
	- เกิดจากความร่วมมือของคนท้องถิ่นเข้ามาจัดการการท่องเที่ยว ฯ	1	42.31
	- มีความรู้เข้ามาจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2	28.49
	- เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง ตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง	3	17.95
	- อื่นๆ เช่น ให้เทศบาลช่วยจัดการ ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวก ฯลฯ		11.25
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ		
	- ไม่แสดงความคิดเห็น	1	92.31
	- อื่นๆ เช่น มีสนามเด็กเล่น มีการฝึกการแสดงของลิง พัฒนาจุดชมวิวให้ร่มรื่น ฯลฯ	2	7.69
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด		
	- มีความสวยงามเป็นธรรมชาติ บรรยากาศดี สงบ ร่มรื่น	1	65.38
	- มาออกกำลังกาย	2	24.36
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย ประหยัด	3	10.26
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น		
	- รักษาความเป็นธรรมชาติไว้ สะอาด	1	41.03
	- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ให้ความรู้นักท่องเที่ยว	2	33.33
	- เดินทางสะดวก ปลอดภัย มีป้ายบอกทางเป็นระยะ ๆ	3	16.67
	- อื่นๆ เช่น เพิ่มการประชาสัมพันธ์ มีสถานที่ออกกำลังกาย ฯลฯ		8.97
	รวม		100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก เคยได้ยินชื่อ		
	- หาดสมิหลา	1	
	- สวนสองทะเล	2	
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	3	
	- อื่นๆ เช่น เขาดังกวน เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดมัชฌิมาวาส วรวิหาร เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เกาะยอ สวนป่าเปรม หาดแสน สุขลำปำ เมืองสงขลาเก่าเขาแดง วัดท้ายยอ เขาน้อย วัดโพธิ์ปฐมवास วัดแหลมพ้อ วัดสุวรรณคีรี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา ฯลฯ		

ตาราง 79 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในสวนสองทะเล

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
ความสะดวก ในการเข้าถึง แหล่ง	ข้อ 24 “ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - ขยายถนนให้กว้าง มีไหล่ทาง ดีเส้นขอบ และแบ่งช่องจราจร	1	33.33
	- ปรับผิวถนนให้เรียบโดยลาดยาง หรือเทคอนกรีต	2	17.95
	- มีป้ายเครื่องหมายจราจรตามทางแยกหรือข้างถนน	3	7.69
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว เพิ่มการปลูกต้นไม้ข้างถนน ฯลฯ		41.03
	รวม		100.00
	ข้อ 25 “ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มจำนวนป้ายชี้ทางเป็นระยะๆ หรือตามทางแยกก่อนถึงแหล่ง	1	61.54
	- มีป้ายชี้ทางที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางก่อนถึงแหล่ง	2	18.27
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว มีป้ายชี้ทางไปแหล่งใกล้เคียง ฯลฯ	3	20.19
	รวม		100.00
	ข้อ 26 “พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง - เพิ่มพาหนะรับจ้างทุกประเภทเข้าถึงแหล่ง	1	27.88
	- มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่ง	2	14.42
	- ควมคุมมารถคนขับรถและราคาค่าโดยสารให้เหมาะสม	3	10.58
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว มีเรือ หรือรถลากพาชมแหล่ง ฯลฯ		47.12
	รวม		100.00
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	ข้อ 27 “สถานที่จอดรถหรือท่าเทียบเรือในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” - จัดที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน แยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน	1	53.85
	- ขยายที่จอดรถให้กว้างขึ้น	2	16.67
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว รักษาความปลอดภัยและความสะอาด ฯลฯ		29.48
	รวม		100.00
	ข้อ 28 “ที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้” - เพิ่มศาลาที่พักผ่อนที่กลมกลืนกับธรรมชาติ	1	48.08
	- เพิ่มที่นั่งพักผ่อนให้กระจายทั่วแหล่ง	2	21.15
	- ดูแลซ่อมแซมที่พักผ่อน และรักษาความสะอาดสม่ำเสมอ	3	7.69
	- อื่น ๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว เพิ่มการปลูกต้นไม้ ฯลฯ		23.08
	รวม		100.00
	ข้อ 29 “ที่พักแรม เช่น ห้องพัก เต็นท์ เป็นต้น ในบริเวณแหล่งฯ นี้” - ไม่ควรมีที่พักแรมในแหล่ง เพราะจะเป็นการทำลายธรรมชาติ	1	56.73

ตาราง 79 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในแหล่ง	- ควรมีที่พักแรมเป็นสัดส่วน	2	19.23
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		24.04
	รวม		100.00
	ข้อ 30 “สุขาหรือห้องน้ำ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนห้องน้ำแยกชาย-หญิง มีป้ายบอกทางไปห้องน้ำ	1	59.62
	- มีเจ้าหน้าที่ดูแลซ่อมแซม และรักษาความสะอาดให้ใช้การได้ตลอด	2	37.50
	- อื่นๆ เช่น ลดราคาค่าบริการ ฯลฯ		2.88
	รวม		100.00
	ข้อ 31 “ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึกในแหล่งฯ นี้”		
	- ควรมีร้านขายอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย	1	40.38
	- เพิ่มร้านขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้หลากหลาย	2	18.27
	- ควรควบคุมราคาขายให้เหมาะสม	3	12.50
	- อื่น ๆ เช่น ไม่ควรมี ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		28.85
	รวม		100.00
	ข้อ 32 “ระบบไฟฟ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มแสงสว่างให้กระจายทั่วแหล่ง	1	49.04
	- ตรวจสอบซ่อมแซมระบบไฟฟ้าให้ใช้การสม่ำเสมอ	2	31.73
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ไม่แสดงความเห็น ฯลฯ		19.23
	รวม		100.00
	ข้อ 33 “น้ำอุปโภคบริโภค ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีจุดบริการน้ำดื่มสะอาดหลาย ๆ จุดในแหล่ง	1	46.15
	- มีจุดบริการน้ำใช้ล้างหน้า ล้างมือ	2	33.65
	- อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น เหมาะสมดีแล้ว มีเครื่องทำน้ำเย็น ฯลฯ		20.20
	รวม		100.00
	ข้อ 34 “โทรศัพท์สาธารณะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มโทรศัพท์สาธารณะให้กระจายทั่วแหล่ง	1	87.40
	- ดูแลซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้ใช้การได้ตลอดเวลา	2	12.60
	รวม		100.00
	ข้อ 35 “ภาชนะรองรับขยะ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้” อย่างไรบ้าง		
	- เพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายตามจุดต่างๆ ที่มองเห็นได้ง่าย	1	49.04
	- มีถังขยะแบบมีฝาปิด และแยกประเภทขยะ	2	22.12

ตาราง 79 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมแล้ว มีจุดค้าได้ถึงขยะ ฯลฯ รวม		28.84 100.00
	ข้อ 36 “ระบบการรักษาความปลอดภัย ในบริเวณแหล่งนี้” อย่างไรบ้าง		
	- มีเจ้าหน้าที่หรือเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	1	64.42
	- มีมาตรการรักษาความปลอดภัย เช่น จุดแจ้งเหตุ ป้ายเตือน ฯลฯ	2	25.00
	- อื่นๆ เช่น เหมาะสมดีแล้ว ให้ชาวบ้านช่วยดูแลความปลอดภัย ฯลฯ รวม		10.58 100.00
คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง	ข้อ 37 พัฒนาด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ในด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไร - ดูแลรักษาสภาพธรรมชาติเดิมไว้ ปูกลดต้นไม้เพิ่มขึ้น - เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง - มีป้ายความรู้ นิทรรศการแสดงเรื่องราวของแหล่ง - อื่นๆ เช่น พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ฯลฯ รวม	1 2 3	35.58 26.92 20.19 17.31 100.00
การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	ข้อ 38 ให้ประชาชนในท้องถิ่น “ตอบรับการท่องเที่ยว” อย่างไรบ้าง - ยินดีต้อนรับด้วยความเป็นมิตร ให้ความรู้ แนะนำ ช่วยเหลือ - คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - ช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์แหล่ง - อื่นๆ เช่น ขยายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น รักษาการแต่งกายประจำถิ่นไว้ ฯลฯ รวม	1 2 3	46.15 25.00 14.42 14.43 100.00
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ข้อ 39 การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมาย ภายในแหล่ง ฯ นี้		
	- มีป้ายสื่อความหมาย ให้ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับแหล่ง	1	45.19
	- มีสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ แผนที่ คู่มือ หนังสือ ฯลฯ แจก	2	21.15
	- มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวหรือวิทยากรให้ความรู้ แนะนำแหล่ง - อื่นๆ เช่น เพิ่มการประชาสัมพันธ์ มีป้ายชี้ทางไปแหล่งใกล้เคียง ฯลฯ รวม	3	19.23 14.43 100.00
	ข้อ 40 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพทางธรรมชาติ ในแหล่ง ฯ นี้		
	- ช่วยกันดูแลรักษาสภาพธรรมชาติให้คงเดิมไว้	1	53.85
	- เพิ่มการปลูกต้นไม้ และมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาต้นไม้	2	29.81
	- อื่น ๆ เช่น รักษาความสะอาด ปลูกไม้ดอก ทำสวนหย่อม ฯลฯ รวม		16.34 100.00

ตาราง 79 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	ข้อ 41 การดูแลรักษา ฟื้นฟูสภาพทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวนี้ อย่างไรบ้าง - อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นไว้ - จัดกิจกรรมการแสดงผลฟื้นฟูวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น - อื่นๆ เช่น ไม่แสดงความเห็น จัดงานถนนสายวัฒนธรรม ฯลฯ	1 2	51.92 19.23 28.85
	รวม		100.00
	ข้อ 42 เสนอให้มีกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวนี้ - มีข้อควรปฏิบัติ เช่น รักษาความสะอาด ความสงบ เคารพสถานที่ - มีป้ายบอกกฎ ระเบียบให้ปฏิบัติโดยเคร่งครัด และมีบทลงโทษ - มีข้อห้าม เช่น เล่นการพนัน เสพสุรา จับปลา เสี่ยงดัง ฯลฯ	1 2 3	57.69 26.93 15.38
	รวม		100.00
	ข้อ 43 องค์การในการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนี้ มีลักษณะ - ประสานทุกฝ่ายให้เข้าร่วมจัดการการท่องเที่ยว ฯ ในแหล่ง - คนในท้องถิ่นร่วมมือกันเข้ามาจัดการการท่องเที่ยว ฯ ในแหล่ง - ส่งเสริมการจัดการให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - อื่นๆ เช่น นำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาขาย คนท้องถิ่นเป็นวิทยากร ฯลฯ	1 2 3	38.46 22.12 20.19 19.23
	รวม		100.00
	ข้อ 44 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ - ไม่แสดงความเห็น - อื่น ๆ เช่น มีที่จอดรถ มีเรือน้ำเที่ยว มีชมรมอนุรักษ์ชายฝั่ง ฯลฯ	1 2	79.81 20.19
	รวม		100.00
แนวโน้มใน การกลับมา ท่องเที่ยว	ข้อ 45 ท่านจะกลับมาท่องเที่ยว ณ แหล่งนี้อีก เนื่องจากเหตุผลใด - มีสภาพธรรมชาติ สวยงาม สงบ ร่มรื่น - เดินทางเข้าถึงสะดวก ปลอดภัย อยู่ใกล้ตัวเมือง - อื่น ๆ เช่น คู่มือประมง ออกกำลังกาย ถ่ายภาพ ศึกษาชายฝั่ง ฯลฯ	1 2	64.42 24.04 11.54
	รวม		100.00
	ข้อ 46 ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรเป็น - พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - รักษาความเป็นธรรมชาติ และความสะอาด - มีความสะอาด ปลอดภัยจากมลภาวะต่าง ๆ	1 2 3	28.85 27.88 18.27

ตาราง 79 (ต่อ)

ศักยภาพด้าน	ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุง/พัฒนา	ลำดับที่	ร้อยละ
การจัดการ การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	- อื่น ๆ เช่น พัฒนาสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อ กัน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ มีเรือนำเที่ยว ฯลฯ รวม		25.00 100.00
	ข้อ 47 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่ท่านรู้จัก หรือเคยได้ยิน		
	- หาดสมิหลา	1	
	- สถาบันทักษิณคดีศึกษา	2	
	- เขาดังกวน	3	
	- อื่น ๆ เช่น สวนป่าเปรมเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เมืองสงขลาเก่า เชิงเขาแดง เกาะยอ เขาน้อย วัดมณีมาวาสวรวิหาร เขตห้ามล่า สัตว์ป่าทะเลสาบ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา วัดท้ายขอ หาด แสนสุขลำปำ วัดโพธิ์ปฐมवास เขาน้อย วัดสุวรรณคีรี ฯลฯ		

จากผลการสอบถามนักท่องเที่ยว ข้อ 24-47 ในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง ทั้ง 22 แหล่ง ดังผลในตาราง 58-79 สรุปความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวได้ดังนี้

1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการสรุปได้ดังนี้

1.1 ถนนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ต้องการให้ขยายถนนให้กว้าง ปรับผิวถนนให้เรียบโดยการลาดยางหรือเทคอนกรีต ให้มีเครื่องหมายจราจร และตีเส้นแบ่งช่องจราจรชัดเจน

1.2 ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ต้องการให้มีหรือเพิ่มจำนวนป้ายชี้ทางที่มีขนาดใหญ่มองเห็นได้ชัดเจน มีป้ายชี้ทางที่บอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางเป็นระยะ ๆ หรือตามทางแยกก่อนถึงแหล่ง และให้มีป้ายชี้ทางทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 พาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ต้องการให้มีหรือเพิ่มรถประจำทาง หรือรถรับจ้างเข้าถึงแหล่ง ให้ควบคุมมารยาทคนขับรถและราคาค่าโดยสารให้เหมาะสม และให้มีป้ายรถรับจ้างหรือรถประจำทางอยู่หน้าแหล่ง

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการสรุปได้ดังนี้

2.1 สถานที่จอดรถ ต้องการให้จัดระเบียบการจอดรถให้เป็นสัดส่วน แยกประเภทรถ มีป้ายบอกชัดเจน ขยายหรือเพิ่มพื้นที่จอดรถ ให้มีที่จอดรถที่มีหลังคาหรือร่มไม้ มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัย และในบางแหล่งให้มีท่าเทียบเรือ เช่น สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วังเจ้าเมืองพัทลุง เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดแหลมพ้อ เป็นต้น

2.2 ที่พักผ่อน (ศาลา ที่นั่งพัก) ต้องการให้เพิ่มที่พักผ่อนที่กลมกลืนกับธรรมชาติให้กระจายทั่วแหล่ง ช่อมแซม และดูแลรักษาความสะอาดที่พักผ่อนสม่ำเสมอ และปลูกต้นไม้เพิ่มบริเวณที่พักผ่อน

2.3 ที่พักแรม (ห้องพัก เต้นท์) ส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้มีที่พักแรมในแหล่งที่เป็นวัด ส่วนที่ต้องการให้มีหรือเพิ่มที่พักแรมก็ให้จัดให้เป็นสัดส่วน มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด

2.4 สุขาหรือห้องน้ำ ต้องการให้มี หรือเพิ่มเพิ่มจำนวนห้องน้ำที่เป็นสัดส่วน (ชาย หญิง พระสงฆ์) มีเจ้าหน้าที่ซ่อมแซม และรักษาความสะอาดให้ใช้ได้

2.5 ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้มีร้านขายอาหารและเครื่องดื่มในแหล่งที่เป็นวัด แต่ควรมีร้านขายของที่ระลึกและเครื่องบูชาพระ โดยควบคุมคุณภาพและราคาให้เหมาะสม และให้มีร้านขายอาหารอิสลามในบางแหล่ง เช่น สวนป่าเปรม สวนสองทะเล หาดแสนสุขลำปำ เป็นต้น

2.6 ระบบไฟฟ้า ต้องการให้เพิ่มแสงสว่างในแหล่งให้ทั่วถึง เช่น ถนน ทางเดิน รั้ว กำแพง โบราณสถาน อาคาร ศาลา ที่นั่งพักผ่อน เป็นต้น ให้ซ่อมแซม ดูแลรักษาระบบไฟฟ้าให้ปลอดภัย และใช้งานได้ตลอดเวลา และควรเปลี่ยนเสาไฟฟ้าเป็นเสาคอนกรีตในบางแหล่ง เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบ่อทรัพย์ เป็นต้น

2.7 น้ำอุปโภคบริโภค ต้องการให้มีหรือเพิ่มจุดบริการน้ำดื่มที่สะอาด และมีน้ำใช้ (สำหรับล้างหน้า ล้างมือ) ให้กระจายทั่วแหล่ง เช่น ทางเดินขึ้นเขา จุดชมวิว ศาลา ที่นั่งพักผ่อน เป็นต้น และมีป้ายบอกชัดเจน

2.8 โทรศัพท์สาธารณะ ต้องการให้มีหรือเพิ่มทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร ดูแลรักษาให้สามารถใช้ได้ตลอดเวลา มีป้ายบอกชัดเจน และในบางแหล่งที่เป็นวัดไม่ต้องการให้มีภายในแหล่ง แต่ควรมีอยู่หน้าแหล่งหรือใกล้ ๆ แหล่ง

2.9 ภาชนะรองรับขยะ ให้มีหรือเพิ่มจำนวนถังขยะ (แบบมีฝาปิดและแยกขยะ) ให้กระจายทั่วแหล่ง เช่น ทางเดิน ที่จอดรถ จุดชมวิว ศาลา ที่นั่งพักผ่อน เป็นต้น จัดเก็บสม่ำเสมอ และกำจัดถูกวิธี

2.10 ระบบการรักษาความปลอดภัย ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ หรือเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา มีจุดรับแจ้งเหตุ สัญญาณ หรือป้ายห้ามหรือเตือนภัย และควรมีคนในท้องถิ่นช่วยรักษาความปลอดภัยด้วย

3. ด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้อนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณสถานให้คงสภาพเดิม เพิ่มการ

ประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่าง ๆ จัดกิจกรรมเสริม หรือพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี

4. ด้านการตอบรับของคนในท้องถิ่น ควรยินดีต้อนรับ ให้ข้อมูล ความรู้ แนะนำแหล่งแก่นักท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และควรนำผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นที่มีคุณภาพดีมาจำหน่ายในราคายุติธรรม และช่วยประชาสัมพันธ์แหล่งด้วย

5. ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนใหญ่มีความต้องการสรุปได้ดังนี้

5.1 การให้การศึกษาหรือการสื่อความหมาย ต้องการให้มีป้ายสื่อความหมาย ป้ายความรู้ นิทรรศการ สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และมีวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้หรือแนะนำแหล่ง

5.2 การคุ้มครอง บำรุงรักษาสภาพธรรมชาติ ต้องการให้อนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพธรรมชาติให้คงสภาพเดิม ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น ดูแลรักษาดินไม้และความสะอาด

5.3 การดูแลรักษาสภาพทางวัฒนธรรม ต้องการให้อนุรักษ์ และบูรณะโบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี และวิถีชีวิตในท้องถิ่น จัดกิจกรรมส่งเสริม และดูแลรักษาความสะอาด

5.4 การเสนอให้มีกฎระเบียบหรือข้อควรปฏิบัติ ต้องการให้รักษาความสะอาดของแหล่ง ให้มีข้อห้ามต่าง ๆ เช่น ห้ามเสียงดัง ห้ามสูบบุหรี่ ห้ามดื่มสุรา ห้ามเสพยาเสพติด ห้ามทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ให้มีการปฏิบัติโดยเคร่งครัด และมีการลงโทษผู้ฝ่าฝืน

5.5 องค์การในการจัดการท่องเที่ยว ต้องการให้เป็นองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่นที่มีความรู้ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของแหล่ง เพิ่มการประชาสัมพันธ์ และประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

6. แนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการสรุปได้ดังนี้

6.1 การกลับมาท่องเที่ยวอีก เนื่องจากมีธรรมชาติสวยงาม สงบ ร่มรื่น มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปกรรมที่สวยงามเก่าแก่ การเดินทางสะดวก ปลอดภัย มาศึกษาธรรมชาติ และโบราณสถาน และมาทำบุญ

6.2 แหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลา ควรพัฒนาโดยรักษาสภาพธรรมชาติดั้งเดิมไว้ พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมีการคมนาคมสะดวก ปลอดภัย มีป้ายชี้ทาง และมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

6.3 แหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่รู้จัก ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะรู้จักเฉพาะแหล่งที่อยู่ใกล้เคียง หรือมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไป เช่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่า

สัตว์ป่าทะเลน้อย หาดสมิหลา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ สวนป่าเปรม เกะยอ เมืองสงขลา
เก่าเชิงเขาแดง วัดท้ายยอ เขาดังกวน หาดแสนสุขลำปำ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลาผู้วิจัย
ขอเสนอตามหัวข้อดังนี้

1. ผลการศึกษาศักยภาพของแหล่ง
2. การจัดการโดยชุมชน
3. ผลการสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่ง

โดยเสนอแนวทางการพัฒนาตามระดับศักยภาพได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระดับศักยภาพ
มาก และกลุ่มที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

แนวทางการพัฒนาในแหล่งที่มีระดับศักยภาพมาก

แหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีระดับศักยภาพมากมี 8 แหล่ง คือสถาบัน
ทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา เขตห้ามล่าสัตว์
ป่าทะเลสาบ หาดสมิหลา วัดมัจฉิมาวาสวรวิหาร วัดเขียนบางแก้ว และวัดท้ายยอ ซึ่งแนวทาง
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะเสนอตามหัวข้อดังนี้

ผลการศึกษาศักยภาพของแหล่ง

จากผลการประเมินศักยภาพแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแหล่งที่มีระดับ
ศักยภาพมาก(ตาราง 9) สามารถเสนอแนวทางการพัฒนาตามคะแนนศักยภาพที่ได้น้อย ดังนี้

1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึงจากถนนสายหลัก

1.1 ลักษณะถนน แหล่งที่ต้องพัฒนา คือ วัดท้ายยอ เนื่องจากสภาพถนนชำรุด แคบ
และไม่มีไหล่ทาง

1.2 พาหนะรับจ้างที่เข้าถึง แหล่งที่ต้องพัฒนา คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัด
ท้ายยอ และวัดเขียนบางแก้วควรมีรถประจำทางหรือรถรับจ้างเข้าถึงแหล่ง

1.3 ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่ง แหล่งที่ต้องพัฒนา คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา
วัดมัจฉิมาวาสวรวิหาร และวัดท้ายยอควรเพิ่มป้ายที่มีข้อมูลครบ คือ ชื่อแหล่ง ทิศ และระยะทาง

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง

2.1 น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์สาธารณะ ในทุกแหล่งควรพัฒนาหรือปรับปรุง โดยเพิ่มและ
ดูแลรักษาให้ใช้ได้ดี เช่น จุดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ เพิ่มแสงสว่างให้ทั่วถึงและเพียงพอ เพิ่มตู้

โทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญและใช้บัตร ในบางแห่งที่ไม่มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ เช่น วัดเขียนบางแก้ว วัดท้ายขอ ควรดำเนินการให้มีในแหล่ง หน้าแหล่ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เป็นต้น

2.2 ภาชนะรองรับขยะและการกำจัด ในทุกแหล่งควรเพิ่มจำนวนถังขยะให้เพียงพอ มีการกำจัดอย่างถูกวิธีและสม่ำเสมอ

2.3 สถานที่จอดรถ ท่าเทียบเรือ ในแหล่งที่ไม่มีที่จอดรถภายในแหล่ง เช่น วัดมัทธนิมวาสวรรวิหารก็ควรประสานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดหาที่จอดรถนอกแหล่งไว้บริการนักท่องเที่ยว ส่วนในแหล่งที่มีที่จอดรถภายในแหล่ง เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดเขียนบางแก้ว และวัดท้ายขอ ก็ควรจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ มีป้ายบอกชัดเจน และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่จอดรถ

2.4 ที่พักผ่อน ที่พักผ่อน แหล่งที่มีที่พักแรมและที่พักผ่อนอยู่แล้วก็ควรเพิ่มจำนวนและดูแลปรับปรุงให้มีสภาพที่ดีขึ้น เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบและสถาบันทักษิณคดีศึกษา ส่วนแหล่งที่ไม่มีที่พักแรมและมีที่พักผ่อนน้อยหรือไม่เพียงพอ ก็ควรเพิ่มที่พักผ่อน เช่น ศาลา ที่นั่งพัก คือ วัดเขียนบางแก้ว วัดท้ายขอ วัดมัทธนิมวาสวรรวิหาร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา และหาดสมิหลา

2.5 ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายเครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึก ในหลายแหล่งไม่มีเลย คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา วัดท้ายขอ วัดมัทธนิมวาสวรรวิหาร และวัดเขียนบางแก้ว ซึ่งในแหล่งที่เป็นวัดควรจัดให้มีร้านบริการดอกไม้ ธูปเทียน หรือเครื่องบูชาพระ ส่วนร้านขายของที่ระลึกควรจัดให้มีในบริเวณแหล่ง หน้าแหล่ง หรืออยู่ใกล้เคียงกับแหล่ง แล้วแต่ความเหมาะสม

2.6 ห้องน้ำ ในทุกแหล่งควรพัฒนาหรือปรับปรุงในเรื่องของการเพิ่มจำนวน การดูแลรักษาความสะอาด และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องน้ำ เช่น อ่างล้างหน้า กระจก กระจกชำระ สบู่ ชันน้ำ ถังขยะ เป็นต้น

2.7 การดูแลรักษาความปลอดภัย ควรมีมาตรการดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวในแหล่งวัดเขียนบางแก้ว วัดท้ายขอ และวัดมัทธนิมวาสวรรวิหาร และควรเพิ่มการดูแลความปลอดภัยให้ทั่วถึงยิ่งขึ้นในแหล่งสถาบันทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ และหาดสมิหลา

3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่ง

3.1 สภาพธรรมชาติ ในทุกแหล่งควรเพิ่มการดูแลรักษาสภาพธรรมชาติดั้งเดิมไว้ และควรปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นเพื่อความร่วมมือในแหล่ง

3.2 ระบบนิเวศ ในทุกแหล่งควรเพิ่มการดูแลรักษา และป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในแหล่ง และบริเวณใกล้เคียง

3.3 สภาพทางวัฒนธรรม ในแหล่งที่มีโบราณสถานและโบราณวัตถุ ควรดูแลรักษาอย่างถูกต้อง เช่น วัดเขียนบางแก้ว สถาบันทักษิณคดีศึกษา วัดท้ายขอ วัดมัจฉิมาวาสวรวิหาร และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา

3.4 มลภาวะ ควรลดหรือป้องกันมลภาวะ (ขยะ ทัศนียภาพ เสียง อากาศ ดิน น้ำ) ในแหล่ง โดยเฉพาะมลภาวะด้านขยะที่พบมากในแทบทุกแหล่ง ยกเว้นวัดท้ายขอ

4. ด้านคุณค่าและความสำคัญ

4.1 ทางธรรมชาติ ควรเพิ่มความสำคัญทางธรรมชาติ โดยการปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา และวัดมัจฉิมาวาสวรวิหาร และควรเพิ่มการดูแลรักษาหรือฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในแหล่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในแหล่งวัดเขียนบางแก้ว สถาบันทักษิณคดีศึกษา วัดท้ายขอ และแหล่งอื่น ๆ ด้วย

4.2 ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปกรรม ควรเพิ่มคุณค่าด้านนี้ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ และหาดสมิหลา เช่น การจัดนิทรรศการ มุมพิพิธภัณฑสถาน ฐานความรู้ เป็นต้น

4.3 ทางวัฒนธรรม ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านวัฒนธรรมในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ และหาดสมิหลา โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมเข้ามาท่องเที่ยวค่อนข้างมาก ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับใช้ละหมาดได้ภายในแหล่ง เช่น หาดสมิหลา สถาบันทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ เป็นต้น

5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น

5.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแหล่ง ควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของแหล่งทุกแห่งเพิ่มขึ้น

5.2 การรักษาเอกลักษณ์ของคนในท้องถิ่น ควรสร้างความเข้าใจให้คนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการรักษาเอกลักษณ์ของคนในชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งควรดำเนินการในทุกแห่ง

5.3 การได้รับประโยชน์ของคนในชุมชนจากแหล่ง ในทุกแห่งควรทำให้คนส่วนใหญ่ของชุมชนมีรายได้จากกิจกรรมต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น จำหน่ายสินค้า

อาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึก ที่พักแรม ห้องอาบน้ำ เป็นมัคคุเทศก์ ขับรถหรือขับเรือรับจ้าง ให้เช่ารถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถสามล้อถีบ รถจักรยาน เรือ เต็นท์ หรืออุปกรณ์เล่นน้ำ การให้บริการต่าง ๆ เป็นต้น

6. ด้านการจัดการ

6.1 การให้การศึกษา ควรเพิ่มการสื่อความหมายในแหล่ง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่ง ซึ่งควรจัดให้มีเพิ่มขึ้นในทุกแหล่งโดยเฉพาะแหล่งที่ยังมีน้อย เช่น หาดสมิหลา วัดท้ายขอ เป็นต้น

6.2 การรักษาสิ่งแวดล้อม ควรเพิ่มการดูแลรักษาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในทุกแหล่ง โดยเฉพาะหาดสมิหลา วัดท้ายขอ และวัดเขียนบางแก้ว

6.3 องค์กรในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากผลการศึกษาไม่พบว่ามีองค์กรของคนในท้องถิ่นเข้ามาช่วยจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในทุกแหล่ง พบแต่หน่วยราชการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานในแหล่ง โดยมีได้มีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยตรง จึงควรสนับสนุนให้มีองค์กรในท้องถิ่นเข้ามาช่วยดำเนินการด้วย

การจัดการของชุมชน

ในทุกแหล่งควรส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในท้องถิ่นรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรขึ้นมาช่วยจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากการศึกษาพบว่า มีแต่ชมรมเรือท่องเที่ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ ซึ่งจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดระเบียบการเดินเรือในแหล่งเท่านั้น จึงควรส่งเสริมชมรมเรือท่องเที่ยวดังกล่าว ให้มีศักยภาพสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของแหล่งได้เพิ่มขึ้น

ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว

ผลการสอบถามนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งได้นำเสนอแล้วคือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย (ตาราง 26 หน้า 146-150) วัดเขียนบางแก้ว (ตาราง 27 หน้า 150-155) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ (ตาราง 28 หน้า 155-160) สถาบันทักษิณคดีศึกษา (ตาราง 29 หน้า 160-165) วัดท้ายขอ (ตาราง 30 หน้า 165-170) วัดมณีมาวาสวรวิหาร (ตาราง 31 หน้า 170-175) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา (ตาราง 32 หน้า 175-180) และหาดสมิหลา (ตาราง 33 หน้า 180-185) จากผล การสอบถามดังกล่าว ทำให้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่ง ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแหล่งได้

แนวทางการพัฒนาในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

แหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีระดับศักยภาพปานกลาง จำนวน 22 แหล่ง คือ วัดป่าลิไลยก์ สวนสองทะเล สวนป่าเปรม วังเจ้าเมืองพัทลุง หาดแสนสุขลำปำ เขาดังกวน วัดโพธิ์ฐมาวาส วัดสุวรรณคีรี วัดแจ้ง เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ วัดบ่อทรัพย์ เขาน้อย วัดเขาน้อย วัดวัง สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดวิหารเบิก วัดบางเขียด วัดโลการาม วัดแหลมพ้อ วัดภูผาเบิก และวัดศิริวรรณาวาส ซึ่งแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะเสนอตามหัวข้อดังนี้

ผลการศึกษาศักยภาพของแหล่ง

จากผลการประเมินศักยภาพแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง(ตาราง 34 หน้า 244-246) สามารถเสนอแนวทางการพัฒนาตามคะแนนศักยภาพที่ได้น้อย ดังนี้

1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึงจากถนนสายหลัก

1.1 ลักษณะถนน ควรถบาย และปรับผิวถนนทางเข้าสู่แหล่งเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง และสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง เนื่องจากยังเป็นถนนดินลูกรัง และควรปรับปรุงพื้นผิวถนนทางเข้าสู่วัดแหลมพ้อ ซึ่งชำรุดค่อนข้างมาก นอกจากนี้ควรถบาย และปรับผิวถนนสายที่ผ่านหน้าวัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณาวาส วัดบ่อทรัพย์ และวัดสุวรรณคีรี เนื่องจากสภาพถนนแคบ ไม่มีไหล่ทาง ไม่มีเครื่องหมายจราจร และพื้นผิวถนนเริ่มชำรุดมากขึ้น

1.2 พาหนะที่เข้าถึงแหล่งควรถบายและปรับผิวถนนทางเข้าสู่แหล่งเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณาวาส วัดบ่อทรัพย์ และวัดสุวรรณคีรี เพื่อให้รถบัสเข้าถึงได้

1.3 พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงแหล่ง ควรถบายหรือดำเนินการให้มีพาหนะรับจ้างเข้าถึงแหล่งสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง เนื่องจากไม่มีพาหนะรับจ้างเข้าถึง นอกจากนี้ควรเพิ่มประเภทพาหนะรับจ้าง หรือมีรถรับจ้างเข้าสู่แหล่งวัดโลการาม วัดเขาน้อย วัดแหลมพ้อ วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณาวาส วัดบ่อทรัพย์ และวัดสุวรรณคีรี

1.4 ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่ง พบว่าไม่มีป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งวัดแจ้ง เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขาน้อย วัดวัง วัดวิหารเบิก สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดภูผาเบิก และวัดศิริวรรณาวาส จึงควรจัดให้มีป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่ง ควรเพิ่มข้อมูลที่เป็นชื่อแหล่ง ทิศทาง หรือระยะทาง และจำนวนป้ายชี้ทางในแหล่งอื่น ๆ เช่น สวนสองทะเล เขาดังกวน วัดโพธิ์ฐมาวาส วัดสุวรรณคีรี วัดบ่อทรัพย์ วัดเขาน้อย วัดแหลมพ้อ เป็นต้น

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง

2.1 น้ำ ไฟ โทรศัพท์สาธารณะ ในทุกแหล่งควรพัฒนาโดยการเพิ่มจำนวนและดูแลรักษาให้ใช้การได้ดี เช่น เพิ่มจุดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ แสงสว่างให้ทั่วถึงและเพียงพอ เพิ่มตู้โทรศัพท์สาธารณะทั้งแบบหยอดเหรียญหรือแบบใช้บัตรโดยเฉพาะในแหล่งที่ยังไม่มี เช่น สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดวิหารเบิก วัดวัง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบางเจียด วัดโลการาม เมืองสงขลาเก่าเขาแดง วัดเขาน้อย วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณवास วัดบ่อทรัพย์ วัดสุวรรณคีรี วัดแหลมพ้อ เขาน้อย เป็นต้น

2.2 ภาชนะรองรับขยะและการกำจัดขยะ ในทุกแหล่งควรเพิ่มจำนวนภาชนะรองรับขยะให้เพียงพอ และมีการกำจัดอย่างถูกวิธีและสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในแหล่งที่ไม่มีถังขยะ คือ วัดเขาน้อย วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณवास และวัดบ่อทรัพย์ ควรรับดำเนินการจัดหามาประจำแหล่ง เพื่อลดการกระจัดกระจายของขยะและมลภาวะในแหล่ง

2.3 สถานที่จอดรถ ทำเทียบเรือ ควรจัดให้มีสถานที่จอดรถของแหล่งอยู่ในแหล่งหรือบริเวณข้างเคียง เช่น เขาดังกวน วังเจ้าเมืองพัทลุง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง และควรจัดสถานที่จอดรถให้เป็นระเบียบ มีป้ายบอกประเภทรถชัดเจนในทุกแหล่ง และในแหล่งที่ตั้งอยู่ใกล้หรือติดชายฝั่งทะเลสาบ หรือริมคลอง ควรจัดให้มีทำเทียบเรือที่มั่นคง และปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย เช่น สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง หาดแสนสุขลำปำ วัดวัง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดสุวรรณคีรี วัดแหลมพ้อ สวนป่าเปรม สวนสองทะเล เป็นต้น

2.4 ที่พักแรม (บ้านพัก เต็นท์) ที่พักผ่อน ส่วนใหญ่ไม่มีที่พักแรมในแหล่ง ยกเว้น สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง ซึ่งมีที่พักแรมในแหล่งด้วย ดังนั้นในแหล่งใดสามารถจัดให้มีที่พักแรมในแหล่งได้โดยไม่ขัดกับหลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และภารกิจหลักของแหล่งก็ควรพิจารณาดำเนินการได้ ส่วนที่พักผ่อนก็เช่นเดียวกัน ควรสร้างเพิ่มในทุกแหล่ง โดยสร้างให้กลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ และจะต้องไม่สร้างผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของแหล่ง

2.5 ร้านค้าขายอาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึก ส่วนใหญ่ไม่มีอยู่ในแหล่ง ยกเว้น สวนสองทะเล เขาน้อย และสวนป่าเปรม ซึ่งมีอยู่บ้างบางประเภท จึงควรพัฒนาให้มีขึ้นในแหล่ง หรือบริเวณข้างเคียงตามความเหมาะสม โดยเฉพาะร้านอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก ควรเป็นของคนในท้องถิ่นที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น และควรเป็นร้านที่ก่อให้เกิดรายได้ต่อคนส่วนใหญ่ของท้องถิ่น

2.6 ห้องน้ำ ในทุกแหล่งควรเพิ่มจำนวนห้องน้ำ การรักษาความสะอาด และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องน้ำ มีป้ายบอกห้องน้ำชาย หญิง และพระสงฆ์

2.7 การดูแลและการรักษาความปลอดภัย ส่วนใหญ่ไม่มีการดูแลรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ยกเว้นบางแหล่งที่มีการรักษาความปลอดภัยบ้างแต่ยังไม่ทั่วถึง เช่น สวนสองทะเล สวนป่าเปรม วังเจ้าเมืองพัทลุง ดังนั้นในทุกแหล่ง จึงควรให้จัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในแหล่ง เช่น มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มีจุดรับแจ้งเหตุ มีโทรศัพท์ กริ่ง หรือสัญญาณเตือนภัยหรือขอความช่วยเหลือ มีแสงสว่างเพียงพอ มีป้ายเตือนจุดอันตราย หรือมีมาตรการควบคุมความสงบเรียบร้อยในแหล่ง เป็นต้น

3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่ง

3.1 สภาพธรรมชาติ ในทุกแหล่งถูกรบกวนหรือถูกปรับเปลี่ยนไปมากน้อยแตกต่างกัน และขาดการดูแลรักษาสภาพธรรมชาติที่เหลืออยู่ ทำให้เกิดความเสื่อมโทรม จึงควรเพิ่มการดูแลรักษาและปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มความร่มรื่นและดูเป็นธรรมชาติมากขึ้น

3.2 ระบบนิเวศ ในทุกแหล่งได้รับผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์จากในแหล่งหรือบริเวณข้างเคียง จึงควรมีมาตรการลดผลกระทบหรือป้องกันมิให้เกิดเพิ่มขึ้น ช่วยกันฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนมา หรือมีสภาพที่ดีขึ้น และช่วยกันดูแลรักษาระบบนิเวศที่ยังคงเหลืออยู่ในแหล่งให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์

3.3 สภาพทางวัฒนธรรม แหล่งที่มีโบราณสถานหรือโบราณวัตถุ เช่น วัดป่าลิไลยก์ วังเจ้าเมืองพัทลุง วัดวัง วัดแหลมพ้อ วัดแจ้ง เป็นต้น ควรมีการดูแลรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อคงสภาพเดิมไว้ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง สวนป่าเปรม สวนสองทะเล เป็นต้น ไม่มีโบราณสถานโบราณวัตถุ ควรจัดนิทรรศการ หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับคนในชุมชน เป็นต้น

3.4 มลภาวะ ควรลดมลภาวะ (ขยะ ทัศนียภาพ เสียง อากาศ ดิน น้ำ) ในทุกแหล่ง โดยเฉพาะมลภาวะจากขยะ ซึ่งพบมากในทุกแหล่ง

4. ด้านคุณค่าและความสำคัญ

4.1 ทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีคุณค่าและความสำคัญด้านนี้น้อย จึงควรเพิ่ม และฟื้นฟูสภาพธรรมชาติที่มีอยู่น้อยหรือเสื่อมโทรมกลับมีสภาพที่ดีขึ้น โดยการให้ความสำคัญกับการป้องกัน และดูแลรักษาสภาพธรรมชาติที่เหลืออยู่ในแต่ละแหล่งโดยเฉพาะพืชพันธุ์ สัตว์ป่า หรือพื้นที่ธรรมชาติที่มีลักษณะเฉพาะ ส่วนในแหล่งที่มีสภาพธรรมชาติค่อนข้างดี เช่น เขาดังกวน เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดบ่อทรัพย์ วัดศิริวรรณवास ควรที่จะมีมาตรการคุ้มครองที่เข้มงวด พยายามฟื้นฟูส่วนที่เสื่อมโทรม และดูแลรักษาสภาพเดิมให้คงอยู่ตลอดไป

4.2 ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปกรรม ควรเพิ่มคุณค่าและความสำคัญในแหล่งสวนสองทะเล หาดแสนสุขลำปำ เขาน้อย สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น นิทรรศการ มุมพิพิธภัณฑสถานความรู้ เป็นต้น ส่วนในแหล่งอื่น ๆ เช่น วัดป่าลิไลยก์ วังเจ้าเมืองพัทลุง เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง วัดโพธิ์ปฐมवास วัดสุวรรณคีรี เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งที่มีคุณค่าและความสำคัญทางด้านนี้ค่อนข้างมาก ควรที่จะเพิ่มการดูแลรักษาให้คงสภาพเดิมไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น หรือทำให้คนในท้องถิ่นเห็นคุณค่า และความสำคัญของแหล่ง รู้สึกหวงแหน ภาคภูมิใจ และให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ไว้

4.3 ทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่แหล่งที่มีใช้วัด หรือเป็นวัดร้าง เช่น สวนสองทะเล สวนป่าเปรม หาดแสนสุขลำปำ เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง เขาน้อย และวัดศิริวรรณวาสจะมีคุณค่าด้านนี้ต่ำ จึงควรเพิ่มคุณค่าทางด้านนี้ โดยการทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงสิ่งที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตในอดีต ปัจจุบัน หรือวัฒนธรรมหลักประจำถิ่นในแหล่งมากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมการแสดง การละเล่นพื้นบ้าน หรืองานประเพณีท้องถิ่น นิทรรศการ สถานความรู้ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ชุมชน การสัมมนา หรือการเข้าค่ายวัฒนธรรมประจำถิ่น เป็นต้น และในแหล่งที่มีชาวมุสลิมเข้ามาท่องเที่ยว ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับใช้ละหมาดไว้ภายในแหล่งหรือบริเวณใกล้เคียงด้วย

5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น

5.1 การต้อนรับนักท่องเที่ยว ในทุกแหล่งควรพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจ และให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ หรือบางส่วนยังไม่ทราบว่าในท้องถิ่นหรือชุมชนของตนมีแหล่งท่องเที่ยว และเมื่อมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามา ตนควรจะต้องมีบทบาทหรือปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม

5.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแหล่ง คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคิด ตัดสินใจ และการวางแผน ในทุกแหล่งค่อนข้างน้อย ควรที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าใจ และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแหล่งมากขึ้น โดยผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการ

5.3 การรักษาเอกลักษณ์ของคนในชุมชน คนในท้องถิ่นมีการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนในทุกแหล่งค่อนข้างน้อย ควรทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการรักษาเอกลักษณ์ของคนในชุมชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

5.4 การได้รับประโยชน์ของคนในชุมชนจากแหล่ง ในทุกแหล่งควรทำให้คนส่วนใหญ่ของชุมชนได้รับประโยชน์หรือมีรายได้จากกิจกรรมต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น การจำหน่ายสินค้า อาหาร เครื่องดื่ม และขายของที่ระลึก ที่พักแรม ห้องอาบน้ำ เป็นมัคคุเทศก์ ขับรถหรือขับเรือรับจ้าง ให้เช่ารถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถสามล้อถีบ รถจักรยาน เต้นท์ หรืออุปกรณ์เล่นน้ำ กิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม และการให้บริการอื่น ๆ เป็นต้น

6. ด้านการจัดการ

6.1 การให้การศึกษา ในหลายแหล่งยังไม่มีกรให้การศึกษา หรือการสื่อความหมายใด ๆ ต่อนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น วัดโพธิ์ปฐมวาส วัดแจ้ง เขาน้อย วัดแหลมพ้อ วัดเขาน้อย วัดโลกราบ วัดบางเขียด วัดวัง วัดวิหารเบิก เป็นต้น จึงควรจัดให้มีการให้การศึกษา ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่หรือวิทยากรนำชม มีป้ายความรู้ นิทรรศการ สื่อสิ่งพิมพ์ เส้นทางชมธรรมชาติ และหอดูนก เป็นต้น ส่วนในแหล่งที่มีการให้การศึกษาบ้างแล้ว เช่น วัดป่าลิไลยก์ วัดเจ้าเมืองพัทลุง เขาดังกวน เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง เป็นต้น ควรจัดให้มีเพิ่มหลากหลายรูปแบบ และให้กระจายทั่วแหล่ง โดยให้คำนึงถึงการให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้เป็นหลัก

6.2 การรักษาสิ่งแวดล้อม ในทุกแหล่งควรเพิ่มการดูแลรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมของแหล่งให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ มีมาตรการป้องกันหรือลดมลภาวะที่จะเกิดกับแหล่ง และหลีกเลี่ยงการพัฒนาทางด้านวัตถุที่เป็นการทำลายสภาพธรรมชาติ ดังเช่นที่เกิดขึ้นที่เขาดังกวน เขาน้อย หาดสมิหลา สวนสองทะเล วัดโลกราบ วัดแหลมพ้อ หาดแสนสุขลำปำ โดยในการพัฒนาจะต้องคำนึงถึง และพยายามให้เป็นไปตามหลักการ และปรัชญาของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างเคร่งครัด

6.3 องค์กรในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากผลการศึกษาไม่พบว่ามีองค์กรที่เกิดจากร่วมมือกันของคนในท้องถิ่นเข้ามาช่วยจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแหล่ง มีแต่หน่วยราชการซึ่งต้องรับผิดชอบงานในแหล่งโดยมิได้มีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยตรง จึงควรสนับสนุนหรือดำเนินการให้มีองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่นเข้ามาช่วยจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแต่ละแหล่ง ซึ่งองค์กรนี้อาจอยู่ในรูปของสหกรณ์ กลุ่ม ชมรม เครือข่าย โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือโครงการต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งรีบดำเนินการสร้างความเข้าใจกับคนในท้องถิ่น หรือประสานขอความสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันการศึกษา เพื่อให้เข้ามาช่วยดำเนินการ

การจัดการของชุมชน

จากผลการศึกษาไม่พบว่ามีจัดการของชุมชนในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในทุกแหล่ง ถึงแม้จะมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่ง ดังเช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอที่พยายามจะส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน โดยประชาสัมพันธ์ให้คนเข้ามาท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ขาดการจัดการในเรื่องของมลภาวะต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมา การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การช่วยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเรื่องของความสะอาดในการเข้าถึง และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งเป็นต้น ดังนั้นหน่วยงานหรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรจะต้องเข้ามาช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ด้วยชุมชนเอง

ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว

ผลการสอบถามนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งได้นำเสนอแล้ว คือ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง (ตาราง 58 หน้า 256-260) วัดป่าลิไลยก์ (ตาราง 59 หน้า 260-265) หาดแสนสุขลำปำ (ตาราง 60 หน้า 265-270) วัดวิหารเบิก (ตาราง 61 หน้า 270-274) วัดวัง (ตาราง 62 หน้า 274-279) วัดเจ้าเมืองพัทลุง (ตาราง 63 หน้า 279-284) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง (ตาราง 64 หน้า 284-288) วัดบางเขียด (ตาราง 65 หน้า 288-293) วัดโลกราม (ตาราง 66 หน้า 293-297) เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง (ตาราง 67 หน้า 297-301) วัดเขาน้อย (ตาราง 68 หน้า 301-305) วัดภูผาเบิก (ตาราง 69 หน้า 305-310) วัดศิริวรรณवास (ตาราง 70 หน้า 310-314) วัดบ่อทรัพย์ (ตาราง 71 หน้า 314-318) วัดสุวรรณคีรี (ตาราง 72 หน้า 318-322) วัดแหลมพ้อ (ตาราง 73 หน้า 322-326) สวนป่าเปรม (ตาราง 74 หน้า 327-331) วัดโพธิปฐมवास (ตาราง 75 หน้า 331-335) วัดแจ้ง (ตาราง 76 หน้า 335-339) เขาดังกวน (ตาราง 77 หน้า 339-343) เขาน้อย (ตาราง 78 หน้า 343-347) และสวนสองทะเล (ตาราง 79 หน้า 348-352)

จากผลการสอบถามดังกล่าว ทำให้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่ง ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จากการสำรวจและประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณทะเลสาบสงขลา จำนวน 49 แหล่ง สามารถแบ่งแหล่งท่องเที่ยวตามระดับคะแนนศักยภาพได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มที่มีระดับศักยภาพมาก คือ แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพร้อยละ 66-80 มี

จำนวน 8 แหล่ง เรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ สถาบันทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ หาดสมิหลา วัดมณีมาวาสวรวิหาร วัดเขียนบางแก้ว และวัดท้ายขอ แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา 6 แห่ง และจังหวัดพัทลุง 2 แห่ง ผลการประเมินศักยภาพในแต่ละด้าน (ตาราง 9 หน้า 126-127) สรุปได้ดังนี้

1.1.1 ด้านความสะดวกในการเข้าถึงจากถนนสายหลัก มีแหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด(ร้อยละ 100) 2 แหล่งคือ สถาบันทักษิณคดีศึกษา และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

1.1.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่ง แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพด้านนี้มากที่สุด (ร้อยละ 80) คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

1.1.3 ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด (ร้อยละ 77.50) คือ วัดท้ายขอ

1.1.4 ด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง มีแหล่งที่ได้คะแนนมากที่สุด (ร้อยละ 86.67) 2 แหล่ง คือ วัดเขียนบางแก้ว และวัดท้ายขอ

1.1.5 ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด (ร้อยละ 73.75) คือ สถาบันทักษิณคดีศึกษา

1.1.6 ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีแหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด (ร้อยละ 80) 3 แหล่ง คือ สถาบันทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา

1.2 กลุ่มที่มีระดับศักยภาพปานกลาง คือ แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพร้อยละ 50-65 มี 22 แหล่ง เรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยคือ วัดป่าลิไลยก์ สวนสองทะเล สวนป่าเปรม วังเจ้าเมืองพัทลุง หาดแสนสุขลำปำ เขาตังกวน วัดโพธิ์ปฐมาวาส วัดสุวรรณคีรี วัดแจ้ง เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดบ่อทรัพย์ เขาน้อย วัดเขาน้อย วัดวังสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง วัดวิหารเบิก วัดบางเจียด วัดโลการาม วัดแหลมพ้อ วัดภูผาเบิก และวัดสิริวรรณาวาส แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา 15 แหล่ง และจังหวัดพัทลุง 7 แหล่ง ผลการประเมินศักยภาพในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.2.1 ด้านความสะดวกในการเข้าถึงจากถนนสายหลัก มีแหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด (ร้อยละ 100) 4 แหล่งคือ วัดป่าลิไลยก์ สวนป่าเปรม วังเจ้าเมืองพัทลุง และหาดแสนสุขลำปำ

1.2.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด (ร้อยละ 38.67) คือ สวนสองทะเล

1.2.3 ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว มีแหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด (ร้อยละ 78.75) 2 แหล่ง คือ วัดสุวรรณคีรี และวัดบ่อทรัพย์

1.2.4 ด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่ง มีแหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด (ร้อยละ 80) 6 แหล่ง คือ วัดโพธิ์ปฐมาวาส วัดสุวรรณคีรี วัดบ่อทรัพย์ วัดเขาน้อย วัดวัง และวัดภูผาเบิก

1.2.5 ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด (ร้อยละ 68.75) คือ สวนป่าเปรม

1.2.6 ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีแหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพมากที่สุด (ร้อยละ 66.67) 2 แหล่ง คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง และสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง

1.3 กลุ่มที่มีระดับศักยภาพน้อย คือ แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพน้อยกว่าร้อยละ 50.00 มี 19 แหล่งเรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วัดศาลาหัวยาง สุสานพระยาแขก (มรหุ่ม) วัดยางงาม ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา วัดแหลมจาก ศาลเจ้าปู่ทวดหัวเขาแดง ป้อมปากน้ำแหลมทราย วัดสูงเกาะใหญ่ วัดป่าขอม แหลมจองถนน สุสานตระกูล ณ สงขลา ศาลาหลบเสือ แหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาตึงหม้อ เจดีย์เขาฤทธิ เกาะสี่เกาะห้า หาดไขเต่า ศาลาบ่อ

แก่งและอุทยานเจ.วี.ลาร์เซน พิพิธภัณฑ์ชุมชนแหลมโพธิ์ และศาลาแก้ว แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา 14 แหล่ง และจังหวัดพัทลุง 5 แหล่ง

เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 49 แหล่ง พบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลามากที่สุดถึง 35 แหล่ง และในจังหวัดพัทลุง 14 แหล่ง และในทุกกลุ่มระดับศักยภาพพบว่าตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลามากที่สุดด้วย เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งที่ตั้งในทะเลสาบสงขลาพบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในบริเวณทะเลสาบสงขลามากที่สุดถึง 31 แหล่ง ทะเลหลวง 11 แหล่ง ทะเลสาบ 6 แหล่ง และทะเลน้อย 1 แหล่ง และในทุกกลุ่มระดับศักยภาพพบว่า ตั้งอยู่ในทะเลสาบสงขลามากที่สุดด้วย

2. ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวในแหล่งที่มีคะแนนศักยภาพตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป (30 แหล่ง) จำนวน 2,008 คน ได้ผลแยกตามกลุ่มระดับศักยภาพของแหล่ง ดังนี้

2.1 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยวในแหล่งที่มีระดับศักยภาพมาก

พบว่ามีนักท่องเที่ยวเพศหญิงได้รับการสอบถามมากกว่าเพศชายในทุกแหล่ง และกลุ่มอายุที่พบมากที่สุดในเกือบทุกแหล่ง คือ 19-25 ปี ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพของนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มนักเรียน/นิสิต/นักศึกษามากที่สุดในทุกแหล่ง และเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดเกือบทุกแหล่งด้วย ทำให้ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ค่อนข้างดี โดยนักท่องเที่ยวจากจังหวัดสงขลานิยมมาท่องเที่ยวในเกือบทุกแหล่งมากที่สุด และหาดสมิหลาเป็นแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวมาจากจังหวัดต่าง ๆ มากที่สุดถึง 26 จังหวัด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยวเป็นหลัก และเคยได้ยิน รู้จัก หรือได้รับข้อมูลของแต่ละแหล่งมาก่อนจากคนแนะนำมากที่สุด ไม่นิยมพักค้างคืน แต่จะใช้เวลาในแหล่งประมาณ 30 นาที - 1 ชั่วโมง ส่วนมากมีการใช้จ่ายในแหล่ง โดยจะใช้จ่ายประมาณ 1-100 บาทมากที่สุด ในการเดินทางไปท่องเที่ยวในแต่ละครั้งไม่นิยมไปในหลาย ๆ แหล่งที่อยู่ใกล้เคียงกัน พาหนะส่วนใหญ่ที่ใช้คือ รถส่วนตัว และนิยมเดินทางไปกับเพื่อนมากที่สุด

2.2 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยวในแหล่งที่มีระดับศักยภาพปานกลาง

พบว่ามีนักท่องเที่ยวเพศหญิงได้รับการสอบถามมากกว่าเพศชายในทุกแหล่ง และกลุ่มอายุที่พบมากที่สุดในเกือบทุกแหล่ง คือ 19-25 ปี ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพของนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มนักเรียน/นิสิต/นักศึกษามากที่สุดในทุกแหล่ง และเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดเกือบทุกแหล่งด้วยเช่นเดียวกัน ทำให้ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ค่อนข้างดี โดยนักท่องเที่ยวจากจังหวัดสงขลานิยมมาท่องเที่ยว

ในเกือบทุกแหล่งมากที่สุด ยกเว้นหาดแสนสุขลำปำและวังเจ้าเมืองพัทลุงที่มีนักท่องเที่ยวจาก จังหวัดพัทลุงมากที่สุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยวเป็นหลัก และเคยได้ยิน รู้จัก หรือได้รับข้อมูลของแหล่งมาก่อนจากคนแนะนำมากที่สุด ส่วนใหญ่ใช้เวลาในแหล่ง ประมาณ 30 นาที - 1 ชั่วโมง และไม่นิยมพักค้างคืน ส่วนมากไม่ได้ใช้จ่ายในแหล่งมากที่สุด ส่วนที่ใช้จ่ายจะใช้จ่ายประมาณ 1-100 บาทมากที่สุด ในการเดินทางไปท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่เดินทางไปยังแหล่งที่อยู่ใกล้เคียงกันด้วย รถส่วนตัว และนิยมเดินทางไปกับหน่วยงาน และกลุ่มเพื่อนมากที่สุด

ผลการสอบถามความต้องการหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับ ศักยภาพมากและปานกลางได้ผลสรุปดังนี้

ด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้ขยาย และปรับปรุงถนนให้เรียบโดยเทศบาลหรือลาดยาง ควรมีป้ายชี้ทางที่มองเห็นชัดเจน บอกชื่อ แหล่ง ทิศทาง และระยะทาง และควรมีป้ายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ควรจัดให้มีพาหนะรับจ้างที่เข้าถึงแหล่งเพิ่มขึ้น ควบคุมราคาค่าโดยสารและการบริการให้เหมาะสม

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้เพิ่มที่จอดรถที่เป็นสัดส่วน มีการแบ่งประเภทรถชัดเจน เพิ่มที่พักผ่อน (ศาลา และที่นั่งพัก) ให้กระจายทั่ว แหล่ง ในบางแหล่งควรจัดให้มีสถานที่สำหรับใช้สะดวกด้วย ควรเพิ่มจำนวนห้องน้ำ จัดแยก ประเภทชัดเจน (ชาย หญิง พระภิกษุ) ดูแลซ่อมแซมและรักษาความสะอาดให้อยู่ในสภาพที่ใช้ การได้ตลอดเวลา ควรเพิ่มที่พักแรมให้เพียงพอหรือปรับปรุงที่มีอยู่แล้วให้มีสภาพดีขึ้น ควรจัดให้มีหรือเพิ่มจำนวนร้านค้า ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม และร้านของที่ระลึกที่ดำเนินการโดยคน ในท้องถิ่น ในบางแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมนิยมมาท่องเที่ยวมากก็ควรจัดให้มีร้านอาหาร อิสลามด้วย ควรควบคุมดูแลให้จำหน่ายสินค้าที่สะอาดและมีราคายุติธรรม และส่งเสริมให้นำ ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นมาจำหน่าย ควรเพิ่มแสงสว่าง จุดบริการน้ำอุปโภคบริโภค และโทรศัพท์ สาธารณะให้ทั่วถึง เพียงพอ และดูแลให้ใช้การได้ตลอดเวลา ในทุกแหล่งควรมีหรือเพิ่ม มาตรการรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

ด้านคุณค่า ความสำคัญ และการดูแลรักษาสภาพธรรมชาติของแหล่ง ควรรักษาสภาพ ธรรมชาติดั้งเดิมไว้ ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น ดูแลรักษาต้นไม้และความสะอาด และประชาสัมพันธ์ให้ เห็นความสำคัญที่จะต้องอนุรักษ์ธรรมชาติไว้

ด้านคุณค่า ความสำคัญ และการดูแลรักษาสภาพทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และ โบราณคดี ควรมีวิทยากร ป้ายให้ความรู้ นิทรรศการ มุมพิพิธภัณฑ หรือกิจกรรมการแสดงที่

เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น จัดให้มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้ และช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญด้านนี้ของแหล่ง

ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น ควรต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยอัธยาศัยไมตรี อันดี สามารถให้ความรู้ คำแนะนำ และดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวได้ ช่วยกันอนุรักษ์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เข้าร่วมกิจกรรมในแหล่ง หรือร่วมกันจัดตั้งกลุ่มเพื่อพัฒนาแหล่ง หรือให้บริการนักท่องเที่ยว

ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ควรมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว วิทยากร ป้ายสื่อความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ฐานความรู้ มุมพิพิธภัณฑ ห้างสมุด จุดหรือหอชมวิว หรือเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ควรมีกฎ ระเบียบ หรือข้อปฏิบัติในการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมของแหล่ง และดูแลให้มีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดด้วย นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้มีองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่นเข้ามาช่วยจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของแหล่งในด้านต่างๆ เช่น ความสะดวกในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม คุณค่าความสำคัญ การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น และการให้การศึกษา

ด้านแนวโน้มในการกลับมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวในแหล่งเดิมอีก เนื่องจากประทับใจในความเป็นธรรมชาติ ทิวทัศน์ที่สวยงาม สงบ ร่มรื่น มีความหลากหลายทางชีวภาพ ความสวยงาม เก๋เก๋ และความมีคุณค่าของโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปกรรม มีการคมนาคมที่สะดวกและปลอดภัย นอกจากนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เสนอให้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบทะเลสาบสงขลาโดยให้คงรักษาความเป็นธรรมชาติไว้ ดูแลรักษา สภาพแวดล้อมให้สะอาด สงบ ร่มรื่น และมีการคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย และเชื่อมต่อถึงกัน ส่วนแหล่งท่องเที่ยวรอบทะเลสาบสงขลาที่นักท่องเที่ยวรู้จัก หรือเคยได้ยินชื่อส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไป หรือตั้งอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งที่มาท่องเที่ยว เช่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย หาดสมิหลา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ สวนป่าเปรม เกาะยอ เขาดังกวน หาดแสนสุขลำปำ เขาน้อย สวนสองทะเล (แหลมสนอ่อน) เป็นต้น

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลา

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลาควรพัฒนาตามศักยภาพของแหล่ง การจัดการของชุมชน และความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยยึดแนวทางดังนี้

1. การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามหลักการและปรัชญาของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยเคร่งครัด ซึ่งจะต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และทรัพยากรทางวัฒนธรรมไว้ได้
2. การวางแผน การพัฒนา และการจัดการการท่องเที่ยวทุกรูปแบบจำเป็นต้องนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่น
3. การให้การศึกษา และการสื่อความหมายเป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น โดยเร็ว เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของแหล่งมากกว่าความเป็นเพียงแหล่งท่องเที่ยวเท่านั้น
4. ต้องเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา หรือการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของแหล่งท่องเที่ยว
5. คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่จะต้องได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม และยั่งยืน

อภิปรายผลการศึกษา

1. ผลการประเมินศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการประเมินศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้ง 30 แหล่ง (กลุ่มที่มีศักยภาพมากและปานกลาง) สามารถอภิปรายผลตามเกณฑ์การประเมินได้ ดังนี้

1.1 ด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งจากถนนสายหลัก เป็นด้านที่แหล่งท่องเที่ยวมีโอกาสได้รับคะแนนศักยภาพมากที่สุด โดยมีแหล่งที่ได้คะแนนร้อยละ 100 มากถึง 6 แหล่ง คือ สถาบันทักษิณคดีศึกษา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย วัดป่าลิไลยก์ สวนป่าเปรม วังเจ้าเมืองพัทลุง และหาดแสนสุขลำปำ ส่วนแหล่งอื่นๆ อีก 16 แหล่งก็มีคะแนนศักยภาพด้านนี้ค่อนข้างสูงคือตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในปัจจุบันมีการพัฒนาท้องถิ่นอย่างค่อนข้างทั่วถึง โดยสร้างถนนที่มีสภาพค่อนข้างดีเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ถึง 19 แหล่งจะได้รับคะแนนในด้านนี้น้อยจากป้ายชี้ทาง เนื่องจากไม่มีป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งหรือมีป้ายชี้ทางแต่บอกข้อมูลชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทางไม่ครบถ้วน

1.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง มีเพียง 3 แหล่งที่มีคะแนนศักยภาพด้านนี้สูงถึงร้อยละ 70-80 คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สถาบันทักษิณคดีศึกษา และหาดสมิหลา และมีเพียง 6 แหล่งที่มีคะแนนร้อยละ 60-70 คือ สวนสองทะเล เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ หาดแสนสุขลำปำ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง สวนป่าเปรม และวัดแจ้ง อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ ดังนี้ กรมป่าไม้รับผิดชอบเขต

ห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ และสวนพฤกษศาสตร์พัทลุง เทศบาลเมืองพัทลุงรับผิดชอบหาดแสนสุขลำปำ เทศบาลนครสงขลารับผิดชอบหาดสมิหลา และสวนสองทะเล กรมทางหลวงรับผิดชอบสวนป่าเปรม มหาวิทยาลัยทักษิณรับผิดชอบสถาบันทักษิณคดีศึกษา อีกทั้งในบางแหล่งยังมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเข้าร่วมสนับสนุนการพัฒนาด้วย เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สวนป่าเปรม หาดสมิหลา ส่วนที่เหลืออีก 21 แหล่ง มีคะแนนศักยภาพร้อยละ 28-58 ซึ่งเป็นคะแนนที่น้อยมากถึงน้อย เนื่องจากได้คะแนนน้อยในหลายเกณฑ์การประเมิน เพราะเป็นแหล่งที่มีการพัฒนาน้อยหรือยังไม่ได้รับการพัฒนารองรับการท่องเที่ยวเท่าที่ควร จึงทำให้ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกหลายประเภท เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์สาธารณะ ถังขยะ ที่จอดรถ ที่พักแรม ที่พักผ่อน สุขาและห้องน้ำ การรักษาความปลอดภัย ร้านอาหาร เครื่องดื่ม หรือของที่ระลึก นอกจากนี้ในบางแหล่งก็มีข้อจำกัดในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นวัด หรือพิพิธภัณฑสถานไม่เหมาะสมนักที่จะมีที่พักแรมหรือร้านค้าต่าง ๆ ภายในแหล่ง จากข้อจำกัดดังกล่าวจึงทำให้ได้รับคะแนนศักยภาพด้านนี้น้อย

1.3 ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพด้านนี้สูงถึงร้อยละ 72-79 มี 4 แหล่ง คือ วัดสุวรรณคีรี วัดบ่อทรัพย์ วัดท้ายขอ และวัดศิริวรรณवास ซึ่งจะเห็นได้ว่าแหล่งที่มีคะแนนสูงเหล่านี้เป็นวัดทั้งหมด และมีเพียงวัดท้ายขอเพียงแหล่งเดียวซึ่งมีคะแนนศักยภาพน้อยที่สุดแต่มีคะแนนด้านนี้สูงที่สุดของกลุ่มที่มีระดับศักยภาพมาก แหล่งเหล่านี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เข้าถึงได้ยาก และมีนักท่องเที่ยวน้อย ส่งผลให้มีการพัฒนาด้านวัตถุ และเกิดมลภาวะในแหล่งน้อย ประกอบกับมีที่ตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่เป็นเนินเขา มีพืชพรรณปกคลุมร่มรื่น จึงทำให้ได้คะแนนด้านนี้สูงกว่าแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ที่มีชื่อเสียง เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ หาดสมิหลา เป็นต้น เพราะแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้มีพื้นที่กว้างใหญ่ เข้าถึงได้สะดวก และมีนักท่องเที่ยวในแต่ละวันเป็นจำนวนมากทำให้ยากต่อการจัดการด้านมลภาวะ อีกทั้งยังได้รับแรงกดดันจากการบุกรุกเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ และระบบนิเวศของแหล่งจากชาวบ้านที่อยู่ใกล้และบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ จึงทำให้ได้คะแนนด้านนี้น้อย ส่วนหาดแสนสุขลำปำ เขาดังกวน และเขาน้อย ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าจะมีคะแนนด้านนี้สูงแต่กลับมีคะแนนไม่สูงเท่าที่ควร เนื่องมาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงแหล่งมากเกินไป โดยไม่ได้คำนึงถึงหลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้มีการทำลายสภาพทางธรรมชาติค่อนข้างมาก

1.4 ด้านคุณค่าและความสำคัญ จากผลการประเมินศักยภาพในตาราง 9 และตาราง 34 มีแหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพร้อยละ 80-87 จำนวน 9 แหล่ง คือ วัดเขียนบางแก้ว วัดท้ายยอ วัดมณีมาวาสวรวิหาร วัดโพธิปฐมาวาส วัดสุวรรณคีรี วัดบ่อทรัพย์ วัดเขาน้อย วัดภูผาเบิก และวัดวัง และอีก 7 แหล่งมีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 70-79 คือวัดป่าลิไลยก์ วัดเจ้าเมืองพัทลุง เขาดังกวน เมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดโลการาม และวัดศิริวรรณาวาส จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้คะแนนด้านนี้ค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นแหล่งที่มีทั้งสภาพธรรมชาติที่ค่อนข้างสมบูรณ์ และมีโบราณสถานที่ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำหรับชาติจากกรมศิลปากรอยู่ภายในแหล่งด้วย ดังที่อภิปรายแล้วในบทที่ 4

1.5 ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น แหล่งที่ได้คะแนนด้านนี้สูงที่สุดถึงร้อยละ 73.75 คือ สถาบันทักษิณคดีศึกษา รองลงมาร้อยละ 68.75 มี 2 แหล่ง คือ วัดท้ายยอ และสวนป่าเปรม จะเห็นได้ว่าแหล่งที่มีคะแนนสูงนี้ตั้งอยู่บนเกาะยอ 2 แหล่ง คือ สถาบันทักษิณคดีศึกษาและวัดท้ายยอ เนื่องจากเกาะยอเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญของจังหวัดสงขลา มีความสวยงามตามธรรมชาติ ประชาชนยังคงรักษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของตนไว้ได้เป็นอย่างดี และมีผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย คือ ผ้าทอเกาะยอ อาหารทะเลสด และเป็นแหล่งผลไม้ที่มีรสชาติดี จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะนี้ได้รับการตอบรับจากประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวค่อนข้างสูง

1.6 ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แหล่งที่ได้คะแนนศักยภาพด้านนี้สูงถึงร้อยละ 76-80 มี 5 แหล่ง คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สถาบันทักษิณคดีศึกษา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ และวัดมณีมาวาสวรวิหาร เนื่องจากมีการให้การศึกษา และรักษาสีงแวดล้อมของหน่วยราชการที่รับผิดชอบ ดังได้อภิปรายแล้วในบทที่ 4

เมื่อพิจารณาที่ตั้งของแหล่งตามตาราง 6 และตาราง 7 พบว่าแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา บริเวณทะเลสาบสงขลามากที่สุด รองลงมาตั้งอยู่ในจังหวัดพัทลุง บริเวณทะเลหลวง โดยในจังหวัดสงขลาทั้งหมด 35 แหล่ง กระจายอยู่ใน 5 อำเภอ (10 ตำบล) โดยพบมากที่สุดในอำเภอสิงหนคร และอำเภอเมือง อำเภอละ 16 แหล่ง โดยพบอยู่ในตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนครมากที่สุดถึง 12 แหล่ง และตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง 11 แหล่ง ซึ่งอยู่ในบริเวณทะเลสาบสงขลา ส่วนในจังหวัดพัทลุงมีทั้งหมด 14 แหล่ง กระจายอยู่ใน 5 อำเภอ (5 ตำบล) โดยพบมากที่สุด 7 แหล่ง ในตำบลลำปำ อำเภอเมือง ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณทะเลหลวง

จากผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า จังหวัดสงขลา มีแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่มากกว่าและกระจายอยู่ในตำบลต่าง ๆ มากกว่าจังหวัดพัทลุง เนื่องจาก 1) จังหวัดสงขลา มีชายฝั่งทะเลสาบ

ยาวกว่าทำให้มีพื้นที่ที่อยู่ติดชายฝั่งซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในบริเวณศึกษามากกว่า จึงมีโอกาสพบแหล่งท่องเที่ยวได้มากกว่า 2) บริเวณทะเลสาบสงขลา ส่วนที่อยู่ในจังหวัดสงขลา มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลาย เช่น ภูเขา เนินเขา เกาะ แลคม อ่าว หาด เป็นต้น จึงทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก 3) บริเวณทะเลสาบสงขลา เคยเป็นที่ตั้งของชุมชน และเป็นเมืองท่าในประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบันมากกว่าจังหวัดพัทลุง โดยเฉพาะในตำบลหัวเขาเคยเป็นที่ตั้งของชุมชนหรือเมืองในประวัติศาสตร์มาแล้ว 2 เมือง ดังที่สกรรจ์ จันทรรัตน์ และสงบบ สงเมือง (2532 : 4, 29-31) ได้ศึกษาและรายงานว่า “ในบริเวณตำบลหัวเขา เคยเป็นที่ตั้งของเมืองสงขลาเก่าเชิงเขาแดงตั้งแต่ตอนกลางพุทธศตวรรษที่ 22 จนถึง พ.ศ. 2223 และเมืองสงขลาฝั่งแหลมสน ตั้งแต่ พ.ศ. 2223-2385 ” และตั้งแต่วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2385 เมืองสงขลาฝั่งแหลมสนได้ย้ายตัวเมืองข้ามมาตั้งอยู่ฝั่งตำบลบ่อยาง ซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองสงขลาในปัจจุบัน บริเวณที่เป็นที่ตั้งของชุมชนหรือเมืองส่วนมากจะมีการสร้างทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อหรือศาสนาไว้เพื่อรองรับกิจกรรมของสมาชิกในชุมชน ทำให้บริเวณที่เป็นที่ตั้งเมืองส่วนใหญ่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมปรากฏอยู่มากกว่าบริเวณที่ไม่เคยเป็นที่ตั้งเมือง ดังนั้นในบริเวณทะเลสาบสงขลาส่วนที่อยู่ในตำบลหัวเขา และตำบลบ่อยาง จึงมีแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าในบริเวณอื่น ๆ นอกจากนี้ ในตำบลลำปำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่มากก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ เคยเป็นที่ตั้งเมืองพัทลุงมาก่อน ดังที่ สานิตย์ เพชรกาฬ สารูป ฤทธิ์ชู และชัยวุฒิ พิชะกุล (2533 : 173) ได้รายงานไว้ว่า “บริเวณชายฝั่งเหนือคลองลำปำเป็นที่ตั้งเมืองพัทลุง ระหว่าง พ.ศ. 2334-2446 ก่อนที่จะย้ายเมืองไปตั้งที่บ้านวังเนียง ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง” จึงทำให้ตำบลลำปำมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมปรากฏอยู่มากด้วย

การพิจารณาถึงตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้วยจะทำให้สามารถมองเห็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เชื่อมต่อกันได้ หรือมีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวร่วมกันของแหล่งที่อยู่ในบริเวณเดียวกันหรืออยู่ใกล้เคียงกันได้ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดในการลงทุนพัฒนาแหล่ง และยังเป็นการเพิ่มศักยภาพของแหล่งในการรองรับและดึงดูดนักท่องเที่ยวเนื่องจากทำให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายยิ่งขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาในแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงได้นานขึ้น ซึ่งจะอำนวยความสะดวกแหล่ง และคนในชุมชนนั้น ๆ ตามมา

2. ผลการสอบถามนักท่องเที่ยว

ผลการสอบถามนักท่องเที่ยวใน 30 แหล่ง จำนวน 2,008 คน ข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้ส่วนใหญ่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้หลายแนวทาง ดังนี้

- เพศ ผลการสอบถามได้เพศหญิงมากกว่าเพศชายในอัตราส่วน 3 : 2 ข้อมูลนี้จะใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงมากในแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย เพราะผู้สอบถามสามารถสอบถามนักท่องเที่ยวในแหล่งได้ครอบคลุมมากกว่าในแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถที่จะสอบถามนักท่องเที่ยวได้ทั้งหมด หรืออาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวเพศชายไม่ยินดีหรือไม่มีเวลาที่จะตอบแบบสอบถามก็ได้ แต่ถ้าข้อมูลดังกล่าวว่ามีนักท่องเที่ยวเพศหญิงมากกว่าเพศชายเป็นจริงก็จะได้นำข้อมูลนี้มาใช้ในการพัฒนาแหล่ง หรือการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับเพศ เช่น ควรสร้างห้องน้ำสำหรับเพศหญิงให้มากกว่าของเพศชาย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องน้ำมากกว่าด้วย เป็นต้น

- อายุ ผลการสอบถามพบว่า มีนักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 19-25 ปีมากที่สุดถึงร้อยละ 53.24 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาร้อยละ 17.08 เป็นกลุ่มอายุ 26-35 ปี กลุ่มอายุดังกล่าวนี้เป็นคนที่อยู่ในวัยศึกษาหรือทำงานแล้ว ส่วนใหญ่มีร่างกายแข็งแรง มีความกระตือรือร้น หรือชอบผจญภัย ดังนั้นการจัดกิจกรรมของแหล่งจึงควรพิจารณาให้สอดคล้องกับกลุ่มอายุของนักท่องเที่ยวด้วย

- อาชีพ ผลการสอบถามพบว่า มีอาชีพเป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษามากที่สุดถึงร้อยละ 54.93 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาร้อยละ 20.92 เป็นกลุ่มข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ ค้าขายและทำธุรกิจส่วนตัว ดังนั้นการจัดการในแหล่งจึงควรเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ หรือการให้ความรู้เป็นหลัก

- นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยไม่มีเหตุผลอื่นมากถึงร้อยละ 64.79 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด จากข้อมูลนี้จะทำให้ทราบว่าควรจัดการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้อย่างไรจึงจะเหมาะสม ส่วนนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีเหตุผลอื่นนั้นส่วนใหญ่มาเพื่อศึกษานอกสถานที่ ทำบุญ หรือเยี่ยมญาติ เราควรจัดการรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้อย่างไร และควรที่จะเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ด้วยเหตุผลอื่น ๆ อีกหรือไม่ เช่น กลุ่มที่มาในแหล่งเพื่อการประชุมสัมมนา อบรม เป็นต้น

- นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 69.17 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดเคยได้ยิน รู้จัก หรือได้รับข้อมูลของแหล่งมาก่อนโดยได้รับจากคนแนะนำมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องสิ่งพิมพ์

และโทรทัศน์ จากข้อมูลนี้ทำให้ทราบว่าควรจะประชาสัมพันธ์อย่างไรเพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้จัก และสนใจมาท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งมากขึ้น

- การเดินทางมาของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้รถส่วนตัวมากที่สุด ข้อมูลที่ได้นี้ทำให้ทราบว่านักท่องเที่ยวต้องการใช้สถานที่จอดรถ ซึ่งแหล่งจะต้องปรับปรุง จัดระเบียบ และดูแลความปลอดภัยในสถานที่จอดรถให้นักท่องเที่ยวด้วย

- ลักษณะการเดินทางมาของนักท่องเที่ยว โดยมากกับเพื่อนมากที่สุดถึงร้อยละ 28.34 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาร้อยละ 25.95 มากับครอบครัว และร้อยละ 22.41 มา กับหน่วยงาน จากลักษณะการเดินทางดังกล่าวแหล่งจะจัดการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างไร เช่น นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในแหล่งครั้งละหลายคน มีการพูดคุยหยอกล้อเล่นกันเสียงดัง หรือมีพฤติกรรมชู้สาว เป็นต้น

- นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ไปท่องเที่ยวในแหล่งที่อยู่ใกล้เคียงถึงร้อยละ 52.44 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด และพบว่ามีข้อมูลที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มระดับศักยภาพ โดยในกลุ่มที่มีระดับศักยภาพมากจะตอบว่าไม่ไปมากกว่าไป ส่วนในกลุ่มที่มีระดับศักยภาพปานกลาง จะตอบว่าไปมากกว่าไม่ไป จากข้อมูลดังกล่าวในกรณีที่นักท่องเที่ยวตอบว่าไปเที่ยวแหล่งอื่นอีก ก็อาจเนื่องมาจากในแหล่งนั้นขาดสิ่งอำนวยความสะดวก มีทรัพยากรการท่องเที่ยวน้อย หรือมีการจัดการที่ไม่ดี เป็นต้น

- การพักค้างคืน นักท่องเที่ยวจำนวนมากถึงร้อยละ 91.19 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดไม่พักค้างคืน ซึ่งอาจเนื่องมาจากในแหล่งหรือในบริเวณใกล้เคียงไม่มีที่พัก หรือการเดินทางไป-กลับสะดวกกว่าการพักค้างคืน หรือมีบ้านญาติอยู่ใกล้แหล่ง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการแหล่งต่อไป

- การใช้จ่ายในแหล่ง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 58.72 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดตอบว่าไม่ใช้จ่าย การที่นักท่องเที่ยวไม่ใช้จ่ายอาจเนื่องมาจากไม่มีสินค้าและบริการในแหล่งที่จะให้ใช้จ่าย หรือสินค้าและบริการที่มีในแหล่งไม่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแหล่งของกลุ่มที่มีระดับศักยภาพมากนักท่องเที่ยวจะตอบว่าใช้จ่ายมากกว่าไม่ใช้จ่าย โดยส่วนใหญ่ใช้จ่าย 1-100 บาท มากที่สุด ซึ่งแหล่งที่มีระดับศักยภาพมาก ส่วนมากจะมีร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม หรือร้านขายของที่ระลึกตั้งอยู่ในแหล่ง จึงทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้ใช้จ่ายมากกว่าในแหล่งของกลุ่มที่ระดับศักยภาพปานกลาง

- การใช้เวลาท่องเที่ยว ส่วนมากถึงร้อยละ 43.58 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดใช้เวลา 30 นาที - 1 ชั่วโมง รองลงมาร้อยละ 17.88 ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง และร้อยละ 16.73 ใช้เวลา

2-4 ชั่วโมง ซึ่งข้อมูลนี้สามารถนำไปใช้ในการจัดการภายในแหล่งอย่างไร เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาภายในแหล่งเพิ่มขึ้น เช่น เพิ่มกิจกรรม เพิ่มทรัพยากรการท่องเที่ยว หรือเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

- ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ถึงแม้จะสอบถามนักท่องเที่ยวแล้วได้คำตอบถูกต้องถึงร้อยละ 81.52 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดก็ตาม แต่ก็อาจเป็นไปได้ที่นักท่องเที่ยวบางส่วนตอบคำถามโดยการเดาได้ถูกต้อง เนื่องจากเป็นคำถามแบบถูก-ผิด และในจำนวนที่ตอบถูกต้องก็อาจไม่ปฏิบัติตามหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก็ได้ และเมื่อพิจารณาถึงกลุ่มที่ตอบผิดด้วยแล้ว ก็ควรอย่างยิ่งที่แหล่งท่องเที่ยวจะได้นำข้อมูลนี้มาพิจารณาเพื่อจัดการให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือการดูแลควบคุมให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามหลักการหรือข้อปฏิบัติของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากยิ่งขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ในจำนวนที่ตอบผิดพบว่า ส่วนใหญ่จะตอบผิดข้อ 19, 21, 17 และ 18 มากเรียงตามลำดับ ซึ่งเนื้อหาในข้อดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวโดยตรง แสดงว่ายังมีนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อีกจำนวนหนึ่งที่แหล่งจะต้องให้ความรู้ ดูแล และควบคุมพฤติกรรมมิให้ก่อผลกระทบหรือทำความเสียหายต่อแหล่ง

ส่วนความต้องการและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความสะดวกในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม คุณค่าและความสำคัญ การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลที่ทำให้เห็นถึงสิ่งที่ควรจะต้องพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยจะต้องยึดหลักการหรือข้อควรปฏิบัติของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นหลัก และจะต้องละเอียดข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวบางส่วนที่ไม่ใช่นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มุ่งเน้นแต่จะให้แหล่งจัดหาหรือบริการความสะดวกสบายเป็นหลัก

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลา ควรพัฒนาการท่องเที่ยวตามศักยภาพ การจัดการของชุมชน และความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยการพัฒนาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และยึดหลักการและปรัชญาของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างเคร่งครัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

จากผลการประเมินศักยภาพของแหล่งในตาราง 9 และตาราง 34 สามารถอภิปรายผลแนวทางการพัฒนาตามคะแนนศักยภาพที่ได้น้อย ดังนี้

3.1 ด้านความสะดวกในการเข้าถึงจากถนนสายหลัก

- ลักษณะถนนที่เข้าสู่แหล่งยังมีสภาพเป็นถนนลูกรัง ชำรุด และแคบในหลายแหล่ง เช่น สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณवास วัดบ่อทรัพย์ วัดสุวรรณคีรี และวัดแหลมพ้อ โดยควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล หรือกรมทางหลวงชนบท ให้เข้ามาช่วยสร้างหรือซ่อมแซมถนนให้เข้าถึงแหล่งได้สะดวกมากขึ้น โดยเฉพาะถนนทางเข้าวัดภูผาเบิก-วัดสุวรรณคีรี ซึ่งเป็นถนนแคบมาก ไม่มีไหล่ทาง ไม่มีเครื่องหมายจราจร และมีอาคารบ้านเรือนในชุมชนตั้งอยู่ชิดหรือรุกล้ำพื้นผิวถนน ประกอบกับพื้นผิวถนนบางช่วงชำรุดมากทำให้การเดินทางเข้าสู่แหล่งไม่สะดวกเท่าที่ควร และขาดความปลอดภัย ทั้งที่ในบริเวณดังกล่าวมีโบราณสถานที่สำคัญและได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติจากกรมศิลปากรเป็นจำนวนมาก และกรมศิลปากรได้จัดงบประมาณมาบูรณะชุดแต่งเรียบร้อยแล้ว แต่เนื่องจากสภาพของถนนที่ไม่ดีดังกล่าว จึงทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักและเข้าถึงแหล่งได้น้อยมาก

- ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่ง ควรบอกชื่อแหล่ง ทิศทาง และระยะทาง และติดตั้งตามเส้นทางเป็นระยะ ๆ ก่อนถึงแหล่ง ป้ายชี้ทางจัดเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่จำเป็นต้องมี จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าในหลายแหล่งไม่มีป้ายชี้ทางก่อนที่จะถึงแหล่ง เช่น วัดแจ้ง เขาน้อย เมืองสงขลาเก่า เขิงเขาแดง วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณवास วัดวัง วัดวิหารเบิก เป็นต้น ทั้ง ๆ ที่ภายในแหล่งเหล่านี้กล่าวว่ามีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าน่าสนใจเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเหล่านี้ได้ ดังนั้นแต่ละแหล่งจึงควรจัดทำป้ายขึ้นเอง หรืออาจประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยจัดทำ และติดตั้งให้เห็นชัดเจนโดยเร่งด่วน

3.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่ง เป็นสิ่งที่จะต้องจัดให้มีขึ้น เพิ่มจำนวนขึ้น หรือปรับปรุงที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น จากผลการศึกษาพบว่า มีหลายแหล่ง เช่น วัดภูผาเบิก วัดศิริวรรณवास วัดบ่อทรัพย์ วัดสุวรรณคีรี วัดวัง วัดวิหารเบิก วัดบางเขียด เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการพัฒนาน้อยหรือยังไม่ได้พัฒนาในด้านนี้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมาก่อน ทำให้ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในหลาย ๆ ด้าน เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์สาธารณะ ถังขยะ ที่จอดรถ ห้องน้ำ ที่พักผ่อน (ศาลา ที่นั่ง) หรือการรักษาความปลอดภัย ดังนั้นผู้รับผิดชอบจึงควรเร่งรีบดำเนินการจัดให้มีเพิ่มขึ้นภายในแหล่ง

3.3 ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่ง

- สภาพธรรมชาติและระบบนิเวศ ควรให้ความสำคัญในการดูแล รักษา และฟื้นฟูให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ซึ่งทุกแหล่งควรปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มความร่มรื่น

- สภาพทางวัฒนธรรม ควรดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุอย่างถูกต้องวิธีตามหลัก

วิชาการ มีการตรวจตราซ่อมแซมอย่างสม่ำเสมอ และควรศึกษาวิจัย หรือสืบค้นร่องรอยทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในแหล่ง หรือที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง เพื่อเพิ่มคุณค่า ความสำคัญ และทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

- มลภาวะ ควรป้องกัน ลด หรือกำจัดมลภาวะต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นหรือมีอยู่ในแหล่ง โดยเฉพาะมลภาวะที่มาจากขยะซึ่งพบมากในเกือบทุกแหล่ง ดังนั้นผู้รับผิดชอบแหล่งหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรหาทางป้องกันและแก้ไข หรือประสานงานให้หน่วยงานเกี่ยวข้อง เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ให้เข้ามาช่วยดำเนินการจัดเก็บและกำจัดอย่างสม่ำเสมอ

3.4 ด้านคุณค่าและความสำคัญ

- ทางธรรมชาติ ในทุกแหล่งจะต้องให้ความสำคัญโดยการดูแลรักษาธรรมชาติไว้ และฟื้นฟูให้มีความเป็นธรรมชาติเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะแหล่งที่มีความร่มรื่นน้อย เช่น วัดโล伽าราม วัดบางเจียด วัดแหลมพ้อ วัดโพธิ์ปฐมาวาส วัดแจ้ง เป็นต้น ควรปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น

- ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปกรรม ควรศึกษาวิจัย หรือสืบค้นความรู้ทางวิชาการเพื่อเพิ่มคุณค่าและความสำคัญในหลายแหล่ง ซึ่งมีคุณค่าและความสำคัญด้านนี้น้อย

- ทางวัฒนธรรม ในแหล่งควรจัดให้มีหรือเพิ่มสิ่งที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตในอดีต วิถีชีวิตปัจจุบัน หรือวัฒนธรรมหลักประจำถิ่นมากขึ้น โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สวนพฤกษศาสตร์พืชมงคล หาดแสนสุขลำปำ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ สวนป่าเปรม หาดสมิหลา เป็นต้น

3.5 ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น

ในทุกแหล่ง ควรต้องพัฒนาให้มีการตอบรับสูงขึ้น หลายแหล่งได้คะแนนด้านนี้น้อย คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่จะรู้แต่เพียงเรื่องการให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยอัธยาศัยไมตรีเท่านั้น โดยไม่ทราบว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คืออะไร ประชาชนในท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ควรมีส่วนร่วมและมีบทบาทหน้าที่อย่างไรในการตอบรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น

- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว
- การรักษาเอกลักษณ์ของคนในชุมชนมีส่วนช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- การได้รับประโยชน์ของคนในชุมชนจากแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่าง ๆ เช่น เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว จัดพาหนะรับส่งนักท่องเที่ยว นำทาง จัดบริการที่พักแรม นำสินค้าของตนหรือของท้องถิ่นมาจำหน่าย เป็นต้น

การตอบรับของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบแหล่ง หรือผู้ที่มีหน้าที่

เกี่ยวข้องจะต้องทำความเข้าใจ หรือให้ความรู้กับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้เข้าใจ เห็นความสำคัญ และตระหนักว่าควรจะต้องมีส่วนร่วมในการตอบรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างไร จึงจะเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง แหล่งท่องเที่ยว และชุมชนด้วย

3.6 ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ถือได้ว่าเป็นด้านที่มีความสำคัญมากที่สุดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากการจัดการจะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาให้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประสบผลสำเร็จและเกิดความยั่งยืน โดยจะต้องให้ความสำคัญดังนี้

- การให้การศึกษา หรือการสื่อความหมายในแหล่ง เป็นการทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้หรือได้รับความรู้จากการเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่ง จากผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว พบว่าไม่มีการให้การศึกษาในหลายแหล่ง เช่น วัดโพธิ์ปฐมवास วัดแจ้ง วัดแหลมพ้อ วัดโลกราบ วัดบางเขียด วัดวัง และวัดวิหารเบิก ทั้ง ๆ ที่ภายในแหล่งมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งที่การจัดการด้านนี้สามารถดำเนินการได้โดยง่าย เสียค่าใช้จ่ายน้อย และสามารถขอความช่วยเหลือจากสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นได้ ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบแหล่ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กร หรือประชาชนในท้องถิ่น ควรร่วมมือกันจัดการให้มีการให้ศึกษาหรือการสื่อความหมายให้เกิดขึ้นหรือเพิ่มขึ้นในทุกแหล่งท่องเที่ยวโดยเร็ว

- การรักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่ง แหล่งจะต้องจัดการคุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นฟู หรือควบคุมจำนวนให้เหมาะสม เพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบที่จะเป็นอันตราย หรือเกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งซึ่งต้องเป็นไปตามหลักการและแนวทางของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากผลการศึกษาศักยภาพในหลายแหล่งพบว่าไม่มี หรือมีมาตรการด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้อยมาก ในแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวเข้าถึงจำนวนมากจะมีปัญหามลภาวะจากขยะตามมา ทำให้ไม่สามารถขนย้ายหรือกำจัดได้หมด ทำให้มีขยะแพร่กระจายทั่วแหล่ง นำมาซึ่งปัญหาด้านทัศนียภาพที่ไม่สวยงาม ในหลายแหล่งมีการพัฒนาด้านวัดถุมากเกินไป จนไปทำลายสภาพธรรมชาติ ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ผิดแนวทางของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบแหล่ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรท้องถิ่น หรือประชาชนในท้องถิ่น ควรที่จะต้องสนใจในการจัดการการรักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งเพิ่มขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อป้องกันปัญหาและความสูญเสียที่จะเกิดตามมา ซึ่งยากต่อการแก้ไขหรืออาจไม่สามารถแก้ไขได้ อันจะทำให้คุณค่าและความสำคัญของแหล่งลดลงหรือหมดไป

- องค์กรในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งพบว่า แหล่งที่มีหน่วยงานของรัฐจัดการจะได้คะแนนศักยภาพสูงกว่าแหล่งที่ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดเข้ามาจัดการ และในทุกแหล่งไม่พบมีองค์กรท้องถิ่นเข้ามาจัดการตามหลักการและแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ องค์กรในการจัดการจะมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาแหล่ง จากการที่แหล่งไม่มีองค์กรในการจัดการที่มีความรู้ในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้แหล่งส่วนใหญ่มีคะแนนศักยภาพต่ำ และขาดความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลแหล่ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน หรือประชาชนในท้องถิ่น ควรจะต้องร่วมมือกันผลักดันหรือสนับสนุนให้มีองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่น และผู้มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เข้ามาช่วยจัดการในแหล่ง

จากการที่แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา ทำให้งานจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาแหล่ง เนื่องจากมีหน่วยราชการ สถาบันการศึกษาชั้นสูง และองค์กรเอกชนจำนวนมากที่มีศักยภาพจะเข้ามาพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ เพียงแต่ในปัจจุบันยังขาดการประสานงานกับแหล่งหรือระหว่างองค์กร รวมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ควรจะมีนโยบายหรือปรับบทบาทของตนโดยเข้ามาช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งเพิ่มขึ้นด้วย อันจะเกิดผลดีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยรวมในบริเวณทะเลสาบสงขลา

ผลการประเมินศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลา ทำให้ทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่งมีศักยภาพและข้อจำกัดแตกต่างกัน ดังนั้นการพัฒนาจึงควรคำนึงถึงศักยภาพของแหล่งในด้านต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อมโยงหรือเป็นเครือข่ายกันของแหล่งที่อยู่ใกล้เคียงกัน เพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน เช่น การประชาสัมพันธ์แหล่ง การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว หรือสิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกัน การร่วมมือกันสร้างความเข้มแข็งในการจัดการของแหล่ง เป็นต้น ซึ่งผลจากความร่วมมือกันดังกล่าวจะทำให้การพัฒนาศักยภาพของแหล่งเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น อันจะเกิดผลดีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณที่อยู่ใกล้เคียงโดยรอบบริเวณทะเลสาบสงขลา เช่น บริเวณคาบสมุทรสทิงพระ บริเวณที่อยู่ห่างจากชายฝั่งมากกว่า 1 กิโลเมตร เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการเสนอแนวทางการพัฒนาให้เชื่อมต่อกัน
2. ควรศึกษาเพื่อจัดทำแผนและข้อกำหนดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และเกิดความยั่งยืน
3. ควรศึกษาศักยภาพของหน่วยงาน หรือองค์กรในท้องถิ่นที่มีบทบาทต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลา
4. ควรศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบ และสร้างสื่อที่เหมาะสมต่อการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลา
5. ควรศึกษาเพื่อเสนอรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลา
6. ควรศึกษาวิจัย หรือสืบค้นข้อมูลทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการเพิ่ม หรือสร้างคุณค่าให้กับทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลา
7. ควรศึกษาศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลสาบสงขลาที่มีคะแนนศักยภาพน้อยกว่าร้อยละ 50 หรือแหล่งที่ยังไม่ได้รับการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อหาแนวทางพัฒนามารองรับการใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อไป
8. ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปถ่ายทอด หรือเผยแพร่สู่ผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวปรากฏอยู่ เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา. 2527. ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมป่าไม้. 2540. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย. กรุงเทพฯ : ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.
- _____. 2536. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง. กรุงเทพฯ : ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.
- _____. 2542. สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง จังหวัดพัทลุง. กรุงเทพฯ : ส่วนพฤกษศาสตร์ สำนักวิชาการ กรมป่าไม้.
- กรมศิลปากร. 2533. ทะเบียนโบราณสถานทั่วราชอาณาจักร เล่ม 1 พ.ศ. 2478-2523. กรุงเทพฯ : กองโบราณคดี กรมศิลปากร.
- _____. 2533. ทะเบียนโบราณสถานทั่วราชอาณาจักร เล่ม 2 พ.ศ. 2524-2533. กรุงเทพฯ : กองโบราณคดี กรมศิลปากร.
- _____. 2540. ทะเบียนโบราณสถานทั่วราชอาณาจักร เล่ม 3 พ.ศ. 2534-2539. กรุงเทพฯ : กองโบราณคดี กรมศิลปากร.
- _____. 2535. แผนแม่บท : โครงการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์สงขลา. สงขลา : กองโบราณคดี กรมศิลปากร. (เอกสารกองโบราณคดี หมายเลข 12/2535).
- กองทัพอากาศ. 2536. พิธีเปิดพระอนุสาวรีย์พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ณ แหลมสนอ่อน ปากทางเข้าทะเลสาบสงขลา วันเสาร์ที่ 18 กันยายน 2536. กรุงเทพฯ : กองโรงพิมพ์ กรมสารบรรณทหารเรือ.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2532. คู่มือการพัฒนาการท่องเที่ยวทางด้านกายภาพประเภทวัด เล่มที่ 4 : วัดในภาคใต้. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- _____. 2540. ทำเนียบแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กองวางแผนโครงการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- _____. 2541. “นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว 2540-2546,” จุลสารการท่องเที่ยว. 17(3) : 77 ; กรกฎาคม-กันยายน.
- _____. 2538. “นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECO-TOURISM) ปี พ.ศ. 2538-2539 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,” จุลสารการท่องเที่ยว. 14(4) : 6-16 ; ตุลาคม-ธันวาคม.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544. แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ.

กรุงเทพมหานคร : กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2547. สถิติการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2547 จาก http://www.tat.or.th/stat/web/static_index.php

_____. 2540. แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและมีปัญหาวิกฤต. กรุงเทพฯ : กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2529. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2545. เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2545. วันที่ 7-9 มีนาคม พ.ศ. 2545 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์. กรุงเทพมหานคร : กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

เกิดฉวา บุญปรากฏ. 2543. รายงานการวิจัยบทบาทของรัฐและเอกชนในการจัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย. สงขลา : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่าวบางเต็. ม.ป.ป. ข้อมูลพื้นฐาน ชื่อหน่วยงาน งานควบคุมพื้นที่ที่จะประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่าวบางเต็ จังหวัดพัทลุง. พัทลุง : เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่าวบางเต็.

จรินทร์ ทองเกษม และคณะ. 2537. โครงการค้นหาน้ำเค็มทะเลสาบสงขลา. กรุงเทพฯ : บริษัทเทสโก้ จำกัด.

จุฑามาศ ไชยสร. 2536. การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ช่อทิพย์ บุรินทร์วรกุล และวชิระ เหล็กนิ่ม. 2526. “พรรณไม้น้ำที่พบตามฤดูกาลในทะเลน้อย,” ใน รายงานผลการสัมมนาเรื่อง แนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. บรรณาธิการโดย ณรงค์ ณ เชียงใหม่. หน้า 117-120. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ชัยวุฒิ พิชะกุล. 2542. “เขาน้อย, วัด,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 2.

บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 809. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

- ชัยวุฒิ พิชะกุล. 2542. “เขียนบางแก้ว, วัด,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 2. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 859-867. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “โคกเมืองบางแก้ว,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 3. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1313-1314. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2533. ทะเบียนแหล่งศิลปกรรมในจังหวัดพัทลุง. พัทลุง : หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดพัทลุง โรงเรียนสตรีพัทลุง.
- _____. 2542. “ป่าขอม, วัด,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 9. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 4420, 4529. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “พระคูลา,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 10. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 4912-4913. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “เมืองสงขลาหัวเขาแดง,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 13. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 6140-6143. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “ยาง, วัด,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 13. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 6339-6341. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “เรือพัทลุง,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 14. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 6637-6639. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “วังเก่า : ตำบลลำปำ,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 15. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 7107-7108. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- ชัยวุฒิ พิชะกุล. 2542. “วิหารเบิก, วัด,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 15. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 7239-7240. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

- _____. 2542. “สุวรรณคีรี, วัด,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 17**. บรรณาธิการ โดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 8143-8150. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- ชัยวุฒิ พิชะกุล และพ่วง บุษรรัตน์. 2542. “วังเจ้าเมืองพัทลุง,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 15**. บรรณาธิการ โดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 7111-7125. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- ชาญ กาญจนาคพันธุ์. 2541. **ประวัติความเป็นมาของเงือกทองที่แหลมสมิหลา สงขลา**. กรุงเทพฯ : 45 เทศบาลรัฐสภรัศมี ประชานิเวศน์ 1 กรุงเทพฯ, 29 พฤศจิกายน.
- ชูดา จิตพิทักษ์ และทัศนีย์ พิกุล. 2542. “ผ้าทอเกาะยอ,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 10**. บรรณาธิการ โดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 4702-4710. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- ทิพวัลย์ พิชะกุล. 2542. “โคกลุง,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 3**. บรรณาธิการ โดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1314. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “ป่าเลไลยก์ (อำเภอเมืองพัทลุง), วัด,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 10**. บรรณาธิการ โดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 4581-4582. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “พระพุทธรูปสองพี่น้อง,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 11**. บรรณาธิการ โดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 5088-5090. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- ทิพวัลย์ พิชะกุล และเอมอร บุญช่วย. 2542. “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 11**. บรรณาธิการ โดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 5469-5472. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- ธราพงศ์ ศรีสุชาติ และอมรา ศรีสุชาติ. 2542. “เครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองสมัยโบราณในภาคใต้,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 3**. บรรณาธิการ โดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1165-1201. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

- ธวัช ชิตตระกูล และคณะ. 2541. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบจำลองคณิตศาสตร์
สำหรับการหาอัตราการตกตะกอนในทะเลสาบสงขลา. สงขลา : มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.
- _____. 2539. รายงานการวิจัยเรื่อง การหาอัตราการสะสมตัวของตะกอนดินในบริเวณทะเล
สาบสงขลา ด้วยวิธีวัดไอโซโทปซีเซียม-137. สงขลา : ภาควิชาฟิสิกส์
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นวรรตน์ ไกรนานนท์. ม.ป.ป. นิเวศสัญจร : กลยุทธ์ร่วมประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว และ
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : กองประสานการ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.
- นิธิ ฤทธิพรพันธุ์, สุวัฒน์ จีวักดาการ และสำรวย โอศรี. 2526. “ผลิตผลประมงโดยการจับปลา
ในทะเลน้อย,” ใน รายงานผลการสัมมนาเรื่อง แนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบ
สงขลา. บรรณาธิการโดย ณรงค์ ณ เชียงใหม่. หน้า 122-125. สงขลา : มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2540. “ตีโจทย์ อย่างไร ท่องเที่ยวไทยจึงยั่งยืน,” ใน รายงานผลการวิจัย เรื่อง
นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นกับโอกาสในการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวไทย. บรรณาธิการ
โดย สมาคมนักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่น. หน้า ก/3. กรุงเทพฯ : สมาคมนักวิชาชีพไทยใน
ญี่ปุ่น.
- บริษัทไทยเอนิเนียริง คอนซัลแต้นท์ส จำกัด. 2540. โครงการศึกษาการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มี
ความสำคัญ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง. กรุงเทพฯ : บริษัท
ไทยเอนิเนียริงคอนซัลแต้นท์ส จำกัด.
- บริษัทโมดัส คอนซัลแต้นส์ จำกัด. 2541. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการและจัดลำดับ
ความสำคัญของการลงทุน เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม จังหวัดสงขลา. กรุงเทพฯ :
บริษัทโมดัส คอนซัลแต้นส์ จำกัด.
- บันเทิง พูลศิลป์. 2542. “พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมิชฌิมาวาส สงขลา,” ใน สารานุกรม
วัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 11. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 5467-
5469. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2539. “มาช่วยกันส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันเถิด,” จุลสารการ
ท่องเที่ยว. 15(1) : 54-56 ; มกราคม-มีนาคม 2539

- _____. 2542. “มารู้จักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันเถิด,” **จุลสารการท่องเที่ยว**. 18(1) : 10-19 ; มกราคม-มีนาคม.
- ประเสริฐ ผุดผ่อง. 2538. “สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์,” ใน **ที่ระลึกพิธีเปิดพระอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์**. หน้า 1-31. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป.
- ปริญญ์ สุกแก้วมณี. 2543. “การศึกษาสถานวิทยา ละอองเรณูของพรรณไม้ในทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง” ใน **รวมเล่มบทความโครงการวิจัยและวิทยานิพนธ์ การประชุมวิชาการประจำปี โครงการ BRT ครั้งที่ 4 9-12 ตุลาคม 2543 ณ โรงแรมอมรินทร์ลาดูน จังหวัดพิษณุโลก**. บรรณาธิการโดย วิสุทธิ์ ใบไม้. หน้า 71. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย.
- แผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1: 50,000 (แผนที่)**. 2526, 2529, 2534. กรุงเทพฯ : กรมแผนที่ทหาร (ระหว่าง 50253 I, II, IV ระหว่าง 5024 I, II, III, IV และ ระหว่าง 5123 III)
- พจนา สวนศรี. 2540. “ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อสิ่งแวดล้อม-ชุมชน ไม่ไกลเกินฝัน...ถ้ารู้ทำจริง,” **มติชนรายวัน**. 16 มิถุนายน. หน้า 33.
- พยอม ธรรมบุตร. 2541. “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาชุมชน,” **ข่าวสารป่ากับชุมชน**. 5(11) : 44-47 ; กันยายน.
- พรศิลป์ ผลพันธิน. 2538. รายงานการวิจัย เรื่องการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลของผลผลิตขั้นต้น **แปลงก่อดอนพืช และแปลงก่อดอนสัตว์ บริเวณทะเลสาบสงขลาตอนล่าง**. สงขลา : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พวงนิตย์ แก้วสุรัตน์. 2543. “ชนิดของสาหร่ายน้ำจืดในบริเวณทะเลน้อย,” ใน **การประชุมระดมความคิด ปัญหา และแนวทางการวิจัย : ทะเลสาบสงขลา ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์และรีโมทเซนซิง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน**. หน้า 84-85. สงขลา : สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พัฒนา ราชนวงศ์. 2542. **การท่องเที่ยว : ข้อควรพิจารณาเพื่อการวิจัยและวางแผนพัฒนา**. พิษณุโลก : ภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิทยา บุชรรัตน์. 2542. “บ้านทะเลน้อย, หมู่บ้าน,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 8**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 4015-4016. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์

- พิทยา ว่องกุล. 2537. **สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2537**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโลกสีเขียว.
- นิพิท ศรีสุวรรณ, เสาวภา อังสุภานิช และสมศักดิ์ มณีพงศ์. 2544. “โครงสร้างป่าไม้ฝาคดดอก
ขาวในทะเลสาบสงขลา” ใน **การสัมมนาระบบนิเวศป่าชายเลนแห่งชาติ ครั้งที่ 11 : ป่า
ชายเลน มุมมอง ปัญหาการแก้ไข และความต้องการของสังคมไทย**. ระหว่างวันที่ 9-12
กรกฎาคม 2543 ณ โรงแรมตรังพลาซ่า จังหวัดตรัง. หน้า I-4, I-9. บรรณาธิการโดย
อารีจิต วรรณัจฉริยะ และอุไร เชื้อเย็น. กรุงเทพฯ : กองโครงการและประสานงาน
วิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พิมพ์พรณ ตันสกุล. 2526. “ปริมาณมวลชีวภาพของแพลงตอนพืชในทะเลน้อย” ใน **รายงาน
ผลการสัมมนาเรื่อง แนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา**. บรรณาธิการโดย
ณรงค์ ฅ เชียงใหม่. หน้า 113-116. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิมล จำนง และสิริพงษ์ ส่งศิริ. 2535. **การศึกษาพฤติกรรมการกินอาหารแบบฝูงของนก
ตีนเทียน และนกเป็ดผี ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทะเลสาบ(อุซูด)**. โครงการงานทางชีววิทยา
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เพริศพิชญ์ ฅณาธารณา. 2536. **รายงานโครงการวิจัย การศึกษาปริมาณสารมลพิษอินทรีย์เข้า
สู่ทะเลสาบสงขลา**. สงขลา : ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.
- ไพโรจน์ สิริมนตาภรณ์ และคณิต ไชยาคำ. 2526. “การศึกษานิเวศวิทยาในทะเลสาบ
สงขลา,” ใน **รายงานผลการสัมมนาเรื่องแนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา**.
บรรณาธิการโดย ณรงค์ ฅ เชียงใหม่. หน้า 206-214. สงขลา : คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ไพโรจน์ สิริมนตาภรณ์ และธนศ ศรีถกล. 2538. **การศึกษาชีววิทยาเบื้องต้นของโลมาหัว
บาตรในทะเลสาบสงขลา**. สงขลา : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง.
- ไพโรจน์ สุวรรณจินดา. 2543. “การปลูกต้นลำพูเพื่อกันคลื่นในพื้นที่ดินทราย,” ใน **การสัมมนา
ระบบนิเวศป่าชายเลนแห่งชาติ ครั้งที่ 11 : ป่า ชายเลน มุมมอง ปัญหาการแก้ไข และ
ความต้องการของสังคมไทย**. ระหว่างวันที่ 9-12 กรกฎาคม 2543 ณ โรงแรมตรังพลาซ่า
จังหวัดตรัง. หน้า I-4, I-9. บรรณาธิการโดย อารีจิต วรรณัจฉริยะ และอุไร เชื้อเย็น.
กรุงเทพฯ : กองโครงการและประสานงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ภราเดช พยัณวิเชียร. 2539. “พัฒนาท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน,” **จุลสารการท่องเที่ยว**. 15
(2) : 4-7 ; เมษายน-มิถุนายน.

- _____. 2545. “บทบรรยายพิเศษเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” ใน เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2545. หน้า 89-92. กรุงเทพฯ : กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- มนัส สุวรรณ. 2539. “การท่องเที่ยวกับผลกระทบ,” วารสารภูมิศาสตร์. 21(2) : 13-16 ; สิงหาคม.
- มนัส สุวรรณ และคณะ. 2543. คู่มือการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล (สต.). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. 2536. โครงการจัดทำแผนการจัดการ การอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมืองเก่าสงขลา. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2539. การศึกษาการกระจายตัวของพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา โดยภาพดาวเทียม. สงขลา : ฝ่ายข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- _____. 2527. การศึกษาพันธุ์สัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา. สงขลา : ภาควิชาวาริศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ และภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- _____. 2537. รายงานการวิจัยเรื่องพลวัตของระบบนิเวศในทะเลสาบสงขลาตอนนอกประเทศไทยทางใต้. สงขลา : คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- _____. 2542. รายงานโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง วันที่ 22 กรกฎาคม 2542. สงขลา : คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ยูวดี นิรัตน์ตระกูล. 2538. “Eco-tourism : การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศน์,” จุลสารการท่องเที่ยว. 14(3) : 50-58 ; กรกฎาคม-กันยายน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2545. อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

รายได้และจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามประเทศ พ.ศ. 2540-2544. กรุงเทพฯ ฯ

: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2546 จาก [http :](http://www.nso.go.th/thai/stat/stat_23/econ_o/16.8.xls)

[//www.nso.go.th/thai/stat/stat_23/econ_o/16.8.xls](http://www.nso.go.th/thai/stat/stat_23/econ_o/16.8.xls)

ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. 2545. “ท่องเที่ยวยั่งยืน (ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” ใน เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2545. หน้า 93-96. กรุงเทพฯ ฯ : กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

รุ่ง กาญจนวิโรจน์. “แผนการท่องเที่ยวปี 2542,” จุลสารการท่องเที่ยว. 17(4) : 4-10 ; ตุลาคม-ธันวาคม.

เริงชัย ต้นสกุล. 2526. “โครงการวิจัยการใช้ประโยชน์จากพืชน้ำในทะเลน้อย,” จดหมายข่าว โครงการเลนน้อย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 11 : 1-6 ; 27 มกราคม.

ฤทัยวรรณ ศุภเกษร. 2536. การศึกษาสภาวะความยากจนของชุมชนทะเลน้อย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วชิระ เหล็กนิ่ม และพิมลพรรณ ลีละวัฒนากุล. 2531. นิเวศวิทยาของสิ่งมีชีวิตในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ(กุยุด) ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : ผลการศึกษาเบื้องต้น เกี่ยวกับคุณภาพน้ำ ชุมชนพืช สัตว์หน้าดิน ปลา และนก. สงขลา : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วรรณพร วณิชชานุกร. 2540. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : ECOTOURISM. กรุงเทพฯ ฯ : กองวิชาการและการฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2542. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : กองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.

วรรณ วลัยวานิช. 2539. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรรณภา ณ สงขลา. 2542. “จิตรกรรมฝาผนังวัดวิหารเบิก,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 4. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1654. กรุงเทพฯ ฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

วรรณภา ณ สงขลา และ สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2542. “จิตรกรรมฝาผนังวัดวัง,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 4. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1653-1654. กรุงเทพฯ ฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

- วรรณภา ฦ สงขลา และแสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. 2542. “จิตรกรรมฝาผนังวัดมัชฌิมาวาสรว
วิหาร,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 4. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์
พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1643-1644. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคาร
ไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “จิตรกรรมฝาผนังวัดสุวรรณคีรี,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 4.
บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1671. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรม
วัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- วินัย แซ่จิว และสมบูรณ์ พรพิเนตพงศ์. 2541. โครงการศึกษาความเป็นไปได้การแพร่กระจาย
ของน้ำเสียในทะเลสาบสงขลา โดยวิธีการจำลองทางคณิตศาสตร์. สงขลา : คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วินัย สุกใส. 2541. “วรรณกรรมพุทธศาสนาในชุมชนรอบทะเลสาบสงขลา,” ใน โลกของกลุ่ม
ทะเลสาบ. บรรณาธิการโดย ยงยุทธ ชูแว่น. หน้า 93-115. ปทุมธานี : สำนักพิมพ์
นาคร.
- วิลาศ เดชะไพบูลย์. 2538. “การท่องเที่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน,” ใน สถานการณ์สิ่งแวดล้อม
ไทย 2538. บรรณาธิการโดย สมัย อาภาภิรม. หน้า 190-197. กรุงเทพฯ : มูลนิธิ
โลกสีเขียว.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. 2542. “บานหน้าต่างประดับมุกพระอุโบสถวัดมัชฌิมาวาสรววิหาร,” ใน
สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 8. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า
4045-4059. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- สกรรจ์ จันทรัตน์ และสงบ ส่องเมือง. 2532. การเริ่มต้นและพัฒนากาทางประวัติศาสตร์
โบราณคดีเมืองสงขลาเก่า. กรุงเทพฯ : กองโบราณคดี กรมศิลปากร.
- สงบ ส่องเมือง. 2542. “ฦ สงขลา, ตระกูล,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 5.
บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 2320-2331. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรม
วัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “เมืองสงขลา (สุลต่านสุไลมาน), พระเจ้า,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาค
ใต้ เล่ม 13. บรรณาธิการโดย สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 6129-6131. กรุงเทพฯ :
มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2540. รายงานฉบับย่อสำหรับผู้บริหาร โครงการศึกษา
เพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย
เพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2524. โครงการศึกษานิเวศวิทยา
เพื่อการอนุรักษ์นกกินในทะเลสาบสงขลา เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : สาขาวิชานิเวศวิทยา
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- _____. 2525. โครงการศึกษานิเวศวิทยา เพื่อการอนุรักษ์นกกินในทะเลสาบสงขลา เล่มที่ 2
(แผนอนุรักษ์). กรุงเทพฯ : สถาบันวิชานิเวศวิทยา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- _____. 2542. รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ :
รายงานผลการดำเนินการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กองบริการที่ปรึกษา ศูนย์บริการ
วิชาการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- สมชาย เลี้ยงพรพรรณ. 2542. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาแหล่งทรัพยากรนันทนาการเพื่อ
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบริเวณทะเลน้อย ทะเลหลวง และทะเลสาบสงขลา. สงขลา
: ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- _____. 2541. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาแหล่งทรัพยากรหินปูนในภาคใต้ของประเท
ไทย. สงขลา : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ทักษิณ.
- _____. 2543. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาภูมิฐานและการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะหมาก
อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. สงขลา : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมภพ อินทสุวรรณ. 2525. รายงานการวิจัย เรื่องสาหร่ายในบริเวณทะเลสาบสงขลา บริเวณ
ทะเลน้อย และทะเลหลวง. สงขลา : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สมศักดิ์ มณีพงศ์ และสุภาพร รักเขียว. 2541. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมบัติทางเคมี
ของตะกอนในทะเลน้อยและทะเลหลวง. สงขลา : คณะทรัพยากรธรรมชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สมเสริม ชูรักษ์. 2540. โลมาหัวบาตรทะเลลำปำ. พัทลุง : ชมรมรักโลมาทะเลสาบลำปำ
จังหวัดพัทลุง.

สมาคมนักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่น. 2540. **นักทอเกี่ยวญี่ปุ่นกับโอกาสในการยกระดับคุณภาพการทอเกี่ยวไทย.** กรุงเทพฯ ฯ : สมาคมนักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่น.

สัญญา วัชรพันธุ์. 2538. **สงขลาที่ข้าเกิด.** สงขลา : สุโขทัยโปรดเลียม.

สานิตย์เพชรภาพ, สารูป ฤทธิชู และชัยวุฒิ พิชะกุล. 2533. **สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม จังหวัดพัทลุง.** หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น จังหวัดพัทลุง ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดพัทลุง โรงเรียนสตรีพัทลุง.

สายรุ้ง รัตนบุรี. 2540. **การศึกษาละอองเรณูพรรณไม้น้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคูขุด จังหวัดสงขลา.** โครงการทางชีววิทยา. สงขลา : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 10 สงขลา. 2542. **ฐานข้อมูลวิชาการวัดบางเขียด (แฟ้มที่ 104).** สงขลา : ฝ่ายวิชาการ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 10 สงขลา.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2532. **สมุดสถิติรายปีประเทศไทย บรรพ 36 : 2532.** กรุงเทพฯ ฯ : กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

_____. 2545. **สมุดสถิติรายปีประเทศไทย บรรพ 48 : 2544.** กรุงเทพฯ ฯ : กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

_____. ม.ป.ป. **แผนที่แสดงเขตอำเภอ ตำบล เทศบาล และข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด.** กรุงเทพฯ ฯ : ฝ่ายแผนที่สถิติ กองวิชาการสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 12. 2543. **รายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.** สงขลา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 12.

สิ่งแวดล้อม กลุ่มครองผู้บริโภค : **ทรงชนะเพื่อความเข้าใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ,** 2540. **มติชนรายวัน.** 30 กรกฎาคม.

สิริพรรณ ชีรศรีโชติ. 2543. **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ.

สุกรานต์ โรจนไพรวงศ์. 2542. **สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2540-2541.** กรุงเทพฯ ฯ : มูลนิธิโลกสีเขียว.

_____. 2544. **สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2542-2543.** กรุงเทพฯ ฯ : มูลนิธิโลกสีเขียว.

สุดสาคร พุกงาม. 2542. **การสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าบริเวณลุ่มน้ำทะเลน้อย.** สงขลา : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2542. “เกาะชอ,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 2**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 525-530. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “จารึกที่ศาลาถาญีวัดมัทธมามวาสรวิหาร,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 4**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1541-1546. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “ทวดหุม,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 6**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 3021. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “ประกาศการเมืองสงขลา,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 9**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 4293. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “ป้อมเมืองสงขลา,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 9**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 4437. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “พระเจดีย์หลวง : เขาดังกวน,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 10**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 4928. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2542. “พระมหาธาตุเจดีย์วัดเขียนบางแก้ว,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 11**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 5125-5128. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2542. “มัทธมามวาสรวิหาร, วัด,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 12**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 5955-5971. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- _____. 2523. รายงานการวิจัยพุทธศาสนา แลบลุ่มทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันตกสมัยกรุงศรีอยุธยา. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- _____. 2542. “หลักเมือง-พระเสื้อเมืองสงขลา,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 17**. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 8452. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

- สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์ และคิลก วุฒิพาณิชย์. 2542. “จารึกภาษาจีนที่เสาประตูกำแพงแก้วของ อุโบสถวัดมัชฌิมาวาสฯ สงขลา,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 4. บรรณาธิการโดย สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1562-1567. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์ และบันเทิง พูลศิลป์. 2542. “สุสานตระกูล ณ สงขลา,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 17. บรรณาธิการโดย สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 8166-8168. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- สุริระ ทองขาว. 2541. รูปแบบการเปลี่ยนแปลงของพืชน้ำในทะเลสาบ(อูบุด) ศึกษาข้อมูล ดาวเทียม. วิทยานิพนธ์ วท.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุปาณี เลี้ยงพรพรรณ. 2541. รายงานการวิจัย การศึกษานกน้ำในบริเวณทะเลน้อย. สงขลา : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- _____. 2542. รายงานการวิจัย การสำรวจทรัพยากรป่าไม้บริเวณทะเลน้อย. สงขลา : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุภาคย์ อินทองคง. 2542. “เครื่องปั้นดินเผาสมัยท่งหม้อ,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 3. บรรณาธิการโดย สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1224-1237. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- สุรเชษฐ์ เชษฐมาส. 2538. “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : วิธีสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน,” จุลสารการท่องเที่ยว. 14(4) : 15-28 ; ตุลาคม-ธันวาคม.
- สุรเชษฐ์ เชษฐมาส และคณะ. 2538. โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ กรณีภาคใต้. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- เสรี วังสัโพิจิตร. 2534. จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชนวนให้เกิดขบวนการนิเวศวิทยาทางการเมือง. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- เสาวภา อังสุพานิช. 2526. “เพลงตอนสัตว์ในทะเลน้อย,” ใน รายงานผลการสัมมนาเรื่อง แนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. บรรณาธิการโดย ณรงค์ ณ เชียงใหม่. หน้า 126-129. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. 2542. “จิตรกรรมฝาผนังวัดโพธิ์ปฐมวาส,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 4. บรรณาธิการโดย สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 1640-1643. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

- อนันต์ คำคง. 2528. นิเวศวิทยาการกินอาหารของนกน้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทะเลสาบ
สงขลา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อมรา ศรีสุชาติ และธราพงศ์ ศรีสุชาติ. 2542. “โบราณสถานในภาคใต้,” ใน สารานุกรม
วัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 9. บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 4205-4240.
กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- อังสุณี ชูณหปราณ. 2538. “ปลากระเบนทรัพยากรที่ถูกล้นในทะเลสาบสงขลา,” วารสาร
การประมง. 48(6) : 529-533 ; พฤศจิกายน-ธันวาคม.
- อังสุณี ชูณหปราณ, จุฬารักษ์ รัตนไชย และอาภรณ์ มีชูจันทร์. 2539. ประเมินผลการจับสัตว์
น้ำจากทะเลสาบสงขลา ปี 2537-2538. สงขลา : สถาบันวิจัยเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง.
- เอมอร บุญช่วย. 2542. “ค่านักเขาน้อย,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 6.
บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 2707-2710. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรม
วัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- อุคม หนูทอง. 2542. “สะพานดินสุสานนท,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม 16.
บรรณาธิการโดย สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หน้า 7904-7909. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรม
วัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- อุษาวดี พูลพิพัฒน์. 2545. “การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดย
ชุมชนในประเทศไทย,” จุลสารการท่องเที่ยว. 21(4) : 38-53 ; ตุลาคม-ธันวาคม.